

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG25192	ImageGroup:	I1KG25194
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	རིམ་ལྔའི་མཐའ་དཔྱོད་གསང་དོན་ཀུན་བཞད་པའི་ལེགས་ལའད་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ། rim lnga'i mtha' dpyod gsang don kun+da bzhad pa'i legs bshad rgyu skar bdag po/
Author:	to-be-supplied to-be-supplied
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a
Place:	n/a
Publisher:	n/a
Date:	n/a
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA.

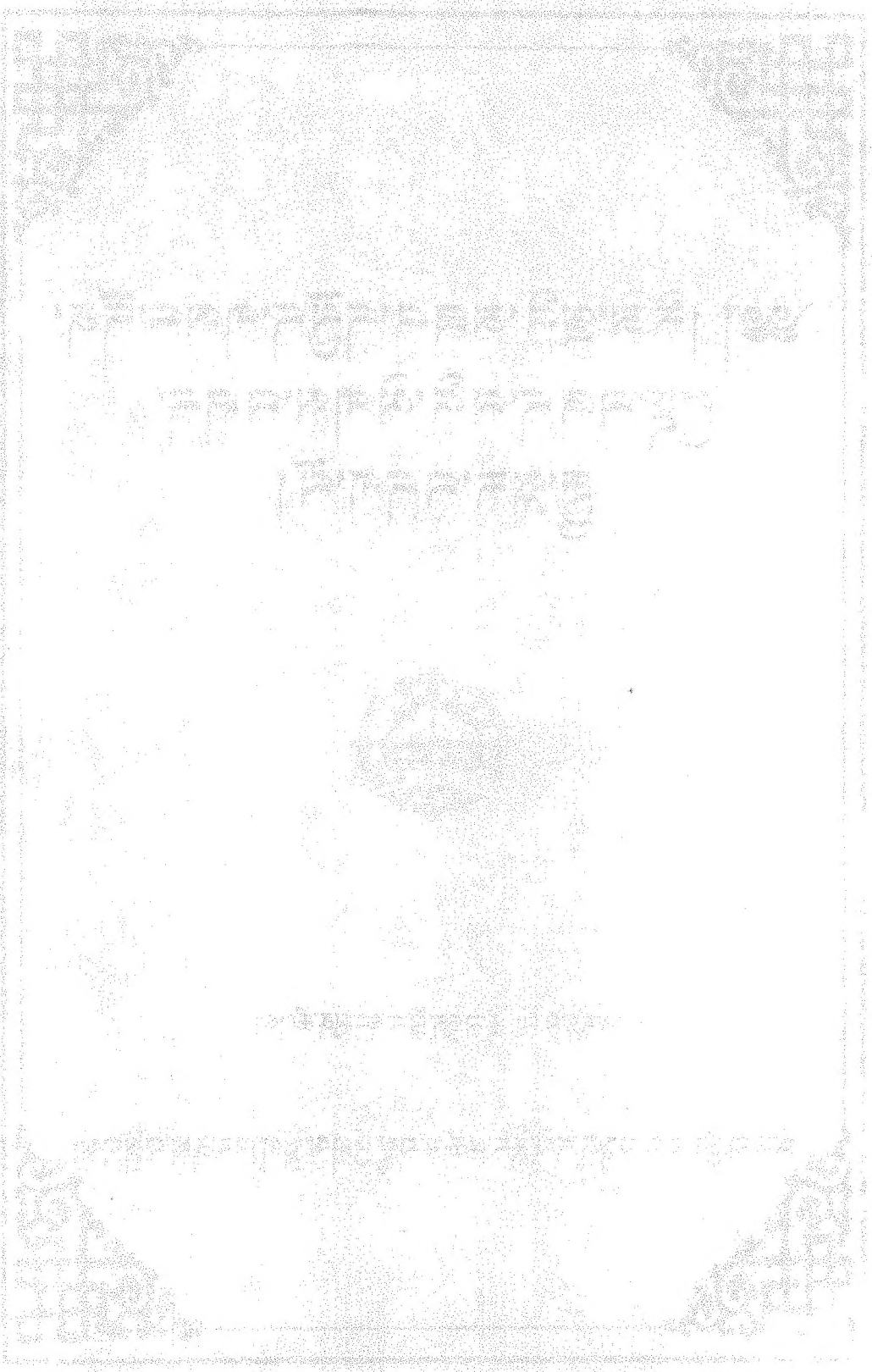

༡༡། །རིམ་ལུ་འཇམ་མཐའ་དཔྱོད་གསང་དོན་
 གུ་ཐུ་བཞད་པའི་ཡིག་ས་བཞད་
 རྒྱ་སྐད་བདག་པོ།

མཛད་པ་པོ། རྒྱ་བཙུན་སྤོ་བཟང་ལུན་ཚོགས།

མེད་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་བསྟན་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བཞུགས།

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུན།

རིམ་ལྔའི་མཐའ་དཔྱད་གསང་དོན་ཀྱི་བཞད་པའི་ལེགས་བཤད་སྒྲུ་
སྐར་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་པ་པོ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་མདོ་
སྒྲགས་རབ་འབྱམས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་ལུན་ཆོགས་མཆོག་ནི་དུས་
རབས་དགུ་པའི་ནང་མདོ་ཁམས་རྩ་ཁེར་ཤུལ་འབྲོག་སྒྲེའི་དཔོན་ཆང་སྒྲ་ཆེན་
ཆང་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྱུངས། སྐུ་ན་རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་སྤྱགས་རིག་གཞན་དང་
མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་དང་པོར་སྟོབ་གཉེར་ལ་གཟིགས་ཚུལ་དེ་ཅུ་སྤྱགས་
སྤང་མ་གནང་། གང་མཆོམས་ཤིག་ནས་ཉིན་མཆོན་མེད་པར་སྟོབ་གཉེར་ལ་
འབད་པ་སྟོད་མེད་མཛད། དེའི་སྐབས་ཆོས་ཀློགས་ཆོས་མཆོག་གིས་སྐུ་ཉིད་
སྤར་བཞིན་སྟོད་ཡངས་རང་མིན་པ་ཞིག་དང་། ད་ལྟ་བཞིན་དཀའ་སྤྱད་ཏ་
ཅང་ཆོགས་ཆེ་བ་རང་མ་མཛད་ན་ཁྱས་དུས་ཁོང་གིས་རྒྱལ་སྤྱས་ཆེན་པོ་ཞི་
བ་ལྟས། མ་བཅམས་པ་ཉིད་མཆོག་ཡིན་གྱི། །བཅམས་ནས་སྟོག་པར་མི་བྱའོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲག་གཞན་ཡང་དམ་པ་མཆོག་གི་དཔོན་ཆང་མི་
དཔོན་ཐོབ་དང་རྒྱ་འབྱོར་སྤྱགས་གང་ཡང་དང་དུ་མ་སྤངས་པར་རང་དགོན་
ཀྱི་རྒྱབ་ཀྱི་རི་ངོས་སུ་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ནས་སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྤྱོད་བ་
བསམ་གཏན་གྱི་དུས་འདའ་བར་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར། འཇམ་མགོན་ལྷ་
མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོའི་བྲིན་གྱིས་
ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། རིམ་ལྔ་གསལ་བའི་སྟོན་མེའི་མཐའ་དཔྱད། དབུ་
མའི་སྒྱི་དོན་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་གྱི་མཆན་འགྲེལ། བྱང་རྒྱབ་ལམ་རིམ་ཆེན་
མའི་བརྩ་བཀོལ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ། བདག་མེད་གཏན་འབེབས།
སྐབས་བཞི་པའི་བྲིན་གྱིས། ས་ལམ་དོགས་གཙོད་མཁས་དབང་དགོངས་རྒྱན།

བཟང་སྒྲིང་འགྲེལ་བ་སོགས་གཞུང་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ལྷགས་ཚུམ་
 གནང་བར་མཛད་པ་སོགས་ཁྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པ་མཆོག་
 གི་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རི་ལྟར་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་ནི་བསམ་བཞིན་ཀྱི་ཡུལ་
 ལས་འདས་སོ། །གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཞར་
 ཞོར་དུ་རང་དགོན་གྱི་སློབ་གཉེར་པ་རྣམས་དང་སྒྲིགས་མཐའ་ནས་ཐེབས་པའི་
 སྒྲ་སྒྲུལ་མཁས་དབང་མང་པོར་དབུ་ཆ་དེ་གིས་མཆོན་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་
 གི་སློབ་བྲིད་གནང་བ་སོགས་བསྟན་འགྲོར་ལེགས་པར་སྤྲོན་པའི་མཛད་པ་རྒྱ་
 ཆེར་བསྐྱངས། མཐར་དགོངས་པ་རྫོགས་ཁར་སྐྱེ་མཆེད་གྲུ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་
 ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། ང་འཆི་བ་ལ་མི་སྤྲུག་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ང་དཔོན་ཆ་དེ་གི་
 ཏུ་ཡིན་བསམ་ནས་དཔོན་ཐོབ་མ་བཟུང་། མི་ལ་མཐོང་ཚུང་མ་བྱས། ཐུབ་ཆེད་
 མ་བཏང་། འཆི་བ་དཀའ་ཐུབ་ལ་བཞེན་ནས་སློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤོང་
 བ་བསམ་གཏན་གྱི་དུས་འདའ་ནས་མི་ཆེ་མཁུག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན། འགྲོད་པ་གང་
 ཡང་མེད་གསུངས་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན། ད་ལན་
 འདིར་པར་དུ་བསྐྱན་པའི་རིམ་ལུང་མཐའ་དབྱེད་གསང་དོན་ཀྱུན་བཞད་པའི་
 ལེགས་བཤད་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མ་དཔེ་ནི་སེར་ཤུལ་
 དགོན་ཐེག་ཆེན་དར་རྒྱས་གྲིང་གི་པར་མར་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྫིང་འཆོལ་བསྐྱེད་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

ཕྱི་མ་ལྷོ་མཐའ་དཔྱད་གསང་དོན་ཀྱི་བཞད་པའི་མེགས་བཤད་

རྒྱ་མར་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སྟེ། 1

མཚན་བརྗོད།

མཚན་བརྗོད་དང་རྩམ་པར་དམ་བཅའ། 1

ཁྱིམ་གསང་སྤགས་ལ་སློབ་ཚུལ། 2

བསྟན་པ་ལྷོ་མཐའ་གཞག

རང་ལྷགས་བཞག་པ། 3

མཐའ་དཔྱད་པ། 15

རྒྱ་མཐའ་ལྷོ་མཐའ་

གསང་སྤགས་ཀྱི་རྩམ་གཞག་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ། 21

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩམ་གཞག་བཤད་པ། 26

སློད་རྒྱུད་དང་རྩམ་ལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྩམ་གཞག་བཤད་པ། 33

རྩམ་ལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྩམ་གཞག་བཤད་པ། 35

འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ། 39

རྒྱ་བཟུང་

སླ་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་གཙོ་མོར་བཤད་པ་ལ། 44

རྒྱ་བཟུང་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ། 53

ཕ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད།

བཤད་བྱ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་མཆོན་གྱི་

དབྱེ་བ་བྱང་ཚུལ་དང་རྒྱུད་གཉིས་འཛོག་ཚུལ། 64

འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཙུ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ། 72

འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་འདུས་པ་ཙུ་རྒྱུད་

ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ། 77

མིན་བྱེད་དབང་བསྐྱར།

རྒྱུད་དོན་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་

ཐུན་མོང་ལམ་བཤད་པ། 80

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 87

བསྐྱེད་རིམ།

གྲོལ་བྱེད་རིམ་གཉིས་དངོས་བཤད་པ། 96

བསྐྱེད་རིམ་ཐོབ་མཆོམས་སོགས་བཤད་པ། 100

ཡེ་ཤྲོ་གྱི་དོན།

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 112

རྫོང་བྱེད་སྒྲ། བརྫོང་བྱ་དོན། འདྲན་བྱེད་ཉགས་ཀྱི་

ཡེ་ཤྲོ་སོགས་བཤད་པ། 120

རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས།

རྫོགས་རིམ་མན་ངག་འཆོལ་བའི་ཚུལ། 123

དུས་འཁོར་བའི་སྒྲིབ་དུག་འདུས་པའི་སྒྲིབ་དུག་དུ་

མི་འདུ་བ་བཤད་པ།.....131

ལུས་དབེན།

སྤྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།.....135

ལུས་དབེན་གྱི་རབ་དབྱེ།.....139

ལུས་དབེན་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ།.....144

ངག་དབེན།

ལུས་དབེན་དང་ངག་དབེན་གྱི་གོ་རིམ།.....152

རྒྱང་གི་རྣམ་གཞག་ལ་མཐའ་དབྱད་པ།.....157

རྒྱང་རྣམས་འཕོ་ཚུལ།.....162

རྒྱང་གིས་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ།.....168

ངག་དབེན་གྱི་ཤེས་བྱ་སྤྲུགས་གྱི་དེ་ཉིད་ལ།.....171

ངག་དབེན་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ།.....177

དོར་བཞུས་གྱི་བྱེད་ལས།.....181

སྤྱི་གཞི་ལ་བསྒྲམས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ།.....187

སེམས་དབེན།

སེམས་དབེན་བཤད་པ་ལ།.....190

སྤྱང་བ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།.....195

སྤྱི་ནང་གི་སྤྱི་གཞིས་ལས་སེམས་དབེན་གྱི་

ཡེ་ཤེས་རྣམས་སྤྱོད་ཚུལ།.....199

ཀུན་རྫོབ་ཐུ་མའི་རྫོགས་རིམ།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བཤད་པ།	204
མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།	213

དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ།

དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཐུ་ལུས་གཉིས་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ།	218
རྒྱུད་ལྗེ་འོག་མའི་ལམ་དང་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་མཐར་ སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ།	222

བདེན་གཉིས་བྱར་འཇུག་རྫོགས་རིམ།

ས་ལམ་གྱི་ཚུལ།	228
ལམ་ལ་བར་ལྷོག་མི་ལྷོག་གི་མཆོམས།	236

ཐོགས་འབྱེན་རྫོགས་པ།

རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཐོགས་འབྱེན་གྱི་རྫོགས་པ་བཤད་པ།	244
རྫོགས་པ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ནི།	247

མི་རྫོབ་པའི་བྱར་འཇུག།

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ།	254
----------------------------	-----

བསྟོན་པ།

མཇུག་ཏུ་དགོ་བ་བསྟོན་པ།	262
པར་བྱང་སྤྱོད་ཆོག་.....	265

༄༅། རིམ་ལྔའི་མཐའ་དབྱེད་གསང་དོན་ཀྱི་ཆ་བཞད་
 བའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྩོ་ཁ་ཡ། ཞེ་ཡིག་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་མ་གཡོས་པར། །མི་ཡིག་
 ཟུང་འཇུག་རྒྱ་འཕུལ་བྱ་བའི་སྤྱ། །བྱི་བ་ཕྱག་བརྒྱས་སྤྱི་དགའི་མགོན་མཛེད་
 པ། །དཔལ་ལྷན་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་
 རིན་ཆེན་བྱི་བའི་གཏེར། །རྩེ་བཅུན་ཉི་རུ་ཀ་དཔལ་ཡབ་ཡུམ་དང་། །འཇིགས་
 མཛེད་རྩོ་རྩེ་བཅུ་གསུམ་འཁོར་ལོའི་ལྷས། །འགལ་རྒྱུན་བརྒྱན་ཅིང་ལེགས་
 ཆོགས་ཆར་རུ་སྒྲིལ། །གང་གིས་བཅེ་བས་རྒྱན་རས་ཀྱིས་འཛོལ། །འཇིགས་མེད་
 རྒྱ་བའི་སྤྱོད་ལས་པ་མཆོག་བརྟེན་ནས། །འཆད་ཚོད་ཚོམ་ལ་མངོན་འཕགས་
 དཔལ་ཉྱེར་བ། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མས་རྟག་རུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །རབ་(ཨན)
 དཀར་གངས་དང་འོ་མའི་མདངས་འཛིན་ཅིང་། །བཅུ་དྲུག་ལང་ཆོའི་ཉམས་
 ཀྱི་སྒྲིག་འཆང་བ། །ཆངས་སྤྱོད་ངག་གི་དབང་ཕྱག་དབྱངས་ཅན་ལྟ། །ལོངས་
 རྒྱུད་འཁོར་ལོའི་དབྱས་ན་བཅེན་པར་བཞུགས། །འདུས་པའི་ལམ་གྱིས་གྲུབ་
 པ་མཆོག་བརྟེན་ནས། །ཚུལ་དེ་སྤྲིད་ན་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛེད་པ། །ཁྱུ་སྤྱོད་
 འཕགས་པ་ལྟ་དང་རྒྱ་བའི་ཞབས། །ལ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་བཅ་གྲུབ་རྣམས་ལ་
 འདུད། །མཐའ་བུལ་ལྟ་དང་གསང་ཆེན་རིམ་གཉིས་གནད། །མ་འདྲེས་གསལ་
 བར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་གཏེར། །རྒྱ་མེད་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཚོང་ཁ་
 པ། །སྤྱོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །མགོན་དེའི་ཕྱགས་སྤྱལ་
 དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ། །
 གསང་ཆེན་མཛེད་འཛིན་ཤེས་རབ་སེང་གེ་སོགས། །དགེ་ལྷན་བསྟན་(ཨབ)

འཛིན་ཡོངས་ལ་སྒྲིང་ནས་དང་། །སྒྲིག་སྒྲིག་བཅུ་ལྟར་བ་ཀྱན་ཀྱང་དུས་གསུམ་
 ཏུ། །བསྐྱོད་བསྐྱེད་སྒྲིག་པའི་དབྱངས་དང་ལྟན་ཅིག་པར། །མཚན་སྒྲིང་འབར་
 བའི་སྒྲིབ་ཡིས་སྒྲིག་བྱའི་གནས། །ཡོངས་འཛིན་ཆོག་ལ་སྒྲིང་ནས་མི་དད་སྟེ། །
 བསྐྱེད་སྐྱེད་པའི་ང་རྩི་འབྲུག་གི་གད་རྒྱུངས་དང་། །ཆབས་ཅིག་དྲག་པོའི་སྒྲིག་
 ལས་གནས་སྒྲིག་སྒྲིག་། །ཉམས་པ་སྒྲིབ་མཛད་མ་རྒྱ་ལ་དང་། །ཀ་ལ་རུ་པ་
 ལ་སྒྲིག་སྒྲིང་མས་སྒྲིངས། །གསང་དོན་ཀྱི་ལྟུང་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་གཉེན། །
 ལེགས་བཤད་ཉ་གད་རྒྱ་སྒྲིང་བདག་པོ་ཞིག །བདག་སྒྲིབ་ལྟ་འཕྱག་རྒྱུ་ལས་
 དེང་འཆར་ན། །མ་དང་མཁའ་འགྲོ་དབྱེས་པས་བཞུགས་དགོངས། །

སྒྲིག་གསང་སྒྲིག་ལ་སྒྲིབ་ཆུལ།

༥ དེ་ཡང་རྒྱུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དེ་ལྟར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི། །ལམ་མཚོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་སྒྲིབ་མོང་ལམ། །རི་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་
 མཁའ་པའི་དེད་དཔོན་གྱིས། །མགོན་ལ་བསྐྱེད་ནས་རྒྱུ་ལྟུང་མཚོ་ཆེན། །
 བྱུགས་ནས་ཡོངས་ཆོག་མན་ངག་བསྐྱེད་པ་དེས། །དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དོན་
 དང་ལྟན་པར་བྱས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་སྒྲིབ་མོང་བས་རྒྱུ་སྒྲིངས་
 ཉེ་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 དབང་མཐོན་ནས། དམ་ཆོག་དང་སྒྲིབ་པ་མིག་འབྲས་བུའི་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཤིང་
 གསང་སྒྲིག་གི་ལམ་ལ་ཆུལ་བཞུགས་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནི་ལན་གཅིག་རྒྱུ་པའི་དལ་
 རྒྱུ་བཟང་པོ་འདི་དོན་ལྟར་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཆུལ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་
 ལ། (ནན)དེ་ལྟར་གསང་སྒྲིག་གི་ལམ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆུལ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒྲིབ་
 གསུམ་གྱི་ཨང་ཀ་མ་འབྲུགས་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་ན་རང་
 གང་འདོད་གྱི་མཚོག་སྒྲིབ་གྱི་དངོས་གྲུབ་བདེ་སྒྲིབ་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅ

རྒྱུད་ལུ་ལྷ་པ་ལས། ཨེ་མའོ་ཚས་ཀྱི་དོན་འབྱུང་བ། ཁྱིམ་དང་། རྒྱུན་བརྟན་
བརྟོན་པ་ལས། དང་པོ་ཉན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཚིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོས་པ་བསྐྱེད། །
དེ་ནས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཚིག་དང་དོན་རྟུ་འབྲེལ་བ་བསྟན། དེ་ནས་
སྒྲིམ་པའི་སྒྲོ་ཅལ་ཀྱིས། དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་བསྟན། དེ་རྗེས་རྒྱུགས་པ་
མཐར་དབྱུང་སྟེ། །ཁ་སྐབ་དོལ་དང་རྟུག་ཅན་གྱི། རྒྱུན་རྣམས་སྤངས་ཏེ་རྒྱུན་
གནས་ན། རྒྱུ་ལུད་རྒྱེན་གྱིས་འབྲས་བསྐྱེད་བཞིན། །འབྲས་སུ་མདོན་འཁྱུར་ཐེ་
ཚོམ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་དབྱེད་དང་བཙོན་པའི་ནོར་
གྱིས་ཐུག་པའི་ཕྱིས་འབྱུང་གསར་སུ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད་པའི་ཆེད་
རྟུ་འདིར་གསང་སྟགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱུང་པ་ལ་གཉིས།

བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག

བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། གསང་སྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བླག་རྟུ་
བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

༥ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། མཐའ་དབྱུང་པའོ། དང་པོ་ནི། ཐར་འདོད་
ཀྱི་སྒྲེ་བོའི་འཇུག་དོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལུང་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་
དམ་ཚེས་དེ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་མར་བསྟོད་པ་
ལས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀྱན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་
ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྷན་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་
ཤིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ཉིད་ལ་(ཉབ)ནི་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀྱར་

བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པས་རིགས། །ཞེས་དང་། །རྒྱ་རང་གི་རྟོགས་
 བརྗོད་ལས། །ཚད་མ་གྲུབ་པར་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སྟོག་གིས། །རྣམ་གྲོལ་དོན་
 ཏུ་གཉེར་ལ་བཅོམ་ལྟན་འདས། །ཚད་མར་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་ལས་དེ་ཡི་ནི། །
 བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་འབྱུག་རོགས་སུ། །དེས་པ་གཏིང་ནས་རྟེན་པས་ཐེག་
 གཉིས་ཀྱི། །ལམ་གྱི་གནད་ཀྱང་འགྲེལ་པར་རིགས་ལམ་ནས། །ལེགས་པར་སོན་
 པས་ལྷག་པར་དགའ་བ་རྟེན། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། །ལུང་
 གི་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། །མཛོད་ལས། །སྟོན་
 པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་རྒྱས་པར་སྟེན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་དང་། །བསྟན་ལྷག་པ་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
 བོར་སྟོན་པའི་འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོན་དང་། །ལྷག་པ་ཏིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབས་པ་
 གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྟོན། །ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་བྱའི་
 གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མདོན་པའི་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་། །དེ་ཡང་བསྟན་ཐེག་པ་ཆེ་
 རུང་གི་སྟེ་སྟོན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། །མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། །སྟེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་
 མམ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་ནི་དགྲར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་
 བཞིན་ཏུ་བྱེད་པ་དགོས་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས། །མདོ་དང་ཆོས་མདོན་འདུལ་བ་དག །
 མདོར་ན་དོན་ནི་རྣམ་བཞིར་འདོད། །སྟོ་དང་ལྟན་པས་དེ་ཤེས་ནས། །རྣམ་པ་
 (༤ན)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཕྲོག། ཅིས་གསུངས་སོ། །ཐེག་པ་དམན་པའི་ཐར་
 པ་ཅམ་འཕྲོག་པ་ལ་ནི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་དོན་ཤེས་པས་ཀྱང་ཆོག་པར་སྟོ་
 བརྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཏུ་མ་ལས་གསུངས་སོ། །ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྟེ་སྟོན་དེ་ལ་རྒྱ་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་སྟོན་དང་། །འབྲས་བུ་
 རོ་རྒྱུ་ཐེག་པའི་རྒྱུད་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུད་སྟེ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། །འདུས་

པ་ཕྱི་མ་ལས། རྒྱུ་མི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས། ཞེས་པ་ལྟར་ཆོག་རྣམས་ནི་
 རྒྱུ་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པས་རྒྱུ་
 ཅེས་བྱ་ལ། རྩེ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱུ་དེའི་ཆོགས་སམ་རིས་སུ་གཏོགས་པ་ཞེས་པ་རྩེ།
 རྩེ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་
 ལས། རྩེ་ནི་རྒྱུ་དེའི་ཆོགས་སམ་རིགས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྒྱུ་མི་ལ་བྱ་
 རྒྱུ་སོགས་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལྟ་བའི་རྒྱུ། དགོད་པའི་
 རྒྱུ། ལག་བཅངས་སམ་འབྱུང་པའི་རྒྱུ། གཉིས་གཉིས་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་ཅེས་བྱ་
 རྩེ། རྩེ་རྩེ་ལྟར་པོ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་ལས། འདི་ནི་གཉིས་པོ་འབྱུང་པ་ཡི། རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་
 བ་བསྟན་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ལག་བཅངས་དང་། དགོད་དང་བསྟན་པས་
 ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། བྱ་སྦྱོང་གྱི་རྒྱུ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་གྱི་རྒྱུ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རིགས་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། བྱ་རྒྱུ་གྱི་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་ལ། བྱ་བ་སྦྱི་རྒྱུ་དང་། རིགས་སོ་སོའི་རྒྱུ་
 གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་ལ་གསང་བ་སྦྱི་རྒྱུ། ལེགས་བྱུ་གྱི་རྒྱུ། (ལ)དཔུང་
 བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུ། བསམ་གཏན་སྦྱི་མ་དང་བཞི་ཡོད། བྱ་སྦྱོང་གཉིས་
 ཀའི་རིགས་སོ་སོའི་རྒྱུ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་གྱི་རྒྱུ། པདྨའི་
 རིགས་གྱི་རྒྱུ། རྩེ་རྩེའི་རིགས་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། བྱ་སྦྱོང་ལ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མཆོག་དང་། དེ་ནས་པདྨའི་རིགས་དང་། རྩེ་རྩེའི་
 རིགས་དམན་པར་གསུངས། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་ལ། ཅ་རྒྱུ། བཤད་རྒྱུ། ཆ་མཐུན་
 གྱི་རྒྱུ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་པོ་དང་། རྩེ་རྩེ་ཅེ་མོ་
 གཉིས་པར་བཞག་ལ། གསུམ་པའི་མཆོན་གཞི་རྒྱུ་མི་སྦྱི་རྣམ་དང་། ལྷགས་
 རིམ་གཉིས་སུ་མི་གསལ་ཞིང་། གསང་ལྷགས་མིང་གངས་སུ་འང་། ཆ་མཐུན་
 རྒྱུ་སོགས་སྦྱོ་བའང་ན་ཡང་། ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་སོ། ལྷ་མེད་གྱི་
 རྒྱུ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་འོག་དུ་འཆད་དོ། འོ་ན་རྒྱུ་མི་བཞི་པོ་འདི་མེ་སྦྱོང་

གསུམ་པོ་གང་ཏུ་གཏོགས་ཤིང་། མདོ་སྡེ་ལྟེན་ཏུ་གཏོགས་ཏེ། སྤྲུལ་རིམ་
 ཆེན་མོ་ལས། དབྱུང་བཟང་ལས། གསང་སྤྲུལ་མདོ་སྡེ་ལྟེན་ཏུ་བཤད་ཀྱིས་
 ཉོན། ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་མང་པོར་མདོ་དང་མདོ་སྡེར་བཤད་པས་
 སྤྲིལ་པས་ཟབ་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པས་མདོ་སྡེར་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ལ། ཞེས་
 པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱིས་སྡེ་སྟོན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པར་
 ཡང་འདོད་དེ། ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ནས། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱིས་སྡེ་བ་སྡེ་
 སྟོན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་འང་དོན་སྟོན་པས་ན། ལྷུས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ཀར་
 གཏོགས་པར་བཞེད་པའང་འཐད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །(ལན)ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་
 རོ་བོ་ནི་བྱེ་སྤྲུལ་མིང་གི་སྤང་བའི་ཆོགས་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། མདོ་སྡེ་པས་
 སྤྲུལ་རང་མཆོན་པའི་གཟུགས་སྤང་ཏུ་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་
 བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་རྣམས་སྤང་བས་གསུངས་དེ་དག །ཆོག་གསུལ་མིང་ཡིན་དེ་
 དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་
 ཅམ་ཀྱིས་ནི། ཐེག་བསྟུས་དང་བཤད་སྒྲུར་ལས། རྒྱུད་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པའི་སྤང་བ་འདོད་པའི་དོན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་རིག་
 པའི་ཆོགས་ལ་བཤད་པ་དང་། དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ཏུ་འང་འཇིག་རྟེན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིལ་བྱེད་པར་ཏུ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་
 ཆོགས་ཞེས་གསུངས་པས། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲུལ་སྤང་བ་ཅམ་ཏུ་འདོད་
 ཀྱི་སྤྲུལ་རང་མཆོན་པར་མི་འདོད་གསུངས་པ་དང་། སྤྲུལ་འདོད་ཅེས་གསུངས་
 ཚུལ་གཉིས་སྤང་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་བརྒྱད་
 སྟོན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཏུལ་བྱའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲུལ་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྤྲིལ་བོ་དང་འགྲེལ་བྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གོང་ལྟར་འདོད་པ་དང་། སྤྲུལ་བཞེད་ཅེས་འདོད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་
 རོ། །མདོ་སྡེ་སྟོན་པའི་དབྱུ་མ་པ་དང་། ཐལ་འབྱུར་བས་དག་སྤྲུལ་རང་མཆོན་

པར་བཞེད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་མེ་སྤྲོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་མེ་ཆེན་མང་
 པོ་འདུས་པའི་སྤྲོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་སྤྲོད་ཅེས་བྱའོ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལ།
 བཟུ་ན་ལྟག་པའི་བསྟན་པ་གསུམ་དང་། རྒྱས་པར་བྱེ་ན་(༥༧)ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 མངོན་རྟོགས་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཆོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྟོན་སྟེ་སྟོབ་ལམ་
 བཞི། མི་སྟོབ་ལམ་རེ་དང་ལུ་རེ་སྟེ་བཙུ་སྟེ་སྟགས་མང་རུ་ཡོད་དོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཐེག་པ་ལ་རྒྱ་པ་རོལ་རུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲས་བུ་རྩོད་རྩེའི་ཐེག་
 པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི། སྦྱོད་པའི་དོན་ནས་
 ཡིན་གྱི། ལྟ་བའི་སྟོན་ནས་མིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལའང་ཆོས་རང་
 བཞིན་མེད་རྟོགས་གྱི་ལྟ་བ་ངེས་པར་རྟོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 འགྲེལ་ལས། མཆོན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། བྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་
 གསུངས། ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་རྩ་པ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་
 སྟོལ་ཏེ། མེད་པས་སྤྲོད་པ་འདི་ལས་མིན། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་
 པས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་སྟོལ། ཞེས་སྟགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྟས་
 དང་ཟླ་བའི་ཞབས་གྱི་འཇུག་པ་ཙ་འགྲེལ་སྟགས་གྱི་ལྷང་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་
 རིགས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་རྩོད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་
 སྦྱོད་པས་འབྱེད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་སྤྱང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་
 དེ་ལས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། སྦྱོད་པ་ཡོངས་བསྟོར་
 བཤད་དེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་
 དམན་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མེ་སྤྲོད་ལས་རྟོག་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྦྱོད་པ་
 བྱིན་དྲུག་སྟགས་མ་བསྟན་ལ། གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་ལ་
 སྟོབ་པའང་མེད་པས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་(༥༩)ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་ཞེས་བྱ་
 ཞིང་། ཐེག་ཆེན་པ་ལ་གོང་གི་དེ་རྣམས་ཡོད་པས་དེའི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་ཞེས་སོ་སོར་འཛིག་གོ། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བཤོད་ཚུལ་གྱི་ལུས་

རགས་པ་འདྲ་བས་གཉི་ག་ལ་ཐེག་པ་རྒྱུ་དུ་ཞེས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་སུ་
 བཞག་ཆེ་གཅིག་དུ་བགྲང་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུ་ཆོགས་
 གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པས་
 ཐེག་པ་ལ་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བའི་ཆེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ལ་ཐེག་པ་འབྲིང་དང་།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཐེག་པ་རྒྱུ་དུ་ཞེས་ཐེག་པ་སོ་སོར་བཞག་གོ། ཅིའི་སྤྱིར་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ན། རོན་གཉིས་ཁྱར་དུ་ཐེག་པས་ཐེག་པ་འང་ཡིན་ལ།
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཆེན་པོ་སྟེ་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་
 རྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ལས། ཅིའི་སྤྱིར་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་ཆེན་བྱ་ཞེ་
 བ། །དེ་གང་ཞོན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མུ་ངན་རྒྱུ། ཐེག་པ་འདི་ནི་མཁའ་
 འདྲ་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་དེ། །དགའ་སྦྱིད་བདེ་བ་མངོན་པར་ཐོབ་བྱེད་ཐེག་
 པའི་མཆོག་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་ཆེན་པོ་ཞེས་པ། འཆི་མེད་མཛོད་
 ལས། ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཆོད་མེད་དང་། །མཁས་བཙུན་སྟོ་བའི་ལས་བདག་
 ཉིད། ཤིན་དུ་མད་བྱང་བྱེད་པ་པོ། །རྣམས་ལ་ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་བཛོད། ཅེས་པ་
 ལྟར། རོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ནི་མཆོག་གི་རོན་ནོ། །ཐེག་པ་དམན་
 པ་དང་རྒྱུ་དུ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལས་དཔག་སྟེ་ཤེས་སོ། །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 གཉིས་ལ་ནི་གཟུགས་སྤྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པས་གཉིས་སུ་སྦྱེ་བ་སྟེ། མཐའ་གཙོ་བོ་རིན་ཆེན་མུ་གུ་དང་། (༥བ)
 ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀ་ལས། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་མི་འབྱེད་པར་ཐབས་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས་ལ། བྱང་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ལ་གཉིས་སུ་སྦྱེ་བ་ཡང་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་འབྱེད་ཀྱི་
 ཐབས་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། ཞེས་སོ། །ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་རི་ལྟར་ཡོད་ན།
 འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་གཟུགས་སྤྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དེ་དང་རྣམ་པར་མཐུན་པའི་
 ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཡོད་ལ། ལྷའི་ཐེག་པ་ལ་དེ་མེད་པ་སྟེ། བྱང་དེའི་འཕྲོ་

ཉིད་དུ། ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་གཟུགས་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་ཆ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སྐྱེ་
 སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་དེ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བར་སྒྲོམ་པའི་ལྟ་ལ་འཕྱོར་ཉིད་ཐེག་
 པ་གཞན་གྱི་ཐབས་ལས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་
 ཕྱིར་རྒྱ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་གཟུགས་སྐྱེའི་རྒྱ་
 སྐྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྐྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲོབ་པ་ཅན་ལས་འབྲས་
 བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོངས་དག་བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་
 པས་ན་དེ་ལྟར་ཟེར་ཞིང་། རྩི་རྩེའི་ཐེག་པ། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་
 པ་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྣམས་འདིར་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ལ། དམིགས་
 པ་ལྟའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ཐབས་ཤེས་
 དབྱེར་མེད་པའི་རྣལ་འཕྱོར་ནི། རྩི་རྩེ་ཡང་ཡིན་ལ་ཐེག་པ་འང་ཡིན་པས་ན་རྩི་
 རྩེ་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོངས་དག་བཞི་དང་རྣམ་པ་
 མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དང་། བར་
 ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱེའི་རྒྱའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལྟག་པས་ན་ཐབས་ཀྱི་
 ཐེག་པ་དང་། གསང་ཞིང་སྒྲས་པས་འབྲུག་པ་དང་སྒྲོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་
 བ་དང་། ཡིད་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པས་ན་སྟགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །སྟགས་ཀྱི་དོན་ཡིད་སྐྱོབ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས།
 དབང་པོ་དང་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། ཁྱིན་གྱིས་གང་དང་གང་བྱུང་ཡིད། །ཡིད་
 (ལ་)དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །འུ་ནི་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་དོན། །ཞེས་པ་ལྟར་
 སྟགས་ཀྱི་སྐྱོད་དོན་ལྟར་ཡའི་ལྟར་ནི། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིན་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཡིད་ལ་འཇུག་ལ། རྩི་ཡུལ་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཡིད་གང་ལས་སྐྱོབ་
 ཅེ་ན། རྩི་རང་གི་གསུང་རབ་དུ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལས་སྐྱོབ་པས་ཞེས་པ་
 ལས་མ་བྱུང་ཡང་། བད་དཀར་འཆང་བ་སྐྱབས་མཆོག་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་མཆོས།
 ཡིད་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱོད་ཞེན་ལས་སྐྱོབ་པ་ལ་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་ལས་

གསུངས་སོ། །གསང་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱ་སྤྱོད་ནལ་འཕྱོར་ནལ་འཕྱོར་སྤྱོད་མེད་
 ཀྱི་ཐེག་པ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། དགོད་
 དང་བལྟ་དང་ལག་བཅངས་དང་། །གཉིས་གཉིས་འབྱུང་དང་ནམ་པ་བཞི། །
 སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་བཞིར་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱོད་དེ་བཞི་ཀ་འདོད་
 ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་རྩ་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 ཞེས་ཐེག་པ་གཅིག་རྩ་བཟངས་ཀྱང་། ཆགས་པ་ལམ་རྩ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་
 ལུས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བཞིར་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་པན་ཚུན་བལྟ་བ་ཙམ་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་རྩ་བྱེད་རུས་ཤིང་
 དགོད་པ་སྤགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་རུས་པ་དང་། དགོད་པའི་ཆགས་པ་འང་ལམ་རྩ་
 བྱེད་རུས་ཀྱང་ལག་བཅངས་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆགས་པ་དེ་ལྟར་མི་
 རུས་པ་དང་། ལག་བཅངས་ཀྱི་ཆགས་པ་ལམ་རྩ་བྱེད་རུས་ཀྱང་། དབང་པོ་
 གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་མི་རུས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་མ་ཟད་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་
 དང་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆགས་པ་འང་དེ་ལྟར་རུས་པ་བཞི་པོ་དེས་རིམ་
 བཞིན་བྱ་སྤྱོད་ནལ་འཕྱོར་ནལ་འཕྱོར་སྤྱོད་མེད་དེ་སྤགས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་མི་འདྲ་བ་
 བཞིར་བཞག་གོ །ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་དོན་གྱི་སྟངས་སོ་སོར་འཛིག་ཚུལ་
 བཤད་ན། རྩི་རྩེ་གྱུར་གྱི་རྒྱུད་ལས། རལ་འཕྱོར་ནམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད། །བྱ་མེད་
 རལ་འཕྱོར་དེ་ལྟག་ལའོ། །རལ་འཕྱོར་མཆོག་ནི་སེམས་ཅན་མཆོག་ །རལ་(ལ་)
 འཕྱོར་སྤྱོད་དེ་ལྟག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གོང་རྩེ་རྒྱུད་བཤད་པའི་
 ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་དང་། ལྟའི་རལ་འཕྱོར་གྱི་ཐབས་དང་སྟངས་པ་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་རྩེ་འཇུག་པའི་ལམ་མངོན་རྩེ་བ་ཁྱུས་ལ་སྤགས་པ་སྤྱིའི་
 བྱ་བ་མང་པོ་ལ་སྟོས་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། སྤྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་
 རལ་འཕྱོར་གཉིས་ཆ་མཉམ་རྩེ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ། རང་གི་རལ་འཕྱོར་
 གཙོ་པོར་སྤྱོད་ཅིང་དེ་ལས་ཀྱང་ལྟག་པའི་རལ་འཕྱོར་གཞན་ཡོད་པའི་རལ་

འཕྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ། རྣལ་འཕྱོར་དེ་ལས་གོང་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་ལ་རྣལ་
 འཕྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟེ་བཞིར་སྟོན། །མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ནི།
 ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་ཐབས་གྱི་ལུས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཆེ་ཞིང་། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུ་ལ་
 མཆོག་དམན་ཆེ་བས་སོ་སོར་སྟེ་ལ། ཉན་རང་ལའང་ཐབས་གྱི་ལུས་ལ་གོམས་
 པ་རིང་ཐུང་དང་། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུ་ལའང་དམན་མཆོག་རྩལ་ཟད་ཡོད་པས་
 སོ་སོར་བཞག་གོ །ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ནི་ཐོབ་བྱ་ལ་
 མཆོག་དམན་མེད་ཀྱང་ཐོབ་བྱེད་གཟུགས་སྤྱི་རྒྱུ་ཐབས་གྱི་ལུས་མི་འདྲ་བས་
 སོ་སོར་བཞག་པ་དང་། སྤགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་སྤགས་བཞི་ཡང་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་
 ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་བཞིར་སྟེ་བར་སྤགས་
 རིམ་དང་། མཐའ་གཙོད་རིན་ཆེན་ལྷ་ལ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 བརྟག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རྣམས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཐེག་པ་དེ་
 རྣམས་རེ་རེ་ལའང་ཆོགས་སྦྱར་མཐོང་སྟོན་མི་སྟོབ་ལམ་སྟེ་ལྟ་རེ་ཡོད་ལ།
 གནས་སྐབས་ཐེག་དམན་རྩ་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་
 བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ནམ་སྟེས་པ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་
 པར་འཛོག་དེ་འདྲའི་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་ཆོགས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་རྩ་བསགས་
 པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནམ་ཐོབ་
 པ་ན་སྦྱར་ལམ་རྩ་འཕྲོས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པས་སྟོང་ཉིད་
 མདོན་སྒྲུབ་རྩ་(༤ན)ཆོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནམ་སྟེས་པ་ན་ཐེག་
 དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འཛོག་ཅིང་དེ་འདྲའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
 ཡིན། དེས་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱན་བཏགས་ནམ་སྤངས་པ་ན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 ཐོབ་པར་འཛོག་དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་བདེན་འཛིན་
 ལྷན་སྟེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ནམ་ཐོབ་པ་ན་སྟོན་ལམ་ཆུང་རུའི་

ཆུང་དུ་སྐྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདེན་འདོན་ལྟན་སྐྱེས་སྐྱོར་དགུའི་དངོས་
 གཉེན་སྐྱོར་ལམ་སྐྱོར་དགུ་རིམ་གྱིས་བཤོད་དེ་ཉོན་ཐྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་
 ན་མི་སྐྱོབ་ལམ་སྐྱོབ་པར་འཛོག་ །བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལྟར་
 རང་གི་དོ་སྤུངས་ཀྱི་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རེ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལྟར་
 རྒྱུ་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་རེའང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་སྐྱོབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རེ་འབྱུང་ལ།
 འདི་དག་ལ་སྤངས་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་མ་
 རྣམས་གྱིས་ནི། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་
 བཞི། གཟུགས་མེད་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོགས་བཞི་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ས་
 དགུའི་སྐྱོར་སྤངས་ཉོན་མོངས་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་དུ་སྐྱོར་དགུ་རེ་སྐྱེ་ནས་
 རིམ་གྱིས་སྐྱོང་བས། སྐྱོར་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དགུ་གཅིག་དང་།
 སྐྱོར་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཅིག་པ་ནི་མི་སྐྱོབ་
 ལམ་ཡིན་པས་སྐྱོར་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་
 ལམ་མ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པ་ནམ་
 རྐྱེས་པ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་སྐྱོང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་སྐྱོབ་མར་སྐྱོབ་པ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་
 སྐྱོབ་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་རིམ་(༥)གྱིས་བཤོད་ནས་
 སྐྱོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སྐྱོབ་པ་དང་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱོབ་པ་དང་། ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱན་བཏགས་
 གྱི་དངོས་གཉེན་སྐྱོབ་པར་འཛོག་ལ། དེས་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱན་བཏགས་སྤངས་པ་
 དང་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྒྱུ་མཐོང་ལམ་རྒྱུ་སྐྱོབ་
 དུ་བཞེངས་ཏེ། ཚོགས་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་བསགས་ནས་སྤངས་པར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་འཛིག། །བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་
 ཆེན་པོ་ལ་སྤྱ་རགས་གཉིས་སུ་སྦྱེ་བ་དང་མི་སྦྱེ་བའི་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་པའི་
 དང་པོ་ལྷན་ན་དེ་འདྲའི་རགས་པའི་དངོས་གཉེན་ནམ་ཐོབ་པ་ན་ས་དང་པོའི་
 སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་རང་གི་
 རོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་དང་ས་གཉིས་པར་འཕྲོས་པ་དུས་མཉམ་
 ཞིང་ས་གཉིས་པའི་ཐོག་མའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན། ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་
 སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱ་རགས་གཉིས་སུ་མི་སྦྱེ་བ་ལྷན་ན་ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་
 སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པ་དང་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་
 མའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་གཞན་འདྲ་ལ་དེའི་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་རྗེས་ཐོབ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་སོགས་འབྱུང་བ་ནི་ས་
 ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་གོང་ལྷན་ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་
 ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱ་རགས་གཉིས་སུ་སྦྱེ་བ་ལྷན་ན་དེ་སྤྱ་བའི་དངོས་གཉེན་
 ཐོབ་པ་དང་ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ས་གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྷ་པ། དུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་འཁྲིང་།
 དེ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ། འཁྲིང་གི་ཆེན་པོ། འཁྲིང་གི་འཁྲིང་རྣམས་ཀྱི་དངོས་
 གཉེན་དུ་(༡ན)འཛིག། །ས་བདུན་པའི་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྗེས་
 སུ་རྗེས་ཐོབ་དུ་ལྷང་སྟེ་དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་བདེན་
 འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་འཁྲིང་གི་ཆུང་དུའི་དངོས་གཉེན་སྐྱེས་པ་ནས་བདུན་པ་ལ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་ཐེབས་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཡིན་ལ། ས་བདུན་པའི་
 སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཆུང་དུ་སྟོར་གསུམ་གའི་
 དངོས་གཉེན་བྱས་ཏེ་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་

ཏི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པར་འདོད་དེ། དབུ་
མ་རང་ལས་མཁས་པ་རྗེ་བྱང་པ་ཤེས་རབ་དབང་པོའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་
ཡང་གསལ་སྟགས་ཀྱི་བཞེད་པའོ། །འོ་ན་ཤེས་ཉོན་གྱི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་གཞི་རི་
ཉུ་བུ་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཆགས་སྟགས་ནི་
ཉོན་སྒྲིབ་དང་། རང་རྩ་བདེན་འཛིན་དང་ཆགས་སྟགས་ཀྱིས་བཞག་ཅིང་རང་
འབྲས་གཉིས་སྤང་འབྲལ་བ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། བག་ཆགས་དེའི་
འབྲས་བུ་བདེན་སྤང་བཅས་ཤེས་སྒྲིབ་པོ། །ཤོང་ཏུ་བཤད་པའི་ས་བཤོད་ཚུལ་
དེ་ལས་གཞན་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སོ་སོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་འབྱུང་ཞིང་དེའི་
རྗེས་སུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲེས་པ་ན་ས་གཞན་ཏུ་འཕོ་བར་འཛིག་ཅིང་། ས་
བརྒྱད་པའི་ཐོག་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པས་
ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མ་ཁྱབ་ཅེས་བཞེད་པའང་
ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་བརྟགས་ན་སྤྲ་མ་ལེགས་སམ་
སྤྲམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། བྱི་མ་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་འགྲིག་
ཆབས་ཆེའམ་སྤྲམ་པས་དབྱེད་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ།

༥ གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲེས་བུ་རྒྱུ་ཏུ་བྱེད་པར་
བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་དང་པོ་
དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། (༡༠ན)དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་བརྟན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་པ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྐབས་འགོ་རྣམ་དག་གིས་ཟིན་པའི་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ

བར་འདྲེན་མི་ལུས་ཏེ། འཁོར་བསྐྱུས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་ཅམ་དོན་
གཉེར་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལེགས་སྟོན་གྱི་ཚུལ་བྱིས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་ཁྲལ་སྟེ། རྒྱུས་བྱ་ཆུང་དུའི་བསམ་པ་སྐྱངས་པ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་
སྟོན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་
ཅན། ཟུར་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདྲེན་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུང་གི་
བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདྲེན་པ་གང་ཞིག་རྟོགས་པས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
ཁྲལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་རྩལ་པའི་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཐར་འདྲེན་གྱི་རྒྱུ་
པོའི་འཕྲུག་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཕྱི་རྩལ་པའི་བསྟན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ་བྱས་པ་ལ། །ཁ་
ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་རྩལ་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བསྟན་པ་བསྟན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འང་མ་ཁྲལ། འདྲེན་མི་ལུས་ཏེ། བསྟོན་པ་ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་ལས། བསྟན་འདི་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། །སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བྱོང་ཉིད་དེ། །
མ་རྒྱུས་ལ་ནི་སང་གི་བཞིན། །མུ་སྟེགས་ཅན་ལའང་གཅམ་བུའི་ཆོག །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །སྟོན་པ་གསུམ་པོའི་གང་དུང་ཡིན་ན། བཀའ་
ཡིན་པས་ཁྲལ་ཟེར་ན། མངོན་པ་མངོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲེན་
ན། སྟོན་པ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་བཅམས་པའི་སྟོན་པ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་མི་ལུས་ཏེ། སྟོན་པ་གསུམ་ཆོས་ལུས་པའི་ཕྱི་
རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་ལེགས་པའི་ལྷ་སྤྲུག་དང་ལྷན་པའི་
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། (༡༠བ)ཁྲལ་སྟེ། སྟོན་པ་གསུམ་རང་གིས་ཆོས་ལུས་ཀྱི་སྟོང་དུ་
མང་ཐོས་ཚུལ་ལྷན་གཉིས་བསྟན་པ་སྟོན་པ་ལེགས་པའི་ལྷ་སྤྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྷན་དུ་རྟེན་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤངས་བ་དང་། མཆོ་རྟེན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སོགས་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོན་བྱེད་ཆོག་གི་རྒྱུད་ཡིན་ན། རྟོན་པ་

འཆང་གི་བཀའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ཆས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་གསུམ་པོ་བཅོམ་བྱར་བྱེད་པའི་
 གཞུང་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ན་བཀའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ།
 བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ནམ་བཤད་ལས། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་རྒྱུད་ནི། དོན་དེ་དག་བཅོམ་
 བྱར་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་ལ། ཁྱིམ་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་
 སེང་གའི་ཅ་རྒྱུད་ལུ་དང་པོའི་རྒྱ་ཀ་ལས། གཉིས་པ་རྫོང་བྱེད་སྒྲའི་རྒྱུད་ནི། དེ་
 གསུམ་གང་རུང་བཅོམ་བྱར་སྟོན་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་ནི་རྫོང་བྱེད་སྒྲའི་
 རྒྱུད་ཡིན་ལ། ཁྱིམ་དང་། རྗེ་གས་རིམ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་བཅོམ་
 བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ནི། རྫོང་བྱེད་སྒྲའི་རྒྱུད་དོ། ཁྱིམ་དང་། མཐའ་དབྱེད་
 རིན་ཆེན་ཐུ་གུ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་
 རྣམས་གཙོ་བོའི་ངོས་འཛིན་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་ཡིན་ན་བཀའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་
 བརྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་གསལ་གྱི་མཆན་གཞི་ལས། དེ་གསུམ་
 བཅོམ་བྱར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ལ་ཡང་རྒྱུད་ཅས་བྱ་སྟེ། ཁྱིམ་སྒྲ་ལ་ཁྱིམ་པ་ཅམ་ལས་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་བཅོམ་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན།
 འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། རྒྱུད་དེ་ནམ་པ་གསུམ་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དང་དེ་བཞིན་རང་
 བཞིན་དང་། མི་འཕྲོག་པ་ཡི་རབ་བྱེ་བ། རྣམ་པ་རང་བཞིན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 བཞིན་མི་འཕྲོག་འབྲས་སུ་ལོ། གཞི་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་
 དོན་བསྐྱུས་པའོ། ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་ནམ་རྒྱའི་རྒྱུད། གཞིའམ་
 ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། མི་འཕྲོག་པའམ་འབྲས་སུ་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དང་པོ་
 ནི། ལྷ་རོ་པས་སྐབ་པ་པོ་རིན་པོ་(༡༡)ཆེ་ལྟ་སུའི་གང་ཟག་ལ་བཤད། རྒྱུ་པ་
 དང་ཨ་རྒྱ་ཡས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ལ་བཤད་ཅས་མཐའ་དབྱེད་
 དང་། རྗེ་གས་རིམ་གཉིས་ཀར་གསུངས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་ནམ་
 བཤད་ལས། རྒྱལ་བའི་བྱིན་གྱིས་སེམས་ཉིད་ལ་བཤད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་

སོ། །གཉིས་པ་ནི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་དང་། གསུམ་པ་ལ་
 མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་བཞག་གོ། །དེའང་རྒྱ་དང་ཐབས་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱད་
 གསུམ་འབྲེལ་ཆགས་པར་འབྱུང་བ་ནི། རྒྱ་ཆགས་པའི་དོན་དང་ཆོག་གི་སྒྲོ་
 བས་གོང་འོག་འབྲུགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དོན་གྱི་སྒྲོ་བས་འབྲེལ་ཆགས་པར་སྒྲོན་པ་
 ལ་རྒྱ་རོ་པས་བཤད་པར་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྒྱུན་བརྟུས་ཀྱི་ནམ་བཤད་ལས་བཤད་
 དོ། །ཁ་ཅིག །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་།
 རྒྱགས་ཀྱི་རྩལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པས་ན་རྟོ་རྒྱུན་ཐེག་པ་ཞེས་
 ཏུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མེད་དེ། དེའི་
 རྒྱགས་ཀྱི་རྩལ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྩལ་ནི་
 རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་རྟོང་ཉིད་དེ་ལ་ས་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ས་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་རྩལ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་མི་འགྱུར་བདེ་ཆེན་དེ་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀར་བཤད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པའི་ཐེག་པའི་རྩལ་དེ་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་ཕྱེད་པར་ཐལ། དེ་
 མཆོན་གྱི་ནམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་རྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ངོས་འཛིན་པ་ན་རྒྱགས་རིམ་ལས། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་ཡུང་
 གྲངས་ནས། རྒྱ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་རྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་བྱལ་ཏེ། རྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་རྒྱགས་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་
 བུ་ཡིན་པས་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྩལ་ཞེས་བརྗོད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྒྱགས་རིམ་རང་གི་ལེའུ་བརྟུ་གསུམ་པ་ལས། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྩལ་ནི་རྟོང་
 (༡༡བ)ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་རྟོང་པ་ཡིན་པས་ཞེས་རྟོང་ཉིད་ངེས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་འདྲའི་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་རྟོང་ཉིད་ཅེས་ཅིའི་ཕྱིར་བྱ་ཞེ་ན།

ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནམ་པ་ཀྱན་ཚང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་
 སྐད་ཅེས་བྱ་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རྒྱུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟོན་ལ་སོགས། །ནམ་
 པ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ལྷན་པའི། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བརྟེན། །ཅེས་པ་ལྟར་
 རོ། །ཁོ་ན་རེ། རྩོམ་ཐེག་པ་ཡིན་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་
 ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེ་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར་བེར་ན། འདི་ནི་རྩལ་འཁོར་རང་གི་རྩོམ་ཐེག་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་
 གྱི། རྩོམ་ཐེག་པ་སྤྱིའི་སྒྲ་དོན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་པར་བློ་ཤིང་པའི་
 འདུས་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་དང་བཅས་མཐའ་དཔྱད་དང་། སྤགས་རིམ་གཉིས་
 ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་
 ཐལ། བསྐྱེད་རྫོགས་པ་གང་རུང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་སོགས་པར་ཕྱིན་ནམས་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་བེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ནམས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནམས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོངས་དག་བཞི་པོ་ཅི་
 རིགས་དང་ནམ་པ་མཐུན་པར་བསྟོམས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་གང་རུང་གིས་བྱིན་
 པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གོང་མ་ལ་མ་བྱུང་བེར་ན། བྱུང་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། བ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་བསྐྱེད་
 རྫོགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤགས་རིམ་ལས། པར་ཕྱིན་
 ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་གང་ལ་སྦྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྦྱོད་པ་ཕྱིན་
 རྒྱག་གིས་བསྟོན་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་མེད་
 པ་ལ་བྱའི། སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་རྒྱག་གིས་བསྟོན་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་རྩོམ་
 ཐེག་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐའ་དཔྱད་རིན་
 ཆེན་(༡༩ན)ཟུ་གུ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་སྒྲ་
 མེད་ཀྱི་ཆོགས་སྦྱོར་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་སོགས་དེ་རྒྱ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོམས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་

གུལ་ན། དེར་ཐལ། སྐབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་ལས། སྐྱིན་སྟགས་ནམ་བཙུང་ཀར་
 བའི་ཡོན་ཏན་ཚུལ། རྫོགས་སངས་རྒྱས་བདག་མ་ལུས་ངོ་བའི་སྒྲོས། ཡང་དག་
 ཉིད་རུ་ད་ནི་གནས་པར་བཅུ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གུལ་རྒྱ་
 མཚོ་ལས། ལམ་ལ་བརྟེན་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སར་སྐྱིན་གྱི་ཐེག་
 པ་ལས་བྱུང་པར་རུ་གྱུར་པ་ནི། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྐྱིན་སྟགས་མ་ལུས་པ་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དག་གི་ངོ་བོར་མོས་པ་ནམ་པ་ལམ་རུ་བྱེད་པའི་སྒྲོས་
 བསྐྱབ་པར་བཅུའོ། ཞེས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ཡོངས་དག་བཞི་པོ་དེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དག་བཞི་དང་། ཞེས་པས་བསྟན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱན་
 ལས་བཤད་པ་དེ་ལུས་དག་པ། ཡོངས་སྤྱོད་དག་པ། ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དག་
 པ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་ལ་བཤད་ལ། འདིར་ནི་གནས་ལུས་ཡོངས་
 སྤྱོད་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་སྟེ། དེའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་
 རྒྱང་ལས་གུལ་པའི་པོ་བྱང་དང་། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་འཕྱོར་པ་དང་། འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པ་
 ཅམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་གངས་མེད་པ་རྫོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་ལ་
 སྟགས་པའི་སྐྱིན་ལས་དེ་བཞི་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རིམ་བཞིན་འཛོག་པར་བརྟག་
 གཉིས་རྣམ་བཤད་རུ་བཤད་དོ། ཁ་ཅིག་ ལྟག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་
 དང་ཞི་གནས་དོན་གཅིག་ ལྟག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྟག་མཐོང་དོན་
 གཅིག་ཟེར་ན། སྤྱི་རྣམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་ལྟག་གཉིས་ཆོས་(༡༥)ཅན། རིམ་པ་
 བཞིན་ལྟག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྟག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 ཡོན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྤྱི་རྣམ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡོན་པའི་སྤྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྟག་པའི་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་ལྟག་
 པའི་དོན་སྐབས་འགོ་རྣམ་དག་གིས་ཟིན་པས་ན་སྤྱི་རྣམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་

གསུམ་ལས་ལྷག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་
 པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དོན་གཅིག །ལྷག་པ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་དེར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་དོན་གཅིག་ཏེ། རྒྱུད་མེ་སྤྱི་
 རྣམ་ལས། །ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་
 ཞི་གནས་དོན་གཅིག་ལ། །ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷག་མཐོང་དོན་
 གཅིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱལ་ས་འགོ་རྣམ་དག་གིས་ཟིན་ཅིང་
 ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པའི་ནང་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཆེ་གཅིག་
 པའི་སེམས་བྱང་ཆོས་ཅན། ཞི་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། །ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
 བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱལ་ས་འགོ་ས་ཟིན་པ་གང་ཞིག་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཆོས་ཅན་གྱིས་འབྲུབ།
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་གཅིག་པའི་
 སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཏེ། རྟགས་རིམ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། དགོ་
 བ་ལ་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་ཞིག་བྱང་ན་ཡུན་རིང་བྱང་གང་ཡིན་ཀྱང་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་ཡོད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གོང་གི་ལུང་དོན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཞི་ལྷག་
 རྗེས་མཐུན་པ་ཡང་ཞི་ལྷག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདྲའོ།

གསང་སྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་གསང་སྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་
 མེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང་། ལྷ་མེད་ཀྱི་རིམ་
 པ་གཙོ་(༡༣ན)པོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་མེ་བཞི་གང་ཡིན་ཀྱང་ཐོག་
 མར་དབང་གིས་རྒྱུད་སྤྱིན་པ་དང་། དེ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་

བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བས་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཡི་
ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱུ་ལས། རྒྱ་དང་ཙུང་པའི་གྱི་ནི་དབང་། །བྱ་བའི་རྒྱུ་ལ་རབ་
ཏུ་གྲགས། །རྩོད་རྒྱུ་ལ་བྱ་མིང་གི་དབང་། །སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས། །
ཐིམ་མི་ལྷོག་པ་ཡི་ནི་དབང་། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བྱ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་ཙུང་པའི་གྱི་དབང་གཉིས་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་དེའི་
ཉིང་ཏུ་རྩོད་རྒྱུ་ལ་བྱ་མིང་དབང་དང་ལ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་ལ་ཐིམ་མི་ལྷོག་པའི་
དབང་དམ་རྩོད་རྒྱུ་ལ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་བཅས་པ་བཤད་དེ། དབང་དེ་
དག་གིས་རང་རང་གི་ལམ་མཆོད་བཅས་དང་། མཆོད་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲུབ་
པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་དོ། །དབང་བསྐྱར་བ་པོའང་ཐིམ་མི་དེ་ཉིད་བཅུ་དང་ལྷན་
པ་སོགས་རྩོད་རྒྱུ་ལ་དཔོན་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེས་ཀྱང་ས་ཆོག་
དང་སྒྲ་གོན་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་བྱས་ཏེ། མེ་རྟོག་ཐེང་བའི་དབང་གི་བར་གྱི་དགྱེལ་
འཁོར་ཏུ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་རྣམས་ལེགས་པར་བྱས་ནས། རང་རང་གི་གཞུང་ནས་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དབང་དེ་དག་བསྐྱར་ནས་རྒྱུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །
བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་མེད་པའི་དམ་ཆོག་མང་པོ་ཡོད་པ་སྐད་སྒྲ་རིམ་ཏུ་
ལེགས་གྲུབ་གྱི་རྒྱུ་དངས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། གང་མ་བསྐྱངས་
ན་ཅ་ལྟར་འབྱུང་འབྱུང་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་ནི་བྱང་སྒྲུབ་མ་གཏོགས་རང་རང་ལ་
ཐུན་མོང་མེད་པ་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ལ་མེད་ལ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་ལ་ནི་སྤྱོད་དཔོན་
གྱི་དབང་དོན་ཏུ་གཉེར་ན་ངེས་པར་སྐད་སྒྲ་སྒྲུབ་སྐྱེད་ནས་ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་
དང་། སྒྲུབ་པོ་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་དགོས་པར་གསུངས་
སོ། །སོ་ཐར་སྒྲུབ་བརྒྱུད་གང་རུང་གི་རྟེན་ཏུ་རུང་ཡང་དེ་དག་དང་མི་ལྷན་
པར་བྱང་སྒྲུབ་མི་འཆག་པར་རྒྱུ་སྤྱེ་སྤྱི་རྣམས་བཤད་ཀྱང་། རྩོད་རྒྱུ་ལ་ཚུལ་
ལེའི་རྣམ་བཤད་(༡༩བ)སོགས་ལས་མ་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་བྱང་
པར་ནི། བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བས་དམ་ཆོག་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་

བ་འགོག་པས་སྒྲིམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་སྒྲིག་པ་ཐ་དད་
 བ་ཅམ་ཏུ་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་ལས་གསུངས། ཁ་ཅིག །བྱ་རྒྱུད་ལ་ཆུ་
 དང་ཅན་པའ་གྱི་དབང་གཉིས་མ་གཏོགས་རྗེ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུའི་དབང་སོགས་
 གཏན་ནས་མི་རུང་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་ཅམ་བསྐྱར་བས་ཀྱང་
 ཆོག་ལ། རྗེ་དྲིལ་གྱི་དབང་བསྐྱར་སོགས་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ལྟར་ཏུ་ཆོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ཏུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འདི་དག་
 གི་ཆུ་ཅན་པའ་སོགས་དང་སྤྲ་མེད་གྱི་རིག་པའི་དབང་ལཱའི་ཆུ་དབང་སོགས་
 རོ་བོ་བསྐྱར་ཆུལ་སོགས་འདྲ་ཟེར་ན། འོ་ན་སྤྲ་མེད་ལ་དབང་རྣམས་ཆུ་དང་ཅན་
 པའ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོ་བོར་བསྐྱེད་པ་མ་གཏོགས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་རིན་འབྱུང་
 སོགས་གྱི་ལྟའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྲ་མེད་གྱི་དགྱེལ་ཆོག་གང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་རོ་བོ་མི་འདྲ་བར་ཐལ། བྱ་རྒྱུད་གྱི་དབང་དེ་
 དག་གི་རོ་བོ་དབང་གིས་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རང་རང་གི་གཞུང་
 བས་བཤད་པའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སམ། ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེས་
 པར་མོས་པ་སོགས་ལ་འདོད་ལ། སྤྲ་མེད་གྱི་དེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 དངོས་སམ་དེ་སྐྱེས་པའི་མོས་པ་སོགས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །བྱ་རྒྱུད་
 གཉིས་ལ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་མཆན་ཉིད་པ་བྱེད་རུང་ཟེར་ན།
 འོ་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱགས་སྒྲིམ་སྐྱིན་པ་རུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུད་ལྡེ་གོང་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་འོག་མ་གཉིས་ལ་
 སྐྱགས་སྒྲིམ་འཛིན་པ་ཆོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 བ་རེ། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གཉིས་ལ་སྐྱགས་སྒྲིམ་(༡༩ན)བབྱུང་བ་ལ་བསྐྱར་བུའི་རྗེ་
 རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མེད་ཀྱང་སྐྱིར་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡོད་པར་
 འདོད་དགོས་ཏེ། ཀྱན་རིག་རྒྱུ་ཆེན་ལས། བྱ་རྒྱུད་གཉིས་ལ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་

གྱི་དབང་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རིགས་ལྔའི་སྒྲིམ་པ་བཟུང་བ་ལ་
 བསྐྱར་བའི་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡིན་གྱི། དོན་རྒྱུ་དཔོན་ཅམ་ཞིག་ཏུ་
 བྱེད་པའི་དབང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་ལྷུང་ནམ་
 བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས་ཀྱང་། སྤར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལའི་ལུང་དེ་དྲངས་
 བས། ཞེས་བྱ་སྦྱོད་ལ་དབང་མང་ཁུང་ཡང་གསུངས་ལ་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གྱི་
 དབང་མེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་གོང་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་
 མེད་དེ། དེ་ནི་བྱ་སྦྱོད་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་ཏུ་རྒྱུ་ལྷུ་གནང་བ་ལྷན་པ་ཅམ་ཡོད་
 པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། རྒྱུད་སྟེ་སྦྱི་ནམ་ལས། འོ་ན་སྦྱོབ་དཔོན་སྐྱ་གཅན་འཛིན་
 དཔལ་བཤེས་གཉེན་སོགས་གྱིས་བྱ་སྦྱོད་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུང་བསྟན་དབུགས་དབྱུང་རྒྱུ་གནང་
 རྒྱུ་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་
 མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། ཞེས་དང་། དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་ལས་ཀྱང་།
 བྱ་སྦྱོད་གཉིས་ལ་རྒྱུད་འཆད་པ་ལ་སོགས་ལ་རྒྱུ་ལྷུ་གནང་བའི་དབང་ཅམ་
 ཡོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་གྱིས་བྱ་སྦྱོད་རང་གི་རྒྱུད་འཆད་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
 ཏེ་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱར་བྱང་བ་ཅམ་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལ་དོན་རྒྱུ་
 སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞེས་བསྟན་བཅུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུད་སྟེ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གྱི་དབང་ལ་མི་
 འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་
 ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་
 གྱི་དེ་འདྲའི་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་དེ་ལ་ཡུམ་དོན་རྒྱུ་དབང་ཕྱག་(༡༥བ)
 མ་དང་འབྱུང་པར་བསྒྲིམ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་སྤྲོ་མེད་གྱི་དེ་
 ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བརྟག་གཉིས་ལས། ཤེས་རབ་
 བརྟུ་ཕྱག་ལོན་པ་ལ། །ལག་པ་དག་གིས་ཡང་དག་འབྱུང་། །དོན་རྒྱུ་དཔོན་ལྟམ་

སྒྲིབ་པ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ནི་དབང་རུ་འདོད། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོང་རུ་
 འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཆོག་ལ་སྒྲོབ་མས་རང་རྩོ་
 རྩེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་བསྐྱེམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣལ་
 འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ངེས་པར་རྩོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་
 ཐོབ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལའང་སྒྲོབ་མའི་དབང་ཙམ་ལས་
 མ་ཐོབ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བྱའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤགས་རིམ་ལས། བསྟོད་འགྲེལ་ལས་སྒྲོབ་དཔོན་
 དང་སྒྲོབ་མའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་ལམ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཤད་པ་ནི་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲོབ་མའི་དབང་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་པའི་དབང་རུ་
 བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ།
 ཁ་ཅིག །དབང་དོན་རུ་མི་གཉེར་བ་དགྱིལ་འཁོར་རུ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་རུ་མི་རུང་ངོ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྟོད་མིན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་དགྱིལ་འཁོར་མཐོང་བས་སྤིག་པ་འདག་པ་དང་། གསར་སྤགས་གྱི་ལམ་
 གྱི་རིགས་ལུས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དབང་དོན་རུ་མི་གཉེར་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་རུ་
 གཞག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པར་ཡོ་གའི་ཙུ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པ། བཤད་རྒྱུད་རྩོ་
 རྩེ་ཙུ་མོ་ཙུ་འགྲེལ། སྟོད་རྒྱུད་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ཙུ་འགྲེལ་དང་། སྤྲ་མེད་གྱི་
 བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལས་གསུངས་པར་སྤགས་རིམ་དང་། ཙུ་རྒྱུད་རྣམ་བཤད།
 རྒྱུད་མྱེ་སྒྱི་རྣམ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་རྒྱུད་རིགས་གསུམ་གྱི་
 རང་ནས་གཙོ་བོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་གདུགས་དཀར་ཉྩ་བུའི་དབང་
 ཐོབ་ན། བསྐྱེད་རིགས་སྟུན་རས་(༡༥ན)གཟིགས་གྱི་དབང་མ་ཐོབ་ཀྱང་རྩེས་
 གནང་ཙམ་ཐོབ་ན། དེའི་ལམ་སྒྲུབ་པ་དང་དབང་བསྐྱུར་བ་དང་རྒྱུད་འཆད་
 པ་སོགས་རུང་ངོ་། །བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བ་དེས་
 བསྐྱེད་རིགས་གྱི་ལམ་སྟོན་སྒྲུབ་བྱེད་རུང་ཡང་དབང་བསྐྱུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་

ཉ། གསང་སྤྱུགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 ཡིས། །ཤོང་མའི་དབང་ཚོབ་འོག་མ་མ་ཚོབ་ཀྱང་། །བསྐྱེན་པ་ལས་ལ་དབང་
 བར་བྱ་བ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་དབང་མ་ཚོབ་པས་དབང་མི་བསྐྱར། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། གྲུབ་པའི་དབང་སྤྱུག་སྒོང་རྟོལ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པ་བདེན་ཡང་། སྐྱ་རྩི་བཞིན་པར་བརྒྱུད་ཏུ་མི་རྒྱུད་ངམ་སྟམ་སྟེ། སྤྱུགས་རིམ་
 ཏུ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་རྒྱུངས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་རིགས་དགྱིལ་
 འཁོར་ཏུ། །གང་ཞིག་ལེགས་པར་དབང་བསྐྱར་བ། །དེ་ནི་རིགས་རྣམ་གསུམ་
 ཆར་གྱི། །དགྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་འགྱུར། །ཞེས་དེ་འདྲ་བ་དེ་རིགས་
 གཞན་གཉིས་ཀྱི་འང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་།
 སྤྱུགས་རིམ་རང་གི་དེའི་སྤྱི་འགྱེལ་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབང་
 བསྐྱར་བ་ཚོབ་ན་རིགས་གསུམ་དང་། བསྐྱེད་རིགས་ཀྱི་དབང་ཚོབ་ན་རིགས་
 གཉིས་དང་། རྟོ་རྩེའི་རིགས་ཀྱི་དབང་ཚོབ་ན་རིགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་
 འགྱུར་བར་གསུངས་ཏེ། །འོན་ཀྱང་སྤྱུགས་གང་བསྐྱབ་པ་དེའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་ཀྱི་
 ལུང་ཡང་ནོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་རིགས་གསུམ་གའི་
 རྟོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༩ དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆེན་དང་སྒྲིམ་པ་དག་པར་བྱས་ནས་
བསྒྲིམ་བྱའི་ལམ་ལ་ནི། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་གསུམ་དང་
རྒྱུད་གཞི་རྒྱུད་བྱེད་རྒྱུར་ཏེ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་
ཡང་(༡༥བ)མེད། བར་གི་ཆ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་སོགས་ལ་གནད་ཏུ་བརྒྱན་ནས་བསྒྲིམ་

བའང་མེད་པས་བསྐྱེད་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མཆོན་བཅས་དང་མཆོན་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་
 གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བཞེད་དང་བཅས་པའི་བསམ་
 གཏན་དང་། བསྐྱེད་བཞེད་ལ་མི་སྟོས་པའི་བསམ་གཏན། བསྐྱེད་པར་ལས་སུ་
 རུང་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱུང་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དང་པོ་ལ་
 སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་རིགས་གང་ཡིན་གྱི་སྐྱགས་རྒྱ་བཅའ་
 བ། སྐྱགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱག་འཆོལ་ཞིང་བདག་འབུལ་བ།
 སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱགས་རྒྱས་བསྐྱེད་བ་བཞི་བྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དུ་བྱས་
 བྱས་ཏེ་ནང་དུ་འོང་ནས་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། བདག་དང་གནས་
 བསྐྱེད་བ་སོགས་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུད་ལྡེ་གོང་མའི་བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱོམ་པའི་དོད་དུ་
 གསུངས། དངོས་གཞི་ལ་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་ནས་བསྐྱེད་པ་བྱ་བ། མཚུན་
 བསྐྱེད་བསྐྱོམས་ནས་མཆོད་པ་འབུལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་
 གསང་བས། སྟོང་པ་ཡི་གེ་སྟེ་གཟུགས་དང་། །སྐྱག་རྒྱ་མཆོན་མའི་ལྟ་བུ་ག་གོ། །
 ཞེས་བྱངས་པ་ལྟར་བདག་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ལ་སོགས་པ་
 ལྟ་བུ་གི་སྟོན་ནས་བསྐྱེད་དཔོས་པས་སོག་མར་བདག་དང་བསྐྱོམ་བྱའི་ལྟ་
 གཉིས་རང་བཞིན་མེད་མཉམ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པར་
 བསྐྱོམ་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་སྟེ་རྒྱུད་ལྡེ་གོང་མའི་སྐྱགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་
 བཞེད་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་དོད་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་ངོ་བོ་བསྐྱོམ་བྱའི་
 ལྟ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་གང་བསྐྱེད་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཁའ་ལ་གྲགས་
 པར་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་སྟེ་ལྟོ། །དེ་ནས་རང་གི་སེམས་ནས་མཁའ་རྒྱ་
 བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་ཐུར་པའི་སྟེང་དུ་ངོ་བོ་བསྐྱོམ་བྱའི་ལྟོ་ངོ་བོ་
 ལ་རྣམ་པ་བསྐྱེད་བྱའི་སྐྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསེར་བྱུང་མའི་མདོག་ཅན་(༡༩)དུ་
 བསྐྱོམ་པ་ནི་ཡི་གེའི་ལྟོ། །སྐྱ་དང་ཡི་གེའི་སྐྱགས་དེ་གཟུངས་རིང་། སྟོང་པ། ཉེ་

སྒྲིང་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་གསུངས། དེ་ནས་ཡིག་འབྲུ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་
 ཟེར་གྱི་ཆེ་མོ་ལས་བསྐྱེམ་བྱའི་ལྷ་དཔག་མེད་སྒྲོས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་
 རྒྱལ་བསྐལ་ཐམས་ཅད་སྒྱུརས། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཆོད་པས་མཉེས་པར་
 བྱས། སྒྲར་འདུས་ཡིག་འབྲུ་ལ་ཐིམ་པས་ཟླ་བ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་
 བྱུར་པ་ལས། གང་བསྐྱེམ་བྱའི་ལྷ་དཔག་སྤྲེད་དེ་བསྐྱེམ་པ་ནི་གཟུགས་གྱི་ལྷོ། །
 བསྐྱེན་པའི་སྐབས་བདག་བསྐྱེད་ལ་གཙུག་པོ་རྒྱུད་པ་མ་གཏོགས་འཁོར་དང་
 གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེམ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱའི་ལྷ་ལ་རྒྱས་བསྐྱུས་
 གཉིས་ཏེ། རྒྱས་པ་འདོད་ཅིང་ཤེས་ན་སོ་སོའི་སྤྲུགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་གཙུག་ཏོར།
 མཛོད་སྤྱ། སྤྱན། དཔུང་པ་གཉིས། མགྱིན་པ། སྒྲིང་ཁ། ལྷ་བ་རྣམས་ལ་རེག་ཅིང་།
 མི་ཤེས་པའམ་བསྐྱེན་ན་རིགས་སྤྱིའི་སྤྲུགས་རྒྱས་རེག་ཅིང་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ནི་
 ཕྱག་རྒྱའི་ལྷོ། །དེ་ནི་རྒྱུད་ཐེ་གོང་མའི་སྤྱེ་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་དོད་ཡིན་
 གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་ཐེ་སྤྱེ་རྣམས་ལས། བསྐྱུས་པའི་སྐབས་གནས་དེ་དག་ཏུ་རེག་
 ཅིས་གཙུག་ཏོར་སྤྲུགས་བདུན་ག་ལ་རེག་དགོས་པ་ལྷ་བྱུར་གསུངས་ཀྱང་།
 སྤྲུགས་རིམ་ལས། སྒྲིང་ཁ་དང་སྤྱིན་མཆོམས་དང་མགྱིན་པ་དང་དཔུང་མགོ་
 རྣམས་སུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་གིས་གསུངས་ཞེས་གསུངས་པས་
 གནས་ལྷ་པོ་དེར་རེག་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཆོག་གོ། །དེ་ནས་རང་ལྷ་ར་
 བསྐྱེད་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྤྲེད་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེམ་པ་ནི་མཆོན་མའི་ལྷ་སྤྱི།
 རྒྱུད་ཐེ་གོང་མའི་མཛོན་བྱང་ལྷས་བསྐྱེད་གྱི་འདོད་ཏུ་གསུངས་པས་ལྷ་བྱུག་
 ཆོང་བ་གལ་ཆེ་བར་མཛོན་ནོ། །ཡི་ཤེས་པ་དགྲུག་གཞུག་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་
 གདབ་བཅས་མ་བྱས་ཀྱང་བྱ་སྤྱོད་ལ་མཁས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་
 དང་སངས་རྒྱས་གསང་བ་གཉིས་གྱིས་མ་(༡༤བ)བཤད་པས་རུང་ལ། སྒྲོབ་
 དཔོན་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད་པས་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ཅིས་
 གསུངས་སོ། །མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱེམས་ནས་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ལ། གཞལ་ཡས་

ཁང་ཚོ་ག་བཞིན་བསྐྱེད་དེ། དམ་ཚིག་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་རུང་ཡང་དེ་མི་བསྐྱེད་པར་
 ཡེ་ཤེས་པ་མགྲོན་ཐབས་སུ་སྒྱུན་འདྲེན་པ་ལྟར་བྱས་ནའང་རུང་བས་དེ་བྱེད་ན་
 མཚོད་ཡོན་གྱིས་སྒྱུན་འདྲེན་དགོས་པས། ལས་མཐུན་གྱི་མཚོད་ཡོན་བཤམས་ཏེ་
 རྒྱགས་གང་རིགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། དད་པ་དང་ནི་དམ་ཚིག་གིས་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྱུན་དངས་ཏེ། མཚོད་ཡོན་ཚུལ་བཞིན་རུ་སྤྲུལ། གདན་སྤྲུལ་
 བས་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་བཏུན་པ་དང་བཞེགས་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 བྱིང་། མཚོད་པ་གཟི་བྱིན་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་བྱ་རྒྱུད་རང་གི་
 གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱགས་དང་བཅས་པས་དབུལ་ལ་དགོན་
 མཚོག་གསུམ་དང་རིགས་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་དང་བཅས་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་
 སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་ལྟ་ལའང་བསྟོད་དོ། །དེ་ནས་ཐིག་བཤགས། སྐབས་འགྲོ་ཡི་
 རངས། བསྐྱུལ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ། སྟོན་ལམ། ཚད་མེད་བཞི་དང་སེམས་
 བསྐྱེད་བསྟོམ་པ་རྣམས་བྱ་སྟེ་སྐབ་པའི་མཚོད་པའོ། །དེ་ནས་བསྐྱེས་པ་བྱ་བ་ནི།
 བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་ལས། སྐྱ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡན་
 ལག་བཞི་ཚང་བའི་སྟོན་ནས་བྱ་དགོས་པས། གཞིའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱགས་འཁོར་
 གང་གི་སྤྱགས་ཀར་འགོད་པའི་གཞི་ལྟའི་སྐྱ་སྟེ། དེ་ལ་བདག་གི་གཞི་དང་
 མཐུན་གྱི་གཞི་གཉིས་སོ་སོར་ཡན་ལག་རེ་རེར་བགྱང་དོ། །སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 ནི་རང་གི་སེམས་སྐྱ་བའི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་དམིགས་པ་དང་། སྐྱའི་
 ཡན་ལག་ནི་སྐྱ་བའི་སྟེང་རུ་བསྐྱེས་བྱའི་རྒྱགས་སྟེང་བཀོད་པའོ། །དེ་དག་ལ་
 གཞོལ་བ་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་དེ་དག་ལ་དམིགས་ཤིང་ཞེན་པའོ། །དེ་ནས་
 རིགས་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བསྐྱགས་པའི་(༡༧)སྟེང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
 བསྐྱེས་བཞེད་དངོས་བྱེད་ཚུལ་ལ། ཡི་གའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེས་
 བཞེད་དང་། སྐྱ་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེས་བཞེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཐུན་
 གྱི་ཡི་གའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་ཡི་གའི་གཞུགས་

ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་བཅོཅ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲོག་ཚུལ་བསྐྱམས་ཏེ་
 མདུན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐྱུགས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྐྱུགས་སྤེང་གསུམ་ག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་
 དམིགས་ནས་བཟླ་བའོ། །འདིར་གྲོག་ནི་དབང་པོའི་སྒྲོལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུང་དང་ཚུལ་
 བ་ནི་ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེང་བའི་རྟོག་པའམ། ཡང་ན་གྲོག་ནི་སྤར་ལྟར་རྒྱུང་
 དང་ཚུལ་བ་ནི་རྒྱུང་དེ་དབང་པོའི་སྒྲོལ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་བཀག་སྟེ་རྒྱ་བ་
 བཅད་པ་ལ་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སྟེང་རྒྱུང་མཐུན་འོག་རྒྱུང་སྟེ་བ་བར་དུ་
 འཐེན་ནས་དམིགས་པ་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་གཏོང་བའོ། །མཚན་མའི་ལྟའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་ཡིད་མི་གཡེང་བའི་ཕྱིར་གྲོག་ཚུལ་བསྐྱམས་ཏེ་ལྟ་ལ་ར་རྒྱལ་དང་གསལ་
 རྒྱང་འདོན་པར་གསུངས། གྲོག་ཚུལ་བསྐྱམས་ནས་བཟླས་བཅོཅ་བྱ་བ་ནི་ཡིད་
 བཟླས་མ་གཏོགས་ཤུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུས་ཞེས་བཤད་དོ། །རང་གི་ཡི་
 བའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་བཅོཅ་ནི། མདུན་གྱི་སྐྱུགས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་
 སྐྱུགས་སྤེང་དང་བཅས་པ་རྒྱུང་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་མཉམ་དུ་རང་གི་སྟེང་
 གར་སྟོས་ལ། དབྱགས་འཛིན་རུས་པར་བཟླས་བཅོཅ་བྱ་ཞིང་དབྱགས་གཏོང་
 བ་ན་རྒྱ་བ་སྐྱུགས་སྤེང་དང་བཅས་མདུན་གྱི་སྐྱུགས་ཀྱི་སྟོས་ཏེ་དེར་གནས་
 པར་བསམ་པ་གཉིས་སྟེལ་མར་བྱའོ། །སྒྲུ་ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་བཅོཅ་ནི།
 ཐོག་མར་བཟླས་བཅོཅ་གྱི་ཡན་ལག་བཞི་གསལ་བཏབ་སྟེ། དེ་ནས་ལྟའི་སྐྱུ་རྒྱ་
 བ་ཡི་བའི་གཞུགས་གང་ལའང་མི་དམིགས་པར་སྐྱུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་གདངས་ལ་
 དམིགས་ནས་བཟླ་བའོ། །དེ་ཡང་རང་གིས་རྒྱུ་བའི་ཆེ་སྐྱུགས་དེའི་སྒྲུ་གྲག་པར་
 མོས་ནས་བཟླ་བ་ལ་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལའང་གྲོག་ཚུལ་བསྐྱམས་པའི་ཡིད་
 (༡༧བ)བཟླས་དང་། མ་བསྐྱམས་པར་ཤུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཟླས་པ་གཉིས་གསུངས་ཤིང་།
 དང་པོ་གཉིས་ལ་ཡང་ངེས་པར་གྲོག་ཚུལ་བསྐྱམས་པའི་ཡིད་བཟླས་མི་དགོས་
 གྱི་རྒྱུ་བཟླས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དང་པོ་རྒྱུ་བཟླས་དང་དེ་ནས་གྲོག་ཚུལ་བསྐྱམས་
 ཏེ་ཡིད་བཟླས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དཔྱད་བཟང་གིས་ཁྱེས་པ་ལས། བཟླས་

བརྗོད་བྱེད་ཆེ་མི་ལྟར་མི་དལ་ཞིང་། སྤྱི་ཆེར་མི་བྱ་ཏུ་ཅང་ཚུང་བ་མིན། སྤྱི་ཞིང་
 མ་ཡིན་གཞན་ཏུ་གཡེང་བས་མིན། བྱུག་སྐྱེད་སྐྱེད་ཤོར་ཆོག་ནམས་ཉམས་པ་
 མིན། ཞེས་པ་ལྟར། བཟུངས་པའི་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བ་གལ་ཆེའོ། བྱུག་སྐྱེད་ནི་གི་གྲུ་
 དང་ཞབས་ཀྱི་སྐྱེས་ལ་བྱེད་དམ་སྟེ་ཡང་ལེའུ་བཞི་པའི་སྒྲིབ་གསལ་ཏུ་རྒྱུད་
 རྒྱ་གསར་ཐིག་ལེ་དྲངས་པར། བྱུག་སྐྱེད་ཐིག་ལེ་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་མཆན་
 ཏུ་བྱུག་སྐྱེད་ནི་ཕྱི་མོའི་ཡི་གེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་འགས་
 དབྱངས་གསལ་ལ་གསུངས་སོ། བཟུངས་པའི་གྲངས་ནི། ལེགས་བྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལས།
 བཙུ་ལྔ་མན་ཆད་གྲངས་ནམས་ལ། སྤྱིར་ན་ཡི་གེ་ཏུ་ཡོད་པ། དེ་སྐྱེད་འབྲུམ་
 སྤྱི་བཟུངས་བརྗོད་བྱ། ཡི་གེ་སྟུང་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ལ། བཟུངས་བརྗོད་སྟུང་འབྲུམ་བྱ་
 བར་བཤད། དེ་བས་ཡི་གེ་མང་པོ་ལ། སྒྲིབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་བྲི་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར་
 ཏི། གཙོ་བོ་རྒྱུད་པ་མིན་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་བྱ་མི་དགོས་ཤིང་། བཟུངས་པའི་ཆེ་
 གཉིད་དང་སྐྱེད་པ་སྐྱལ་བ་ལུད་པ་འོག་རྒྱུད་བཤད་ཆེ་སྐྱེས་བྱུང་ན་ཕྱིང་བ་
 བཞག་སྟེ་བཅག་ནས་ཉེ་རིག་བྱས་ལ་གྲངས་གྱི་སྐོག་མ་ནས་བཙུམ་པར་
 གསུངས་ཏི། སྤྱིར་བཟུངས་གྲངས་སྟུང་གི་གཞུག་གོ། གཞན་ཡང་བཟུངས་པ་མ་དག་
 པའི་རྒྱུན་མང་བས་རྒྱ་བ་བྱེད་གྱི་དག་བྱེད་གལ་ཆེ་སྟེ་དེ་ནི་སྤྱི་གས་རིམ་སྐྱེས་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ནས་བཟུངས་པའི་མཆུག་ཏུ་རིགས་གསུམ་གྱི་ཡུམ་སྐྱེན་
 མ། གོས་དཀར། ལྷ་མ་གི་སྟེ་གསུམ་དང་། རང་རང་གི་རིགས་གྱི་བདག་པོ་གང་
 ཡིན་གྱི་སྤྱི་གས་ཉེར་གཅིག་རེ་བཟུངས་པར་(༡༥ན)ཡང་བཤད་དོ། བཟུངས་པའི་
 མཆུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ལུམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ནས་དགེ་ཙུ་ལ་འབུལ་ཞིང་
 ཕྱིང་བ་སྟེ་ཏུང་ཏུ་བཞག་སྟེ་གཙང་སྒྲ་བ་ལ་བརྗོད་གསལ་བྱའོ། སྤྱི་གཏོང་
 པའི་རིམ་པ་ནི་སྤྱི་གས་བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་གཏོང་བ་སྟེ། མཐུན་
 གྱི་སྤྱི་གས་གྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེའི་ཡིག་འབྲུ་ལ་དེའང་དེའི་རྒྱ་བ་ལ་དེ་
 མཐུན་གྱི་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པས་གཏོང་དོ། དེ་ཡང་རང་སྟེ་སྤྱི་

འབའ་ཞིག་ཏུ་སེམས་པས་དང་དེ་དེའི་སྤྱགས་ཀའི་ཡིག་འབྲུ་དེ་ཡང་སྒྲུ་སྒྲུ་ལ་
 ལྟའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བདག་གི་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་བྱ། དེ་ལས་སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་བར་
 བྱའོ། །འདི་ནི་རྒྱད་སྟེ་གོང་མའི་ཉེར་བསྟའི་དོད་དེ། བྱ་སྟོད་ལས་ཉེར་བསྟའི་
 ཆོ་ག་གཞན་མ་གསུངས་ཤིང་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཐུན་མཚམས་སུ་
 སྤྱིགས་བམ་བསྟག་པ་སོགས་བྱ་ལ། ཁ་སྐོང་སྒྱུན་སྤྱིག་བྱེད་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་
 པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པས་མ་བྱས་ཀྱང་ཆད་སྟོན་མེད་པ་འདྲའོ། །བཟླས་
 བཟོད་ལ་མི་སྟོས་པའི་བསམ་གཏན་ནི། མེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན། སྒྲ་གནས་
 ཀྱི་བསམ་གཏན། སྒྲ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན་ཏེ་གསུམ་ལས། ལྟ་
 ཏུག་མཐར་སྒྱུན་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། སྐྱོམ་ཚུལ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་སྤྱགས་
 ཀར་གསལ་ཞིང་འབར་བ་མར་མའི་མེ་སྟེ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམས་པའི་ནང་ཏུ་དོ་བོ་
 བདག་གི་དེ་ཁོ་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རང་གི་སེམས་དེ་རྣམ་པ་བཟླས་བྱའི་སྤྱགས་
 ཀྱི་སྒྲའི་རྣམ་པར་གྲགས་པར་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ཡང་བཀྲེས་སྐྱོམ་ཀྱི་གནོད་པ་མི་
 འབྱུང་ཞིང་བདེ་དྲོད་ལ་བརྟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྱུས་པ་ན་མཐར་སྒྱུན་པར་
 གསུངས་ཏེ་མེ་གནས་སོ། །སྒྲ་གནས་ནི་རང་གི་སྤྱགས་ཀར་ཟླ་བའི་ནང་ཏུ་རང་
 འདྲའི་ལྟའི་སྒྲ་སྒྲ་མོ་ཞིག་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱགས་ཀར་གོང་ལྟར་མར་མེ་འབར་བ་
 ལྟ་བུའི་ནང་ཏུ་སྤྱགས་ཀྱི་སྒྲ་གྲགས་(༡༥བ)པར་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། མེ་གནས་དང་འདི་
 གཉིས་བཟླས་བཟོད་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་འདྲ་
 ཉི། དེ་ནི་རང་གིས་བཟླས་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ངག་བཟླས་དང་ཡིད་
 བཟླས་གང་ཏུང་ལ་བྱེད་ལ། མེ་གནས་དང་སྒྲ་གནས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དེ་ནི་རང་
 གིས་བཟླས་པ་མ་ཡིན་པར་མའི་ནང་ཏུ་སྒྲ་གྲགས་པ་ལ་ཟུར་ནས་ཉན་པ་ལྟ་
 བུར་དམིགས་པ་སྟེ། མེ་གནས་ནི་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱང་མེ་དང་སྒྲ་གཉིས་ཀ་
 ལ་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་གནས་ཀྱིས་དངོས་གཞིའི་ཏུས་སྒྲུ་འབའ་ཞིག་ལ་

སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །མི་གནས་དང་སྐྱ་གནས་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ནི་གནས་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ཡིན་ལ་མཆོན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། འདིར་སྐྱ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་
 གཏན་དང་དོན་གཅིག་སྟེ་སྐྱ་གནས་ཀྱི་མཐའ་མ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཆོས་སྐྱའི་
 ཐར་པ་སྟེར་བྱེད་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་
 དཔྱད་པའི་ལྷག་མཐོང་སྟོམ་པ་ལ་ཟེར་རོ། །བསྟེན་པ་ལས་སུ་རུང་ན་དངོས་
 གྲུབ་སྐྱབ་པ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ལམ་གྱིས་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བསྟེན་པར་ཆོད་ཏུ་སྟེབ་པ་ལ་རག་ལས་
 ལ་བསྟེན་པ་ཆོད་ལྷན་སོང་ན་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་སྟ་བ་ནི། དཔུང་བཟང་གིས་
 རྒྱས་པ་ལས། ཆོ་ག་བཞིན་ཏུ་དང་པོར་འབྱམ་བཞུས་ནས། །དེ་ནས་གསང་
 རྟགས་སྐྱབ་ལ་འཇུག་པར་བྱ། །དེ་ནས་རྒྱར་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་འབྱུར་ལ། །
 གསང་རྟགས་ཆོ་གས་ཡུན་རིང་ཉོན་མི་སོངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བསྐྱབ་བྱའི་
 དངོས་གྲུབ་ལ་ཆོ་བསྟེན་ཆེན་ལ་སོགས་པར་བྱབ་པའི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་
 འགྲུབ་པ་ལ་མཆོན་བཅས་དང་མཆོན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་མཐར་
 ཕྱིན་པ་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། བད་ནི་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐུན་
 ཆོགས་ནི་མཆོན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མི་སྟོས་སོ། །

ལྷོད་ལྷོད་དང་རྒྱལ་འཕྲོད་ལྷོད་ཀྱི་རྒྱལ་གཞུག་བཤད་པ།

༥ སྤོང་རྒྱུད་གི་ལམ་ལ་ཡང་མཆན་བཅས་དང་མཆན་མེད་གི་(༡༨)ན་ཀལ་
འཕྲོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྟོང་ཉིད་གི་ལྷ་བ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་སྐབས་
གི་ལྷའི་ནལ་འཕྲོར་དང་། གཉིས་པ་ནི་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐབས་གི་ལྷའི་
ནལ་འཕྲོར་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་མཆན་བཅས་ལ་སྤྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་

བཅོད་དང་ནང་གི་དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་བདག་དང་གནས་སྤང་བ་སོགས་
 བྱས་ཏེ་ཆོག་ས་རྟེན་ལ་མཛོད་དེ། སྔོན་རུ་སྤྲོད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་གཅིག་དང་
 རུ་བལ་གྱི་གཏན་ཆོག་གིས་བདག་དང་བསྐྱེད་བྱེད་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
 ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་བདག་དང་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
 པར་བྱས་ནས་སྤྲོད་པའི་རང་ལས་རང་ཉིད་སྤྲོད་ཅིག་གིས་ལྟར་དགོང་བསྐྱེད་
 བྱེད་པའམ་སྟོན། རང་གི་སེམས་སྒྲ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་
 པ་དེའི་སྤྲོད་རུ་ཨོ་ཡིག་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་དང་དེ་ལས་འོད་འཕྲོས་དོན་
 གཉིས་བྱས་འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་རྣམ་སྤྲོད་རུ་བསྐྱེད་པ་ནི་བདག་
 གི་གཞིའོ། །དེ་ནས་རང་གི་མདུན་རུ་རང་འདུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསམ་
 སྟེ་གཞན་གྱི་གཞིའོ། །དེའི་ཐུགས་ཀར་རང་སེམས་སྒྲ་བའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་
 སེམས་ལ་གཞིལ་བའི་གཞི་དང་། དེའི་སྤྲོད་རུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡི་གེ་འགོད་པ་ནི་སྒྲ་
 ལ་གཞིལ་བའི་གཞི་སྟེ། བསྐྱེད་བཅོད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའོ། །དེ་ནས་ཐོག་མར་
 ལྟ་བུ་སྤྲོད་ལ་གསལ་སྤྲོད་དང་གནས་པའི་ཆོལ་བ་དང་། དེ་ནས་ཡི་གེ་ལ་དམིགས་
 ཏེ་སྔོན་རུ་དག་བསྐྱེད་དང་། དེ་ནས་སྟོན་ཆོལ་བསྐྱེད་ཏེ་ཡིད་བསྐྱེད་བྱེད་པ་
 བྱ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ནང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བསྐྱེད་བཅོད་
 ནི། སྤྲོད་པའི་རང་ལས་ལྷ་ཨོ་ལྷ་ཨོ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྤྲོད་ལྟར་བསྐྱེད་པའམ་
 ཡང་ན་རྒྱལ་བ་ཐུག་ཐུབ་པར་བསྐྱེད་པ་གཞི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཐུགས་ཀར་
 སྒྲ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་མེ་ལོང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དག་ཅིང་བརྟན་པ་ཞིག་བསྐྱེད་
 མོ། །སྒྲ་བའི་ནང་རུ་རྣམ་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞི་
 གཉིས་པའོ། །དེའི་ཐུགས་(༡༧བ)ཀར་སྒྲ་བ་དང་། དེའི་སྤྲོད་རུ་སྤྲོད་པ་འཕྲོད་
 བསམ་པ་ནི་རིམ་བཞིན་གཞི་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཐོག་མར་དག་
 བསྐྱེད་དང་རྒྱུ་སྤྲོད་ཆོལ་བསྐྱེད་ནས་ཡིད་བསྐྱེད་སྤྲོད་ལྟར་བྱའོ། །ཕྱི་
 དང་ནང་གི་བསྐྱེད་བཅོད་གཉིས་ཀར་འདུམ་ཐུག་རེ་རེ་བསྐྱེད་བར་བཤད། རྣམ་

སྒྲིབ་མཛོན་བྱང་ལས། གསལ་སྒྲགས་གྲངས་ནི་སྤྱི་ལོ་འདུམ་དུ། །ཕལ་ཆེར་ངས་
ནི་བཤད་པ་དག །ལྷན་ཅན་སྤྲིག་དང་བྲལ་བ་ཡི། །སྒྲགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
ལ། །བཟླས་བཞིན་གྲངས་འདི་བསྟན་པ་སྟེ། །གཞན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའང་སྒྲགས་རིམ་དུ་བྱངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྟ་སྟེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་འཛིན་
དང་སྟོག་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་རྟེན་རྟེན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་
ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེད་སྐྱེད་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་མཆོད་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེའང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གྱི་རྣམ་པའི་ལྟའི་སྟེ་
མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་ཡང་ཡང་དབྱེད་པ་
དང་། མི་དབྱེད་པའི་འཛོག་སྐྱེད་མེད་མོས་གྱིས་ལྷག་མཐོང་མཆོད་ཉིད་རྣམས་
པ་བཅའ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཅི་རིགས་ལ་
བརྟེན་ནས་ལམ་གྱིས་གཙུག་དགོས་པ་ནི་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ག་ལ་འདྲ་བར་
བཤད་པས་སྟེ་མེད་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་འཛིག་རྟེན་པའམ་སྟེ་མོང་གི་
དངོས་གྲུབ་སྟེ་ཆུལ་ཡང་འོག་མ་འདི་གསུམ་ག་ལ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་གོ།

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། སྤྱིན་བྱེད་དབང་ལ་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་སྟེ་མོང་བ་རིག་པའི་དབང་ལྟ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་བཅས་
པ་ཡོད་པའི་བྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་རིགས་ལྟའི་སྟེ་མ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་དགོས་
པས་ཚ་ལྟར་བཅུ་བཞི་དང་སྟེ་པོ་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་
ཅིང་། བརྒྱལ་བག་མེད་པ་སོགས་གྱིས་ཉེས་པས་གོས་ནའང་བཤགས་བསྐྱེད་སྟེ་
གྱིས་དག་པར་བྱས་ནས་ལམ་(༢༠ན)ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་
དཔོན་གྱུན་དགའ་རྟེན་པོས་སྟོབ་མའི་དབང་ཅམ་ཐོབ་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་

དབང་ཡང་ཐོབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ལམ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་པར་
 བཤད་དེ། དང་པོས་ནི་ཁྱུས་སྒོན་ཏུ་བཏང་ནས་རང་སྤོ་བོར་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེད་
 འཁོར་དང་ཚོགས་ཞིང་གི་རྒྱན་སྒར་ཕྱག་དང་རྒྱབས་སུ་འགོ་བ་སོགས་བྱས་ཏེ།
 ཡི་གེ་ལྡས་རང་ལྟ་གང་ཡིན་ཏུ་བསྐྱེད་དེ་ཡི་ཤེས་པ་བརྒྱུག་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་
 རྒྱས་གདབ་པོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚད་མེད་པ་བརྒྱུག་པ་ལ་ཕྱག་
 རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་མཚོད་པས་མཚོད་ཕྱག་བྱས་ནས་སྐྱ་
 ཕྱག་ཆེན་བསྐྱོམ་པ་དང་བཞུས་པ་བྱ་ལ། གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱོམ་པ་སྟོང་འགྲེལ་
 ལས་མ་བཤད་ཀྱང་རྒྱབ་ཐབས་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དགོས་ལ་མདུན་ཏུ་ལྟ་
 སྐྱོམ་པའང་རྒྱབ་ཐབས་ལས་འབྱུང་བས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་
 གྱི་དབང་ཐོབ་པས་ནི་བདག་རྫོགས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་
 དང་བཅས་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། ཅུ་བའི་ལྟ་རྫོགས་པར་སྐྱོམ་པའང་དགོས་ལ་
 སྟོབ་མའི་དབང་ཅན་ཐོབ་པས་ལྟ་རྫོགས་པར་སྐྱོམ་མི་དགོས་པར་གསུངས་
 སོ། །ཀྱུན་རིག་རྒྱུ་ཆེན་ལས་ནི། བདག་རྫོགས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དགོས་པར་
 མ་བཤད་ལ་དགོས་པའང་མིན་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པ་ལའང་ངེས་
 པར་དགོས་པར་མ་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས། དབང་
 རྫོགས་པར་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རང་གིས་ལྟ་རྒྱབ་
 པའི་བྱང་པར་མི་འབྱེད་པར་ལྟ་རེ་རེ་བ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་། མདུན་ཏུ་གཞལ་
 ཡས་ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྐབས་ལྟར་
 རམ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའམ་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་སྐབས་ལྟར་ལྟ་བསྐྱོམས་པར་བྱས་
 ལ་སྐྱོམ་གཞུང་མཚོད་བསྟོད་བཞུས་པ་ལ་སོགས་ཕུན་བཞིར་བྱ་ཞེས་པ་ལས་
 རྒྱགས་རིམ་ལས་མ་(༡༠བ)གསུངས་ཀྱང་། ཀྱུན་རིག་རྒྱུ་ཆེན་ལས། མདུན་
 བསྐྱེད་ལ་ལྟ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཞུས་པ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་ཨ་བ་
 ཏ་ར་ལས། མཛོན་བྱང་ལྟའི་སྟོན་ལྟ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོམ་བཞུས་ཚུལ་བཞིན་

དུ་མི་རྣམས་པས་ཚིག་ཅམ་གྱིས་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེན་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ།
 འདི་ནི་སྒྲིལ་ནས་འཕྱོར་གྱི་ཚིག་བསྐྱིགས་བཏོན་པ་ལ་སྒྲིལ་བཞུགས་ཞེས་ཐ་སྐྱོད་
 བཏགས་པ་སྒྲུབ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་ཡང་ཁྱད་ཆེ་བས་གསོན་གཤེན་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བ་དང་རབ་གནས་སོགས་ནས་འཕྱོར་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིལ་བྱེད་པ་ནམས་
 གྱིས། ཐ་ན་སྒྲིལ་པ་དེ་ཅམ་རེ་བྱས་ནས་རང་རང་གི་བཞུགས་བཞེད་རྒྱུགས་པ་རེ་
 བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ལའང་
 དེ་འདྲའི་སྒྲིལ་བཞུགས་རེ་བྱས་ནའང་ཁྱད་ཆེ་བ་ལ་འདྲའོ། །མདོར་ན་ལམ་གྱི་
 སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དམ་ཚིག་གི་ཐུག་རྒྱ་བཞིས། སྐྱེད་གཞི་ཐ་མལ་པའི་ལུས་དག་
 ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་སྐྱེད་ནས་སྐྱེད་པ་འབྲས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གསུང་
 ཐུགས་གསུམ་ཐིན་ལས་དང་བཞི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལམ་འདིའི་གཞུང་ཤིང་
 དམ་པར་གསང་སྐྱགས་མིང་གི་ནམ་གངས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་སྒྲུབ་རགས་
 པའི་ནས་འཕྱོར་ལ་བསྐྱབ་ནས་སྤོ་མོ་སྒྲིལ་པར་གསུངས་ཏེ་དོ་རྗེ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཆེ་
 ཅམ་མམ་ཆེ་བ་ཡུངས་ཀར་ཅམ་གྱི་ཆེ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཆེ་མོར་བཞག་ལ་སེམས་
 གཟུང་ངོ་། །འདི་དང་པོ་སྤྱོད་བར་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་བཟུང་ཞེས་བཞེད་ནས་དེ་ནས་
 བཏེག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁྱད་ནས་སྤྱོད་ཆེར་འབྱེད་སྤྱོད་གནས་པར་བསམ་ཞེས་ཀྱན་སྤྱོད་གིས་
 བཤད། རྒྱུ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སྤྱོད་ཁ་ནས་འདྲེན་པར་བཤད་ངོ་། །སངས་རྒྱས་
 གསང་བས་འབྱུང་འཇུག་བཀག་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱུག་དུ་རྒྱུད་བཟུང་ནས་བསྒྲིལ་པར་
 བཤད་དེ་སྤྱོད་རྒྱལ་ལེགས་པར་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་རྟེན་རྟེན་དུ་བསྒྲིལ་
 མོ། །དེ་ནས་སྤྱོད་བཟུང་ལ་བསྐྱབ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟུང་ཞེས་བཞེད་ཅིང་རྒྱུད་གིས་རྒྱལ་ལ་
 བྱས་པ་སྒྲུབ་དོ་རྗེ་སྤོད་མོ་མང་པོ་གཏོར་ཏེ་རིམ་གྱིས་བྱབ་པར་བྱ་བར་(༢༡ན)
 གསུངས་ཤིང་དེ་སྒྲུབ་རིང་དུ་བསམས་ནས་སྤོ་ར་ན་བཟུང་ཞེས་བཞེད་དེ་
 བྱང་དུ་སྤྱོད་ཆེའི་བར་བཟུས་ནས་དོ་རྗེ་གཅིག་དུ་བྱས་ལ་བསྒྲིལ་པར་གསུངས་
 ཏེ་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཅལ་སྤྱོད་བའོ། །མཆོན་མེད་གྱི་ནས་

འཆང་གྱི་ཚུལ་འཆད་སྐབས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།

༥ འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ལ། །སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། བྱ་སྟོན་ལ་བདག་ཉིད་ལྟར་སྟོན་པ་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་གྲུག་ལས་
བདུས་ལས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བདེ་བ་དམ་པ་དང་བུལ་བ་དང་བདག་
ཉིད་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་བུལ་བས་སྦྱབ་པ་དང་བུལ་བ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་
རབ་ཏུ་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་རྗེ་
ཡབ་སྐུ་གྱི་རང་ལུགས་ལ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱུ་གསང་བས།
བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་བསྟེན་ཡོད་པ་ལགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། དཔུང་བཟང་གིས་
ཞུས་པ་སོགས་མང་པོས་བསྟེན་པའི་སྤྱིར་དང་། བྱ་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་ཡོངས་
དག་བཞིའི་རྣམ་པ་ལམ་བྱེད་མ་ཆང་བར་ཐལ་བ་དང་། ལྷ་དྲུག་བསྟོན་པ་མི་
འཐད་པ་དང་། བཟླས་བཞེད་ཡན་ལག་བཞིའི་བདག་གི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་
ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་གྲུག་བདུས་སོགས་
ལས་གསུངས་ཚུལ་དེ་ནི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
སྟོན་མི་རུས་པའི་དམན་པ་འགའ་ཞིག་ལ། རང་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
པ་འཇུག་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཅུ་མ་ཉི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་ལ་
དེ་དག་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སྟེ་
ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྟེང་བྱེད་གྱི་ལམ་དངོས་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
གསུམ་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་སྟེ་འཆི་སོགས་སྟེང་བྱེད་གྱི་ལམ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ལ་དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་སྟེ་བ་སྟེང་བྱེད་གྱི་
ལམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་། (༢༡ན)དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་གྱི་

ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་
གསུམ་ལ་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་
གྱི་ཐོག་མར་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་འཆི་བ་དང་ཆོས་མཐུན། སྟོང་པའི་ངང་ལས་
ཡི་གེ་དང་ཐུག་མཚན་བསྟོམ་པ་བར་དོ་དང་རྣམ་པ་མཐུན། དེ་ལས་འོད་ཟེར་
གྱི་སྒྲོ་བའུ་སོགས་བྱས་ཏེ་རང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་གསུམ་དང་མཐུན་པ་ལ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་དགོས་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་མེད་གྱི་ལམ་བྱིར་གསུམ་ཡང་དེ་
གསུམ་དང་རིམ་བཞིན་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་
མ་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་ལྡེ་ཕྱི་
རྣམ་ལས། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུའི་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ལྟ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་བསྟོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུད་གཞི་
སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་
པས་བསྐྱེད་རིམ་མེད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ་སྟེ། གོང་དུ་
བཤད་པའི་འོག་མའི་ལམ་དེ་རྣམས་སྐྱེ་འཆི་སོགས་དང་རྣམ་པར་མཐུན་ཡང་།
སྟོམ་པ་པོས་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བྱས་ནས་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། འོ་ན་འདིར་འབྲས་བུའི་སྐབས་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྟ་ཞེས་དེ་ལས་
གསུངས་པ་དེ་ཅི་ཞེ་ན། སྤར་བཤད་པའི་ཡོངས་དག་བཞི་དང་ཡི་ཤེས་ཆོས་
གྱི་སྐྱ་སྟེ་ལྟ་ལ་བྱེད་དམ་སྟམ་མོ། ཡང་ཁ་ཅིག་འོ་ན་རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་
རྒྱུད་གཞི་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་གསུམ། སྟོང་བྱེད་དུ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་
བསྟོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། (༡༩བ) དེ་གསུམ་ལ་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་གསུམ་སྟོང་བྱེད་གྱི་
ལམ་ཡང་ཡོད། སྐྱེ་འཆི་སོགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་ཡང་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཉམས་ལུས་ཐོབ་པ་ལྟར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ རྒྱུད་ལྡེ་འག་མའི་སྐབས་མཆོད་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོས་མ་ཟིན་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། མཆོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། དེས་ཟིན་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྱའོ། །གསུངས་ན། འོ་ན་འདིའི་མཆོད་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུས་མ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་རྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུས་མ་ཟིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དེས་སྒོར་བྱ་རྟོང་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ནས་དེ་རྗེས་དེས་ཟིན་པར་རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་མཆོད་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ལྟ་བུ་རིམ་ཅན་བྱ་བསྐྱེད་དེ་སྒོར་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་རང་ཉིད་ལྟར་སྒོར་པ་དང་དག་དང་ཡིད་བཞུས་མེ་གནས་དང་སྒྲ་གནས་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡིད་ཅོར་བཀག་སྟེ་རྟོང་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། རྟོགས་བཅས་ཡན་ལག་གུར་པར་སྤང་། སྤང་ཞེས་བྱ་དང་ཡིད་ཀྱི་དང་། ཚིག་རྣམས་དག་པ་རིག་སྟགས་དབང་། ཡན་ལག་སྤང་བ་རྒྱལ་བས་མཁྱེན། ཞེས་སྤང་མཐར་ཐར་པ་སྤྱིར་བའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྐབས་སྟག་ཚེལ་དང་དཀའ་ཐུབ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་དག་ལ་རྟོགས་ནས་རང་ཉིད་ལྟའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤང་བར་གྱུར་པ་དང་། སྤང་ཞེས་བྱ་བ་དག་བཞུས་དང་ཡིད་ཀྱི་བཞུས་པའི་དག་ཚིག་གི་རྣམ་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་འདྲའི་ཚིག་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པ་མེ་གནས་དང་སྒྲ་གནས་ཀྱི་སྟགས་ཀྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ཐམས་(༡༩༣)ཅད་ཡིད་ཅོར་བཀག་སྟེ་རྟོང་ཉིད་སྒོར་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟགས་རིམ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དོན་མི་

སྒྲུང་བས་དེའི་རྒྱུ་ལྟ་བུར་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ལྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས་
 ཀྱང་། འཁོར་བའི་ཙ་བ་གཙོད་པ་ལ་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དགོས་སོ། །
 དེ་སྒྲོམ་པ་ན་ལྟའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མི་བསྒྲོམ་
 པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱུད་སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་མན་
 ངག་བཞིན་རུ་བསྒྲོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་
 མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེའང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཟིན་པའི་ལྟའི་རྣལ་
 འབྱོར་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། གོང་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། རྒྱུད་ལྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སྟོང་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
 ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱུད་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། དེ་ནི་མཚན་བཅས་དེ་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་
 སྒྲོམ་པས་མ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་ཡེ་མ་ཟིན་པའི་དོན་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱང་སྟོགས་ཨ་མ་དོའི་མཁས་པ་གི་རྟོ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་
 ཀྱིས་ཀྱང་། ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཚུལ་རུ་བསྒྲོམ་དགོས་སྤྱིར། །བདག་མེད་
 ལྟ་བས་ཟིན་པའི་ལམ་ཡིན་ཡང་། །གཉིས་སྒྲུང་སྟོས་བཅས་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་ཆེ་
 སྤྱིར། །མཚན་མར་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་ལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་
 རེ། ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདི་འདྲའི་མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཆོས་
 ཅན། སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པར་ཐལ། གོང་རུ་
 འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་(༢༥བ)འདྲའི་ཆོགས་ལམ་
 པ་དེ་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་
 བར་པ་ལ་མ་བྱལ་བོ། །ཁ་ཅིག་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་

མི་འདྲ་བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་
 བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་བྱེད། སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ནི་
 གཙོ་བོར་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་ལ་བྱེད་པ་རྒྱུད་ལྡེ་སྤྱི་ནམ་སྤར་དངས་པ་ལྟར་དང་།
 རྣམས་རིམ་ལས་ཀྱང་། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་ནལ་འབྱོར་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་
 པ་དང་བཤལ་བའི་ལྟའི་སྟོམ་བཞུས་ཡིན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་
 པ་དང་བཅས་པའི་ལྟའི་བསྟོམ་ཞུས་ལ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱུད་པ་བསྟོམ་པ་ལ་མི་
 བྱ་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདྲིའི་མཚན་མེད་ལ་ལྟའི་སྟོམ་བཞུས་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་དང་བཅས་པའི་ལྟའི་སྟོམ་བཞུས་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ལྡེ་སྤྱི་ནམ་ལས། མཚན་མ་མེད་པའི་ནལ་
 འབྱོར་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གཅིག་ཏུ་བཤལ་
 སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ངས་པར་བྱས་པའི་ངས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག །རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་
 འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ངས་པར་བསྐལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཆོགས་
 གསོག་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་ས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་པར་བྱིན་གྱི་སྐབས་དང་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་རང་ལམ་
 དེ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཟོད་པ་ལྟར་བའི་ཉེ་
 ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་གསང་བ་ལྷུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། རྒྱ་ལ་
 སྟོར་བ་རྒྱ་ཡི་ཆོས། །འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བྱས་ནས། །འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཉེ་
 ལམ་ཞིག །ཅེས་པ་དེ་སྤྲ་མེད་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་པར་བྱིན་(༡༥ན)
 དང་མཚུངས་ཞེས་པ་ནི་ས་བརྒྱའི་འཛོག་ཚུལ་དང་། ཉོན་མྱོང་ཀྱང་ལྟན་དང་
 ཤེས་མྱོང་སྟོང་ཚུལ་སོགས་འདྲ་བར་སྤྱས་པ་ཅུ་མོ། །ཁ་ཅིག །རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་
 གསུམ་ལ་རྣམས་རིམ་སྟོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་སྟོག་ཚུལ་
 སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ་སྤྲ་མེད་ཀྱི་དེ་དང་། འོག་མའི་དེ་ལ་སྟོམ་

པའི་སྐབས་དང་། དགོས་པ་དང་། སྒོམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་
 མིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། འོག་མའི་ལྷ་སྐྱུ་ལ་དམིགས་པའི་མཆན་བཅས་ནས་ཀྱང་
 སྒོམ། སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱུ་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྒྱུ་གས་རིམ་
 སྐབས་བསྒོམ་པ་ཡིན་པའི་མིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། སྒྲ་མེད་པས་རྒྱང་རྒྱུད་ཆེད་
 དང་། འོག་མས་ལྷ་སྐྱུ་ལ་སེམས་གནས་པ་བརྟན་མིར་དུ་སྒོམ་པ་ཡིན་པའི་མིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་ཏུ། སྒྲ་མེད་པས་རྩ་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་བསྒོམ། འདིར་རྒྱང་
 འབྱུང་རྒྱུ་བཀག་ནས་ནང་དུ་སྒོམ་པ་ཡིན་པའི་མིར། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་མེ་འོག་
 མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཆན་བཅས་དང་མཆན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 གཉིས་སུ་འདུ་ཁེང་། དེ་ཡང་སྤངས་སྤོགས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་
 བྱང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གཉིས་
 ལེགས་པར་སྒོམ་པའི་མཆན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྒྲིག་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་འཆང་
 རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །

༥ རྒྱུ་བ་དབང་སྒོམ་མདངས་འཛིན་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མར། ལེགས་
 པར་འབྲིལ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་ཆེར། །དབྱིས་དགུར་རོལ་བ་རྩོ་རྩེ་སེམས་
 དཔལ་དང་། །དབྱེར་མེད་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཆོགས་གྱིས་སྦྱིངས། །

སྒྲ་མེད་ཀྱི་རིམ་ལ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ལ།

༥ གཉིས་པ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུད་འཆད་
 ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་རྒྱུ་བ་དབྱེར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། བཤད་བྱ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག །རྒྱུད་དོན་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། (༥༥)རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་རྒྱུ་བ་དབྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་ནས་གསལ་ཆག་འགྱུར་ལས། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་

འབྲངས་ནས། །གསུང་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནི་འདི་
 ཉིད་ཀྱིས། །ངེས་པར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ཏུ་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་རྒྱན་བརྟན་
 སོ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་གསལ་ལས། སྤྱིང་བསྐྱང་བ་ཡི་གྲངས་ནི་ལྷ། །ཚུལ་ནི་རྣམ་
 པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་རི་
 ལྟ་བུ་ཞིག་སྟམ་པ་དེ་ལ་བྱུང་པར་ལྷ་ལྟར་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་སྤྱིང་བསྐྱང་བའི་དང་།
 རྒྱུད་དེའི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་རི་ལྟར་སྟམ་ན་དེ་སྟོན་པར་མཐའ་དབྱེད་
 དང་ཚུལ་བཞིར་བཞག །དེའི་དགོངས་པ་བཀའ་བའི་ལམ་རྣམས་གསུལ་བྱ་ཆེ་
 གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཏུ་སྤྱད་པ་ནི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྟོན་ལ།
 དེ་འདྲའི་ལམ་དེ་སྟོན་ཡུལ་རི་འདྲ་སྟམ་ན་དེ་ནི་ཉན་པ་སོ་གང་ཟག་གི་རྒྱན་
 འཆད་པས་བསྟན། དེ་ལ་ལམ་དེ་འཆད་ཚུལ་ནི་ཆོགས་བཤད་དང་སྟོབ་བཤད་
 ཀྱིས་བསྟན། དེ་ལྟར་བཤད་པས་རྒྱུད་དོན་ལ་གོ་བ་རི་འདྲ་ཞིག་རྟེན་པ་ནི་རྒྱན་
 བརྟན་པ་དགོས་པ་བདེན་གཉིས་ངེས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྟོན་པས་རྒྱན་ནི་བརྟན་
 སོ་དེ་དག་གོ། །བརྟན་སོ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉེར་བརྒྱུད་ཏུ་གསུངས་པའི་
 དང་སོ་སྤྱིང་བསྐྱང་བ་ལ་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་རྒྱུད་ནི་བྱུང་པར་ལྷ་དང་
 ལྟན་པ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 མཆོན་གྱི་བྱུང་པར་ཏེ། སྟོན་གསལ་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་ལྟར་རོ། །ཡང་དེ་ལས། རྒྱུ་བ་འདོད་ཆགས་ཅན་དོན་ཏུ། །ཞེས་པ་ལྟར། གསུལ་
 བྱའི་བྱུང་པར་དབང་སོ་གཉིས་སྦྱར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་ཏུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཆགས་
 ཅན་ཏེ། དེའི་དོན་ཏུ་མཇོང་པ་དང་། མཇོང་པ་སོའི་བྱུང་པར་ནི། འདི་ཡི་བྱེད་
 སོ་རྣེ་རྟེན་སེམས། །ཞེས་པ་ལྟར་བཅུན་མོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཆགས་
 བཅས་གྱི་ཆ་ལུགས་ཅན་གྱི་རྣེ་རྟེན་སེམས་དཔའོ། །(༡༥ན)ལེའུ་དེ་བཞིན་ཆོག་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར། ཆོག་དོན་གྱི་བྱུང་པར་ནི་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ལ་
 མཆོན་ན་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་ལེའུ་བཅུ་བརྟན། དེ་བཞིན་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་

དུམ་བྱ་དང་རིམ་པར་སྟེ་བ་བརྩ་བརྩུན་དུ་གནས་པའོ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
 པའི་དགོས་པའི་བྱད་པར་ནི། ཞི་སྟགས་བྱ་བའི་ཆ་ག་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། ཞི་
 རྩམ་སྟགས་དངོས་གྲུབ་རྒྱུད་དུ། རིམ་བྱ་མིག་སྟོན་སྟགས་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དངོས་
 གྲུབ་འབྲིང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་དངོས་གྲུབ་མཆོག་གམ་ཆེན་པོ་ཉེ་དེ་
 རྩམས་བདེ་ལྷག་དུ་འབྱུང་བ་དགོས་པའི་བྱད་པར་རོ། དེ་ལྟར་ན་མཆོན་དང་།
 གཏུལ་བྱ་དང་། མཛོད་པ་པོ། ཆོག་དོན། དགོས་པའི་བྱད་པར་ཉེ་བྱད་པར་ལྔ་
 ལྟན་གྱི་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་རྩམས་མཐའ་དུག་དང་རྩལ་བཞིའི་བཤད་པ་རྩོགས་
 པར་འབྲུག་པའི་གཞིར་གཟུང་རོ། །འདིར་རྒྱན་བརྩུན་གྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་བྱས་
 པ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀྱན་ལས་བརྩམས་ལས་འབྱུང་བ་དེའི་རྩམ་བཤད་ལས་
 བཤད་པ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྒྲིང་བསྐྱང་བའི་
 རྒྱན་ལ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ལྟ་དང་། དེ་ནས་གཞུང་དོན་རིམ་ལྟེལ་པ་
 མཐའ་དུག་དང་། རྩལ་བཞིའི་རྒྱན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གཞུང་གི་ཆོག་དང་།
 དོན་སྟོན་སྟོན་པ་ཉེ། དེའང་། དྲང་བ་དང་ནི་དེས་དོན་བཅས། ཞེས་སྟགས་
 ལྟར་དུག་ལས། རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེ་ལ་དོན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
 ཆོག་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་སྟོན་པའི་བཤད་པ་དེ། རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེས་དྲང་
 དོན་དུ་བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་རྩི་རྩེའི་ཆོག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་རྩི་
 རྩི་ཆེ་ལྟ་པ་སྟག་མཆོན་དུ་འཛིན་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེ་ལ་
 དོན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དངོས་ཟིན་དང་མི་མཐུན་པའི་
 དོན་གཉིས་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ། རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེའི་དེས་དོན་དུ་
 བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་རྩི་རྩེའི་ཆོག་པ་ཞེས་པ་དེས་བྱང་འབྲུག་
 བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དྲང་དེས་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ནི་གཞུང་གཅིག་ལ་
 དོན་ཐ་(༢༥)དང་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་པས་དོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཏུལ་
 བྱ་དབང་རྩི་རྩེ་རྩམས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་འོད་བྱང་ལ་སྟགས་པ་རྒྱུད་ལྟེ་འོག་མ་མན་

ཆད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲ་འགལ་བ་
 གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་བཤད་པ་དེ། རྩོམ་འཁོར་ཆོག་དེས་དགོངས་བཤད་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ལེའུ་བརྒྱད་པར། བ་རྒྱུད་གཞོན་ཅུ་མིག་ཡངས་པ། ཞེས་
 སྐད་གསུངས་ཐུང་འཇུག་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསང་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ཅུང་
 གི་དབང་པོ་དཔལ་པ་རྣམས་གྱིས་གསལ་བར་རྟོགས་ཐྱིར་དུ་འོད་ཟེང་སྐད་སྐད་
 རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་མན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་
 བཤད་པ་མིན་པར་དོན་དེ་སྒྲ་བྲང་ཐད་དུ་བཤད་པའི་རྩོམ་འཁོར་ཆོག་དེས་བཤད་
 པ་དེ། རྩོམ་འཁོར་ཆོག་དེས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་
 བདག་མེད་པའི་རྩོམ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇགས་སོ་ཞེས་
 པས་འོད་གསལ་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
 གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྟོན་ནས་སོ་སོར་བཞག་པས་སྒྲ་མཐའ་ལ་
 བརྟེན་པའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ཆོན་གྱིས་བྲི་བ། ལྟ་ལ་ཉེར་སྦྱོད་གྱིས་མཚོད་པ།
 གཏོར་མའི་ཆོག་སྟེན་སྦྱོར། ཞེ་སྐད་གྱི་ལས། དངོས་གྲུབ་བརྒྱུད་སྐད་གསང་
 ཅུང་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རྩོམ་འཁོར་ཆོག་དེས་བཤད་པ་དེ། རྩོམ་འཁོར་ཆོག་དེས་སྒྲ་
 རི་བཞིན་པའི་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་སྒྲ་མེད་དང་རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མར་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ཆོན་གྱིས་བྲི་ཆུལ་གསལ་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དེ་ལ་
 མིང་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་འཛིན་ཉེན་པ་དང་སྒྲའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་པ་
 མེད་ཀྱང་དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་གསལ་བར་འབའ་ཞིག་གིས་
 བརྗོད་མཛད་པར་གྱུར་པའི་རྩོམ་འཁོར་ཆོག་དེས་བཤད་པ་དེ། རྩོམ་འཁོར་ཆོག་དེས་སྒྲ་
 རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་རྣལ་འབོར་རྒྱུད་ད།
 ཀོ་རུ་བྱ་ལ་སྐད་སྐད་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་(༢༠ན)བཤད་པ་
 དང་། མཉམ་སྦྱོར་ལས། རྒྱུད་བརྒྱུད་ལ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་ནི་བཤད་
 བྱའི་དོན་ཡང་མི་གཅིག་ལ། སྒྲ་མ་ལ་པལ་ཆེར་དོན་གཉིས་པ་མི་སྟོན་པ་མང་

ཞིང་། གཙུག་ཆེན་རྒྱུ་ལྟན་ལྟོ་བཟང་ལུག་ཆོག་གསུངས་མཛད་པའི་གཞི་གཉིས་ཀའི་
 མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། །འདིར་མཐའ་ཤུག་ཅེས་པའི་མཐའ་ནི་སྐོ་ཞེས་པའི་དོན་
 ཏུ་གསུངས་ཏེ། དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྐོ་མི་འདྲ་བ་ཤུག་ལ་མཐའ་ཤུག་
 ཅེས་བཏགས་པའོ། །གཞུང་གཅིག་གི་དོན་རྒྱུ་ལྟན་ལྟོ་བཟང་ལུག་ཆོག་གསུངས་མཛད་པ་ཚུལ་བཞིའི་
 རྒྱུ་ལ། དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེའི་གཞུང་ཅུ་མ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སོན་པར་རུས་པའི་རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ་དེ། རྩི་རྩེའི་ཆོག་
 དེའི་ཡིག་དོན་ཏུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་དངོས་པོ་མེད་པས་སྐོ་མ་
 པ་མེད། །ཅེས་པས་སྐོ་བཏུང་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པར་བཤད་
 པ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱེད་རིམ་པ་མཐུ་ཆད་གང་ཅུང་དང་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བྱ་བུན་མོང་
 བའི་དོན་སྟོན་པའི་རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ་དེ། རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེས་སྐྱེ་དོན་ཏུ་
 བཤད་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་བུན་མོང་བའི་སྐྱེ་དོན་གྱི་
 བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་ལྟན་ལྟོ་བཟང་ལུག་ཆོག་གསུངས་མཛད་པའི་བཤད་པ་གཉིས་
 ཡོད། རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེ་ལ་དོན་མི་མཐུན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐྱེས་དོན་
 གསུམ་པོ་གང་ཅུང་གི་དོན་སྟོན་པའི་རྩི་རྩེའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ་དེ། རྩི་རྩེའི་
 ཆོག་དེས་སྐྱེས་དོན་ཏུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་དངོས་པོ་མེད་པས་
 སྐོ་མ་པ་མེད། ཅེས་པས་སེམས་དཔེན་དང་སྐྱེ་ལུས་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །སྐྱེས་དོན་ལ་དབྱེ་ན། འདོད་ཆགས་ཆོས་སྐྱེས། སྐྱེད་བ་སེམས་སྐྱེས། ཀྱུན་
 རྒྱུ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་པ་གསུམ་ཏུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་ལམ་གྱི་སྐྱེད་གཞི་གཞིའི་པོ་
 མོ་སྐྱེས་པར་འཇུག་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་རྒྱུ་ལྟན་ལྟོ་བཟང་ལུག་ཆོག་གསུངས་མཛད་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྐྱེས་པར་འཇུག་པ་(༢༤)དང་། གཉིས་པ་ནི་གཞིའི་
 གཉིད་དང་འཆི་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེད་པ་བཞི་དང་ལམ་དཔེན་གསུམ་སྐྱེ་ལུས་
 དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེད་བཞི་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་གཞིའི་སྐྱེ་བ་གཉུག་
 མའི་ལུས་དང་། མི་ལམ་གྱི་ལུས། བར་དོའི་རྒྱུང་ལུས་རྣམས་དང་། ལམ་ལ་

དཔེན་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱུ་ལྷས་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་
 ལྷས་དངོས་རྣམས་སོ། །མཁས་བྱུང་རྗེའི་རིམ་ལྔའི་གསལ་བྱེད་ལས། རྒྱུད་རགས་
 པ་འགའ་ཞིག་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པའི་གཞིན་གྱི་མཐར་གཏུག་མའི་
 རྒྱུད་ལམས་དེ་སྐྱེས་བྱའི་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་དངོས་སྤྱི་མ་ལངས་ཀྱང་དེ་
 དང་ཆ་མཐུན་པར་ལངས་པའི་ལྷས་ནི་མི་ལམ་གྱི་ལྷས་སོ་གསུངས། སྤྱི་ཚུལ་
 ལ་སྐྱུ་ལྷས་ལྟ་བུ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་མན་ཆད་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཏུ་སྤྱི་པ་
 དང་། བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་པ་དང་། ཆ་རྒྱུད་ཏུ་
 བསྟན་ཀྱང་སྤྱི་ནས་མི་མངོན་པར་ནང་ན་སྤྱི་པ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྤྱི་པ་
 གསུམ་ལས་འདྲིར་སྤྱི་ཚུལ་སྤྱི་པ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །དོ་རྗེའི་ཆོག་དེ་ལ་
 དོན་མི་མཐུན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མཐར་ཐུག་གཞིས་པོ་གང་ཏུང་
 བསྟན་པའི་དོ་རྗེའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ་དེ། དོ་རྗེའི་ཆོག་དེས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
 བཤད་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་དངོས་པོ་མེད་པས་སྒྲིམ་པ་མེད། །ཅིས་
 སོགས་གྱིས་བྱང་འཇུག་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཐར་ཐུག་ལ་འོད་
 གསལ་གྱི་མཐར་ཐུག་དང་། བྱང་འཇུག་གི་མཐར་ཐུག་གཞིས་ལས། དང་པོ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་སྤྱི་པའི་ལམས་དེ་སྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་
 ཏི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཞིས་སྤང་ཐུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འོད་གསལ་ཏུ་མཐར་ཐུག་པ་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། གཞིས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་པའི་རྒྱུད་དེ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་
 མི་འཆད་པའི་སྐྱུ་མའི་སྤྱི་པ་བཞིངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱི་པ་མཐར་
 ཐུག་པའོ། །དེ་འདྲའི་མཐའ་དབྱེད་དང་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་རྣམས་པར་འཇུག་
 པའི་གཞི་ཡིན་ན་སྤྱི་པ་(༡༧ན་)མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་
 མཐའ་དབྱེད་གི་ཡ་གྲུལ་གྱི་སྤྱི་པ་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བཤད་པ་གཞིས་ཀ་
 འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་བཤད་པ་གཞན་གང་ཡང་འཇུག་པ་མེད་
 ལ། ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་གང་ཡང་མི་འཇུག་པས་བྱུང་བོ། །འཆོང་བྱ་ཚུལ་

གྱི་རྒྱན་ལ། རྩལ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཁྲིམ་པ་ལྟར། རྒྱུད་དང་། སྤྱིང་གཞི།
 དེས་ཆོག ཉེ་རྒྱ་བཞི་ལས། དེ་ཡང་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཛང་རྒྱ་རྩལ་
 དཔེར་བྱས་ནས་ཆགས་བཅས་གྱི་ལམ་གྱིས་འཛང་རྒྱ་རྩལ་དེས་པར་གསུངས་
 ཏེ། དང་པོ་ནི་མཛོད་དང་ཉན་ས་སོགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱིང་པ་ཐ་མའི་
 བྱང་སེམས་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མིའི་སྐྱེ་བ་བྲལ་པ་དགོས་ཏེ་
 དེ་ནི་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ནས་བཅུན་མོའི་འཁོར་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་
 རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་དང་པོའི་བཅའ་གཞི་ཡིན་པས་སྤྱིང་གཞི་ཁྲིམ་ཟེར་རོ། །རབ་
 ཏུ་བྱུང་ནས་སྒྲིམ་པའི་བསྐྱུང་ཐབས་རྣམས་དེས་པར་བཞེན་དགོས་པའི་གནས་
 ཡིན་པས་དེས་པའི་ཆོག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེས་
 དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་
 འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཉེ་རྒྱའོ། །ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་
 འཛང་རྒྱ་རྩལ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཆགས་བཅས་གྱི་ལམ་གྱིས་ཆོ་དེར་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་
 ཡང་འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མིར་སྐྱེས་པའང་དགོས་ཤིང་། རིགས་ལྡན་དང་འབྲེལ་
 བའི་སངས་རྒྱས་སུ་བདག་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱིང་པ་གསུངས་མཐར་སྐྱོན་
 པར་བྱེད་པ་ནི་མིའི་རྒྱུད་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་འདྲ་བས་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་ལ། ཐེག་པ་གཞན་
 ཏུ་མིར་སྐྱེས་པ་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་དགོས་པ་བཞིན་འདིར་སྤྱིང་པ་རིགས་གཅིག་
 པའི་ཚོགས་རིམ་ནི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤྱལ་པའི་གཞི་ཡིན་པས་
 སྤྱིང་གཞིའོ། །གཞན་ཏུ་འདུལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོད་ལ་གནས་དགོས་པ་བཞིན་ཏུ་
 འདིར་ཡང་(༡༧བ)བཟའ་བསྐྱུང་བརྟེན་པའི་དམ་ཆོག་རྣམས་དེས་པར་བརྟེན་
 དགོས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེས་ཆོག་གོ། །གཞན་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཉེ་རྒྱ་དཀའ་
 བ་སྦྱོད་པ་སོགས་དགོས་པ་བཞིན་ཏུ་འདིར་སྦྱོད་པ་གསུམ་པོ་གང་ཅུང་ལ་
 སྒྲོབ་པ་དགོས་ཏེ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱལ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་
 དེ་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་གི་རྒྱན་ལ། ལྷན་ལ་དང་པད་དཀར་དང་། ཁྲིམ་སོགས་

ལྟར་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་སྒྲ་མ་ལས་ཐོས་ནས་འཛིན་པ་
ལ་མཁས་ཀྱང་སྒྲ་མ་དང་བུལ་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བརྟེན་པར་འགྱུར་
བའི་འདུས་པའི་ཆེད་རུ་བའི་གཏུལ་བྱ་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཤུགས་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་གི་མཆོན་ཉིད། ཤུགས་དེ་ཆུ་ནས་བཏོན་མ་ཐག་དྲི་ཡལ་བར་འགྱུར་བ་
དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བྱའོ། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་གཞན་ལས་ཐོས་ནས་འཛིན་ཅུས་
ཀྱང་། གཞན་ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་མི་ཅུས་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་རུ་བའི་
གཏུལ་བྱ་དེ། དེར་གྱུར་པའི་པད་དཀར་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད། པད་
དཀར་དེ་དྲི་ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་འཁོར་ནས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་མེད་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་
ལྟར་བྱའོ། པད་དཀར་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་དད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྟོང་རྩེ་ཆེ་ལ་ཤེས་རབ་
དང་ལྡན་པ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཞིང་ཐོས་དོན་ལྟར་རུ་
བརྟེན་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་རུ་བའི་གཏུལ་བྱ་དེ། དེར་གྱུར་པའི་
པསྒྲ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད། པསྒྲ་དྲི་ཞིམ་ཞིང་མཐོང་ན་དགའ་བ་
བསྐྱེད་ལ་ཉི་མས་ཁ་འབྱེད་པ། ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་ལྟེ་བར་ཆགས་པའི་བྲིལ་པ་
ཡལ་ནས་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བརྟེན་དོ། ཐོས་པ་བྱུང་ཞིང་ངེས་ཤེས་
ཀྱི་ར་རྒལ་ཆེ་བ་ལྟར་རིགས་མེད་པར་མང་རུ་སྔོན་ལ་སྟོན་དེ་བསལ་ནས་ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་པར་རྟེན་སུ་བབྱང་དཀའ་བའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་རུ་བའི་གཏུལ་
བྱ་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད། ཅན་དན་དེ་དྲི་
རྒྱུང་ཞིང་ཆེར་མ་མང་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ། ལྟལ་གྱིས་དགྱིས་པས་(༢༤ན)བྱང་
རུ་ཉེར་མི་བྱང་བ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བྱའོ། རྒྱལ་གྲིམས་དག་ཅིང་ཐོས་པའི་
མ་རོལ་རུ་སོན་པ། དགོ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་སྒྲོ་བས་སྒྲིན་པ་འགོ་སྒྲོས་པ་ཅན་གྱིས་
གོ་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པར་རིགས་ངེས་པ། ཐོས་དོན་གཞན་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་
ཅུས་ཤིང་ཆོ་དེ་ལ་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་སྐལ་ལྡན་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་
རུ་བའི་གཏུལ་བྱ་དེ། སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་རུ་བའི་གཏུལ་བྱར་གྱུར་པའི་རིན་པོ་

ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྟེན་
 དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བ་དང་འབྲུ་བས་དེ་སྐད་ཅིས་བྱའོ། །གང་ཟག་དང་
 པོ་བཞི་ནི་ཆོག་ལས་བཤད་གྱི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུ་གས་པར་སྐྱེ་བའི་སྐལ་བ་དང་
 ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་
 རྒྱུ་གས་རིམ་ཀྱང་རྒྱུ་གས་པར་སྐྱེ་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟ་བུའི་ཉན་པ་པོ་གང་ལ་དོན་གང་འཆད་པ་འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་ནི། གང་
 ཟག་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། རྫོང་དང་རྫོང་མིན་ཡོངས་བརྟགས་ནས། ཁྱིམ་
 སོགས་ལྟར་ཆོག་ལས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་གཉིས་ཏེ། མཐའ་དྲུག་གི་ནང་ནས་
 སྐྱ་རི་བཞིན་པ། དགོངས་མིན། དྲང་དོན་གསུམ་དང་། ཚུལ་བཞིའི་ཡིག་སྐྱི་
 གཉིས་ཏེ་ལྟ་པོ་དེ་ཆོག་ལས་པ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་དང་། མཐའ་དྲུག་གི་སྐྱ་རི་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ། དགོངས་བཤད། དེས་དོན་ཏེ་གསུམ་དང་། ཚུལ་བཞིའི་
 སྐམ་མཐའ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་སློབ་མ་ལ་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །བཤད་དོན་རི་
 ལྟར་དེས་པ་བདེན་གཉིས་དེས་པའི་རྒྱན་ནི། རྒྱན་ནི་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས། །
 བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་དེས་བྱས་པ། ཁྱིམ་སོགས་ལྟར་བཤད་བྱ་བྱང་པར་ལྟ་
 ལྡན་གྱི་རྒྱུད་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིས་བཀྲལ་བས་
 གསལ་བར་ཐོན་པའི་ལམ་ཆེ་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་(༢༥བ)
 ཐབས་དེ་རྣམས་ཆོག་ལས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གང་ཟག་ལྟ་
 པོ་དེ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་ལྟ་པོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀྱན་རྒྱུ་བདེན་པ་དག་པའི་
 རྒྱ་མའི་སྐྱ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་དེས་ནས་བྱང་
 འཇུག་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་ནོ། །བྱང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ཆགས་པའི་ཆད་
 བྱི། འབྲས་བུ་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་
 སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་
 མ་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་སེམས་དབེན་མཐའ་དྲུག་གི་ཡེ་ཤེས་

གསུམ་དང་། དེ་ལ་སྟོན་ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་གའི་ཙམ་དུ་དྲགས་པ་
 དགོས། དེ་ཆོག་ས་ཆུང་དུས་གོལ་བ་ལ་རྫོགས་རིམ་པས་ལུས་དབེན་འགོ་དགོས།
 དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དགོས། དེ་ལ་དབང་རྣམ་དག་ཐོབ་
 བས་དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བ་དགོས། དེ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་པས་རྒྱུད་
 ལེགས་པར་སྐྱེད་པ་འགོ་དགོས་ཤིང་དེ་དགོས་ཚུལ་དང་ལམ་དེ་རྣམས་ལ་གོ་
 བ་འབྲུལ་མེད་ཆགས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱན་བཅུན་གྱི་མཐའ་དབྱེད་ལ།

༥ མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག ཁྱེད་བསྐྱེད་བའི་སྐབས་རྒྱུད་གྱི་ཆོད་ལེའུ་
 སོགས་ལ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རྫོང་
 བྱེད་གྱི་ཆོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཆོག་དོན་གཉིས་
 ཀ་ཡོད་པར་རྫོན་གསལ་གྱི་མཆན་དང་། རྒྱ་ཀ་སོགས་ལས་གསལ་བར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྒྱུད་གྱི་དགོས་པའི་སྐབས། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བཤུས་པས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྟོབ་པའི་བྱུང་འཕྲུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་
 ཏེ། ལེའུ་བཅུ་པའི་རྒྱ་ཀ་ལས། སྤྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་(༥༥ན)དངོས་གྲུབ་ལ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཐུན་མོང་
 གི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་བྱུང་འཕྲུག་དང་། ཕྱི་མ་
 ལ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན།
 མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱའི་
 དངོས་གྲུབ་གང་ཞིག །འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཐུན་མོང་གི་དངོས་
 གྲུབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལེའུ་དང་། རྟོན་པ། རིམ་པར་སྟེ་བ་

ནམས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ལེའུ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་དོན་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་ཞེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྱོད་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བཞིན་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་
 དང་། རྟོན་བྱེད་ཆོག་གི་ལེའུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདིར་རྟོག་པ་
 ཞེས་བཞིན་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཀལ་ཞེས་པ་རྟོག་པ་དང་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་
 དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་ཆོག་ནི་ཐབས་ལ་འཇུག་པས་བཞིན་བྱ་དང་རྟོན་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོན་པ་རེ་རེའང་ཞི་སྟགས་སྟབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཛང་རྒྱ་རྒྱལ་སྐབས། འཛམ་གླིང་
 གི་མིའི་རྒྱུད་དུ་སྐྱེ་བ་དགོས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་
 མི་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལྟའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འོག་མིན་སྟག་པོ་བཀོད་པའི་རྟེན་ཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
 ལས། གཙང་མའི་གནས་དག་སྤངས་པ་ན། །འོག་མིན་གནས་མཆོག་ཉམས་
 དགའ་བ། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཛང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། སྐྱོན་མེད་དེ། མིར་སྐྱེས་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་དེ་བྱེ་སྤྱོད་དང་(ལ་བ)མདོ་ལྟེ་
 པའི་འདོད་རྒྱུ་མཛོད་སྟགས་ལས་བཤད་པ་དེ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། སྤྱོད་དོན་ནམས་པད་དཀར་སྟགས་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་
 པ་ཡིན་གྱི། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱོད་པ་མིན་ཏེ། སྤྱོད་དོན་ནམས་ལ་
 རྒྱལ་བ་ཡིས། སྤྱོད་ཏེ་བཤད་པ་དྲང་བའི་དོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 སྤྱོད་དོན་ལ་གསང་བ་དེ་ནམས་ཅ་རྒྱུད་ལས་སྤྱོད་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་
 གང་ཟག་ལ་གསང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཅ་རྒྱུད་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །གསང་བར་བྱ་བའི་དེས་དོན་ཡིན་ན་སྤྱོད་དོན་ནམས་ལ་ནམས་པ་ཀུན་རྩ་

གསང་བས་མ་ཁྲལ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་གྲུན་བརྟན་ལས། ག་བྱར་དང་ཁྲག་གི་ངེས་
 དོན་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་རུ་བཤད་པ་དེ་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལའང་
 གསལ་བར་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ན་ངེས་དོན་རུ་བཤད་པའི་
 དོན་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་རུ་
 དགོངས་དགོངས་མིན་གྱིས་བཤད་པའི་དོན་ལ་འོད་ཟུང་གཙུག་ཆེ་ཡང་ངེས་མ་
 ཁྲལ་སྟེ། ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའི་
 རྩ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་། ཕྱི་མ་པད་དཀར་སོགས་ལ་བཤད་པ་
 དགོངས་བཤད་རུ་གསུངས་པ་དང་། ལེའུ་བརྟན་པར་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་དང་
 རྡོ་རྗེ་དང་པལླ་འདུ་བྱ་བ་ཡང་དགོངས་མིན་རུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
 དགོངས་དགོངས་མིན་རུ་བཤད་པའི་དོན་ལ་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་དང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་དོན་ཅིག་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་འོད་ཟུང་སོགས་སྐལ་འཇག་རྣམས་ལ་
 གསང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་དམན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །
 རྫོགས་ཕྱིར་རབ་རུ་གསལ་བ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ནི། །དགོངས་(༣༠ན)
 པ་མིན་པའི་བཤད་པའོ། །ཞེས་དམན་པ་བཞི་ལའང་དེ་གཉིས་གསལ་བར་སྟོན་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། གོང་རུ་ངེས་དོན་སྐལ་འཇག་ལ་
 གསང་བར་བཤད་པ་ནི་དབང་པོ་མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་
 སྐུས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་འོད་ཟུང་གསལ་བར་བཤད་པར་གསུངས་པ་དབང་པོ་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞུང་ཡང་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ངེས་དོན་རུ་བཤད་
 པའི་གཞི་ངེས་དོན་གཉིས་སྟོན་པས་དོན་གཉིས་པ་དེ་སྐུས་ནས་བསྟན་དགོས།
 དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པའི་ཆོག་ངེས་དོན་གཅིག་ལས་མི་སྟོན་པས་
 དོན་གཅིག་པོ་དེ་གསལ་བར་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དམན་པ་དབང་
 པོ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཆེ་དེ་ལ་ངག་དབེན་ཐོབ་རུས་ཀྱང་སེམས་དབེན་ཐོབ་མི་

ལུས་པ་དང་། དབང་པོ་སྤངས་པ་ཆེ་དེར་སེམས་དབེན་ཅམ་པོ་བ་ཐོབ་ལུས་ལ་
 དེ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་མི་ལུས་པའོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་མིན་ཏུ་བཤད་པ་
 འཇུག་པའི་རྩི་རྩེའི་ཆོག་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་གཅིག་ལས་མི་སྟོན་པས་ཁྱབ་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་དོན་ལས་
 བྱུང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་རིགས། །ཞེས་སོགས་ལེན་ལྟ་པའི་གཞུང་
 ཆོག་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོག་དེས་ཏུག་
 གསུམ་ཅན་ཀྱིས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པར་ཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ན་
 འོད་གསལ་དག་པའི་སྒྲ་མའི་སྒྲ་བྱང་འཇུག་གསུམ་འཐོབ་པར་བསྟན་པ་དེ་
 དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པར་སྟོན་གསལ་དང་དེའི་མཆན་སོགས་ལས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེས་ཏུག་གསུམ་རྒྱང་སྤང་འཇུག་གནས་གསུམ་ལ་
 བྱས་ནས་དེ་ལ་རྩི་བཟུངས་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ངེས་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ཏུ་མཆན་འགྲེལ་དང་། རྩི་ག་སོགས་ལས། དགོངས་པ་ལྟར་སྟོན་གྱི་ལྟར་གིས་
 བསྒྲུབས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་(༣༠བ)སྟོན་མེད་དེ། བོང་ཏུ་དགོངས་
 མིན་ཏུ་བཤད་པའི་ཆོག་དེས་དོན་གཅིག་ལས་མི་སྟོན་པར་བཤད་པ་དེ་གཙོ་
 ཆེ་བའམ་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་
 རྩི་འོག་མ་ལ་ཚུལ་བཞིའི་ཡིག་སྒྲི་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་ཡིན། ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས་ཡིག་སྒྲི་གཉིས་
 ཀྱི་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། འོ་ན་རྒྱུད་
 རྩི་འོག་མ་ལ་སྤྲས་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་ལ་ཚུལ་བཞིའི་ཡིག་སྒྲི་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 རྩི། ཚུལ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་བཤད་པ་གང་ཅུང་ཞིག་འཇུག་ན། དེའི་བཤད་པ་
 བཞི་ག་འཇུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་
 ལས། འདི་ལ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་ནི་གཞུང་གཅིག་ལ་དོན་གཞི་གའི་བཤད་པ་

འཇུག་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་ལྗེ་འོག་མའི་དོན་དང་ཡིག་སྒྲིག་གཉིས་གཞི་མཐུན་ཡོད་
 མོད་ཀྱང་། དེ་ལ་ཚུལ་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་མི་འཇུག་པས་ཚུལ་བཞིའི་
 བཤད་པ་འཇུག་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་སྤྲེལ་མེད་ཁོ་ན་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་ལྗེ་འོག་མ་ལ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་སྤྲེལ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་
 དག་མ་དག་གི་སྒྲུབ་ལུས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་རྒྱུད་
 རྣམ་སྤྲང་མངོན་བྱང་ལས། འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་དག་ནི། །དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པས་
 པས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འདིས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་གཉིས་བསྟན་པར་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་སྟོན་གསལ་ལས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣགས་རིམ་ལས། སྟོན་གསལ་ལས་ཀྱང་ལུང་འདིས་
 རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟའི་སྒྲུབ་སྟོན་(༡༧)པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་སྒྲུབ་དེ་རིམ་བཞིན་མ་དག་པ་དང་དག་
 པའི་ལྟའི་སྒྲུབ་ཡིན་ཞིང་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེས་དག་མ་དག་གི་ལྟའི་སྒྲུབ་གཉིས་
 བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེས་དག་མ་དག་གི་སྒྲུབ་གཉིས་
 བསྟན་པས་ལུང་དེ་སྟོན་གསལ་དུ་སྟོགས་མཐུན་ཅན་གྱིས་དངས་པ་ཡིན་པར་
 མཆན་འགྲེལ་དང་། གསལ་སྟོན། རྒྱུ་ཀ་སོགས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 རང་རེས་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་རྩི་རྩིའི་ཆོག་གཅིག་ལ་
 འཇུག་པ་མེད་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ལེའུ་ལྟ་པའི། རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་དོན་ལས་བྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །
 དགོངས་བཤད་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲེལ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ལུང་དེས་
 དུག་གསུམ་ལྟར་འཇུག་གནས་གསུམ་ལ་བྱས་ནས་རྩིར་བཞུགས་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་
 པར་བཤད་པ་དེ། དགོངས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་

དེ་གཏུལ་བྱ་དབང་རྣམ་གྱི་ཕྱིར་འད་བྱང་སྟགས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་དང་བྱན་
 མོང་རུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲིབ་པ་གཞན་གྱིས་སྟོན་
 པའི་རྣམས་ཆེད་ཆོག་དེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷང་དེས་རྣོ་
 བཟུངས་བསྟན་པ་དེ་དབང་རྣམ་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་
 དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་ཡིན། རྒྱུད་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་ལ་
 ཏུག་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དེ་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲིབ་པ་
 གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་རེ་རེ་འབྱད། ཐལ་
 འགྱུར་བཞི་པ་ལ་བྱབ་སྟེ། མཆོག་འདོད་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་དེ་
 ཉིད་རབ་སྟོན་པ། །འགལ་བའི་ཆོག་གི་སྒྱུར་བ་ཡི། །(༡༧)གསུངས་པ་གང་ཡིན་
 དགོངས་བཤད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་གར་ཡང་། རྟགས་དེ་དེ་
 འབྲེལ་གསལ་བ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། ཆོག་གཅིག་
 ལ་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་འཇུག་པ་མེད་བྱས་པ་
 ལའང་། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ལཱུ་ལྷ་པར། རིགས་ངན་སྒྲིག་མ་མཁན་ལ་
 སྟགས། །ཞེས་སྟགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་ལ་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པའི་དེ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བཤད་པའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མཆོན་འགྲེལ་དང་། རྟེན་གསུམ་གྱི་ལྷང་
 གིས་བྱབ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ལྷང་དེས་རིགས་ངན་སྟགས་རྒྱུད་ཕྱིར་ལྷང་བ་
 སྟགས་དང་རྒྱུར་ནས་རྣོ་བཟུངས་བསྟན་པར་བཤད་པ་དེ། སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྱུར་བཤད་པ་དེ་དོན་དེ་ལ་
 མིང་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་སྒྲིབ་བསྟན་བཅོས་སྟགས་ལ་
 མེད་ཀྱང་དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་
 ཞིག་གིས་བརྗོད་མཛད་པར་གྱུར་པའི་རྣམས་ཆེད་ཆོག་དེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་བྱབ་ན། མཆོན་ཉིད་དང་འགལ། རྟགས་རེ་རེ་ནས་བྱབ་སྟེ། རྒྱུད་ལྷང་འཇུག་

གནས་གསུམ་ལ་རིགས་ངན་སོགས་ཀྱི་མིང་དངོས་སུ་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་
 དང་སྤྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་མེད་པ་གང་ཞིག །དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་འཇུག་པ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྗེ་མཛད་པར་གྱུར་པའི་ཆོག་དེས་བཤད་
 པའང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་། གཞན་ཡང་དེ་དོན་དེ་ལ་མིང་
 དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་སྤྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལ་མེད་
 གང་། དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྗེ་མཛད་པར་
 གྱུར་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལེའུ་གསུམ་པར་ཤུའུ་རྒྱའི་སྤྱགས་དོན་
 (༡༩ན)དོན་བསྐྱེས་ཀྱི་དོན་རུ་བཀལ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག །རྒྱ་མཆོན་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་
 བྱང་ཚུབ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྲིད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་ལས་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ས་བརྩུ་ལ་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་
 བཏགས་ནས་བཤད་པ་དེའང་དེ་འདྲའི་བཤད་པ་ཡིན་པར་འདོད་འཇོ་ལས་
 བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིར་གཞིའི་ཡི་
 གེ་བཞི་བརྩམས་བཤད་བྱས་པ་ལ་སྤྱི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་
 དོན་ཆང་བར་བཤད་པས། སྤྱི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་
 སོགས་དང་ཐུན་མོང་བའི་དོན་ཡང་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་ན། རིགས་ངན་སྤྱི་ག་མ་
 ཞེས་སོགས་ངེས་དོན་རུ་བཤད་པ་དེ་སྤྱི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་
 མིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྤྱི་གཤེགས་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཆོད་གཅོད་པའི་ཐབས་ཅི་མ་མ་ཡིན་
 པར་ལན་རྒྱུ་ལྟར་འདེབས་དབྱེད་པར་མཛད་འཆོལ། དེ་ལྟ་ན་དགོངས་
 དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལ། སྤྱི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་
 བཤད་པ་འཇུག་པའང་མི་འགལ་བར་འདོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་ཤིན་རུ་མི་
 རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དགོངས་དགོངས་མིན་
 དང་། སྤྱི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདྲུ་བ་འགལ་བའི་སྤྱིར་

རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཀ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྒྱལ་བཞིའི་བཤད་པ་
 འཇུག་ན་དང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 ཡིག་སྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་ན། དྲང་དོན་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པས་ཁྱབ།
 སྤྲུལ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ལ་ངེས་དོན་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པས་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་བཟུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་
 (༡༩བ)བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་
 མདོན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི་དབྱེ་བསྐྱེད་དབང་ཏུ་མཛད་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་དྲང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་ན་རྒྱལ་བཞིའི་
 བཤད་པ་འཇུག་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དྲང་ངེས་གཉིས་
 ཀྱི་བཤད་པ་རུང་བ་ལ་རྒྱལ་བཞིར་བཤད་ཏུ་རུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དྲང་
 དོན་ལ་ཡིག་སྒྱུ་གཉིས་ཡོད་མེད་དང་། ངེས་དོན་ལ་སྤྲུལ་མཐའ་གཉིས་ཡོད་
 མེད་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྒྱ་རི་
 བཞིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ན་ལྟ་ལ་ཉེར་སྦྱོང་གིས་མཛོད་པ་སོགས་ཕྱི་
 བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་དེ་ལས། རྒྱ་རི་བཞིན་
 པས་ཕྱི་སྦྱོང་པ་ཙམ་སྟོན་ཀྱི་གཞན་སྟོན་མི་ལུས་ཞེས་སྐལ་ལྷན་གྲགས་པ་
 སོགས་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ། ལེའུ་གཉིས་པའི་མདོན་ཏུ་བྱུང་བའི་བསྟོན་པས་བདེན་
 གཉིས་སོ་སོ་བ་དང་། རུང་འཇུག་གི་རྒྱུ་གས་རིམ་བཟུན་པ་རྣམས་འགྲེལ་པས་
 རྒྱ་རི་བཞིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཞུང་
 གཅིག་ལ་རྒྱལ་བཞི་ལས་མང་བའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ཟེར་ན། དེ་སྲིད་
 པར་ཐལ། རྒྱལ་བཞི་འཇུག་པ་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ཀྱང་འཇུག་པས་ཁྱབ་པ་
 བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེའུ་གསུམ་པར། རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྣ་ལྟ་པ། ཞེས་
 སོགས་ལ་འགྲེལ་པས་རྒྱལ་བཞིར་བཤད། རིམ་ལྡར་དགོངས་བཤད་དང་། སྦྱོང་
 བཟུས་སུ་དྲང་ངེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཞུང་གཅིག་རྒྱལ་བཞིར་

བཤད་ན་དེ་ལས་གཞན་དང་ངེས་སུ་བཤད་པ་དང་། དྲང་ངེས་སུ་བཤད་ན་
 ཚུལ་བཞིན་བཤད་པ་སོགས་དགོངས་འགྲེལ་གཅིག་ལས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་ཅེས་
 ཨ་གུ་ཡོངས་འཛིན་དབྱངས་ཅན་དགའ་སློབ་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །དགོངས་
 བཤད་དང་། (༡༣ན)སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་དོན་གཅིག་དགོངས་
 མིན་དང་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པའི་བཤད་པ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། རྒྱུད་ལྡེ་འག་མ་
 གསུམ་ལ་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
 གསུམ་ལ་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དགོངས་དགོངས་མིན་དུ་བཤད་པའི་དོན་ལ་རྒྱུད་ལྡེ་འག་མ་
 དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཡི་ཤེས་དོ་རྗེ་གུན་བཏུས་གྱི་རྣམ་
 བཤད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་
 ཁྲིམ་བཞིན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དང་། དགོངས་བཤད་ལ་སྐྱེ་ཁྲིམ་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པས་བྱུང་བམ་མ་བྱུང་ཅེ་ན། ཁོ་ལོ་ནི་བྱུང་ཅེས་
 སྐྱེ་ཏེ། འོད་ཟུང་བསྟན་པ་ལའང་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པའི་བཤད་པ་སྲིད་པ་ལེན་
 གཉིས་པའི་བསྟོད་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་
 བོ་དོན་གཞན་ལ་སྐྱེ་འགལ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་
 འཇུག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་སོགས་ལ་མིང་གྲང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབའ་ཞིག་
 གིས་བརྗོད་མཛད་པར་གྱུར་པའི་བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྣམ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས་གྲང་། འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པ་
 མ་ཡིན་པའོ། །འདི་དང་དགོངས་བཤད་གཉིས་མི་འགལ་ལོ། །འོ་ན་དགོངས་
 མིན་དང་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པ་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་སྟུམ་ན། དགོངས་མིན་
 བོ་གཙོ་ཆེར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་དང་། སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པ་བོ་དེ་མི་གཙོ་
 བའི་བྱེད་པར་ཡོད་གྲང་འགལ་བ་མིང་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་མི་
 འགལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོངས་བཤད་ལ་ཡང་སྐྱེ་འགལ་བ་ཤས་ཆེ་

བྱ་ལ་པོ་དེ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྤྱུགས་སྤྱུག་མེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་ཡིན་
 པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། འོ་ན་གཏུལ་བྱ་དམན་པ་བཞི་པོའི་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞི་གང་རུང་ཡིན་ན་སྟོང་
 ཉིད་སྤྱ་མོ་རྟོགས་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། སྤྱུགས་སྤྱུག་མེད་
 གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་སྤྱ་མོ་རྟོགས་པས་བྱ་བ་པར་ཐུར་
 ཏེ། རྒྱུད་ལྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས། སྤྱུག་མེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན།
 ལས་སྤྱི་ཐེག་པའི་གཏུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆེས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་
 རྣམས་བྱ་བ་པས། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་སྟོན་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར།
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་ལ་དགོངས་ནས་རང་རྒྱུད་པ་སྤྱི་ཆད་གྱི་ལྟ་བའི་
 རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མེད་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷང་
 དེས་སྤྱུག་མེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
 འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུག་མེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཞེས་
 བྱང་པར་སྟོན་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་
 བྱ་ལ་དགོངས་ནས་ཞེས་བྱང་པར་མ་སྟོན་པར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མཁས་གྲུབ་རྣམས་རིམ་ལྔའི་ཟིན་བྱིས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུལ་བ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེདས་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱུགས་སྤྱུག་མེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་ཡིན་ན། ལས་
 སྤྱི་ཐེག་པའི་གཏུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣམས་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་ཆེས་རྣམས་ཞེས་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟོན་ཏུ་ཡང་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤྱ་མོ་བསྟན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བ་མི་སྤྱི་ལ་
 དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་(༡༥)གཏུལ་བྱས་བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་སྟོང་པ་ནི། དབྱ་མ་
 ཐལ་འགྱུར་བས་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྤྱ་མོ་ཁོ་ནར་དེས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 བཞི་ལ་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་མཐུན་ཅམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱང་སྦྱར་བའི་སྤྱང་པ་ལ་ནི་
 སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་
 འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
 རིམ་ལྔ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲུལ་སྤྱུང་གི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་མེད་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་དེ། གསང་བ་འདུས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་དེ་བཞི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་
 ཅིག །གང་ཟག་ལྟ་པོ་དེ་རྒྱུད་ཉན་པ་པོར་རུང་ཡང་འཆད་པ་པོ་དང་སྐབ་པ་
 པོར་རུང་མི་རུང་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཞུས་པ་དང་བད་
 དཀར་ལྟ་བུའི་ཆོས་གྲུར་གང་ཐོས་ཀྱང་མི་བཞེད་པར་འཇོན་མི་རུས་ཀྱང་སྐབ་
 པ་པོ་དང་འཆད་པོར་རུང་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་བཅུ་ན་བཤད་
 གཞིའི་རྒྱུད་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་གིས་བཀྲལ་
 བའི་དོན་རྣམས། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་དུ་བསྐྱུས་ནས། ཉན་པ་
 པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ། བཤད་ལུགས་གཉིས་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས། གོ་བའི་
 གཙོ་བོར་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་དོན་ངེས་པ་ཅིག་བྱུང་ན། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་ཤོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱན་བདུན་པོ་འདིས་སྒྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཤད་བྱ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་མཚན་གྱི་

དབྱེ་བ་བྱུང་ཚུལ་དང་རྒྱུད་གཉིས་འཇོག་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་བཤད་བྱ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མཚན་གྱི་དབྱེ་
 བ་བྱུང་ཚུལ། མཚན་(༥༥)དོན་དང་མཐུན་པར་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་འབྱུང་དང་། གུར་ཐོད་གཉིས་ཏེ་དེ་གསུམ་ལས།

ནལ་འཕྱོར་རྒྱུ་དང་། རལ་འཕྱོར་མའི་རྒྱུ་གི་ཐ་སྟངས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་།
 རུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་འོད་སྟགས་ལས་ཐབས་གི་རྒྱུ་དང་ཤེས་རབ་
 གི་རྒྱུ་ཅེས་བཤད་ལ། རྩོམ་མཁའ་པོ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་ལས། མཁའ་འགྲོ་པ་དང་
 མཁའ་འགྲོ་མའི་རྒྱུ་ཅེས་གསུངས་ཏེ། པ་རྒྱུ་དང་མ་རྒྱུ་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་
 གྲུང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། རལ་འཕྱོར་རྒྱུ་ཡིན་ན་པ་རྒྱུ་
 ཡིན་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྩོམ་འབྲུང་སྟགས་ལས་ཐ་སྟངས་བྱེད་ལུགས་དེ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་སྒྲ་མེད་གི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་རལ་
 འཕྱོར་རྒྱུ་ཡིན་ན་པ་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །
 རྩོམ་འབྲུང་དང་སངས་རྒྱས་མཛད་པར་པ་རྒྱུ་ལ་བྱེད་པ་ཕྱག་རྒྱ་གྲུག །མ་རྒྱུ་ལ་བྱེད་
 པ་བཅུ་རྒྱུ་རྒྱ་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུ་གཉིས་གི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་གྲངས་ཡིན་
 ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་མཁའ་པོ་རྒྱུ་བརྒྱུ་གི་རྩམ་བཤད་ལས། རྩོམ་འབྲུང་
 ལས། རལ་འཕྱོར་རྒྱུ་རྩམས་གི་ནི་ཆོད། བྱེད་པ་ཕྱག་ནི་རྒྱུ་རྒྱ་དེས། །དེ་བཞིན་
 རལ་འཕྱོར་མ་རྒྱུ་གྲངས། བྱེད་པ་ཕྱག་ནི་བཅུ་རྒྱུ་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 སངས་རྒྱས་མཛད་པར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུ་འདི་ལྟར་ན་
 རྒྱུ་གཉིས་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་གི་གྲངས་མིན་པར་གསལ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

༥ གཉིས་པ་རྒྱུ་གཉིས་གི་འཛོག་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་འདུས་པ་སྟགས་གི་རྩ་
 བཤད་གི་རྒྱུ་གི་རྩམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། པ་
 རྒྱུ་ཅི་རིགས་གི་གཞུང་ཆོག་མ་ཡིན་ལ། རྟོང་སྟོགས་ཤེས་རབ་གི་ཆར་གྱུར་པའི་
 བདེ་རྟོང་(༣༥)དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་རྒྱ་བཏོན་ནས་འཆད་ཅིང་། རྟོང་
 སྟོགས་ཐབས་གི་ཆར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་
 འདྲའི་རྒྱ་རྒྱ་མའི་སྤྱི་དང་། དེའི་སྤྱབ་ཚུལ་རྩལ་རྒྱ་བཏོན་ནས་མི་འཆད་པའི་སྒྲ་
 མེད་གི་རྒྱུ་དངོས་སམ་དེའི་ཕྱིར་གཏོགས་གང་རུང་རྒྱ་དམིགས་པ་དེ། མ་རྒྱུ་

ཀྱི་མཚན་ཉིད། མ་རྒྱུད་ཅི་རིགས་ཀྱི་གཞུང་ཚོགས་མ་ཡིན་ལ། རྒྱང་ཕྱོགས་སྐྱ་མའི་
 སྐྱ་སྐྱབ་ཚུལ་ཅལ་རུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དངོས་སམ་དེའི་
 མེར་གཏོགས་གང་རུང་རུ་དམིགས་པ་དེ། ས་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོའི་
 མཚན་གཞི་ནི། བདེ་གྱི་རུས་འཁོར། སྐྱ་མོད་གདན་གསུམ། ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ།
 མཉམ་སྦྱར་གྱི་རྒྱུད་སོགས་ཡིན་ལ། ས་རྒྱུད་ལ་ནི། འདོད་ཆགས་ཐབས་རྒྱུད། ཞེ་
 རྒྱང་ཐབས་རྒྱུད། གཏི་ཕྱག་ཐབས་རྒྱུད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྩི་རྩིང་པོ་
 རྒྱན་ལས། གསང་བ་འདུས་པ་སྒྲོང་ཕྱག་གཅིག །ཅིས་པ་ནས། ལྷ་མོ་བསྟན་
 བཅོས་ལྷ་བརྒྱ་བདུན། །ཞིས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཉེར་བདུན་དང་བཅས་
 ལྷ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཞེ་རྒྱང་ཐབས་རྒྱུད་ནི་དམར་ནག་
 འཇིགས་གསུམ་ལྷ་བྱ་དང་། གཏི་ཕྱག་ཐབས་རྒྱུད་ལ་རྩི་རྩིང་ལེ་བཞག་གོ །
 བོད་ཁ་ཅིག །ལྷ་མོས་གཙོ་བོ་བྱས་པའམ། འཁོར་མོ་ཚོགས་ཤས་ཆེ་བ་མ་རྒྱུད་
 དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། བྱར་ལས། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི། །མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་དམ་པའི་ཚོགས། །ཞིས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ་བཟེང་བ་དང་།
 ཡང་སྒྲོག་གཙོད་ལ་དགའ་ཞིང་ལྷ་བ་དང་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རུ་བྱུར་པ་ནམས་
 འདུལ་ཕྱིར་གསུངས་པ་མ་རྒྱུད། རང་སྡེ་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འདུལ་ཕྱིར་
 གསུངས་པ་ས་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པ། དེ་ལས། སྒྲོག་ཆགས་གསོད་ལ་
 འབད་ལྷན་དང་། །ཞིས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་། ཡང་སྐྱེས་པ་འདུལ་བའི་དོན་
 (༩༦ན)རུ་གསུངས་པ་ས་རྒྱུད། བྱད་མེད་འདུལ་བའི་དོན་རུ་གསུངས་པ་མ་རྒྱུད་
 ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པ། སྐྱེས་བྱ་འདུལ་བར་མཛད་དོན་རུ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
 པར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དང་པོའི་དོན་མཁའ་འགྲོ་མའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་
 བའི་མཁའ་འགྲོ་སྡེ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཕྱིར་མཁའ་འགྲོ་མ་བྱར་གྱི་རྒྱུད་
 བཤད་ཅིས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁའ་འགྲོ་སྡེ་ལྷ་ཡང་དེ་ལས། རྩི་རྩིང་
 ཅན་དང་རྟོག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྩི་རྩིང་གཟི་བུ་རྩིད་དང་། །བསྐྱེད་གར་གྱི་དབང་

ལྷག་དང་། ཁྱི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་པོ། ཞེས་རིགས་ལྷ་ལ་གསུངས་པས་གཙོ་བོ་ལྷ་
 མོར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། འོ་ན་དེ་ལྷ་རིགས་ལྷར་འཇོག་ཚུལ་རི་ལྷར་ཞེ་ན། རིམ་
 བཞེན་མི་བསྐྱེད། རྣམ་སྒྲིང་། རིན་འབྱུང་། རྣང་མཐའ། རོན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་
 དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་གྱི་མིང་དབང་ཏུ་གསལ་ལོ། ལྷང་ཕྱི་མ་གཉིས་
 གི་དོན་ཡང་། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྷར་སྟོན་གཙོད་པ་ལ་དགའ་བ་སོགས་ཀྱང་
 ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་སྐོབ་ཏུ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་བཟུ་བའི་ཕྱིར་
 གུར་གསུངས་པའི་དོན་དང་། དང་པོ་སྐྱེས་པ་འདུལ་བའི་དོན་ཏུ་སྟོན་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་རྒྱུད་འབྲུམ་ལྷ་དབྱེས་པའི་རྩི་རྩེ་བཟུན་ནས་ཕྱི་ནས་བྱུང་མེད་བཟུ་བའི་
 ཕྱིར་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་གུར་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ནམ། ཡང་ན་པ་རྒྱུད་
 མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། རིག་མའི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་བརྟག་
 ཐབས་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ན་མི་རྒྱས་ཤིང་མ་རྒྱུད་ལས་རྒྱས་པར་བཟུན་
 པས་དེའི་སྒྲོ་ནས་དེ་གཉིས་འདུལ་བའི་དོན་ཏུ་རྒྱུད་གཉིས་བཤད་པར་གསུངས་
 པའོ། འོ་ན་འབྲུམ་ལྷ་དབྱེས་རྩིར་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཐལ། ལྷང་དོན་འཆད་ཚུལ་དང་པོ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་
 རྣལ་འབྱོར་སྐྱེ་མེད་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རིག་མའི་
 མཆོན་ཉིད་(༡༥བ)སོགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞིས་ལམ་བཤོད་
 ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མ་རྒྱུད་དང་། འཆི་རིམ་རི་ལྷ་བ་བཞེན་ཏུ་སྟོང་པ་བཞིས་
 ལམ་བཤོད་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་པ་རྒྱུད་གྱི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རྩིར་བཞུགས་
 གྱི་ཟིན་གྱིས་ལས། འོ་ན་གང་སྟམ་ན། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལུས་རིག་མའི་མཆོན་
 ཉིད་དང་དབྱེ་བ་དང་བརྟག་པའི་ཐབས་དང་བསྟེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་བཞིས་ལམ་བཤོད་ལུགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ནི་
 ཤེས་རབ་མའི་རྒྱུད་དང་། རང་ལུས་ཐབས་ལྷན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། དང་
 པོར་ཤི་བའི་འོད་གསལ་ལས་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ནས་བྱུང་བའི་འཆི་

རིམ་བཞུན་ནས་དེ་རི་བཞིན་རུ་སྟོང་པ་བཞིས་ལམ་བསྐྱོད་ཚུལ་གཙུག་པོར་སྟོན་
 པ་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། ཟེན་གྱིས་
 འདི་རྣམས་དང་། ཡིག་རྒྱུད་སོགས་ན་གསལ་སྟོན་སོགས་ཕྱིས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་
 རྣམས་དང་ཆོག་ཟེན་མི་འདྲ་བ་རེ་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམས་གསལ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱུ་ལྟ་འབྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསྐྱེད་རིམ་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་ཕ་
 རྒྱུད། རྒྱུ་ལྟ་རིམ་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པ། གསང་བའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། བསྐྱེད་དང་རྒྱུ་ལྟ་རིམ་པ་ཡིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
 རུ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས་
 རྒྱ་མའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་ཕ་རྒྱུད་དང་། གདོད་
 མ་ནས་རྒྱུ་ལྟ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ལྟ་སྟེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གོང་ནས་
 གོང་རུ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་ཕ་རྒྱུད་རུ་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གཙུག་པོར་ནི་རྒྱུ་ལྟ་རིམ་གྱི་སྟོན་ནས་
 འཛོག་ཀྱང་ཕལ་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟོན་ནས་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་གང་ཞེ་
 བ། ཁ་ཅིག །ཐིག་སྐྱེད་ཆ་ཆེན་ཉེར་བཞི་པས་ཐིག་འདེབས་(༡༧)ཚུལ་གཙུག་པོར་
 སྟོན་པ་ཕ་རྒྱུད་དང་། ཆ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་པས་ཐིག་འདེབས་ཚུལ་སྟོན་པ་ཕ་རྒྱུད་
 ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཕལ་པར་འདོད་པ་ལ། རྒྱུད་ཆེན་བཙོན་འབྱུང་འཕགས་ན་རེ། དེ་
 མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཕོ་མོ་འཕམ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དོན་སྟོན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དེའི་རྒྱུད་རྒྱུ་ལས་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དོན་གང་ཡང་
 མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོས་གཟུགས་སྐྱེའི་རྒྱུ་རྒྱུད་འཕོ་བ་ཉེར་བཞི་ཐིག་པ་
 མཆོན། ཕྱི་མས་ཆོས་སྐྱེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་དགའ་བཞི་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 པཎ་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་གྱིས་ཀྱང་འཛོག་ཚུལ་ཕལ་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་
 དག་གང་གི་རྒྱུ་ལྟ་འབྲངས་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་བཙོན་འབྱུང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟ་
 འབྲངས་ཏེ། འཛོག་བྱེད་དེ་ལྟར་འདོད་ན། དེ་ལྟར་ཐིག་སྐྱེད་སོ་སོར་གསུངས་པ་

དེ་ལ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བས་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བ་ཡིན་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱགས་རིམ་ཆེན་མོའི་ལེའུ་བྱག་
 པ་ལས། ཐིག་སྐྱད་ཀྱི་ཆོད་གཉིས་ཀྱང་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མིན་གྱི་གང་
 ཡང་བྱུང་བས་འབྲུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་
 བྱི་ལ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་ལ་ཐིག་སྐྱད་གཉིས་སོ་སོར་མ་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་མིན་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་དུ།
 ཐིག་སྐྱད་ཆ་རྒྱུད་རེ་བཞི་པ་དང་གོ་བྱག་པའི་ཚུགས་གཉིས་ནི་སློབ་དཔོན་སོ་
 སོའི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་སྟོན་པ་མིན་གྱི་རྒྱུད་སོ་སོའི་ལུགས་སུ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
 ལུགས་གཉིས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་སློབ་དཔོན་སོ་
 སོའི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པར་ངེས་པར་སོ་སོར་བྱེད་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
 (༣༧བ)ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ཚུལ་ནི། ཆོས་
 སྐྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཡས་བབ་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་ཆོག་ཟིན་ལ་གཙུ་
 བོར་མི་སྟོན་ཅིང་། གཟུགས་སྐྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱ་མའི་སྐྱའི་སྒྲིན་བྱེད་ལོངས་
 སྐྱའི་ལམ་བྱིར་ལ་ལྟ་སྐྱ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱུད་དང་། དགའ་བཞི་ཆོག་ཟིན་ལ་
 སྟོན་ཞིང་། ལོངས་སྐྱའི་ལམ་བྱིར་ལ་ལྟ་སྐྱ་དངོས་སུ་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་རྒྱ་ད་
 སོགས་བསྒྲོམ་པར་སྟོན་པ་མ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་གོ། །དེའང་ཐལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཀྱི་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལ་བསྟེན་དུས་མདོན་བྱང་
 རྩ་བསྐྱེད་སྐབས་གཙུ་བོ་འཕོ་བ་ན་བསྐྱའི་སྒྲིང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བར་དོའི་
 ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མཆོན་པ་མ་གཏོགས་བར་དོ་མཆོན་པའི་ལོངས་སྐྱ་
 དངོས་སུ་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་ལེའུ་བརྟུ་གཅིག་པའི་མཐའ་གཙུ་དེན་རིན་ཆེན་ལྷ་གྱ་
 ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དམར་ནག་གཉིས་ལའང་ཡི་
 གེ་རྟོ་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུད་པའི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་མ་གཏོགས་བར་

དོ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་ཕུང་པོ་
 དག་པའི་ལྷ་མོས་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱེད་པ་པ་རྒྱུད། ཁམས་དག་པའི་ལྷ་
 མོས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཏུ་རྩི་མེད་འོད་ལས་གསུངས་པའང་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་འཛོག་ཚུལ་ཕལ་པ་སྟེ། འདུས་པ་འཕགས་
 ལུགས་ལ་སྒྱུན་སྟགས་བཞིས་འགྲུག་གཞུག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་དོར་ན་གཉིས་
 མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང་པ་མའི་རྒྱུད་གཉིས་ནི་
 དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བར་
 འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གི་ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་སྟོན་པ་པ་རྒྱུད་
 དང་མ་རྒྱུད་སོ་སོའི་འཛོག་བྱེད་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་གཉིས་མེད་
 ཀྱི་རྒྱུད་ཏུ་འདོད་ཅིང་། (༡༥ན)གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་རྒྱུད་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ཡང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གསུམ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དྲང་དོན་
 དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅིས་བཞེད་
 བཞིན་ཏུ། ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བ་སྟོན་པ་པ་མའི་རྒྱུད་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་
 ཀའམ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་ཞིག་སྟོན་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་
 བྱེད་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་བདག་མོས་ཀྱིས་ཐོག་
 དྲངས་པ་པ་རྒྱུད། གསང་བ་པ་མཚོག་གིས་དབྱེས་པ་ན་ཞེས་པས་ཐོག་དྲངས་
 པ་མ་རྒྱུད། ཙ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་གང་རིགས་ལ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཡོད་པ་གཉིས་
 མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཏུ་བཞེད་པ་རྣམས་ནི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། གསལ་
 སྟོན་སྟགས་ལས་བཀག་པ་ལྟར་གྲོ་སྟོ། །རང་ལུགས་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་
 ཀྱི་རྒྱུད་ཅིས་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིས་པའི་
 ཐབས་ཤེས་མིང་འདྲའང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། དང་པོའི་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ཙམ་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་
 མའི་ཐབས་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་། ཤེས་རབ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་མའི་ཤེས་རབ་ནི་སྤྲི་མའི་ཐབས་ཤེས་ཚྲགས་པའོ། །སྒྲིམ་
 རྩེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། ཕྱི་མའི་ཤེས་རབ་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཞིག་
 དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཇིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ་ལས་བཤད་ཀྱང་། རྩེ་ཡབ་སྐུ་ས་
 གྱིས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཁ་ཅིག་སྐུ་ལྷས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་
 རྒྱུད་ཡིན་ན་པ་རྒྱུད་ཡིན་པས་ཁྱབ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་དུ་
 བཏོན་ནས་འཆད་ཅིང་། སྐུ་ལྷས་དེ་ལྟར་མི་འཆད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་མ་རྒྱུད་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོད་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་དུ་གྱུར་པའི། །ལྟ་ཡི་
 རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བདག་སྤྲད་ཅིག་མདོན་སུམ་བྱེད་པ་པོ། །(༡༥)ལུགས་མ་
 ལ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །རྣམ་པར་བྱས་པའི་དབྱིབས་སུ་གྱུར། །ཞེས་སོགས་
 གྱི་གཞུང་ཚིག་ཅན། པ་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐུ་ལྷས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་
 པའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེན་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། ལྷ་དེ་རྣམས་
 དྲངས་ནས། ཞེས་སྐུ་དོན་གྱི་སྐུ་ལྷས་བདག་བྱིན་བཞུག་ནི། རྒྱུད་གཞན་ལས་
 ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་རང་ཉིད་ལས་
 ཀྱང་གསལ་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །གཞན་ཡང་དོ་རྩེ་གྱུར་གྱི་རྒྱུད་ལས། ཕྱི་ནས་སྐུ་མའི་
 རྣམ་པ་ལྟར། །མི་ལམ་རྣམ་པ་སྤྲད་ཅིག་འགྱུར། །ཁམས་གསུམ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་བ། །
 མ་ལྷས་ལྷས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཅན། པ་རྒྱུད་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྐུ་ལྷས་གཙོ་བོར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བཏྲག་གཉིས་རྣམ་བཤད་ལས། གྱུར་གྱི་ལེན་བཞི་པ་དང་བཅུ་
 བཞི་པ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་བདག་བྱིན་ཞབས་སྐུ་མའི་སྐུ་
 བཞུག་པ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ཅུས་ཏེ། དོ་རྩེ་གྱུར་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གྱུར་རང་ཉིད་མ་རྒྱུད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ །རྒྱུད་ཚིག་དེ་དག་གིས་སྐུ་ལྷས་དངོས་སུ་བཏྲན་ཀྱང་
 དེ་གཙོ་བོར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་སྟོན་མི་དགོས་ཏེ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་

ཤེས་གཙོ་པོར་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་སྐྱུ་ལུས་བསྟན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཡུར་དེ་མ་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་ཤེར་མདོའི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་ཡུར་
 པའི་བདེན་བཞི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་པོར་བྱེད་པའི་ཆོག་མེད་པར་ཐལ། ཤེར་མདོ་
 སྟང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་པོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཙམ་པའི་(ལ་ན)ཤེར་མདོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཏུ་
 རིག་པའི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་ལུས་དང་
 བདེ་སྟང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཙམ་ཏུ་བརྟོན་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུད་
 གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་ཅེས་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ལྷོན་པ་
 ཉ་མགོ་ཅན་གྱི་ལུས་པ་ལས། ས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། ལ་ནི་ཤེས་རབ་ས་
 རོལ་ཕྱིན། ཅེས་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་སྐུ་ནི་སྤང་སྟུགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་
 པས་ས་དང་། བདེ་སྟང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟང་སྟུགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་
 ཡིན་པས་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རིམ་བཞིན་
 དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

འདུམ་པ་སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་རྒྱ་མཐོང་པ་ལྟར་ལྟོག་པ་

རྣམ་ཐོན་པ་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཅུང་ཟད་
བཤད་པ་ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉི་བྱི་ལྔ་སྟོང་པ་གཅིག་དང་། སྟོང་
བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་དང་
པོ་པོད་དུ་མ་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་མའི་ལེའུ་དང་པོ་བརྒྱ་བརྒྱན་པོ་ནི་ཆ་རྒྱུད་དང་
བཙོ་བརྒྱད་པ་ནི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་སྟེ་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །འདུས་པ་རང་གི་སྟུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུ་ནི་དེ་དང་དགོངས་པ་ལྟར་སྟོན། ལྷ་མོ་བཞིས་
 བྱས། ལྷའི་དབང་པོས་བྱས་པ་བཞི་སྟེ། ཕྱི་མ་མ་འབྱུར་བར་གསུངས། པ་མའི་
 རྒྱུ་ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུ་ལ་རྩི་རྩི་ཕྱིར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་ཀུན་བདུས་
 དང་གཉིས་ཏེ་སྦྱིར་འདུས་པ་ལ་བཤད་རྒྱུ་དུག་དུ་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །ཡེ་
 ཤེས་རྩི་རྩི་ཀུན་བདུས་འདི་འདུས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། བཤད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ནི་
 སྦྱོད་བཟུས་དང་སྦྱོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐབས་སྟོབས་(ལ་བ)
 གྱིས་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུ་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་ཡིན་གྱི། གཞན་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་
 བཞིའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཆད་ཚུལ་སྟོན་པས། གསར་
 འདུས་ཁོ་ནའི་འཆད་བྱེད་དུ་མི་བབྱུང་ངོ་། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩི་རྩི་
 འཇིགས་བྱེད་ལ་ཙ་རྒྱུ་རྒྱས་པར་ཤོ་ལོ་ག་འདུམ་དང་རྟོག་པ་སུམ་བརྒྱ་ཡོད་
 པ་ཨོ་རྒྱུ་གྱི་གནས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཡང་ཡོངས་རྫོགས་མ་དར་ཞིང་། རྟོག་པ་
 བདུན་པ་ནི་ཙ་རྒྱུ་རྒྱས་པ་དེ་ལས་རྟོག་པ་བདུན་པ་བྱུར་དུ་བཀོལ་བ་ཡིན་
 གྱི་ཙ་རྒྱུ་རྒྱས་པ་ལས་ལོགས་པའི། བཟུས་རྒྱུ་མིན་ལ། བཤད་རྒྱུ་ལ་རྟོག་
 པ་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་མ་གསུངས་ཤིང་། ཏེ་ཏེ་ལོ་པའི་རྟོག་པ་རྒྱུ་རྣམ་དག་
 དང་། གཏམ་རྒྱུ་གྱི་རྟོག་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞིར་མཛད་དོ། །འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་
 ལ་ཙ་རྒྱུ་རྒྱས་པ་ཤོ་ལོ་ག་འདུམ་སྤྱག་གསུམ་པ་དང་འདུམ་སྤྱག་གཅིག་པ་
 ཞིག་སྟེ་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། བཟུས་རྒྱུ་ལེའུ་ར་གཅིག་པ་ཡང་ཙ་རྒྱུ་དེ། དེ་
 བོད་དུ་འབྱུར་ལ་རྒྱུ་རྒྱས་པ་གཉིས་མ་འབྱུར་བར་གསུངས་སོ། །བཤད་རྒྱུ་
 ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཀུན་སྦྱོད། རྩི་རྩི་མཁའ་འགོ། མངོན་བརྗོད། ལྷ་མོ་འབྱུར་
 རྩི་བཞི་དང་། བདེ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུ་ཁ་སྦྱོར་དང་བཤད་རྒྱུ་ལྷར་
 བཤད་དོ། །ཀྱི་རྩི་རྩི་ལའང་ཙ་རྒྱུ་རྒྱས་པ་འདུམ་སྤྱག་ལྷ་པ་དང་། བཟུས་པ་

བཟླ་གཉིས་ཏེ་གཉིས་སུ་བཟླ་གཉིས་ནམ་བཤད་ལས་གསུངས་ལ། བཤད་
 རྒྱུད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གུར་དང་། ཐུག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་རྒྱས་པའི་
 བཤད་རྒྱུད་ཏུ་བཤད་དོ། །ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུད་ལ་སམ་རྒྱ་ཏེ་སྟེ་དེ་དག་
 ལས་གཞན་མང་པོ་མ་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། བཤད་རྒྱུད་དོར་ཕྱིང་ཆོས་ཅན།
 མ་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་(༤༠ན)ན་མ་བྲལ་སྟེ།
 དེ་པ་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཐབས་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 རྩི་རྩིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས་བཤད་ཅིང་། གསལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག །འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་ཆོས་ཅན། གསང་འདུས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུད་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རྩིང་བྱེད་གཞུང་གི་རྒྱུད་གང་ཞིག །འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་
 དོན་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་སྤྲ་ཟེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། ཅ་
 བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་རྩི་རྩིང་གི་བཀའ་ལ་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྒྱུད་དེ་
 ལ་ལྟོས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཡིན་ན། རྒྱུད་དེའི་ཅ་རྒྱུད་ཡིན་པས་བྲལ་ཟེར་ན། དེ་ཉིད་
 བསྐྱས་པ་ཆོས་ཅན། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་སྒྲོད་བསྐྱས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གསལ་སྒྲོན་དུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་ཅ་བའི་སྤྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་
 ཀྱི། དེ་འདུས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཟླ་
 གཉིས་ཀྱི་ནམ་བཤད་རྩི་རྩིང་མཁའ་འགྲོ་མ་ནམས་ཀྱི་གསང་མཛོད་ལས། དེ་ཉིད་
 བསྐྱས་པ་གསང་འདུས་ལ་ལྟོས་པའི་ཅ་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ནམས་ནི་ཅ་
 བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་
 ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཅམ་གྱིས་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཅ་རྒྱུད་
 དུ་བཞག་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེ་ནི་འདུས་
 པའི་ཅ་བའི་སྤྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པས། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་དུ་བཞག་མི་རུས་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རིམ་ལྔ་ལས་

ཀྱང་འདུས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཙ་(༤༠བ)རྒྱད་ཡིན་ན། འདུས་པའི་ཙ་རྒྱད་ཡིན་
 པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་གསང་འདུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཙ་རྒྱད་ཏུ་སྦྱོད་
 བསྐྱས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །གསང་འདུས་ཀྱི་རྒྱད་
 ལ་ཙ་བཤད་ཚུགས་མཐུན་གྱི་རྒྱད་གསུམ་ཏུ་ཡོད་ཟེར་ན། འདུས་པའི་ཚུགས་
 མཐུན་གྱི་རྒྱད་ཀྱང་ཡིན་འདུས་པའི་རྒྱད་ཡིན་པའང་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་སྟེ།
 འདོད་ན། དེའི་ཚུགས་མཐུན་གྱི་རྒྱད་ཡིན་ན་འདུས་པའི་རྒྱད་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་བཤད་རྒྱད་ཡིན་ནའང་དེ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ་སྟེ། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། བསྐྱས་རྒྱད་ཀྱི་ལེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་མ་གཏོགས་
 བཤད་རྒྱད་གཞན་ལྟ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱད་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྒྱད་མ་ཡིན་པར་
 རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུས་པའི་
 བཤད་རྒྱད་དང་ཚུགས་མཐུན་གྱི་རྒྱད་གང་ཅུང་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱད་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་དོན་གྲུག་གསལ་ལས། དེ་
 ལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱད་ལ་ནི་ཙ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱད་གཉིས་སུ་
 མ་ངས་ཏེ། ཨ་ལ་ལྟ་ག་ལ་ཤས། བཤད་རྒྱད་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱད་གཉིས་སོ་
 སོར་བཞུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་གསང་བས་ཀྱང་། བཤད་རྒྱད་དང་ཆ་མཐུན་
 གྱི་རྒྱད་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་མི་འགལ་བས་དེ་བཞིན་ཏུ་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱད་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཚུགས་མཐུན་གྱི་རྒྱད་ནམས་དེའི་ཐེར་གཏོགས་
 ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་རྒྱད་ཀྱི་ཙ་བའི་དོན་ནི་ཡལ་ག་ལ་
 ལྟོས་ནས་ཤིང་སྤོང་གི་ཙ་བ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་དང་།
 དང་པོའི་(༤༡ན)བདག་པོ་ལ་ཙ་བའི་བདག་པོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཏུས་ཀྱི་དབང་ཏུ་
 བྱས་པ་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་གཅིག་དང་། ཙ་འགྲེལ་ཞེས་པ་ལྟར་
 བཤད་རྒྱད་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་དང་གསུམ་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། རྒྱད་ཐེ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ལམ་དུ་འདུ་བས་འདུས་
 པ་རྒྱུད་ལྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་ཙ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲོ་
 བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འདུས་པ་རྒྱུད་ལྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་རྒྱུད་མིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ཙ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་ཚུལ་གཙུག་པོ་ནི་སྒྲོ་མ་ཡིན་པས། ཙ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་གང་
 རུང་གང་ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་ལེའུ་སྒྲོ་མ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་གཞན་
 འཆད་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུའི་
 བཤད་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བཤད་གཞིར་གནས་པ། ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་ལེའུ་སྒྲོ་མ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་བཤད་རྒྱུད་གཞན་
 ཀྱི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུ་མིན་པར་རྒྱུད་གཞན་འཆད་བྱེད་འགྲེལ་པ་ལྟར་གནས་པ་དེ།
 བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལྟར་ཡང་བརྟག་གཉིས་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་བས་
 ན་ཙ་བའི་རྒྱུད་ནི། རང་ཉིད་རྒྱུད་གཞན་འཆད་པའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་པ་
 མ་ཡིན་པར། རང་ཉིད་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བའི་
 གཞིར་གནས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། བཤད་པའི་རྒྱུད་ནི་ཙ་རྒྱུད་དེ་དང་
 དེར་མི་གསལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཆོག་དོན་ཞིབ་པར་
 འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཙ་རྒྱུད་དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་པ་རྣམས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱང་། བཤད་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 དེ་དག་མ་ཆོང་ཡང་། བ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་སོགས་སུ་སྒྲེ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཙ་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་
 གང་ཡིན་པ་དེའི་ལྡོག་གཏོགས་(༤༡བ)ཤིང་བཟོད་བྱ་སྒྲོགས་མཐུན་དུ་བྱུར་
 པའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གསུངས། རྒྱུད་སྒྲེ་མའི་དོན་ནི། རྩི་ཆེ་འཆང་གི་བཀའ་གང་
 ཞིག །རང་ཉིད་ཙ་རྒྱུད་གང་གི་རྒྱུད་སྒྲེ་མར་བཞག་པ་དེ་ལས་སྒྲིས་སུ་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་འདྲའི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་མོང་གི་དོན་དང་དཀའ་
 གནད་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་རིམ་ལྡར་གསལ་སྒྲོན་ལས། འདུས་པའི་ཙ་བའི་རྒྱུད་ལས་སྒྲིས་གསུངས་ཤིང་།

ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བརྩ་བརྩན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དོན་དང་ལེའུ་སོ་སོར་
 དོན་དཀའ་ཞིང་སྤྲས་པ་ནམས་གསལ་བར་བྱེད་པས་འདུས་པ་ཕྱི་མ་ཞེས་ཟེར་
 བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཀྱི་འདུས་པ་ཕྱི་མ་རང་ཉིད་ལས། གསང་བ་
 འདུས་པ་ཞེས་བྱའི་རྒྱུད། རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མར་འགྱུར། ཞེས་པའི་ཕྱི་མའི་དོན་
 ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྤྲ་མའམ་གོང་མ་དང་མཆོག་གི་དོན་ཏུ་འཆད་མི་རིགས་ཏེ།
 གསལ་སྒྲོན་ལས། ཕྱི་མའི་སྐད་དོད་སྤྲ་མའམ་གོང་མ་སྟེ་མཆོག་གི་དོན་དང་། ཕྱི་
 མ་གཉིས་ལ་བསྐྱར་ཏུ་རུང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱར་ཡང་། ལོ་ཆེན་
 གྱིས་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མར་བསྐྱར་བ་ལེགས་ཏེ་འབྲེལ་པས་ཀྱང་ཕྱི་མའི་དོན་ཏུ་བཤད་
 དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། འདུས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་
 བརྩ་བརྩན་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་ལུང་དེ་བྱེད་པའི་ཆེ་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འདུས་པའི་ཆེ་བཟོན་ཏུ་འདྲེན་ཆེ་སྤྲ་མའམ་མཆོག་གི་དོན་ཏུ་
 བཤད་ཀྱང་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་ལས། རྒྱུད་ཕྱི་མ་
 ལས། ཞེ་མའོ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་འདི་ཡིན། རྒྱུད་
 ཀྱི་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མར་གྱུར། གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱའི་རྒྱུད། ཅིས་ཕྱི་མ་དང་སྤྲ་
 མ་སྐད་དོད་གཅིག་པས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲ་མའི་(༤༡ན)སྤྲ་མར་གསུངས་པ་
 དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ནམས་གྱིས་འདུས་པ་

ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ།

༥ འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ནམས་གྱིས་འདུས་པ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི།
 རྒྱུད་ཕྱི་མས་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པར་གསུངས་པའི་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་
 ལག་བཞི་གཙོ་བོར་འཆད་དེ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་པའི་དཔལ་

གྱི་དོན་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གས་ཆགས་སུ་སྟོན་པའི་
 འབྲེལ་ཕྱན་སུམ་ཆོག་པ་དང་ལྟན་པ་དེའི་དོན་དུ་བསྟན་ནས་ལེའུ་བཅུ་དུག་
 གིས་བསྟེན་སྐབ་ཡན་ལག་བཞི་བསྟན་པར་བཤད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ལྟར་
 སྟོན་གྱིས་ནི། རྟོན་བསྐྱས་ཅ་རྒྱུད་དུ་སྤྲས་པ་ནམས་གསལ་བར་ཅལ་དུ་བཏོན་
 ཏེ་འཆད་དོ། །རྟོ་རྩེ་ཕྱིང་བས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་གཞིའི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུའི་སྤྲས་
 དོན་གཙུག་པོར་སྟོན་ཅིང་། འདིར་ལེའུའི་གཙུག་མཆོམས་འཆད་སྐབས་གསལ་
 སྟོན་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྟོག་དུ་བཤད་པའི་
 ཆོན་གཅིག་དང་། ཞེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་
 དགའ་བ་བཞི་ལ་རིམ་བཞིན། རྩམ་སྒྲིན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རྩམ་འཛོམས་
 ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། མཆོན་ཉིད་དང་བལ་བའི་སྐད་
 ཅིག་མ་ཞེས་བཏགས་པའོ། །ལྟ་མོ་བཞིས་ཁུས་ཀྱིས། སྟོག་ཅོལ་གྱི་གནད་གཙུག་
 པོར་འཆད་ལ། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྩེ་ཀྱན་བརྟམ་ལས། འདུས་པ་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་སྒྲ་
 མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འཆད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་རྒྱན་བརྟན་གཙུག་པོར་སྟོན་ནོ། །འདུས་
 པའི་ཆེ་བརྟོན་སྐབས། ཁ་ཅིག ཁངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་མེད་འདུས་པའི་
 འཆད་ཉན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་ཞལ་ལྟར་གི་དོན་ཡིན་པར་
 འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། གསང་སྟགས་ཀྱི་བསྟན་པ་མ་བྱུང་བ་ནའང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་(༤༢བ)དང་། གསལ་སྟོན་ལས་
 ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་གནས་མི་གནས་ཀྱང་འདི་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་རྩིས་སུ་བྱེད་པར་དེར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་པའི་བྱང་
 པར་སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྩེ་ཀྱན་བརྟམ་ལས། ཀ་
 ལ་སྟགས་པ་རེ་རེའི་མཐའ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལའང་རྒྱུད་སྟེ་སྟོང་སྟག་རེ་བཤད་པའི་
 སྟོང་སྟག་ནི་ཤོ་ལོ་ཀ་མིན་པར་དེའི་རྩམ་བཤད་ལས་གསུངས་ཏེ། ཀ་ལ་སྟགས་
 པའི་མཐའ་ཅན་ཞེས་པས་ཀྱང་མཆོན་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །

སྒྲིན་གསལ་ལས། ཡ་ར་ལ་ཞེས་པས་མཐར་གནས་གི་ཡི་གེ་བཞིའི་མཐའ་ཅན་
 དང་། ཉའི་བར་ཞེས་པས་རྩོ་བའི་ཕྱི་དང་། ཀ་བ་མཐའ་ལྟ་ཞེས་པས་ཀ་ལྟེ། ཉ་
 ཞེས་པས་ཉ་ལྟེ། རའི་མཐའ་ཞེས་པས་ཅ་ལྟེ། ད་ཉའི་མཐའ་དང་ཞེས་པས་ད་
 ལྟེ། མ་མཐར་བཅས་ཞེས་པས་པ་ལྟེ་ལྟེ་འདུས་པ་གསལ་བྱེད་གི་ཡི་གེའི་མཐའ་
 ཅན་དང་། དེའི་མཚོན་ནས་དབྱངས་གི་མཐའ་ཅན་གི་སྒྱུད་ལྟེ་ཐམས་ཅད་གི་ཙ་
 བར་གསུངས་པའོ། རི་སྒྲིད་ཡ་ར་ལ་ཉའི་ཞེས་པ་ནི། དེ་དེའི་ཙ་བ་ཡི་གེ་གསུམ་
 ཞེས་པའི་རྩ་པས། གང་གང་ཡ་ར་ལ་ཉའི་བར། ཞེས་པ་ལ་མཆན་འགྲེལ་ལས་
 གསུངས་སོ། །འདུས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གི་རིམ་པ་འཆད་སྐབས།

གསར་བ་བྱུང་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙུ་བ་དུན་གི་གོ་རིམ་གིས་
 དེས་པར་རྫོགས་པར་བྱུར་ནས། ཞེས་དང་། སྒྲིན་གསལ་ལས། དེ་ལ་གང་གིས་
 དགྲིལ་འཁོར་གི་ལྟའི་འཁོར་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱུར་པ་དེ་ཙམ་ཉིད་ཅིག་
 བཟུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྒྲིང་གཞིའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་སྒྲིས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙུ་བ་དུན་གིས་རྫོགས་ཞེས་པ་དང་པོའི་དོན་
 དང་། གཉིས་པའི་དོན་ཡང་དེར་དངོས་སུ་སྒྲིས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གི་ལྟ་(༤༩ན)
 བྱངས་ཉེར་གཉིས་གིས་རྫོགས་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་སོ། །

༥ འཕགས་སྒྲིར་གི་གཞུང་གི་རྣམ་གཞག་ལ། རིམ་པ་གཉིས་པའི། སྒྲིད་པའི་
 གཟེབ་ལས་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། ཞེས་པ་ཡན་གི་ཚིགས་བཅད་ཕྱིད་དང་ཞེ་བདུན་
 ལྷ་སྐབ་རང་གིས་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་ཤེས་རབ་རོ་བོ་ཉིད་འདི་ནི། ཞེས་
 པ་མན་ཚིགས་བཅད་ཞེ་བདུན་དང་རྒྱང་པ་གཅིག་ནི་ཤུག་བཤེས་གཉེན་གིས་
 མཛད་པ་ཡིན་པར་རིམ་པ་གཉིས་པ་རང་གི་ཟིན་བྲིས་ལས་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག།
 རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་པ་ལོར་བུའི་ཕྱིར་བ་སྐྱ་བྱང་གིས་མཛད་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེར་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གི་ལུང་དྲངས་པ་གང་ཞིག ཡེ་ཤེས་ཞབས་
 སང་གེ་བཟང་པོའི་དངོས་སྒྲོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྐྱ་སྐྱའི་བྱང་ཆུབ་སྐྱ་བས་

གུང་ཁྱུངས་སྤྱ་འདྲེན་པའི་གནས་ཡིན། ཟླ་བའི་ཞབས་ལ་སེང་བཟང་གིས་གུང་
 ཁྱུངས་སྤྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐྱལ་མ་རྣམས་དང་འདུས་པའི་མན་ངག་སོད་
 རུ་བརྒྱད་ཚུལ་ནི་རུང་ཟད་སྤྱ་བར་སྤྲང་ངོ་།།

ལྷན་དྲུག་མཉམ་སྦྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

འཇམ་མཁའ་མཆོག་འཇམ་པལ་དྲུག་པ།

༥ གསུམ་པ་རྒྱུད་དོན་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ་
 རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་དང་། དེ་ལ་སོགས་འབྲིན་གྱི་རྒྱུད་པ་བཤད་
 པ། འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ། སྒྲིན་བྱེད་དབང་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག །གོ་ལ་བྱེད་རིམ་གཉིས་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། རྩན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སློ་ལེགས་པར་
 རྒྱུངས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བ་སྤངས་ནས་དམ་ཚིག་སྒྲིམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་
 ཏུ་ཡང་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་ན། རྒྱུས་བྱ་རྒྱུད་འབྲིང་དང་རྩན་མོང་བའི་ལམ་
 ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ཅི་ཙམ་དུ་རྒྱུངས་དགོས་ཤེ་ན། བཤམས་པ་ཁ་ཅིག །དབང་བསྐྱར་གྱི་
 སྒྲིན་དུ་ངེས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཙུག་མེད་མ་རྒྱུས་བར་དུ་(༤༡བ)རྒྱུངས་
 དགོས་ཏེ། སྤྲུལ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ལས། བསམ་པ་དག་པའི་སློབ་མ་ནི། །དགོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་རྒྱུབས་སོང་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བསམ་པ་དག་པ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་རྒྱུངས་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་བརྒྱུས་ལས། གང་གི་ཆེ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་ལོབས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། ཐེག་པ་གསར་
 པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསྐྱབ་པོ། །ཞེས་དང་། བྱང་པར་དུ་
 ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། གང་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སེམས་
 རྒྱུས་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གཞུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

གསུངས་སོ། དེ་ལ་འོ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཅམ་ལས་
 མེད་པ་ལ་སྤྲུགས་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དེ་ལ་འཇུག་
 སྒྲིམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། སྦྱིར་སྤར་
 བཤད་པའི་སྤྱོད་བ་མ་སྦྱོར་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་
 ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྒྲིམ་ལ་སེམས་བསྦྱེད་པ་དང་འཇུག་པའི་
 སྒྲིམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་བའང་ཡོད་དེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱིར་དང་། དེ་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་པར་གསུངས་
 པས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅས་མ་མ་ཡིན་པ་མ་སྦྱོར་
 པར་སོར་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གོང་གི་དམ་བཅའ་དེའི་སྦྱིར། འདྲོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེས་འབྱུང་བཅས་མ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྦྱོབ་ཡོད་པའི་སྦྱིར།
 གཞན་ཡང་། སེམས་བསྦྱེད་བཅས་མིན་མ་སྦྱོར་པར་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་
 མི་སྲིད་པར་ཐལ། ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་དེའི་དོན་འཆད་ཚུལ་
 དེ་འཐད་པ་གང་ཞིག །རྒྱུད་དེ་སྤྱོད་རྒྱུད་ཡིན་པའི་སྦྱིར། འདྲོད་ན། དེ་སྲིད་པར་
 ཐལ། དེ་བཅས་མིན་མ་(༤༤ན)སྦྱོར་ཀྱང་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་འོད་པ་ལ་དེས་
 པར་དགོས་པའི་བྱང་སྒྲིམ་སྤངས་ནས་བསྐྱེད་པར་རུས་ཤིང་སྤྲུགས་ལ་མོས་པ་
 བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པའང་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་སྦྱིར། བྱལ་སྤྱོད། ཅ་ལྟར་རྣམས་བཤད་
 ལས། མདོར་ན་སྒྲིམ་པ་གང་ཡང་མི་སྤྱོད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་
 ཞིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དབང་ཡན་ཆད་ཡེ་མི་བསྐྱར་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་
 སྤངས་ནས་བསྐྱེད་ཀྱང་རིགས་ལྟའི་སྒྲིམ་པ་སྤངས་ནས་མི་སྤྱོད་ན་རྒྱ་དབང་
 སོགས་བསྐྱར་གྱི། ཞེས་བྱང་སྒྲིམ་སྤངས་ནས་སྤྱོད་རུས་པ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་
 དབང་ལྟ་བུ་བསྐྱར་བར་གསུངས་པའི་སྦྱིར་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་སྦྱི་རྣམས་ལས་ཀྱང་། བྱ་
 སྤྱོད་གཉིས་ལ་ཡང་སྦོལ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་རྣམས་སྤང་མདོན་བྱང་
 གི་འགྲེལ་པར། སྒྲིམ་པ་འཛིན་མི་རུས་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་

དང་། ཅུས་པ་ལ་སྤྱོད་མོང་གི་སྒྲོ་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ཙམ་འདྲིན་དུ་བཅུག་
ནས་མིང་དབང་ཡན་ཆད་བསྐྱར་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་བཅོས་མིན་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྤྱི་མེད་ཀྱི་རིག་པའི་དབང་
ལྡན་བསྐྱར་རུང་བ་ཞིག་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། དམ་བཅས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་
ཏེ། དེ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་བྱང་སྒྲོམ་སྤྱང་ཅུས་ཤིང་སྤྱགས་ལ་དད་པ་བརྟན་པོ་དང་
ཡང་ལྡན་པ་སྤྱིད་པ་གང་ཞིག །བྱང་སྒྲོམ་སྤྱང་ཅུས་ཤིང་དད་པ་བརྟན་པོ་དང་
ལྡན་པ་དེ་ལ་དབང་དེ་རྣམས་བསྐྱར་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱི་གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། སྤྱགས་རིམ་ལས། དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ནི་སྤྱོད་མོང་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་པ་
སྤྱང་གི་སྤྱགས་ཀྱི་སྒྲོ་པ་སྤྱང་མི་ཅུས་པ་ལ་སྒྲོ་བ་མའི་དབང་ཙམ་དང་། སྒྲོ་པ་
པ་གཉིས་ཀ་སྤྱང་བ་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཀྱི་དབང་ཡང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པས་
སྤྱང་སྒྲོ་པ་ལ་བརྟགས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྒྲོ་བ་མ་བརྟག་པའི་གལ་ཆེ་ཤོས་
སྤྱ་སྤྱང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག་གི་ཐོག་མ་དཀར་
(༤༤བ)ཆག་ཐོའི་ཡིག་ཆུང་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་མས་ལམ་འདྲིའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་བ་མ་རི་
ལྟར་བཀྱི་བ་དང་། སྒྲོ་བ་མས་རྒྱལ་རི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱ་སྒྲུལ་ན། སྒྲོ་བ་མ་ནི་
ཐེག་པ་སྤྱོད་མོང་གི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པས་རྒྱུད་སྤྱངས་པས་ཆོ་འདི་ལ་མ་ཆགས་
ཤིང་། བྱང་རྒྱལ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལ་ཐོང་བ་སྤྱི་མིན་སྐྱེས་པ། ཞེས་ཐོང་བ་
སྤྱི་མིན་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་བཅོས་མིན་དཔོན་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་བཅོས་མིན་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྤྱགས་སྒྲོམ་དང་དབང་ཐོབ་པ་
ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་ཏེ། སྤྱོད་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་སྤྱགས་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ལས་ཀྱང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ། །སོ་སོའི་སྤྱོད་པོར་དེས་
ཤིང་ས་མཆོམས་ནི། ཐེག་ཆེན་རིགས་སད་ལམ་མ་ཞུགས་པ་ནས། །མ་དག་སྤྱོད་
ལུས་མ་ཐོབ་རྒྱུན་ཆད་བཞག །ཅིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་མཁས་པ་
གཞན་ཡང་མང་རོ། །འོན་ཀྱང་ལམ་མ་ཞུགས་ན་དབང་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་

བཞེད་པ་ལའང་དེ་གསལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་མི་བཞེད་པ་
 ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མ་ལུ་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་སྐར་དངས་པ་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། ལུ་བཅུ་པའི་དོན་ནི། །གསལ་སྒྲོན་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་སྤངས་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་དེ་ལ་སེམས་དེ་བཅོས་མིན་སྐྱེས་པ་མི་དགོས་
 པར་སྐར་ཡིག་ཆུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤངས་
 བས་ཚུང་བ་སྒྲ་ཟིན་སྐྱེས་པ་དགོས་ཀྱང་བཅོས་མིན་མ་སྐྱེས་པར་དབང་བསྐྱར་
 དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །ཐུག་རྒྱུ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
 ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོགས་པར་མ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ནི་
 སེམས་དེ་སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ཡང་འདིའི་སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་པ་
 ཚུང་བ་སྒྲ་ཟིན་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། ཚུང་བ་རུང་བཟུང་སྐྱེས་པ་ལ་སྟོ་དེ་སྐྱེས་པའི་
 ཐ་སྟེན་(༥༥ན)བཏགས་པའི་སྐྱབས་གཞན་ཡང་འགའ་རེ་སྟུང་ངོ་། །དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་གཞུག་པར་མི་བྱ་སོགས་གསུངས་པའང་སེམས་དེ་ལ་ཚུང་བ་རུང་
 ཟུང་མ་སྐྱེས་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་དང་།
 བཅུག་ནས་ལྟ་ངོ་བསྟན་པ་སོགས་མི་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སྦྱིར་བསྐྱུང་སྟོན་གང་
 ཡང་མི་རུས་པའང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཅམ་རུང་བ་ཅ་ལྟར་རྣམ་བཤད་
 དང་། སྐྱེས་རིམ་སོགས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །སྦྱོང་བཟུས་ཀྱི་
 དོན་ནི་སྦྱིར་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་
 ལམ་བཤོད་ཚུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་པས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 གསུངས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་དེའི་ལམ་ལ་སྟོན་ཚུལ་ནི་ལམ་སྐར་སྐར་མ་ལ་ལོ་བས་
 པ་ན་སྦྱི་མ་སྦྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་
 ཀྱང་གདུལ་བྱ་ཐལ་པ་ལ་ཡང་གོ་རིམ་དེ་དེས་ཅན་དུ་དགོས་པར་བསྟན་པ་
 མིན་ནོ། །སྦྱོང་བཟུས་ལས། ཐེག་པ་གསལ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྐར་སངས་
 རྒྱས་མར་མེ་མཛོད་ཀྱི་ནས་ཤུག་ཀྱི་པོའི་བར་གསལ་སྐྱེས་མ་གསུངས་

པར་བཤད་པས་བདག་ཅག་གིས་སྟོན་པས། ཞིང་འདིར་གསར་དུ་གསུངས་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་སམ་སྟམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་དུན་པ་གཅིག་པ་ཙམ་
 དང་སྐྱར་རྒྱ་མིན་ཏེ་གསང་སྤགས་སྤྱིའི་མིང་དོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སེམས་དེ་བཙས་མིན་མ་སྟེས་ཀྱང་དབང་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་
 དབང་དེ་རྩི་རྩེ་ཐོག་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལམ་ཡིན་
 པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུད་སྟེ་སྤྱི་ནམ་ལས། སྤྱིན་བྱེད་དབང་
 གི་ལམ་ཞེས་པ་ནི། རྩི་རྩེ་ཐོག་པའི་བྱུང་མོང་མིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་ངེས་
 པར་དབང་བསྐྱར་འགོ་དགོས་པས་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སེམས་(༥༥)བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྟར་གཞིར་བཞག་བྱས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་བཙས་མ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་
 དབང་དེ་དབང་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་མཆོན་
 ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲོད་ན། དེ་འདྲའི་དབང་ལ་བརྟེན་
 བྱས་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དེ་དེ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་བཙས་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་
 འཇུག་སྟོན་དེ་འཇུག་སྟོན་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འཇུག་
 སྟོན་ཅན་གྱིས་སྤྱིན་པ་བཏང་བ་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྤྱོད་པ་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། སེམས་བསྐྱེད་བཙས་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དབང་
 དེ་འདྲ་བ་དེ་དབང་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྩི་རྩེ་ཐོག་པའི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པ་ཉན་བསམ་སྟོན་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པའི་དབང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་རྩི་རྩེ་ཐོག་པའི་ལམ་
 ལ་འཆད་ཉན་དང་བསམ་སྟོན་གང་ཡང་མི་རུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 སྤགས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། སེམས་
 བསྐྱེད་བཙས་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དབང་དེ་དབང་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་

ཡང་། གསང་སྤྲུལ་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་དབང་བར་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་
 འདྲའི་དབང་ཚོས་ཅན། གསང་སྤྲུལ་གྱི་དབང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་སྤྲུལ་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྤྲུལ་གྱི་དབང་གི་དོན་དང་ཐ་
 སྐད་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་སྤྲུལ་ལམ་ཉན་བསམ་སྤྲུལ་
 ལ་དབང་བར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྲུལ་ཉན་བསམ་སྤྲུལ་
 བྱེད་རུང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྤྲུལ་སྒྲོམ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 བཅོས་མིན་ཡོད་(༤༤ན)དགོས་པར་ཐལ། སྤྲུལ་སྒྲོམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་སེམས་
 བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྡན་དང་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་འདོར་གྱི་རྩ་ལྟར་མི་ལྡན་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་པོ། །
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་དགོས་པར་ཐལ། སྤྲུལ་རིམ་ལས། ལམ་ཐུན་མོང་བ་སྦྱར་ཚུལ་
 ལྟོན་པའི་སྐབས། དེའི་འོག་རྩ་རང་ཉིད་ཞི་བ་དེའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་རྩ་
 བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྩེ་དང་དེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལ་རིང་རྩ་
 རྒྱུས་ནས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རྒྱུང་བར་བྱའོ། །ཞིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུང་བར་བྱ་
 དགོས་ན་དབང་གི་སྒྲོན་རྩ་ངེས་པར་དེ་དགོས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་
 ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་རྒྱུངས་པ་དེས་དབང་ལོད་པ་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་མཚན་
 ཉིད་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཤིང་། ལྷ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས། བརྟན་ཞིང་རྩལ་
 ལ་སྦྱོ་གོས་ལྡན། ཞིས་སྤྲུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དགོས་ལ། འདིར་
 མདོ་རྒྱུད་གྱི་ལམ་རིམ་ལྟ་རིང་ལུགས་སྦྱང་པོར། གདམས་པ་སྟོན་པའི་སྦྱོད་
 སྤྲུལ་གྱི་བྱང་པར་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་དྲངས་པ་ནམས་ནི། རིམ་ལྔའི་རིམ་པ་
 གཉིས་པའི་ལུང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་རྒྱུང་པ་བརྟུ་གཉིས་པ་ལ་ལོ་ཆེན་རིན་
 བཟང་གི་འགྱུར་གསར་གྱི་རྩ་བའི་དཔེ་དང་། འགྲེལ་པ་དོར་བུའི་ཕྱིང་བའི་
 དཔེར། བརྟན་པར་ནམ་ཡང་དེ་ནི་རྩུང་རྩུང་གཞན་མི་བྱ། ཞིས་འདུག་ལ་འགྲེལ་

པ་འདིར་བརྟན་པར་ཞེས་པ་ཉི་པར་ཞེས་པ་བཀའ་ཞི་འདུག་སྟེ་མ་ཁིང་། ལ་
 ཆེད་མཁས་པ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་པར། བརྟན་པས་ནམ་ཡང་དེ་ནི་བྱང་ཏུ་གཞག་མི་
 བྱ། ཞེས་འདུག་ཅིང་། བཀ་པོ་དམ་ཆོག་རྩི་རྩེད་འགྲེལ་པར་ཚ་ཆོག་མ་བྱངས་
 ཀྱང་། བརྟན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲ་མཐོ། ཞེས་གསུངས་འདུག་པས། བརྟན་པས་
 ཞེས་བྱས་ན་བརྟན་པ་སྟེ་སྒྲ་མཐོ་དེ་ནི་ནམ་(༤༦བ)ཡང་བྱང་ཏུ་གཞག་པར་མི་
 བྱ་ཞེས་པའོ། འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པ་སྤྱི་མར་བརྟན་པས་ཞེས་ས་བརྟན་བྱས་པ་ནི་
 མ་དག་པ་འདྲའོ། ལྟ་བུའི་འགྲེལ་པ་དང་ནོར་བུའི་སྤང་བ་གཉིས་ཀར་ཆོགས་
 བཅད་གསུམ་པོ་དེས་ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་བརྟན་པར་གསུངས་སོ། དེས་
 བས་སྒྲ་མ་ལ་བརྟན་སོགས་བཞི་ནི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཆོག་མིན་ནོ། འདི་ནས་
 ཡོན་ཏན་མཆོག་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་བརྟན་པར་
 འགྲེལ་པ་དེ་གཉིས་སུ་བཤད་ཅིང་། གང་ཞིག་སྒྲ་མ་ལ་གུས་སོགས་བཞི་འང་
 རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཆོག་མིན་ཏེ། འདི་དང་གོང་གི་སྒྲ་མ་ལ་བརྟན་སོགས་ཀྱི་
 ཆོགས་བཅད་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་རྩོར་བཟུངས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་གསུངས་པའོ། །
 རྒྱུད་མང་རབ་ཏུ་སྤོངས་ཤིང་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ལྷན་ལ་
 ལྟ་བུ་དང་པད་དཀར་ལྟ་བུ་བརྟན་པར་ནོར་བུའི་སྤང་བར་གསུངས། ལྟ་བུའི་
 འགྲེལ་པར་ཆོགས་བཅད་སྤྱི་མ་མ་བྱང་ཁིང་དང་པོས་གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་ཀ་
 བརྟན་པར་གསུངས་ལ། ཀྱང་པ་བཞི་པ་ལ་ཚ་བར་བརྟན་པ་མཆུ་ཞེས་ཡོད་
 ཅིང་འགྲེལ་པ་ནམས་སུ་བརྟན་བཅོས་མཆུ་ཞེས་པ་དང་། བརྟན་བཅོས་ཚད་
 ཅས་པ་དང་བརྟན་བཅོས་གཤམ་ཞེས་འདྲ་མིན་མང་ཡང་ནག་པོ་དམ་ཆོག་རྩི་
 རྩེད་འགྲེལ་པར་བརྟན་བཅོས་མཆུ་ཞེས་པ་ནི་བརྟན་བཅོས་ཅན་སྤོངས་པ་ལ་
 དལ་བ་བྱས་པའོ། ཞེས་དང་། བཅོན་འགྲུས་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པར་བརྟན་
 བཅོས་སྤྱི་ཁིང་བརྟན་བཅོས་སྤྱི་སྤོངས་པ་ཅན་ནི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆུའོ། ཞེས་
 གསུངས་པས་འདིར་ཡི་གེ་མ་དག་པ་མིན་ནོ། འགྲེལ་པ་སྤྱི་མ་ལྟར་ན་ཆོས་

བསྟན་པ་ཆོག་ཅམ་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཞིང་། རྒྱུད་མང་ཐོས་ཤིང་
 སོགས་བཞིས་ཀྱང་རིན་ཆེན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་བསྟན་པར་འགྲེལ་པ་གོང་མ་
 གཉིས་ཀས་གསུངས་སོ། །གནས་ཏུག་ཤེས་པ་ནི་མཐའ་ཏུག་གི་རྒྱ་བཀོལ་ཚུལ་
 ཤེས་པའོ། །དེའི་མཐའ་མ་ལ་ཙུང་(༤༧)བ་དང་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བར། རྒྱུད་རྒྱལ་མན་
 ངག་དེ་ལ་བསྟན་པར་འོས་པ་ཡིན་ཞེས་འགྱུར་ཞིང་ལས་ལྟའི་འགྲེལ་པར། རྒྱུད་
 རྒྱལ་མན་ངག་དེ་ཡིས་བསྟན་པར་འོས་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རིན་
 ཆེན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྟེ། །དེ་ཡིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མན་ངག་གཞན་ལ་བསྟན་
 པར་ཅུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་སྟོན་པར་འོས་པའི་སྟོབ་དཔོན་
 དང་སྐུར་ཆོ་འགྱུར་དེ་བདེའམ་སྟམ་ཞིང་། འགྲེལ་པ་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བར་ཡང་
 དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐུར་ནས་བཤད་དོ། །མདོ་རྒྱུད་ས་ལམ་དུ་སྟོབ་མ་དང་
 སྟོབ་དཔོན་ལ་སྐུར་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་རྗེ་རང་གི་ཟིན་བྲིས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་སོ། །
 རྗེས་ཟིན་བྲིས་རྣམས་སུ་ལས་ལྟའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་སྤང་། འདིར་
 གསལ་སྟོན་དུ་རྟོག་ཕྱིང་དངས་པར། རྟོག་པ་ངན་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །གསུངས་
 པ་ནི། ཆོ་འདི་འབའ་ཞིག་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་རྟོག་པ་ངན་པ་སྤངས་ཞེས་པའི་
 དོན་ཏུ་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་དུ་བཤད་དོ། །

དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ དེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སྟོན་དུ་དགྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་འགྲོ་
 དགོས་པས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སྦྱིར་བུམ་དབང་གང་ལས་འཐོབ་
 པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་རྒྱལ་ཆོན། རས་བྲིས། བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར། ལུས་
 ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར། སྟོས་བསྐྱང་སོགས་ཡོད་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་
 སྟོབ་དཔོན་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་སྟོབ་མ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་

དབང་དུ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་རུང་རུང་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་
 བསྐྱར་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་དགྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དེལ་བུ་པའི་ལུགས་
 གི་བདེ་མཆོག་དུག་ཅུ་མ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་གསང་འདུས་དང་། ལྷ་ལྷེ་པའི་བདེ་
 མཆོག་སོགས་ལ་ལུས་དགྱིལ་ཡོད་ཀྱང་དེར་དབང་བསྐྱར་བ་མི་རུང་ལ། སྒྲོས་
 བསྐྱར་དུ་དབང་བསྐྱར་བའང་། ཤལ་ལར་དུས་འཁོར་གི་དབང་སྒྲོས་བསྐྱར་དུ་
 བསྐྱར་བ་ཡོད་པ་(༧)མ་གཏོགས་ད་ལྟ་གཞན་གསང་བདེ་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་
 བསྐྱར་མི་རུང་ངོ་། །ཁོ་ན་རེ། དེ་རུང་བར་ཐལ། དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་
 ལས། དགྱིལ་འཁོར་བཞི་ཅུ་མ་ཟད་སྒྲོས་བསྐྱར་གི་དགྱིལ་འཁོར་དུའང་
 དབང་བསྐྱར་བ་རུང་བར་མངོན་ཏེ། འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྒྲོས་གསང་བ་
 འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལས། གང་དུ་ཞུགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་དུ་ཡོད་སྟུང་
 བ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། སྤྱི་རྒྱལ་ཚོན་དང་རས་བྱིས། བྱང་ལུས་གི་དགྱིལ་འཁོར་དང་།
 བསམ་གཏན་གི་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་དང་བཞིའོ། །དེར་མ་ཟད་དུས་འཁོར་
 སོགས་དང་བསྐྱེད་ན་སྒྲོས་བསྐྱར་དུའང་དབང་བསྐྱར་དུ་རུང་བར་མངོན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་ན་གསུངས་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ན་དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྒྲེབ་བ་བདེན་ཡང་། གསང་སྟགས་མིང་གི་རྣམ་
 གྲངས་ལས། འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྒྲོས་སྒྲོས་བསྐྱར་དགྱིལ་འཁོར་དུ། །བདག་
 ཉིད་འཇུག་དང་གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བར། །གསུངས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མཐོན་
 པའི་ཏང་རྒྱ་དེ། །ལས་དང་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྒྱུར་མི་རུང་། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་གི་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་སྒྱུར་བར་མཛད་པའི་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོས་བསྐྱར་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་མི་མཛད་དོ། །ལུས་
 དགྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལའང་སྟོན་དུ་སྤྱི་དགྱིལ་དུ་དབང་སྟོབ་པ་དགོས་
 པར་གསུངས། ཁ་ཅིག །ལུས་དགྱིལ་དང་བསམ་གཏན་གི་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་
 ཀྱང་སྤྱི་དགྱིལ་ཡིན་ཏེ། གསང་སྟགས་མིང་གྲངས་ལས། རྒྱལ་ཚོན་རས་བྱིས་

བསམ་གཏན་ལུས་དགྱིལ་བཞི། བྱི་ཡི་དགྱིལ་ལམོར་བཞི་དང་ནང་དགྱིལ་
གསུམ། ཀྱུན་རྫོབ་དགྱིལ་ལམོར་ལྷ་གའི་དགྱིལ་ལམོར་དང་། འོན་དམ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དགྱིལ་ལམོར་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་དེ་
ལྟར་མི་འདོད་དེ། འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྒྲོས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལུང་
སྟར་(༤༥ན)དྲངས་པ་ལྟར་ལུས་དགྱིལ་དང་བསམ་དགྱིལ་གཉིས་ནང་གི་དགྱིལ་
ལམོར་རུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལུས་དགྱིལ་ལ་དབང་ཚོག་ཏུའང་ནང་
དགྱིལ་རུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱུན་རིག་སྒྲིག་ཆེན་ལས། རྗེས་འཇུག་གི་
དབང་གིས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དགྱིལ་ལམོར་ནི་ནང་དང་། ས་དང་
རས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱིས་པ་ནི་ཕྱིའི་དགྱིལ་ལམོར་རྟེ། ཞེས་བསམ་དགྱིལ་ནང་
དགྱིལ་རུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་དགྱིལ་ནང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
བསམ་དགྱིལ་ནང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་ཆ་ཙམ་ཡིན་པས་ནང་
དགྱིལ་རུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རས་བྱིས་སོགས་ཀྱི་དགྱིལ་ལམོར་རྒྱབ་
ཚུལ་ལོ། །བདག་མཆོན་ཐ་མི་དད་ཅིང་འཇུག་པའང་ཐ་མི་དད་པ་དང་། བདག་
མཆོན་ཐ་མི་དད་ཅིང་འཇུག་པ་ཐ་དད་པ། དེ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་གསུམ་རུ་
གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་དམར་ནག་འཛིགས་གསུམ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཆོན་བསྐྱེད་ལ་
རང་གི་ར་རྒྱལ་དང་བཅས་རྟེ་བདག་མཆོན་མཉམ་རུ་བསྐྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་
བདག་བསྐྱེད་སྟོན་རུ་བཏང་ནས་མཆོན་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རང་གིས་བྱས་རྟེ་
རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཟེར་རྟེ། དཔེར་ན་འདུས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོན་
བསྐྱེད་ལ་རང་གི་ར་རྒྱལ་མི་བྱེད་པར་ལོགས་སུ་སྐྱབ་པ་སྟེ། སྟར་སྟངས་རྒྱུད་པས་
བདེ་མཚོག་ལ་ཐུག་ལེན་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་སྟོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདུག་
ལ། རྗེས་རང་གིས་རྗེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགྱིལ་ཚོག་ལས་གཞན་རུ་བྱེད་དོན་མི་
འདུག་མོད་འཛིགས་བྱེད་ལ་འཇུག་པ་ཐ་མི་དད་དང་། འདུས་པ་སོགས་ལའང་
ཐ་དད་ཁོ་ན་མི་དགོས་པ་སྐྱགས་རིམ་ལས་སྟོན་ནམ་སྟེ་ཞིང་། མཁས་གྲུབ་

ཐམས་ཅད་མཐོན་པས་རྒྱུད་ལྗེ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས། འདུས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ཐ་
 མི་དད་བྱས་ན་ལམ་ཁྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་གསུམ་མ་ཚད་བས་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་
 བེ་ད་ལྟའི་མདུན་བསྐྱེད་གྱི་ཚོ་ག་འདི་ཙམ་གྱིས་མི་རུང་བའི་(༤༥)དོན་ཡིན་
 བམ་སྒྲམ་ཡང་མཁོ་གལ་ཚུང་བས་བཞག་གོ། །ལུས་དགྱིལ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་བདག་
 བསྐྱེད་གྱི་རྒྱལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་མེད་ལ། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་ལའང་། དེ་དང་འདྲ་སྟེ། སྐགས་རིམ་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
 སྐྱབ་པ་ནི་མདོན་རྟོགས་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་བཞིན་བྱས་པས་ཚོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚོ་གའི་ཚོག་རིས་དེ་བཞིན་བྱས་པས་ཚོག་པའི་དོན་
 ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་སྐྱེད་བཟླ་ཤེས་འབྱིལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཨ་
 སྟེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་གསུངས་པ་ལྟར་མདུན་དུ་བསྐྱབ་གཞིའི་དགྱིལ་འཁོར་
 མས་ནས་དེའི་གཙོ་བོའི་མཚན་མ་དང་རང་ཉིད་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་དམིགས་
 ཏི་སྐྱབ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྗེ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས། གསུམ་པ་ལུས་
 དགྱིལ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ། བོད་གྱི་སྤྱོད་མ་ཁ་ཅིག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
 སྐྱབ་པ་ལྟར་དུ་བསྐྱབ་གཞིའི་དགྱིལ་འཁོར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་བསྐྱེད་དེ།
 དེའི་གཙོ་བོ་དང་རང་གི་སྤྱོད་མ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་མས་པའི་ལུས་ལ་
 ལུས་དགྱིལ་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བཞོད་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་
 འདྲ་བ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ཚུལ་དུ་སོང་གི། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་ཏི་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
 མཚན་པས་མཚན་ནས་བདག་ཉིད་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཏི་དབང་སྤངས་
 བས་གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མཚན་པའི་སྐབས་ཉེར་སྤྱོད་
 སོགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལའང་བྱ་རྒྱུད་དང་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་སྤྱོད་གསུམ་ལ་མི་འདྲ་
 བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཤེས་དགོས་པས། འདིར་སྤྱོད་སྐབས་ཞལ་བས་
 གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འགའ་ཞིག་བྱ་སྤྱོད་ལྟར་ཐལ་མོ་གཉིས་བཞག་ཏི་མཚུབ་མོ་གཉིས་

སྒྲིང་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་དག་པ་སྟེ། རྗེས་བདེ་མཆོག་མཆོད་པེར་སྐབས་དོན་རྗེ་ཁུ་
 ཚུར་(༤༡)གཉིས་ཁ་གྱེན་དུ་བསྟན་ནས་ཐལ་མོ་བརྒྱུད་བ་ཞལ་ཟས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱར་གསུངས་པ་སྒྲ་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་
 གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟ་གོན་གྱི་སྟ་ནམ་མཁའ་འདེགས་པ་
 སོགས་ཀྱི་སྟ་བུ་གསུངས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་མཐེའུ་ཚུར་གཉིས་བསྟོལ་བ་ཡང་མ་དག་
 པར་སྐྱགས་རིམ་ལས་གསུངས་ཏེ། དོན་རྗེ་ཁུ་ཚུར་གྱི་མཚུབ་མོ་གཉིས་གཤིབས་ཏེ་
 བརྒྱུད་པ་འོག་དུ་བསྟན་ནས་གྱེན་དུ་སྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་སོ། །མདུན་
 བསྐྱེད་ལ་ནང་མཆོད་འབུལ་སྐབས་ཐོད་པའི་དཔལ་བ་མཁོན་ལ་བསྟན་ནས་
 འབུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་འདུག་པ་ནི་དབང་དོན་སོགས་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་།
 འདུས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་གྱི་ལས་ས་གཞི་མིང་
 མེད་གྱི་ལས་རི་རབ་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་དཔེ་
 རྣམས་སུ་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་གསུངས་ནས་དེ་གདན་བཞི་ལས་གསུངས་པར་
 གསུངས་ཤིང་། བདེ་མཆོག་ཙ་ཚུད་ལས་སྟོམ་པོ་མཐའ་ལྟག་ཅི་སྐྱར་བས། ཞེས་
 པའི་དོན་གྱང་སྐྱུ་དོན་གྱན་གསལ་ལས། དེ་ཡང་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པའི་བདུད་
 ཅི་བཞིན་དུ་སྟོམ་པོ་སྟེ་མཐེ་བོང་ནི་རི་རབ་དང་། མཐའ་ནི་མཐེའུ་ཚུར་ཡིན་ལ་
 དེའི་ལྟག་མ་སྟོན་ལག་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་མཆོར་བྱས་ཏེ་དགྲ་གས་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བསྟོན་ནས་མཁའ་པ་དུ་མས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་མ་དག་
 གམ་ཞེས་དོགས་གནས་སུ་མཇུག་གྱང་། དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་
 ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། གདན་བཞི་ལས་ནི། མཐེ་བོང་སོར་མོ་ས་ཉིད་དེ། སྟོན་ལག་
 དག་ནི་རི་རབ་བོ། །བསྐྱབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་ཅི་ཡི། །རྒྱ་ནི་རྣམ་གསུམ་
 ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་རིམ་བཞིན་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་
 རྩ་མ་རྩ་དཔེ་འགྲེལ་པ་དང་། སྟོན་ཏེ་གསང་གདན་གྱི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀར་ཆོག་
 དེ་སོར་བཞག་བྱས་འདུག་པའི་ཕྱིར་(༤༢)དང་། འདི་ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས་

སྐབས་ཡིན་ཡང་མཚུག་དེ་མ་ཐག་འབྲལ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་སོར་མོ་གཉིས་ཀྱི་
 བསྐྱེད་ཆོག་བརྗེད་གོས་པའི་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསང་
 རྒྱལ་སྐྱུང་གྲ་སྟོང་སྟངས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག་རིས་སྐྱབ་ཐབས་ལྟར་གསུངས་
 པར་ཡོད་ཆོད་འདུག་གོ། སྐྱིར་དབང་ལ་སྒྲིན་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་། སྟོལ་བྱེད་ལམ་
 ཀྱི་དབང་། སྟོལ་བ་འབྲས་བུའི་དབང་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་སྒྲ་མ་ལུ་བརྩུ་པའི་སྤྱི་
 ཀ་ལས་གསུངས་པའི་གཉིས་པ་ལ་བསྐྱེད་རྗེས་གཉིས་ཀ་དང་། གསུམ་པ་ལ་
 མི་སྟོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་འཛོག་པར་དབང་དོན་ཡང་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །
 དང་པོ་ལ་བུམ་གསང་ཤེར་དབང་ཆོག་དབང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། བུམ་དབང་ལ་
 དགུ་དང་བརྩུ་གཅིག་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། སྟོང་བཅུས་
 ལས། བྱེད་བ་རྩུ་དང་རྗེས་སངས་རྒྱས། རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་བུ་མེ་ལོང་དང་། མིང་དང་
 སྟོབ་དཔོན་རྗེས་གནོད་ལྟེ། དབང་བསྐྱར་རིམ་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 དང་། གཉིས་པ་ནི་རྒྱལ་བུ་པའི་དབང་ཆོག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བུན་མོང་བ་
 རིག་པའི་དབང་ལ། རྒྱལ་སྐྱུང་དབང་ངམ་བཟླས་ལྷུང་སྐྱོན་པ། རྗེ་རྗེའི་བརྩུལ་
 རྒྱལ་སྐྱོན་པ། སྟོང་པའི་བརྩུལ་རྒྱལ་སྐྱུང་སྐྱུང་པ། ལྷུང་བཅུན་ཅིང་དབྱུགས་
 དབྱུང་པ། བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་། རྗེས་གནོད་དང་
 བརྩུ་གཅིག་ལྟེ། འདི་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་འདི་དང་མི་འདྲ་ཅམ་
 ཡོད་ཀྱང་རྗེ་རང་གི་བཞེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག འདུས་པའི་སྟོར་ལས་
 བུམ་དབང་དགུ་མ་གཏོགས་བརྩུ་གཅིག་གི་ཐ་སྟངས་མི་བྱེད་དེ། གསང་རྒྱལ་
 མིང་གངས་ལས། གསང་འདུས་བུམ་དབང་དགུ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན། ཞེས་དང་།
 བདེ་མཆོག་བུམ་དབང་བརྩུ་གཅིག་བཤད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་(༥༠ན)ཆུང་ཅམ་ལ་དགོངས་འདྲ་ལྟེ། ཆུང་རྗེར་བྱེད་ལས། དབང་
 བསྐྱར་རེ་རེས་རེའོ། ཞེས་བུམ་དབང་བརྩུ་གཅིག་ས་བརྩུ་གཅིག་དང་སྐྱར་ནས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་མ་བྱུང་ལྟེ། ཆུང་དེ་བདེ་གསང་

ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བདེ་མཆོག་དང་སྐྱུར་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་འདྲུས་པ་ལ་འདྲ་སྐྱུར་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མེ་ཕྱི་
 རྣམ་ལས། འདྲུས་པའི་ལྷགས་ལྟར་བྱས་ན། ཐུན་དབང་བཅུ་གཅིག་དང་། དབང་
 གོང་མ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་བཅུ་བཞིར་འབྱུར་ཏེ། བཤད་རྒྱུ་དོན་རྒྱུ་བ་
 ལས། དབང་བསྐྱར་རེ་རེས་རེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་
 འདྲུས་པ་ལ་སྐྱོད་པའི་བརྒྱུ་ལྷགས་སྐྱུར་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐུན་དབང་
 བཅུ་གཅིག་གི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་ཁ་སྤྱོད་
 ཅང་ཏེ་ཐོད་པ་སོགས་སྐྱུར་པའི་དབང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་ཁྱེད་ཀྱི། རལ་གྱི་དང་སྐྱེགས་བམ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ནས་ཆོས་བཤད་སྤྱི་
 རྒྱུ་གནང་བྱས་པ་འདི་སྐྱོད་པའི་བརྒྱུ་ལྷགས་སྐྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་
 འོན་ཡང་གསལ་ལས། ཆོས་བཤད་པའི་སྐྱོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་
 པ་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་དགོས་པས་བརྒྱུ་ལྷགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་
 རུ་རལ་གྱི་དང་སྐྱེགས་བམ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ཏེ་ཆོས་བཤད་སྤྱི་རྒྱུ་གནང་
 བྱས་པ་འདི་ལ་སྐྱོད་པའི་བརྒྱུ་ལྷགས་སྐྱུར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྐྱེགས་ཐོས་མ་བཟུང་བ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་མི་རུང་བས་
 ཁྱེད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་པའི་དབང་ལྟ་བུར་རུང་བ་ཞིག་མེད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དཀྱིལ་ཆོག་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པའི་འགྲེལ་པར་
 རྒྱུ་ལས། ཡང་གང་ཞིག་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་ཅན་སྐྱུར་ཞེ་
 བ། སྤྱོད་དཔོན་རུ་(༥༠བ)དབང་བསྐྱར་བ་དོན་རུ་མི་གཉིས་བའམ་དེ་དོན་རུ་
 གཉིས་བ་སྤྱི་སྤྱོད་པ་ཏེ་ཆོ་ཅན་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་པ་དག་ལའོ། །ཞེས་དང་། ཚ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་སྐྱེགས་ཀྱི་སྤྱོད་
 པ་མི་འདྲིན་པ་ལ་དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་དབང་མི་བསྐྱར་བར་ངེས་ཀྱང་སྤྱོད་
 མའི་དབང་བསྐྱར་མི་བསྐྱར་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་རིག་པའི་དབང་ལྔ་ཙམ་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན།
 རིགས་ལྔ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཉན་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་བྱེད་པར་
 དབང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །སླ་མེད་ཀྱི་རིག་པའི་དབང་ཡིན་
 བ་ཆུ་དབང་སོགས་བྱམ་དབང་དང་པོ་ལྔ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
 གསང་དབང་སོགས་དབང་གོང་མ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཀྱབ་སྟེ། མཆན་འགྲེལ་ལས། གསང་དབང་ཡང་སློབ་དཔོན་དང་རིག་མ་
 རྒྱར་བའི་རྣམས་མུང་བས་འཛོལ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཡང་རང་
 དང་རིག་མ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ཐོབ་པ་དང་། དབང་བཞི་པ་ཡང་དེ་
 ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ལས་འཛོལ་པས་རིག་པའམ་རིག་མའི་དབང་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །སྟགས་སྒྲིམ་ཐོབ་མཆོམས་རྩི་རྩི་
 སློབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲིམ་
 པ་ལ་རིས་གཙོད་མེད་པར་མུང་འདོད་སོགས་ཡན་ལག་ཆང་བས་ལེན་ན་སྒྲིམ་
 བཟུང་གི་ཆོག་ལན་གསུམ་པ་རྣམས་པ་ན་སྟགས་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱི་དབང་
 ཐོབ་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟགས་རིམ་ལས། རྒྱེ་བའི་དུས་ནི་འཕོགས་ཆོག་
 ལན་གསུམ་བྱས་པའི་མཐར་རྒྱུའི་ཆུ་དབང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་
 པ་ལ་མི་སྟོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ། སྟགས་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་རྩི་རྩི་
 སློབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་(༥༡ན)འཐད་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་སྟོས་ཞེས་པ་ནི་དབང་དེ་ལེན་འདོད་ཀྱི་སྟགས་
 སྒྲིམ་འཛིན་པ་དང་། དབང་དེའི་དོན་རུ་དེ་འཛིན་པ་དགོས་པས་དེ་སློབ་
 དཔོན་ཀྱི་དབང་ལ་སྟོས་པར་གསུངས་ཀྱི། དབང་དེ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོས་པའི་དོན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །སླ་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་ཡིན་ན་བདེ་སྟོང་
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སམ་དེ་རྒྱུས་པའི་མོས་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 ཟེར་ན། འདིར་བསྟན་ཆོག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་

ཏེ། དེ་བུང་འཇུག་གི་དོན་གོ་བ་ཙམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དབང་དང་པོ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། བུམ་དབང་དེ་ལ་ལམ་
བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་སྒྲུལ་སྒྲུ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱས་པའི་ཆ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐགས་རིམ་
ལས། རོ་བོ་ནི་ཆུ་དབང་ལ་མཆོན་ན། ཞེས་པ་ནས། དངོས་སུ་སྒྲུ་མས་དབང་
བསྐྱར་བའི་བྱ་བ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་བ་མ་དེའི་ཆུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་དང་ཞེ་སྤང་སྦྱང་བ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མངོན་རུ་བྱེད་པ་དང་། མི་
བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱོམ་བསྐྱུས་དང་དངོས་བྱུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་དབང་བའི་རྒྱས་པ་
བྱང་པར་ཅན་ཞིག་བསྐྱོས་པ་ལ་ཆུ་དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་བཞི་དང་མེ་རྟོག་
ཐུང་བའི་དབང་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པ་སྒྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་ལོ། །དབང་མཆོན་ཉིད་པ་ལའང་རང་གི་བསམ་པའི་སྒྲོ་བས་ཆེ་ཆུང་དང་
སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་རྒྱས་པ་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱིས་དམན་མཆོག་སྣ་ཆོགས་ཤིག་འོང་
བར་སྐགས་རིམ་ལས་གསུངས་སོ། །དབང་གསུམ་པ་ལ་ནི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
ཙམ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེས་པར་མོས་པས་མི་ཆོག་གི། །དགའ་བ་བཞི་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
དགའ་བ་དང་སྟོང་པ་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་(༥༡བ)གསལ་དངོས་སུ་
སྐྱེས་པའམ་སྐྱེས་པར་མོས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བཞི་རིམ་ལས།
མཁའ་ཁམས་རྣེ་རྗེའི་ཀུན་སྦྱར་དང་། །རིག་བཅས་ཀྱི་ནི་ཆད་བྱུང་ཆེད། །བདེ་བ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ནི་མཆོག་དགའ་བྱེད་པ་པོ། །དགའ་བྲལ་དག་གི་
དབུས་སུ་ནི། །མཆོན་པར་སྟོས་ལ་བརྟན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། བྱང་དེས་དགའ་བ་གསུམ་པ་ཤེར་དབང་རུ་བརྟན་པ་ཡིན་པས། དབང་
གསུམ་པ་ལ་དགའ་བ་བཞི་པ་དངོས་མ་དེ་སྐྱེས་པའི་མོས་པ་ཅི་རིགས་པ་དགོས་
པའི་ཤེས་བྱེད་རུ་འབྲེན་པ་མི་རིགས་སོ། ཞེ་ན། དེ་དོན་རུ་དགའ་བ་བཞི་པ་ལྟན་
སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡིན་པས་ན་སྦྱོར་མེད་དོ། །

96

པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་གསལ་སྒྲོན་ལས།
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲིག་མ་ནས་བཟུང་ཉེ། སེམས་དབེན་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་མ་
 བྱུང་བའི་རིགས་པའམ་ཚུལ་འདིས་ན་ཞེས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལུས་དབེན་གཉིས་
 བས་སེམས་དབེན་གྱི་བར་དུ་ལྷ་སྐྱ་བསྐྱེམ་པ་ན་མོས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
 དངོས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཅམ་ལས་ལྷའི་སྐྱར་སྐྱེས་པ་ཞིག་མེད་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་
 མ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་བསྐྱེམ་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་
 བསྐྱེམས་པས་དེའི་སྤང་སྒྲིགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་ཐལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་། བྱིད་ཀྱི་
 ཐལ་འགྱུར་བྱི་མ་དེ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་ན། ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པའི་རུས་སུ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར། སྐྱབ་པ་སྤངས་ཏེ། རྫོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱེམ་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། རུས་དེར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོ་རྩེ་འཆང་དུ་གྱུར་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་། མཚོད་པ་འབྲལ་བ་སྒྲིགས་ཀྱི་ཆེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་
 ཅད་མེ་ཏོག་སྒྲིགས་ཀྱིས་གང་བར་བསྐྱེམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། དེ་ལྷག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དོན་ལ་(༥༩བ)མེད་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་པ་ཁས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཙུང་བ་སོའི་རུས་འཁོར་རྫོགས་རིམ་ལས། དེའི་
 སྐྱབ་ཚུལ་ནི་ད་ལྷའི་མ་དག་པའི་སྤང་པ་སྒྲིགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
 པའི་ང་ཐ་མལ་པ་འདི་དམིགས་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་ང་རྫོ་རྩེ་འཆང་རོ་སྐྱམ་དུ་
 བསྐྱེམ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱང་ཉེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་ཤེས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་བོད་འགའ་ཞིག་བདག་ཉིད་
 ལྟར་བསྐྱེམ་པ་ནི་གདོད་མ་ནས་རང་ཉིད་ལྟ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པ་ལ་
 དེ་རོ་སྤྱད་ནས་ང་རྫོ་རྩེ་འཆང་རོ་སྐྱམ་དུ་བསྐྱེམ་དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་

པ་སྟེ། དེ་འབྲུར་བསྟོམ་ན་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་ངེས་པའི་འཛིན་སྤངས་
 ལ་ང་དོ་རྒྱུ་འཆང་དུ་ཞེ་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི་དེ་
 ལྟར་མོས་པའི་གཞིའི་ང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མིན་ལ། ང་ལྟ་ང་དེ་
 དོ་རྒྱུ་འཆང་མིན་ཡང་ང་དོ་རྒྱུ་འཆང་དོ་སྟམ་དུ་བསྟོམས་ཀྱང་ལོག་ཤེས་སུ་མི་
 འགྱུར་བ་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་མོས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཞེ་ནས་ང་
 དེ་དོ་རྒྱུ་འཆང་དུ་འཛིན་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། འདོད་འཛོལ་ས།
 རྟོད་བཅུད་ཀྱི་སྤང་བ་དོན་ལ་མ་དག་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་ཡང་ཆད་སྟོང་སྟོམ་པ་
 མིན་ཏེ། རིགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆད་མ་ཟིན་པར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་དོར་
 བ་ནི་སྤང་བ་དག་པར་མ་བསྟོམས་ཀྱང་ཆད་སྟོང་གི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱབ་པས་སྟོང་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་རྟོགས་ན་ནི། སྤང་བ་སྤྱད་པ་སྟོམ་
 པ་ལ་ཆད་ལྟའི་དོན་མེད་དེ། དགོས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་
 སྤང་བ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
 ཁ་ཅིག །བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་ན་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་
 པར་བསྟོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་དང་དེར་(ཤམ་)
 རྟོམས་པར་ཁྱགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ལྟ་སྟོབ་སོགས་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་བྱབ་རྒྱ་མཚོ་ལས།
 དེས་ན་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་
 སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྤྱིད་པའི་རིམ་པ་དང་མི་སྦྱར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 དེ་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་རྒྱལ་མཚོག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བསྐྱེད་
 རིམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྲམས་སྦྱབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་

ན། བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་
 རིམ་པའི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྷར་ལྷའི་རྣལ་འབྱུང་བསྐྱོམས་
 པས་རྒྱས་པ་རྟེན་པ་ན་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྱམས་སྦྱིན་སྟེག་སོགས་ཀྱིས་
 སྦྱབ་པ་ཡང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་མདོ་བསྟེ་ལས་གསུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ལོ། ཤོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྒྱ་ཀ་ལས། འོ་ན་རིམ་གཉིས་
 དངོས་མིན་པའི་འོག་ནས་འཆད་པའི་ལས་ཆོགས་ཏུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཇི་
 ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། རིམ་གཉིས་དངོས་མིན་པའི་དོན་གཞན་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ཆ་
 བསྐྱེད་རིམ་པས་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཆོགས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཙོ་བོར་སྦྱ་གསུམ་ལམ་བྱིར་གྱི་
 བསྐྱེད་རིམ་དངོས་མིན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་(༥༩བ)སྟེ་དབྱེད་འཆལ། ཁ་
 ཅིག །བསྐྱེད་རིམ་པ་དབང་པོ་རྣམས་སྟགས་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམས་པའི་
 ཆོས་སྦྱའི་ལམ་བྱིར་གྱི་མཇུག་ཏུ་ཡོངས་སྦྱའི་ལམ་བྱིར་སོགས་སྟོང་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་སྟོའི་བྱར་ཆ་གཅིག་གིས་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོམ་པའི་རྟོག་པ་གཅིག་དང་། ལྷ་སྦྱ་
 སྟོམ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་མདོན་འབྱུར་དུ་ཡོད་པ་སྟེད་པར་ཐལ་
 ལོ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མེད། །
 ཅེས་དང་། སྟགས་རིམ་ལེན་བཅུ་གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་
 གིས། རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར་རྟོག་པ་
 གཉིས་གཅིག་ཅར་མི་སྦྱེ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དབང་རྣམས་ཀྱིས་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷའི་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་
 འབྲེལ་སྟོ་དེ་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་དང་། ཐ་སྦྱད་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་

སྒྲོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐགས་རིམ་ལས། འོན་ཀྱང་སྤང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁ་
 དོག་དང་དབྱིབས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
 རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཚོག་སྐབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་འགྱུར་ན་སྤྱང་ཉིད་མ་
 རྟོགས་པའི་འཛང་རྒྱ་བའི་ཐབས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
 པ་དང་འགལ་ལ། མདོར་ན་སྒྲོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་གང་གིས་ཀྱང་དགྱིལ་
 འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་སྤྱང་ཉིད་གཅིག་ཅར་སྒྲོམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་མེད་
 དེ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཕྱག་ཆེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་གྱི་དོན་དུ་དགྱིལ་འཁོར་
 གྱི་འཁོར་ལོ་སོ་སོར་རྟོག་པས་སྒྲོམ་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ནོ། །ཐམས་ཅད་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་རྟོགས་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་དེ་བསྒྲོམ་པ་ན་རིམ་ཅན་
 ཁོ་ནར་སྒྲོམ་དགོས་གྱི་(ཡེན)དུས་གཅིག་ཅར་སྒྲོམ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 དོན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཚད་ལྡན་
 འགའ་ཞིག་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་སྤང་བ་དེ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་སྤྱང་གི་སྤང་
 བ་མ་དོར་བར་ལྟ་བས་ཅིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་
 བའི་དོན་ཡིན་པ་འདྲའོ། །

བསྐྱེད་རིམ་ཐོབ་མཚམས་སོགས་བཤད་པ།

༥ བསྐྱེད་རིམ་ཐོབ་མཚམས་ལ་དབྱངས་ཅན་དགའ་སྒྲོས་ས་ལམ་ལས། དེས་
 ན་འཕེན་པ་ཇི་ལྟར་བཏང་བ་བཞིན་ཆེན་དང་བཞེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རིམ་
 གྱིས་གསལ་བཏབ་པ་ན་ཚད་དེ་ལས་ལྟག་ཆད་མེད་པར་གསལ་སྤང་དང་ལྟའི་
 ང་རྒྱལ་ངང་གིས་སྐྱེས་པའི་བཅོས་མིན་གྱི་ཚུང་བ་ནམ་ཐོན་པ་ན། བསྐྱེད་རིམ་
 གྱི་རྟོགས་པ་ཐོག་མར་སྐྱེས་པས་གང་ཟག་དེ་བསྐྱེད་རིམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ་

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀའི་ཐོག་མེད་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། རགས་པའི་དགྲིལ་
 འཁོར་རི་ལྟར་གསལ་བཟུང་པའི། ཆོད་ལས་ཆད་ལྟག་མེད་པའི་གསལ་སྒྲུང་
 དང་། མཚོག་གི་ང་རྒྱལ་བཙུག་མིན་དང་བཅས་པར། རྩོད་བ་ཐོག་མར་སྐྱེས་
 ཆོ་བསྐྱེད་རིམ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་ཏེ། མཁས་པ་གཉིས་ཀའི་བཞེད་པ་འདྲོམ། །
 ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས། འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཅུང་
 ཟད་བབས་པའི་སྐབས་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡུད་ཅམ་འཆར་བ་ལ་དཀའ་ལས་མེད་
 པས་ཚོལ་མེད་ཀྱི་རྩོད་བ་ཐོག་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་གསར་དུ་ཐོབ་པར་འཇོག་གམ་
 གསལ་ཁ་མ་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྒྲ་མ་གཉིས་ལེགས་སམ་སྒྲ་མ་སྟེ་སྟེ་
 མ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་ཤིག་མི་འཇོག་དགོས་ན་དེ་
 བྱི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་གྱིས་དོགས་ཤིང་། གཞུང་ནམས་ནས་བཤད་པ་དེ་
 བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་གྱི་
 དང་པོ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་
 མི་ཅུས་ཏེ། དེ་(༥༥)ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲོམས་ནས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་
 ལ་ལས་དང་པོ་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་མི་འདོད་མི་ཅུས་
 ཏེ། སྐགས་རིམ་ལས། འདི་ལ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ལམ་རྒྱུད་ལ་
 སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞིར་བཤད་ནས་དེ་དག་གིས་རི་ཅམ་
 ཞིག་དང་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་དབྱེ་གསུངས་པ་ཤེས་དགོས་པས་མར་མེ་
 མཛད་གྱིས། བངས་པར་ལངས་ནས་སྒྲར་བཞིན་ནི། ལེགས་སྒྲོས་དང་པོའི་ལས་
 ཅན་ཡིན། ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་གསུངས་པའི་སྦྱར་རོ། འོ་ན་དབྱེ་བ་དེ་དག་
 རི་ལྟ་བུ་ཞིན། དང་པོ་སྒྲོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡུད་
 ཅམ་རེས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འཆར་མི་ཅུས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་གསལ་བཟུང་
 བ་འཆར་སྟབ་པའི་བར་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་དང་། རགས་པའི་དགྲིལ་
 འཁོར་ཡུད་ཅམ་གྱིས་གསལ་བར་འཆར་སྟབ་ལ་དེ་ཡང་ནམ་འདོད་དུ་དེ་ལྟར་

ན། །སུ་ལིང་ག་ཡི་སྒྲ་མེད་པ། །དེ་ལ་སུ་ལིང་ག་སྒྲར་ན། །བདག་པོའི་སར་ནི་ཤེས་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱགས་རིམ་དྲངས་མ་ཐག་པ་ལས་ཀྱང་།
 འདི་ལ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ལམ་རྒྱད་ལ་སྒྲིམ་པའི་གནས་སྐབས་
 གྱི་དབྱེ་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལམ་བྱིར་གསུམ་པོའི་གང་རུང་
 ཡིན་ན་བརྒྱད་རིམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྒྲོབ་པའི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འཆི་བ་
 ཆོས་སྒྲར་བྱིར་བའི་ལམ་བྱིར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐ་མལ་གྱི་འཆི་བ་དངོས་
 ལུ་ལམ་གྱི་ཆོས་སྒྲར་བྱིར་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(༥༥བ)གཞན་
 ཡང་། སྒྲོན་ལམ་ལས། མདོར་ན་སྒྲེ་ཤི་བར་དོ་གང་ཤར་ཡང་། །སྒྲོན་ཆད་
 བསྒྲམས་པའི་ལམ་བྱིར་རྣམ་གསུམ་གྱི། །གསལ་འདེབས་དགེ་སྦྱོར་བསྐྱལ་མར་
 རྟོགས་གྱུར་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་སྒྲོན་བསྒྲམས་པའི་བརྒྱད་རིམ་གྱི་བསྐྱལ་
 མར་རྟོགས་པར་ཤོག །ཅེས་པ་ཅམ་རུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སྒྲ་གསུམ་ལམ་བྱིར་དང་སྒྲ་གསུམ་རུ་བསྐྱེ་བ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་བརྒྱད་
 རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྒྲ་ལུས་གྱི་ཐད་གྱི་
 གསལ་སྒྲོན་ལས། སྒྱིར་གཞིའི་འཆི་རིམ་དང་། བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་།
 སྒྲེ་སྒྱིད་ལེན་པའི་རིམ་པ་བཞིན་རུ་ལམ་སྒྱེད་པ་ལ་སྒྲེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་སྒྲ་
 གསུམ་རུ་བྱིར་བ་ཞེས་པ་དང་། སྒྲེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་བསྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྒྱེད་བྱིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོ་འདི་དང་བར་དོ་དང་སྒྲེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཆང་རྒྱ་
 བ་གསུམ་ག་ལ་བསྐྱེ་བ་གསུམ་གའི་ལམ་འཛོག་ཅིང་། ལམ་ཡང་བརྒྱད་རྟོགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་འཛོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ནི་བརྒྱད་རིམ་ལ་
 ལམ་བྱིར་གསུམ་དང་། རྟོགས་རིམ་ལ་བསྐྱེ་བ་གསུམ་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསང་འདུས་རྟོགས་རིམ་ལས། དེ་རེ་རེའི་སྐབས་སྒྲོང་
 ཉིད་ལ་ཆེ་གཅིག་རུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཆོས་སྒྲ་འགྲུབ་

པར་བྱེད་པས་བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་བྱིན་དང་། རྩོགས་རིམ་སྐབས་
 སད་རུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་
 བསྐྱེད་རྩོགས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་མིང་དེ་ལྟར་གྲགས་ཆེ་ཆུང་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་སྟེ། གཞུང་དེའི་གོང་རུ། ཅུ་ཆུང་ཐིག་ལེ་ལ་གནད་རུ་བསྐྱེད་ནས་
 བསྐྱེད་པས་ཆུང་དབུ་མར་དངོས་གནས་ལ་ཐིམ་པ་ལས་ཆོས་སྐྱེ། ཆུང་ཆུང་
 ཤར་བ་ལས་ལོངས་སྐྱེ་ཆུང་བྱིན་(༥༦ན)གྱུས་པ་སྐྱེལ་སྐྱར་རྩོ་སྐྱེད་དེ་ཡང་ཡང་
 བསྐྱེད་པའི་མཐར་ལམ་བྱིན་གསུམ་དངོས་གནས་ལ་འབྱུང་པར་འབྱུར་རོ། །
 ཞེས་རྩོགས་རིམ་ལའང་ལམ་བྱིན་གསུམ་གསུངས་པའི་བྱིན་དང་། གསལ་སྒྲོན་
 ལས་ཀྱང་། ལམ་ཡང་བསྐྱེད་རྩོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཛོག་གོ་ཞེས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
 རྩོགས་རིམ་ཁོ་ནའི་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ལམ་བྱིན་དང་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་
 རྩོགས་གཉིས་ལ་སོ་སོར་འཛོག་པ་དོན་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྩོགས་རིམ་ལ་
 ལམ་བྱིན་གསུམ་ཡོད་པ་རྩི་རང་གིས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩི་
 ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་འཆིའི་རིམ་པ་ཤེས་
 བ་ནི། ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་བཞིའི་མཐར་ཆུང་སེམས་
 ཙམ་ལས་བར་དོ་བྱུང་ནས་སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཉིད། ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་པས་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཆུང་སེམས་ཙམ་ལས་བྱུང་
 པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པའི་བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་བྱིན་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་
 བས། བར་དོ་ལོངས་སྐྱེའི་ལམ་བྱིན་ཤེས་ན་འཆི་རིམ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོང་པ་
 བཞི་བསྐྱེད་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་བྱིན་ཤེས་པར་འབྱུར་ལ་ཞེས་སོགས་དང་།
 ལྟ་མོ་བཞིས་ཁུས་ཀྱི་ལུ་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། རྩོ་རྩིའི་བཟླས་པ་སོགས་
 ལུས་ལ་གནད་རུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་འཆི་རིམ་བཞིན་རུ་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་
 རྣམ་བཤད་བྱིངས་སུ་བསྐྱེད་ནས་འོད་གསལ་མདོན་རུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་
 བྱིན་འདྲིའི་བསྐྱེད་ཏེ། དེའི་གནད་ཀྱིས་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས་བར་དོ་རྩི་

བཞིན་ཏུ་རྒྱུ་སེམས་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བར་དོ་ཡོངས་སུ་བྱིར་བ་
 དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་པར་ཏུ་རྩོམ་བློས་ཀྱི་ཐིན་
 གིས་ལས་གསལ་བར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་རི་འདྲ་བ་དེ་
 འདྲ་(༥༦བ)པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་
 གསུམ་སྐྱེ་གསུམ་ཏུ་བྱིར་བའི་ལམ་ཞེས་ཐ་སྟད་བྱེད་པས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་འཆི་
 བ་ཆོས་སྐྱར་བྱིར་བ་ནི་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་ཏུ་སྦྱུང་པའི་རིམ་པ་ནམས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་
 རུང་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་
 རྫོགས་རིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫོགས་རིམ་པའི་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོང་པ་འཆད་
 སྐབས་གསལ་སྒྲོན་ལས། བཤད་པ་དེ་དག་གི་དང་པོ་སྦྱར་བའི་སྐབས་དང་།
 དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་མཐར་འཇགས་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས་ལྷན་
 སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་ལྡང་བ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་།
 མཆན་འགྲེལ་དང་ཀྱི་ཀ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་ལ་རྫོགས་རིམ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཁས་
 གྲུངས་པ་ལ། རྫོགས་རིམ་ལ་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ལུང་གནོད་བྱེད་ཏུ་
 འདྲེན་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། ཞེ་ན། ཆོག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་ཉི། དེ་
 གཉིས་ལ་རྫོགས་རིམ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དང་པོའི་སྦྱར་བ་སོགས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གསུམ་ག་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྩི་
 རྩི་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་བྱས་
 པའི་འོག་ཏུ། དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གིས་གཞན་དོན་
 སྐབ་པ་གཉིས་ཀྱང་འཕེན་པས་རྫོགས་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ག་སྒྲོན་
 པར་གཟུང་ངོ་། ཉེས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བསྐྱེད་
 རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།

འོ་ན་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་རིམ་ལྔ་རིང་ལུགས་སྒྲིང་པོར། ལམ་ཁྱིར་གསུམ་དང་
 རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་རེ་(༥༡ན)རེའི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་དུ། བསྐྱེད་རིམ་གང་ཞིག་
 ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་
 བ། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་
 བསྐྱེད་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་དེའི་མཆོག་ཉིད་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་
 བས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། མཁས་པ་དེས་དེ་རྣམས་ལ་ཚོགས་
 རིམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་
 འདྲའི་ཆོག་བྱིན་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མ་འཛིན་ཅིག །འདིར་
 འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་མདོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་སྐབས་གཙུག་པོ་འཕོ་ཚུལ་
 ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ། སྒྲིར་གཙུག་པོ་འཕོ་བའི་སྐབས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་འཕོ་བ་དང་། མདོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཕོ་
 བ་གཉིས་སུ་ལེན་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཀ་ལས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི་མདོར་བྱས་
 བས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཐབས་ལྟ་བུར་དེ་ལས་བཤད་དོ། །མདོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་
 སྐབས་འཕོ་ཚུལ་ལ། བསྐྱེན་པའི་དུས་སུ་མདོན་བྱང་དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱད་པར་
 མེད་ཀྱང་། ཕྱག་མཆོག་ལ་དང་པོའི་མགོན་པོའི་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་པ་ནས་གནོད་
 མཛེས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྟ་པའི་བར་རང་རང་གི་ཕྱག་མཆོག་དང་། དེ་ལས་
 མི་བསྐྱོད་པ་ནས་གནོད་མཛེས་ཀྱི་བར་སྐུལ་སྐྱེ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སོ་
 གཉིས་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་འགོད་པ་དང་སྐྱེ་གསུང་སྐྱགས་བྱིན་རྒྱབས་ལ་མི་
 འདྲ་བ་མེད་ལ། རྒྱལ་བ་དུག་ལས་གཞན་པའི་གཙུག་པོ་བྱས་ཆེ་ལྟ་དེ་ཡབ་ལུས་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆ་སོ་གཉིས་ལས། ལྟ་རང་རང་གི་རིགས་
 བདག་རྒྱལ་བ་དེས་གཙུག་པོ་བྱས་པའི་ལྟ་སོ་གཉིས་དགོས་ཤིང་། དཀྱིལ་འཁོར་
 ལ་དགོད་ཚུལ་ནི་རྒྱ་ཀ་དེར་བལྟོ། །དེ་ཡང་ལོངས་སྤྱིའི་ལམ་ཁྱིར་ནི་སྐར་
 བཤད་པ་ལྟར་ས་བོན་ལས་བྱང་རྒྱབ་པའི་ཡི་གེ་(༥༡བ)གསུམ་ཅན་ལས་མེད་

ལ། དེའང་བསྐྱེན་རུས་ཀྱི་དབང་རུ་བྱས་པ་སྟེ་གཞན་རུ་ལེའུ་བརྩ་གསུམ་པའི་
 རྒྱས་པ་དང་དབང་གི་ལས་སྟེ་བསྐྱེན་པའི་ལས་ཚྭས་ཀྱི་སྐབས་ས་ཐོན་
 ལས་བྱང་ཚུབ་པའི་ཡི་གེ་ལ་ལྟ་རང་རང་གི་ས་ཐོན་རུ་བྱས་པས་སོ། །ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའ་རང་འདྲ་དམར་པོ་བྱེད་པ་ཀུན་ལ་སྤྱར་བར་བྱོ། །བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་
 མོ་མཐར་མ་ཕྱིན་ཀྱང་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་རྫོགས་རིམ་ལ་འཇུག་རུ་རྩང་
 ངམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྫོགས་རིམ་ན་ལ་མ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་ལ་སྤྱ་མོ་མཐར་
 ཕྱིན་པ་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། མཆན་དང་མཐའ་དབྱེད་གཉིས་ཀར། རྫོགས་རིམ་
 ཡོངས་རྫོགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་སྟོན་བྱེད་རུ་འགྱུར་བ་ལ་སྟོན་རུ་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་
 རགས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱད་པར་སྟེ་ཀ་ལས། དེ་
 ཚྭས་རྒྱུད་རུས་གྲོལ་བ་ལ་སྟོན་རུ་རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་
 པར་འགོ་དགོས། དེའི་སྟོན་རུ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྐྱ་གསུམ་རུ་བྱིར་བའི་ལམ་
 བྱིར་མཆན་ཉིད་ཚང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་འགོ་དགོས།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་གསང་སྟགས་མིང་གྲངས་ལས། དེ་འདྲའི་བསྐྱེད་
 རིམ་རགས་པ་ནི། །འབྱུང་ནས་རྫོགས་རིམ་ཞུགས་ན་བཟང་། །སྟོགས་རུས་མི་
 རྣམས་ཆེ་མུང་བས། །བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་མོ་མཐར་ཕྱིན་ནས། །ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་
 གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད། །བསྐྱུབ་པའི་ལོང་སྐབས་མི་འདུག་གསུངས། །ཞེས་དང་།
 རྣམས་པོའི་རྫོགས་རིམ་ལས་ཀྱང་། །བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 མཆོམས་ནས་རྫོགས་རིམ་སྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་འདིར་ཡང་རྩང་བའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་ཁ་ཚེན་གཅོད་དཀའོ། །དེ་ལྟ་ནའང་རགས་པ་ཅམ་
 མཐར་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །སྤྱ་མོ་མཐར་མ་ཕྱིན་བར་རུ་
 མི་འཇུག་པ་གཉིས་(༥༥ན)དབང་པོ་དམན་མཆོག་འདྲ་བ་ལ་བྱི་མ་ལམ་སྤྱར་
 བར་ལམ་རིམ་ལས་ཚུ་བརྩ་བ་དང་ཐོར་བ་བདར་བའི་དཔེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་
 སྟུམ་མོ། །ཁ་ཅིག །སྤྱ་ཐིག་འདི་བསྟོམ་པའི་གནས་ཡིན་ན་སྟངས་འོག་གི་སྤྱ་ཅེ་

གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར། འདིར་བཟུང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱི་ཐོག་བསྐྱེད་པའི་
 ལྷན་གྱི་གནས་དེ་ལ་སྤྱིར་ཁ་སོགས་སྤྱིར་འོག་གི་སྤྱི་ཆེ་ལས་གཞན་བཤད་པ་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷན་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་
 གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་སྤྱི་ཆེ་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 ལྷན་གྱི་རིམ་ལས། ཐོག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རང་གི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ལྷན་
 ཀའི་ལྷན་མཆོན་ལ་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་
 ཞབས་ཡབ་སྤྱིས་བཤད་དེ། ཞེས་སོ། །འོ་ན་ས་ལམ་རྣམས་གཞན་ཏུ་སྤྱི་ཆེའི་
 རྣལ་འབྱོར་འདིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཏུ་སྤྱིར་འོག་གི་སྤྱིར་དམིགས་རྟེན་ཐོག་
 ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་དྲངས་ཤིང་། དེ་ནི་འདུས་པ་འཕགས་ལྷན་གྱི་
 དབང་ཏུ་བྱས་པའོ། །ཁ་ཅིག འདིར་སྤྱི་ཆེད་པས་སྤྱི་ཆེའི་སྐབས་ཞི་ལྷན་གཉིས་
 གསར་ཏུ་སྐོབ་པའི་ཆེ་ངེས་པར་གཅིག་ཅར་ཏུ་སྐོབ་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འདུས་པ་
 འཕགས་ལྷན་ལ་སྤྱི་ཆེའི་སྐབས་འདིར་ཞི་ལྷན་རིམ་ཅན་ཏུ་སྐོབ་པ་ཞིག་མེད་
 པར་ཐལ་དམ་བཅའ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདིར་སྤྱི་ཆེའི་
 རྣལ་འབྱོར་སྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་ལ། དང་པོར་སྤྱི་ཆེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་མ་སྐོབ་
 བར་ཏུ་སྤྱི་བསྐྱེད་མི་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་ཆེ་བརྟན་ནས་སྤྱི་བསྐྱེད་ལ་སྤྱི་བའི་པ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་དེའི་དང་པོའི་སྐབས་ཞི་གནས་དང་། གཉིས་པའི་སྐབས་ལྷན་མཐོང་
 གསར་ཏུ་སྐོབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་ཆུང་ལེའུ་གསུམ་
 པ་ལས། རིན་ཆེན་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྤྱི། །བརྟན་པར་མ་གྱུར་ཡོངས་མི་སྤྱི། །
 ཞེས་གསུངས་(༥༥བ)པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷན་གྱི་རིམ་ལས། སྤྱིར་སྤྱིའི་
 སྤྱི་ཆེ་བརྟེན་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱིར་པ་འཕོམ་པར་ཤུག་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བཤད་
 ལ། དེ་ས་སྤེལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་མང་པོར་ཞི་གནས་རྟེན་པའི་སྐབས་ལ་
 བཤད་པས་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
 རབ་གྱིས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ནི་གཞུང་གཞན་དང་བསྐྱེད་ན་རི་སྤྱིར་པ་

ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱོད་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེས་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཕུལ་ཕྱིན་རྟེན་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ནལ་འབྱོར་
 བརྟན་པ་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་འཛིག་པ་ནི་གསང་འདུས་པ་གཉིས་
 གྱི་ལུགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ལྟར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུགས་
 ལུགས་ལའང་ཞི་ལྷག་རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་ཟེར་ན། དོགས་པའི་
 གཞི་ཆེའང་རེ་ཞིག་སྤྲ་མེད་གྱི་སྐབས་འདིར་ཞི་ལྷག་གཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོད་གསང་བསྐྱེད་ལས། སྤྲུགས་ལུགས་ལ་ཞི་
 ལྷག་གཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས་བཤད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསམ་གཟུགས་ཆེན་
 མོ་ལས། འདིར་སྤྲ་མེད་དམིགས་གྱིས་བསལ་བས་དེ་ལ་དབྱེད་སྒྲིམ་མ་བྱས་པར་
 ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ལ། ཞི་ལྷག་གི་གོ་རིམ་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་
 ཅན་མི་དགོས་པར་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྤྱིད་དོ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཡིག་ཚུང་ཉེར་
 གཅིག་གི་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། སྤྲ་མེད་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོད་
 ཚུལ་ཡེ་མི་འདྲ་ཞིང་། ཞི་ལྷག་གི་གོ་རིམ་དང་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་
 སོགས་ལ་བྱད་པར་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
 ནའང་འདིར་དེ་གཉིས་གཅིག་ཅར་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་ནི་མིན་ཏེ། གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་དང་བསམ་གཟུགས་ཡིག་ཆར་ཡང་(༥༥ན)སྐྱེ་སྤྱིད་པ་ཅམ་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱི་རྟེན་ས་ལམ་དུའང་། གོང་སྒྲོས་གནད་གྱིས་རྒྱང་
 སེམས་དུལ་བའི་མཐུས། ཞི་ལྷག་གཅིག་ཅར་ཐོབ་པའང་ཡོད་པར་གསུངས། །
 ཞེས་གཅིག་ཅར་ཐོབ་པའང་ཡོད་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ངེས་པར་གཅིག་ཅར་
 ཐོབ་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྲ་མེད་པས་ཞི་ལྷག་སྤྲ་ཐེག་གི་སྐབས་
 འདིར་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྐབས་གང་དུ་སྐྱེས། བར་
 ཕྱིན་སྐབས་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ངེས་པར་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་

འདིན་ཐོབ་པས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའང་དེར་ངེས་པར་ཐོབ་པར་
 འདོད་པ་ལྟར་འདིར་འདོད་དམ་ཞེ་ན། འདིར་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། སྤྲ་མེད་པ་
 རིགས་ངེས་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་དངོས་གཞི་མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ལེན་བཙུག་ཅིག་པའི་མཐའ་གཙང་རིན་ཆེན་ཐུ་བྱ་ལས། སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་སྐབས་སུ་
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྒྱད་ལ་སྦྱེད་ནའང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མདོན་
 རྒྱར་སྤངས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲུབ་པ་མེད་ན་
 མི་འགྲུབ་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲ་ལ། རྒྱད་ལྡེ་བཞི་གའི་ལམ་དུ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྒྲུབས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་
 མ་བཤད་ལ། བྱད་པར་དུ་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སྤྲ་
 མེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཞི་རགས་ཀྱི་ལམ་སྒྲུབ་པ་གོལ་ས་ཡིན་པས་མི་འདོད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲ་མེད་སྐབས་དོན་གྱི་ལྟན་སྦྱེས་ཐོབ་པ་ན་དེའི་
 སྐབས་ཀྱིས་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་འདོད་དགོས་སམ་སྒྲུབ་ཞིང་མདོན་ཤེས་ཀྱི་
 སེམས་རྟེན་ལའང་ཉེར་བཞུགས་ཅན་ལས་དངོས་གཞི་ངེས་བཟུང་དུ་མི་དགོས་
 པ་ཤེས་པར་བྱོལ། །སྤྲ་གསུམ་ལམ་བྱིར་གྱི་བསྦྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྲ་གཞི་
 སྦྱར་བྱེད་ཅོ་འཕྲོད་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། (༥༧) དཔེར་ན་ཆོས་
 སྦྱུའི་ལམ་བྱིར་གྱི་སྐབས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ་སྤྲ་གཞི་ཡིན་
 པ་དང་། ཆོས་སྦྱུའི་ལམ་བྱིར་དེ་སྦྱར་བྱེད་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་དེ་སྦྱར་བྱེད་དུ་
 དམིགས་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་དཔེ་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྲ་འགྲུབ་བྱེད་དུ་ཅོ་ཤེས་
 བསྒྲུབ་དགོས་པ་དེ་དང་དེའི་ཕྱིར་འདི་བསྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་གིན་
 བསྒྲུབ་དགོས་སོ། །འོ་ན་ལམ་བྱིར་གསུམ་གྱིས་སྦྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱར་ཚུལ་
 དང་། དེ་རྣམས་རྫོགས་རིམ་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྲུར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱིར་ན་
 ཐུ་མའི་སྤྲ་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པ་ལ་དེ་ཡང་དག་མཐས་སྦྱར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་

གཞེན་པོ་ལའང་སྤྱད་བའི་ཐ་སྟད་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་རིམ་
 སེལ་བའི་སློ་ནས་སྤྱད་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་དྲི་བལ་རུ་
 བྱེད་པ་ལ་སེམས་སྤྱད་ཞེས་པ་དང་། བདག་འཛིན་སྤྱད་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཁོའི་དོད་
 ལ་ཁོ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་རིགས་འདྲ་སྤྱར་གཏན་
 བས་སྐྱེ་མི་རུང་རུ་བྱས་ནས་སྤྱད་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་མངོན་རུ་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱིབ་
 བྱེད་གཞེན་པོས་བསལ་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྤྱད་བའི་ཐ་སྟད་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནི་
 སྤྱད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡང་མིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་
 རིགས་འདྲ་དྲི་བལ་རུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལ་ཁོ་དང་མཐུན་
 པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་མངོན་རུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་སྤྱད་གཞི་གསུམ་
 པོ་དེ་དངོས་མི་འབྱུང་བར་བྱས་ནས་དེའི་དོད་རུ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལམ་
 དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་རིམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱད་
 གཞི་གསུམ་སྤྱད་བའི་དོན་རུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་རུ་འགྱུར་
 ཚུལ་ནི་སྒྱིར་(༤༠ན)བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པས་ལྷག་པའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྫོགས་
 པ་དང་། ལས་སྐྱིབ་སྤྱད་ཞིང་བསོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེན་བསགས་པས་རྫོགས་
 རིམ་ཟབ་མོ་བདེ་བྲག་རུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའང་ཡིན་མོད། གཙོ་བོ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་
 སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དངོས་སུ་སྤྱད་བྱེད་རྫོགས་རིམ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པར་བསྐྱོམས་པས། ཐ་མལ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོའི་སྤྱང་ཞེན་མགོ་མནན་པའི་སློ་ནས་
 རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་རུ་འགྱོ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འདིར་གསལ་སྟོན་
 ལས། རིམ་གཉིས་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་རུ་སྐྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པ་གཞན་ནི་སྤྱ་
 ལ། གསང་བ་གྲུབ་པའི་ལུང་ནི་སྤྱར་འཕགས་སྟོར་གྱི་གཞུང་གི་གངས་ཀྱི་སྐབས་
 གསལ་ལ། གསུམ་པ་ལྟ་རྒྱས་མཆོག་གསུངས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ལྟའི་
 རྒྱད་ལ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ལམ་གཅིག་ཅན་པའི་ཐ་སྐད་མར་པའི་གསུང་ནང་སྐོར་དེ་གཉིས་ཕྱད་
ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་རྣམས་སུ་སོང་བ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའོ།
བསྐྱེད་རིམ་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྐྱགས་ལ་གཞིལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། ཐ་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ནང་ལ་གཞིལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཟེར་བ་ནི་དང་ཕོའི་
སྐབས་ཁི་སོགས་ཀྱི་ལས་འབྲུབ་པར་གཙུག་པོ་སྐྱགས་ཀྱི་བཟླས་བཟོད་ལ་རྟོས་
ཤིང་། ཕྱི་མའི་སྐབས་གཙུག་པོ་ནང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་རྟོབས་ཀྱིས་འབྲུབ་པས་
དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱལ་པ་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

¶ གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཨེ་ཤྲོ་ཏོན་བཤད་པ། དཔེན་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་སོགས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་པ་སོགས་སྤྱི་མཉན་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་གྱི་སོག་མར་གསུངས་པའི་ཨེ་ཤྲོ་ཏོན་ལ། སྤོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཤྲོ། སྤོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་དང་། དེ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱགས་གྱི་ཨེ་ཤྲོ་(༤༠བ)གསུམ་གསུངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་།དང་པོའི་ཨེ་ཤྲོ་ལ་ཨེས་མཆོན་དོན་གསང་བ་དང་མཁའ་དབྱིངས་སོགས་དང་། ཤྲོ་གྱི་མཆོན་དོན་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མདོར་ན་སྟོན་པ་རྩི་རྩེ་བཅུན་མོའི་ལྷ་གའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་དབུས་སུ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་འདྲིར་བཞུན་སྤོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཤྲོ་ཏོན་གྱི་ཨེ་ཤྲོ་གསང་བ་མཁའ་དབྱིངས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་འདྲིར་བཞུན་གྱི་དེ་ལ་གསང་བ་སོགས་གྱི་ངེས་དོན་སྟོང་ཉིད་དང་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་སོགས་གྱི་ངེས་དོན་འབྲས་བུས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུས་གྱི་བདེ་སྟོང་དབྱིར་མཉན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། འདྲིར་བཞུན་གྱི་

དེ་ལ་འཛིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། གསལ་སྒྲོན་ལས། དེའི་ཡང་གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་དོན་ནི་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། རྩོམ་སེམས་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་དོན་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
 ཡིན་པས་སྟོང་པ་དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ལམ་རུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་བྱེད་
 ལམ་ཀྱི་ཨེ་ཤྭ་རུ་འཛིག་ལ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་བྱབ་པའི་དོན་ཀྱི་
 གཙུག་པོ་མདོར་བསྟུན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །བདེ་སྟོང་
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་ཤྭ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོ་ཡིན་
 པ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
 ཤེས་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བར་སྦྱོར་ཐོག་པའི་མདོ་
 ཐེ་དང་། རྒྱུད་ཐེ་འོག་མ་རྣམས་སུ་དེ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བཀའ་
 ཡིན་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་སོ། །དེས་ན་
 དེ་ནི་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བརྗོད་བྱའི་གནད་(༤༡ན)ཐམས་ཅད་
 དེར་འདུ་བའི་དོན་རུ་ཤེས་པར་བྱལ། །ཁ་ཅིག །རྒྱུད་གང་ལས་ཨེ་ཤྭ་ཀྱི་ཡི་གེ་
 གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ལས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པས་བྱབ་སྟེ།
 གང་ལ་འདི་གཉིས་མེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུད་ཐེ་
 འོག་མ་ལ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཨེ་ཤྭ་ཀྱི་
 ཡི་གེ་གཉིས་གསུངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་གསུངས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུད་
 གང་ལས་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་སྟོན་པ་ཡོད་ན་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྟོང་གི་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ་མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་ཆེན་དེ་འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཤྭ་ལ་གཉིས་གསུངས་པའི་
 ཚ་འཁོར་ཀྱི་དབང་རུ་བྱས་པའི་ཚ་འཁོར་ཀྱི་དབྱིབས་ལ་གྱུ་གསུམ་དང་རྒྱུ་པོ་

གསུངས་པ་ནི་ཙུང་ལའོར་གྱི་ཙུང་རང་རང་གི་དབྱིབས་ལ་ཟེར་བར་ཞེ་འདུག་སྟེ་
 པ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་ལས་འབྱུང་ཞིང་། ཞེ་མི་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་
 བུའི་སྐབས་གྱི་བདེ་སྟོང་དང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་བྱུང་འདུག་སྟེ་གས་
 སྟོན་ལུས་པ་ནི་རྩོམ་ཞེ་འཆང་གིས་བརྗེ་མཛད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་
 གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་དང་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྡེ་སྟོང་གྱི་དབྱེར་
 ཞེ་མི་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡི་ཤེས་སྟོན་དགོས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །འདིར་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྟུན་ཞེས་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་གནད་ཏུ་
 བསྟུན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་དབྱེར་མེད་འདུག་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་
 དམིགས་པ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ཡིག་ཆུང་ལས་
 བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཀྱིས་འདིར་བསྟུན་སྟོང་ཞེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཞེ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན།
 བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་(༤༡བ)བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་ལྷལ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་
 ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འབྲས་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ཀྱིས་འདིར་བསྟུན་སྟོང་ཞེ་ཡིན་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡི་
 ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། རྒྱུད་འདུག་པའི་སྟུང་མའི་སྟུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསལ་སྟོན་ལས། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་སྟོང་པ་དང་
 སྟོང་ཞེའི་དོན་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟུན་གྱི་སྟོང་པ་
 ལའང་ལྷལ་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་ལྟ་བུ་སྟོང་ཉིད་དངོས་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ལྷལ་ཅན་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལྟ་བུ་ལྷལ་ཅན་བྱུང་པར་བ་
 སྟེ་དབྱེ་བ་མང་དོ། །འཁོར་ཙུང་ལ་བདེན་འཛིན་འཛིན་པ་དང་དེ་སྟོང་བ་ལ་
 བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དགོས་པ་དང་ལྟ་བ་དེ་རྒྱུད་ལ་སྟེད་པའི་
 རྒྱལ་རྣམས་ནི་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་དང་མཆོངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཀྱིས་སོར་
 རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུད་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་

སྐྱུ་གུ་ལ་མི་རུང་སྟེ། རུས་འཁོར་རྒྱུད་ལས། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ཉིད། །
 རྒྱ་མིང་བཞིན་རུ་སྟོང་པོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤང་དེའི་དོན་
 སྤང་སོགས་ཀྱི་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་པ་ན་གཏན་མེད་རུ་བཟུང་
 བས་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་རུ་འདོད་པ་འགོག་པར། ལེན་ལྷ་པའི་འགྲེལ་
 ཆེན་གྱི་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་
 ལ་སྟོང་རྗེ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྟེན་ཅེ་ན། སྟོང་རྗེའི་སྐད་དོད་ཀ་རུ་ཁ་ཞེས་པ་སྐྱ་
 ཐད་སོར་བསྐྱར་ན་བདེ་འགོག་ཅེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་
 པོས་དམན་པའི་ཞི་བདེ་འགོག་པས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་ལྟར། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་ཕྱི་རོལ་རུ་འཇག་(༦༩ན)པའི་བདེ་བ་འགོག་པས་དེ་ལྟར་
 བྱ་ལ། རྒྱ་མའི་སྐྱ་ཡང་འདིར་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་
 ཀྱི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་འདྲའོ། །ཁ་ཅིག །ཞེ་མི་ཞེས་པ་འདིར་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མའི་
 འདི་སྐད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། དེ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དོ་རྗེ་འཆར་གིས་བདེ་སྟོང་གི་
 ཡེ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཐབས་མཆོན་བྱེད་རུ་གསུངས་པར་རྗེ་ལྟར་འཐད་དེ། དེ་
 བཀའ་བསྐུ་བ་པོའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ་སྟེ། རུད་པ་པོ་དང་
 རྒྱུད་གསུངས་པ་པོ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་གསལ་ལས། དེ་ནི་
 བདེན་ཏེ། འདིར་རུད་པར་བྱེད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག །འདི་སྐད་བདག་གིས་སོགས་དང་པོ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་རུས་ནས་དོ་རྗེ་
 འཆར་རང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱིས་རུད་པ་པོས་གསུངས་པའི་ཆོག་མིན་
 ཏེ། སྟོན་གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་དང་། དོ་རྗེ་འཆར་རང་གིས་དོར་ཕྱང་སོགས་
 ལས་དེའི་དོན་བཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་གསལ་གྱི་དོན་རྒྱུད་གསུང་བ་པོ་
 དང་རུད་པ་པོ་རྒྱུད་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་རུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་པ་
 སོགས་སྟོན་པ་བྱ་ངན་ལས་མ་འདས་གོང་བསྐྱུས་ནས་བཤད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་
 འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་ཀ་ལས།

སྟོན་པ་མུ་དན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འདུས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱུད་མེ་རྣམས་བསྟུས་པ་མིན་ཏེ། རྩོམ་པའི་བྲིས་པ་དང་དགོངས་པ་
 ལུང་སྟོན་ལ་སོགས་པར་སྟུང་པ་པོས་བསྟུས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་བདག་
 མོས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིང་གཞི་རྣམས་ལ་རྩོམ་པའི་འཆར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུའི་སྟོགས་ལ་ཉན་
 མོས་མེ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་མོ་དང་། སེམས་ཅམ་
 ཀྱིས་བཤད་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་པས་(༦༡༧)སྟོང་པ་དང་། རང་རྒྱུད་
 པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་གཞི་མེད་ལ་སྟུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་
 པར་ལུལ་རང་གི་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་རོས་ནས་གྲུབ་པ་བཀག་
 པའི་སྟོང་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པར་རང་རོས་
 ནས་གྲུབ་པ་དང་། རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྟོང་དུ་འང་བཀག་པའི་སྟོང་པ་
 དང་བཞི་ལས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་བདེ་སྟོང་སྟོར་ཚུལ་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཕྱི་མ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། བད་དཀར་ལྟ་བུ་ལ་
 སོགས་པས་བདེ་སྟོང་སྟོར་རྒྱུའི་ལྟ་བུ་ལ་ནི་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ལྟ་བུ་འང་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། བད་དཀར་སོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཕྱི་མ་མ་རྟོང་
 པས་མ་བྱལ་པ་ནི་ཤེས་པར་སྒྲ་ཞིང་སྤར་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག །སྒྲ་མེད་
 ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་བདེ་བ་ཡིན་ན་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
 བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཡིན་པས་བྱལ་སྟེ། གསལ་སྟོན་ལས། མདོར་ན་
 རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་རྒྱུད་མེ་གསུམ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་ཞེས་པ་
 ནས། ལུས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་གྱི་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ལས་རྒྱུད་དཔུ་མར་རྩུང་པའི་
 དབང་གིས་གདུམ་མོ་འབར་ནས་བྱང་སེམས་ཞུ་བའི་བདེ་བ་མ་བཤད་པས།
 བདེ་སྟོང་སྟོར་བར་གསུངས་པའི་བདེ་བའི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། རྟོགས་རིམ་གྱི་བདེ་སྟོང་སྟོར་རྒྱུའི་བདེ་བ་ལ་རྒྱུད་དཔུ་

མར་ཁྱགས་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱ་ཡུར་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་
 པར་ཐལ་ལ། །དེ་ནི་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གཞུང་རྒྱ་མ་དང་འགལ་ཞིང་ཨེ་མེ་
 གཉིས་གྱི་དོན་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པའི་སྤྱི་དོན་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཨེ་
 མེ་བཤད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། (༦༣ན)བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྤྱི་
 དོན་གཉིས་པོའི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་ཐུན་མོང་
 བའི་སྤྱི་དོན་མ་ཡིན། ཟུང་སྡེ་འག་མ་དང་། ཐུན་མོང་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་འབྱུང་དོ། །འདིར་རྫོགས་རིམ་སྐབས་སུ་བདེ་སྟོང་
 སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་བདེ་བ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཡིན་པར་
 གསལ་སྟོན་ལས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ལྟན་སྐྱེས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཏུག་མའི་
 སེམས་ནི་སེམས་ཅན་རང་རང་དང་ཐོག་མེད་ནས་ལྟན་སྐྱེས་སུ་འབྱུང་བས་དེ་
 ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་པོར་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པ་ཡིན་པར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་རྫོགས་རིམ་
 པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་གཏུག་སེམས་སུ་བྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་སྟོ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ།
 གཙུ་པོའི་སྟོ་ནས་སྤྱོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཁའི་ཙ་མའུ་དྲུག་གོ་ལ་
 བས་མི་ཤིགས་པའི་སེམས་མཛོན་རྒྱ་མ་བྱུར་ཀྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཐིམ་
 པ་ན་སེམས་དེ་ལ་ཤིན་རྒྱ་པའི་སེམས་དང་གཏུག་སེམས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
 རགས་པ་བྱས་ཀྱང་རུང་ངམ་བརྟག་འཆོལ། དེ་འདྲའི་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་དང་
 སྟོང་པ་དབྱེར་མེད་རྒྱ་སྟོར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། སྦྱར་འདིའི་སྟོང་པ་ལ་
 ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དངོས་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་སུ་ཡོད་
 ལ། དང་པོའི་དབང་རྒྱ་བས་ན་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྒྱ་སྦྱར་བ་དང་དེ་ཡང་དོན་གྱི་འདུང་གསལ་

སྐབས་མུ་ལ་མུ་བཞག་པ་ལྟར་རོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིད་ལ། མོས་སྦྱོང་ཏུ་དེ་ལྟར་
མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་སྦྱར་བའོ། །གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་བདེ་
ཆེན་གྱི་(༦༣བ)ཡི་ཤེས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་
གཅིག་ཏུ་སྦྱོས་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱིས་སྦྱོ་འཇིག་གནས་
གསུམ་གཅིག་ཅེས་པའོ། །ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། གཉལ་སྟོན་དཀའ་
འགྲེལ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད། ལྷག་པ་མ་དད་ཅིང་སྦྱོ་འཇིག་གནས་གསུམ་རྣམས་
མཉམ་པའི་སྟོན་ནས་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་སྦྱོས་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག །
རྟོགས་རིམ་ཡིན་ན་སྟོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་སྟོབ་པའི་
བྱང་འཇུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་
རྟོགས་གང་ཏུ་འང་མ་འདུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྟོགས་
རིམ་ཏུ་མ་འདུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་གཉིས་པ་
དེ་རྟོགས་རིམ་གྱིས་མ་བསྐྱེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལྷགས་རིམ་ལེའུ་
ལ་པ་ལས། འབྲས་བུའི་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་གཉིས་ནི་རྟོགས་རིམ་གྱི་འོད་གསལ་
དང་བྱང་འཇུག་གི་སྦྱ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་འཕགས་ལྷགས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་པ་ལས།
བསྐྱེད་རིམ་དང་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་ལ་སྦྱ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ལམ་
ཁོ་ན་ལ་བཞག་སྟེ། ཞེས་དང་། མཆན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་
གི་སྦྱ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ནི་སྦྱར་བཤད་པའི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྦྱ་
དང་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་
དགོས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱན་ལ་འདྲའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱིང་གཞིའི་
སྒྲས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟོགས་རིམ་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ལས།
ཞེས་རྟོགས་རིམ་ལ་ལམ་རྣམས་ཞེས་པའི་བྱང་པར་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
རྟོགས་རིམ་ཡིན་ན་ལམ་(༦༤ན)རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

འབྲས་རྒྱུ་གི་རྫོགས་རིམ་མེད་པའི་སྒྲིབ། རྟགས་ཁས། ལམ་རྒྱུ་གི་ཞེས་པས་
 འབྲས་རྒྱུ་སོགས་ལས་བྱུང་པར་རྒྱུ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་ན་དེ་འབྲའི་བྱུང་པར་གྱི་
 ཚིག་རྒྱུར་བ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོན་རྒྱུ་གྲགས་པས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་གསུང་གི་
 ཚིག་དོན་གང་ལའང་སྒྲོན་གྱི་དྲི་མ་མི་མངའ་བའི་སྒྲིབ་རོ། །གཞན་ཡང་། འབྲས་
 རྒྱུ་གི་རྫོགས་རིམ་ཡོད་པར་ཐལ། དྲིལ་བྱ་པའི་ལྷགས་གྱི་རིམ་ལྷའི་བསམ་མི་
 བྱལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་འབྲས་རྒྱུ་སྒྲུ་འཛོག་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། དེ་
 ཉིད་གྱི་དབང་ཚོག་ལས། དེ་ཉིད་ལྷ་པ་རྫོགས་པའི་རིམ། །རྟལ་ཅིག་སྒྲེས་པ་མི་
 ཟད་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་རྗེ་ཉིད་གྱི་སྒྲས་དོན་ལྟ་བུའི་མིག་འབྱེད་ལས།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་རིམ་པ་ལྷ་པ་བསམ་མི་བྱལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྟལ་
 སྒྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་ཡང་ཟད་པ་མེད་པ་འབྲས་བུའི་སྐབས་སྒྲུ་གནས་པ་སྟེ།
 བསམ་མི་བྱལ་གྱི་རིམ་པའི་གཙོ་བོ་ནི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་གི་བསམ་མི་བྱལ་པའི་
 རིམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྫོགས་རིམ་ཡིན་ན་སྒྲོབ་ལམ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་སྒྲིབ། དེར་
 ཐལ། སྒྲིན་བྱེད་བསྒྲིབ་པའི་རིམ་པ་དང་གྲོལ་བྱེད་རྫོགས་རིམ་པ་ཞེས་བཤད་
 པའི་སྒྲིབ་ཟེར་ན། གསང་སྟགས་གྱི་དབང་ཡིན་ན་སྒྲིན་བྱེད་ཡིན་པས་བྱལ་པར་
 ཐལ། སྒྲིན་བྱེད་གྱི་དབང་དང་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་ཞེས་བཤད་པའི་སྒྲིབ། བྱལ་པ་
 ཁས། ཁོ་ན་རེ། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 སོགས་མཁས་པ་རྒྱ་མཁས་དེ་ལ་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་བྱལ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། བྱེད་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་སྒྲིབ་ཟེར་ན། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་
 དག་གི་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་(༦༩བ)བདེན་མོད། དེ་རྣམས་གྱིས་གསུངས་ཞེས་
 པ་ཅེས་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་ལྷུང་དང་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཡོད་དང་གནས་
 སྐབས་ཁ་ཁོད་གཙོད་བྱེད་ཅེས་མིན་པར་སྟར་གྱི་རྗེ་རང་གི་གསུང་དེ་དག་གི་
 དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྟེ་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག །བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་ཞེ་

མི་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གང་རུང་གིས་བྱས་ཟེར་ན། དེ་ལ་
 རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྲུ་ལུས་དང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དཔེའི་འོད་གསལ་གཉིས་བྱང་རུ་
 འཇུག་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་གསལ་སྒྲོན་
 ལས། རིམ་པ་གསུམ་པ་བདག་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྒྲུབས་ནས་ཀྱང་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་དང་
 རྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྒྲུར་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སྒྲས་དོན་གྱི་ཨེ་ཨོ་མོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཟུགས་སྒྲུའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲུབ་
 པ་ནི། གཙོ་བོ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཆེ་གཅིག་གིས་འཛང་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་གི་
 དབང་རུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲུབ་ནི་དགོས་སྒར་ནས་
 མཚན་དཔེ་རང་ཆས་སུའང་མེད་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ལུང་པོ་གནས་འགྱུར་ནས་མཚན་
 དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལུས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། ལྷག་མ་
 གཞན་རྒྱམས་ནི་མཁས་པ་རྩོ་བོ་མཁན་རྒྱུང་གིས་ལམ་སོགས་ལས་གསལ་ལོ། །

རྩི་བྱེད་སྒྲི་བཟོད་བྱ་དོན། འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཨོ་ཨོགས་བཤད་ལ།

༥ མདོར་ན་འདིར་ཨེ་ཨོ་ཞེས་པ་ལ་རྩི་བྱེད་སྒྲུའི། བཟོད་བྱ་དོན་གྱི། དེ་
 འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཨོ་རྒྱམས་སུ་ཡོད་པའི་གཉིས་པ་ལ་བདེ་རྟོང་དབྱེར་
 མེད་གྱི་ཨེ་ཨོ། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་ཨེ་ཨོ་གཉིས་སུ་ཡོད། གཞིའི་བདེན་
 པ་གཉིས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའང་བཟོད་བྱ་དོན་གྱི་དེར་གསུངས་ཤིང་། བདེ་
 རྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་དེ་ལ་སྒྲི་དོན་སྒྲས་དོན་མཐར་ཐུག་གསུམ་རུ་ཡོད་ཅིང་།
 དེའི་རྟོང་པ་(ཡལ)ལ་ཡལ་དང་ཡལ་ཅན་གཉིས་དང་། ཡལ་ལ་གདུལ་བྱའི་
 དབང་གིས་སེམས་ཅན་རང་རྒྱད་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་
 རྟོང་པ་གསུམ་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡལ་ཅན་གྱི་རྟོང་

བའང་གསུམ་ཡོད་ལ། བདེ་བ་ལའང་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཙམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་
 བྱང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སོ། །བདེན་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་དེ་ལ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་དང་། ཐོབ་བྱེད་ལམ་བྱེད་ཞེ་མི་གཉིས་
 སུ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དང་པོ་ལ་སྤྲོས་དོན་གྱི་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བདེན་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཞེ་མི་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་སྤྲོས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
 འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཞེ་མི་ལ། ཕྱི་འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་དེ་དང་། བདེན་གྱི་
 འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཞེ་མི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་པདྨ་དང་རྩྭ་
 རྩེ་གཉིས་ཞེ་ཡིག་དང་ལས་མཆོན། ཐིག་ལེས་དེ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་
 བ་མཆོན། བདེན་གྱི་དེ་ལ་སྤྲོས་པ་ལས། སྤྱི་པོ་ལྟེ་བར་སོན་འཁོར་ལོ། །ཞེ་ཡིག་
 རྩམ་པར་ཡང་དག་གནས། སྦྱིང་ཁ་མགྱིན་པར་ཡང་དག་གནས། །མི་གྱི་ཡི་གེ་
 འདྲ་བར་འདོད། །ཅིས་པ་ལྟར་དང་། ཞེས་ཅུ་འཁོར་དང་ལས་དེར་བསྐྱོན་བྱེད་
 ཐིག་ལེ་སོགས་དང་། ཐིག་ལེས་དེར་སེམས་བབྱང་བ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གཅིག་ལྟེ་
 གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །སྤྱི་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཐུར་བྱང་གཙུག་པོ་ནི་བདེན་ལྟར་དབྱེར་
 མེད་དང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཞེ་མི་གྱི་ལ་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་སྦྱིང་
 རྩེ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་སྐྱེད་པ་འདྲེན་རྟགས་ཀྱི་ཞེ་མི་ལ་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་ཕྱི་འདྲེན་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་རྩིས་ཀྱི་རྒྱང་ལྟེ་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་རྩེ་
 འཇུག་པ་ལ་ལས་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་(༥༥)མཆོན་ཉིད་ཆོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་
 པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་ལ་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་
 ཆོག་དང་སྤྲོས་པ་དག་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ཀྱི་ལུས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོས་ནས་པདྨ་
 ཅན་དང་རྒྱང་ཅན་སོགས་ནི་གཙུག་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་པའི་སྤྲོས་ནས་མཆོན་
 ཉིད་ཆོང་བ་དགོན་པ་མ་གཏོགས་ལུས་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྲོས་ནས་པདྨ་ཅན་སོགས་
 བརྟེན་ཤེས་ན་མང་བར་གསུངས་སོ། །ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་རྩིས་ཀྱི་རྒྱང་ལྟེ་

དབུ་མར་འཇུག་པ་ལ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་ཀློང་མར་སྤྲད་པའི་ཆ་ནོ་རྗེའི་སྒྱུ་
 གྲང་སོགས་ལ་སྟོན་ཏེ། མདོར་ན་ཕྱག་རྒྱ་སྟོན་ཚེ་ལ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་གནད་ཤེས་
 དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གསང་སྤྲུགས་མིང་གངས་སུ། ལས་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་ལ་
 མ་མཐའ་གང་རུང་གིས་རྫོགས་རིམ་ཐོབ་ལ་གཅིག་ཤོས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་
 པ་དགོས་གསུངས་ཏེ་བརྟག་གོ། །ཁ་ཅིག་ །སྤྲུགས་རིམ་སོགས་ལས། ལམ་དུས་
 གྱི་རྫོགས་རིམ་ཞེས་པས་གཞི་དུས་གྱི་རྫོགས་རིམ་ལས་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དུས་
 གྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གཞི་དུས་གྱི་རིམ་ལྡོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
 བྲལ། ཁ་ཅིག་རྟགས་མ་བྱལ་གྱི་ལན་འདེབས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིར་
 གསལ་སྟོན་ལས། མར་ལུགས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། རྒྱུ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ལ་སྦྱ་
 གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་དང་། གཞི་དུས་གྱི་དོར་བཞུས་སོགས་རིམ་ལྡོ་ཐ་སྟོན་བྱེད་
 པ་ནི་ཤིན་དུ་ལེགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་གོང་དུ་མ་བྲལ་མཚམས་
 ལ་ཁོ་རང་ལ་གཞི་དུས་གྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་དུས་
 གྱི་སྦྱ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་ཁས། མ་བྱལ་ན། དྲངས་མ་ཐག་པ་དང་
 འགལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྡོ་བསྐྱུས་
 པ་ལས། སྤྱིད་པ་སྦྱེ་དང་ཉིན་ཞག་གཅིག་ །ཅིས་སོགས་གྱི་དོན་ནི་སྤྱིད་པ་སྦྱེ་
 འཆིའི་རིམ་པ་དང་། ཉིན་ཞག་(༥༦ན)གཅིག་གི་དབུགས་འབྱུང་འཇུག་གཉིད་
 རྒྱུ་ལམ་སོགས་སྟོན་གཅིག་གི་སྟོང་དུ་བསྟོམ་པའི་རིམ་ལྡོ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱང་གཞི་སྦྱེ་འཆི་བར་དོ་དང་རྣམ་
 པ་མཐུན་པར་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རྣམས་བསྐྱེད་དེ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྦྱ་
 གསུམ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དང་པོར་འཆི་བ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་འོད་གསལ་མདོན་དུ་འཕྱར་བ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་རྒྱང་དབུ་མར་
 ཞུགས་གནས་ཐེམ་པ་དགོས་པས་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ནང་གི་རྒྱུན་ལུས་ལ་གནད་
 དུ་བསྐྱུན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་རྣམས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱད་དང་བྱལ་ཆེན་

གྱི་གཞུང་ནམས་སྤྱ་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་སྒྲོམ་པའི་གནས་མི་འདྲ་བ་
མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་དུ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་བསྒྲོམས་པའི་བྱེད་ལས་
ལ་རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྒྲོང་པ་བཞི་དང་ཁྱད་
པར་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པ་འོད་གསལ་འཆར་བ་ལ་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོད་
གསལ་ལས་ལྷང་བ་ན་བར་དོ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་ལངས་ཏེ་
ལོངས་སྤྱ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་ལྷང་པོ་རགས་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་
པའི་སྐྱ་བ་དང་མཐུན་པར་བསྒྲོམ་པས་སྤྱལ་སྤྱ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཐ་
མལ་པ་ལ་སྐྱ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་འཁོར་ལོར་གྱུར་པ་འདི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐབས་
མཁས་དང་ལྡན་པ་ལ་སྤྱ་གསུམ་དུ་འཆར་བའི་གནད་འདི་ངས་པར་བྱའོ། །

རྫོགས་རིམ་མན་ངག་འཆོལ་བའི་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་དབེན་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་སོགས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།
རྫོགས་རིམ་གྱི་མན་ངག་འཆོལ་བའི་ཚུལ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས་
བཤད་པ་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མན་
ངག་ཅེས་པ་རང་གིས་གང་འདོད་པའི་དོན་དེ་བདེ་སྒྲག་དུ་འབྲུབ་(༥༥བ)པའི་
ཐབས་ཞིག་ལ་ཟེར་ལ། འདིར་ནི་འབྲས་སུ་སྤྱ་གསུམ་བདེ་སྒྲག་དུ་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་ཡིན་པས་ཐབས་དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཅ་རྒྱུད་དེ། འོན་
ཀྱང་ཅ་རྒྱུད་དུ་རྫོགས་རིམ་ནམས་མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་
མི་གསལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བཤད་རྒྱུད་ནམས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་
སྤྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སྟོ་དང་བཙོན་པ་ཞན་པ་དག་ཕར་ཞོག་གདུལ་བྱ་རིན་
པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཅམ་གྱིས་བཤད་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
ནས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྫོགས་པར་དཀའ་བས་སྤྱ་མ་དམ་

པའི་མན་ངག་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྤྲོད་ཆོག་གིས་མཛད།
 དགོས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་དུ་མ་བཟུན་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཞིག་སྤྲོད་ཆོག་གིས་མཛད།
 བསྟུང་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་མན་ངག་འཛོལ་བ་མིན་ནོ། །རིམ་ལྔ་
 བསྟུང་པ་ནི་རྒྱ་རོ་པའི་གསུང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མར་པས་བསྒྲིགས་པས་རེས་
 རྒྱ་རོ་པའི་གསུང་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་རེས་འགའ་མར་པའི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་
 ཞིང་། དོན་ལྔ་མ་དོན་བཞི་མ་སོགས་ནི་གསེར་སྤངས་པས་མར་པའི་མན་ངག་
 ལ་བཞེན་ནས་བསྒྲིག་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ་ནི། འདིར་འདུས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷན་དབེན་སོགས་དྲུག་དང་། རྩོམ་བཞུས་དང་པོ་བྱས་པའི་
 རིམ་པ་ལྟ་དང་། རྩོམ་གསལ་ལས་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་སོགས་བཞིར་
 བསྟུང་པ་ནམས་ནི་དབྱེ་བསྟུང་ཅམ་དུ་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག འདུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
 རིམ་ལ་ལྟ་ལས་མང་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་མ་འདུས་
 པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་བོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་དྲུག་དུ་
 དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དབེན་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་རིམ། བདེན་
 པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རིམ། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་(༦༧)རིམ་དྲུག་
 དུ་ཡང་དབྱེར་ཡོད། སོ་སོར་སྟུང་དང་བསམ་གཏན་སོགས་ཡན་ལག་དྲུག་གི་
 དབྱེ་བའང་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་
 རིམ་ཡིན་ན། རྩོམ་བཞུས་སོགས་ལྟ་པོ་གང་དུང་ཡིན་པས་བྱལ་གྱི། དེ་ལ་དེ་
 ལྟར་མ་འདུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། སོ་རང་ལ་འདུས་པ་འཕགས་
 ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རིམ་པའི་ལྷན་དབེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྩོམ་བཞུས་ཀྱི་རིམ་པ་
 མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག བྱི་མ་ནམས་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། དེ་སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདིར་བཟུན་སྦྱོར་

ལམ་རྒྱུད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་སྤྲོད། །འོ་ན་སྟོན་གསལ་ལྟར་སེམས་དམིགས་རྫོགས་རིམ་ལ་བཞིར་སྤྱི་བའི་དང་པོར་བྱས་པའི་ཆོ་ལུས་དབེན་དག་དབེན་གཉིས་གང་རུ་འདུ་དང་། རིམ་ལྔ་ལྟར་རྩོར་བཞུགས་གྱི་རིམ་པ་དང་པོར་བྱས་པའི་ཆོ་ལུས་དབེན་གང་རུ་འདུ་ཞེ་ན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་སེམས་དམིགས་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལུས་དབེན་དེ་རྩོར་བཞུགས་སུ་འདུ་བར་གསུངས་སོ། །

༥ སོར་སྤྱད་སོགས་ཡན་ལག་དྲུག་རིམ་ལྔར་སྤྱད་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལ་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་ནས་བཤད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་རུ་མ་ཡོད་པས། འདིར་འདུས་པ་སྤྱི་མའི་དོན་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱད་ཚུལ་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་ནི་གྱི་རྩོར་རུས་འཁོར་རུ་འགྲེལ་པ་རྩོམ་རྒྱུ་འགྲེལ། བདེ་མཆོག་རུས་འཁོར་རུ་འགྲེལ་པ་ཕྱག་རྩོར་སྟོན་འགྲེལ། རུས་འཁོར་རང་གི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་དེ་དེ་ནམས་སོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་པ་སྟོན་འོད་(༥༧བ)མཁན་པོ་ན་རེ། མདོར་བྱས་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སོར་བསམ་གཉིས་བསྐྱེད་ཟེར་ཏེ། དེའང་ཨ་བྱུས་མདོར་བྱས་རིམ་པ་དང་པོར་བྱས་ནས་རིམ་པ་ལྔ་འདྲེན་པས། རིམ་ལྔས་སྤྱིར་དྲུག་སྤྱད་ཚུལ་སྟོན་པ་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་སྤྱད་བྱེད་རུ་འདྲེན་ནོ། །སྟོན་ཚུལ་རྩོར་བཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་འོད་རུ་བསྐྱེད། ཡན་ལག་ཐ་མ་བྱུང་འཇུག་རུ་བསྐྱེད་ཟེར། དེའི་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་སོར་བསམ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆའང་ཡོད་མོད། འདིར་སྟོན་གསལ་གྱི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་ལྷགས་འཆད་ཆོ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་བཤད་དགོས་པའི་སྤྱིར། སྟོན་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་རུ་བཤད་ལ། སྤྱད་བྱེད་པ་རུ་གཅིག་པས། སོར་སྤྱད་ལུས་དབེན་གྱི་གཞིར་གསུངས། དབང་པོ་བཅུ་པོ་སོགས་གྱི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ནི་སོར་སྤྱད་སྟོན་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་ཆོག་སྟེ། རྒྱུད་དེའི་སྤྱིར་དྲུག་སྟོན་པའི་ཆོག་ཆང་བར་ལེའུ་

བརྩ་གཉིས་པའི་སྤྱི་ཀར་དྲངས་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་སྒོ་ལས་སྐྱོན་ན་འདི་སྐབས་
 སོགས་སུ་ཕན་ཆེ་བར་སྤྲད་དོ། །བསམ་གཏན་ལུས་དབེན་དངོས་སུ་བཤད།
 སྒྲིག་ཚུལ་ངག་དབེན་དང་། འཛིན་པ་སེམས་དབེན་གྱིས་བསྐྱུས་ཟེར་ཏེ། དེ་མི་
 འཐད་དེ། དེ་རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 རང་དབང་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཅན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་
 དེ། དེ་འཆད་བྱེད་ལ། བཅ་མཁའི་ཁམས་སུ་སྒྲོ་བར་བྱ། ཁྱིམ་པའི་བར་རྒྱུ་པ་
 བརྩ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་ནི། སོ་སོར་སྤྲད་བ་དེ་
 ལས་སྒྲི། ཁྱིམ་པས་བསྐྱུས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་རྗེས་དྲན་སྟོན་བྱེད་གྱི་
 གཞུང་ཡིན་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་པ་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐབས་དང་
 ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། ཁྱིམ་པས་འོད་གསལ་(༥༥ན)མདོན་རུ་བྱེད་པའི་
 ཐབས་རིལ་འཛིན་བསྐྱུས་ཟེར་བ་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོ་རྗེ་དང་པུ་སྒྲུར་བ་དེའི་
 དོན་རུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་
 གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་སྐྱུ་འོད་གཉིས་ལ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱུས་པ། ཁྱིམ་སོགས་རྒྱུ་པ་
 གཉིས་གྱིས་རྗེས་གཞིག་གི་རིམ་པ་བསྐྱུས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེའང་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་མཆན་མ་ལུ་སྒྲི་ཚུལ།
 སེམས་ནི་འགོག་པའི་དོ་རྗེར་འགྱུར། སོགས་ཆོགས་བཅད་བྱེད་དང་གསུམ་
 གྱིས་བསྐྱུས་ཟེར་བ་དེས་འོད་གསལ་མདོན་རུ་བྱེད་པ་ན་མཆན་མ་ལུ་སྒྲི་ཚུལ་
 བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཡང་བརྟན་འགྱུར་དོ་རྗེ་ལམ་ལས་སོགས་ཀྱང་དེ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་
 རོ། །དབུས་སུ་གཟུགས་ནི་སོགས་གསུམ་གྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཡང་
 གོང་གི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། ཁྱིམ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྐྱུས་པ་སྤར་ལྟར་རོ། །མཁས་པ་སྤྲན་གྱིས་ཡན་ལག་རྒྱུག་
 བྱེད་ཆོག་ཉིད་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནམ་རྗེས་རིམ་དངོས་དང་། དེ་དང་མཐུན་

པའི་སྒྱུད་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ནི་སྤྲ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་
 དངོས་སོགས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཞིའི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཡན་
 ལག་སྟོན་བྱེད་དོ། །མར་ལྷགས་པས་རྩས་འཁོར་པའི་སྒྱུར་རྒྱུ་ཚུལ་བཤད་
 པ་ན་འདུས་པ་ནས་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་པས་མི་འཐད་
 ཅིང་། འོག་ཏུ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་རྩས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྒྱུར་རྒྱུ་ཚུལ་
 བཤད་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་རུ་མི་རུང་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པར་
 གསུངས་སོ། །ཟིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ནི་བྱ་སྟོན་ཡིན་(༤༥བ)ནས། ཁོང་གིས་ཨ་
 ཟུ་འགོག་ཚུལ་ནི་སོར་བསམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆོག་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེན་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།
 བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཅན་སྐབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །
 སྤྲ་གྱི་འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། སོར་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྱུད་པས་བསྐྱས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆོག་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་རྒྱུག་གི་དང་པོ་གང་ཞིག །
 གང་ལ་བོགས་དབྱུང་བྱའི་རྫོགས་རིམ་གཞན་སྟོན་རུ་མ་སོང་བར། བོགས་འབྱིན་
 གྱི་སྒྱུད་པ་དང་པོ་ནས་འོང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གྱིས་ལྷས་
 དཔེན་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་
 སེམས་ཆེ་གཅིག་པའང་ལྷས་དཔེན་རུ་འདོད་དགོས་པས་ལྷས་དཔེན་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཟད་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་
 དགོས་པ་ལས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་
 ཡན་ལག་ལྷས་དཔེན་གྱིས་བསྐྱས་པ་གང་ཞིག །བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྷ་
 པ་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་དེ་ནི། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་ཟད་པ། །རང་སེམས་ལྷ་
 པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །མཁས་པ་དེ་
 རང་གི་ལྷགས་ནི། རྩས་འཁོར་ལས་སོར་རྒྱུད་སྐབས་རུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་
 བ་འབྱུང་བ་དག་བྱིན་ཐབས་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་བསམ་

གཉིས་སྐྱུ་ལུས་སུ་འདུ་ཟེར་ཞིང་། སློག་ཚུལ་དོར་བཞུས། འཛིན་པའི་འོད་གསལ།
 རྗེས་དྲན་ལ་སྐྱུ་ལུས་དང་། སེམས་དབེན་གྱི་ཆ་གཉིས། ཟུང་འཇུག་ཏིང་འཛིན་
 ཏུ་འཆད་དེ། ཏུས་འཁོར་གྱི་སྒྲིབ་དྲུག་སྟུང་ཚུལ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། འདུས་པའི་
 སྒྲིབ་དྲུག་དང་ཏུས་འཁོར་གྱི་དེ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་(༥༧ན)མི་འཐད་ཅིང་།
 བྱད་པར་ཏུས་འཁོར་གྱི་སོར་སྟུང་སྐབས་ཏུ་བ་སོགས་གྱི་སྒྲིབ་བ་ལ་ཀྱན་རྒྱུ་
 བདེན་པ་དང་བདག་བྱིན་རྒྱལས་སུ་བཤད་པ་དང་འདུས་པ་ནས་བཤད་པའི་
 བདག་བྱིན་རྒྱལས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བས་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །མཁས་
 པ་འདི་རང་གིས་སྐྱུ་ལུས་ས་བཅུ་གཅིག་པ། འོད་གསལ་བཅུ་གཉིས་པ། དེ་ཉིད་
 མོས་སྒྲིབ་ནས་བཤད་པ་ས་བཅུ་གསུམ་པར་བཞེད་པས། མོས་སྒྲིབ་པར་སྟུང་
 པའི་ས་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་འཕགས་པའི་ས་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ལ། འདི་
 འོག་ཏུ་སའི་རྣམ་གཞག་འཆད་སྐབས་ཐོད་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཞེས་པ་ནས།
 ལམ་དེ་དག་གིས་ས་དེ་དག་དངོས་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་
 སྒྲིབ་པས་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་པ་ནས་བཅུ་གཅིག་དངོས་ཐོབ་པར་འདོད་དགོས་པས་
 དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པའི་ས་བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱུ་ལུས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཐོག་མར་
 ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ནང་ནས་སོར་སྟུང་གང་ཞིག་སོར་སྟུང་དེ་
 མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 རྒྱུགས་རིམ་གྱི་ཐོག་མ་ནས་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ས་བཅུ་གཅིག་
 པ་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཏུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སོར་བསམ་
 ནི་རྒྱང་གཉིས་དབུ་མར་འཇུད་པའི་སློག་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་འགོ་རྩ་དབུ་མ་སྒྲིབ་བྱེད་
 ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་ཏུས་འཁོར་བའི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་
 སུ་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་རྒྱང་དབུ་མར་འཇུད་པའི་སློག་
 ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་འགོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་དོགས་པའི་གནས་ཡིན་
 ཞིང་སྒྲིབ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལའང་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་

ཀྱང་། རེ་ཞིག་རྗེའི་གསུང་རྒྱལ་སྤྱིར་པ་དང་། རུ་ཁྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་(༤༧)པ་ཐིས་
 བྱས་པའི་སྒྱུར་དུག་གི་བྲིད་ཡིག་གཉིས་སུ་དེའི་རྒྱང་དཔུ་མར་ཚུད་པ་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དེ། སོར་བསམ་གཉིས་དཔུ་མ་སྒྱུར་བྱེད་དུ་གསུངས་
 པས་རྒྱང་དཔུ་མར་མ་ཚུད་ན་དེ་གཉིས་དཔུ་མ་སྒྱུར་བྱེད་དུ་འགོ་ཚུལ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱང་ལས་ཀྱང་། ཉམ་མཁར་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་
 མིག་ནི་མི་འཕྱུར་རྗེ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིས། །སྤྱོད་པ་ལས་ནི་དུ་
 བ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྗེ་རྗེའི་ལམ་དཔུ་མ་འགྲེལ་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར། རྗེ་རྗེའི་སྤྱོད་དངས་པར་ཡང་། གང་
 ཆེ་སྟོག་ནི་དཔུ་མར་ལུས་ཀྱང་པ། །དེའི་ཆེ་རྗེ་རྗེའི་མེ་དང་དུ་བ་འབྱུང་། །ཞེས་
 དང་། ཤ་མ་རིས་གཞུང་རྒྱང་དུ། རྒྱང་བཅུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཚུད་ཀྱང་པ། །སོ་སོར་དཔྱད་
 པའི་ཡན་ལག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་དེ་རྣམས་ཁོ་མཁས་པ་གཉིས་
 གྱིས་དྲངས་བྱུང་བ་གསལ་བར་སྤང་བས་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་
 རྒྱང་དཔུ་མར་འཕྱོད་པའི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་འགོ་དང་། སྟོག་ཚུལ་རྒྱང་དཔུ་
 མར་འཕྱོད་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོར་བསམ་གྱིས་ཀྱང་རྒྱང་
 དཔུ་མར་ཚུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས་
 ལ་སྟོག་ཚུལ་རྗེ་རྗེ་བཟླས་པ་རྒྱང་དཔུ་མར་འཕྱོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེའི་སྟོན་དུ་ལུས་དབེན་གྱིས་རྒྱང་དཔུ་མར་ཚུད་པར་ལུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
 ཁས། ཁ་ཅིག །དུས་འཁོར་གྱི་སོར་བསམ་སྐབས་རྒྱང་དཔུ་མར་ཚུད་པ་ཅམ་དུ་
 མ་ཟད་གནས་པ་དང་ཐིམ་པའང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་འཁོར་གྱི་
 རྗེ་གས་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྗེ་གས་རིམ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་ན་རྒྱང་དཔུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
 ཟིན་པ་ཡིན་(༧༠)དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས་གྱི་
 རྗེ་གས་རིམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ནའང་མ་ཁྱབ་པོ། །ཚ་བར་

འདོད་མི་རུས་ཏེ། འོག་ཏུ་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་སྐབས་གསལ་སྒྲོན་ལས། རུས་འཁོར་ལས་
 སྒྲིག་རྒྱ་སྐོག་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ནི། དབང་པོ་
 རྒྱང་རྣམས་ལུལ་ཐ་མལ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱོག་ཏུ་ཉེར་སོང་བ་དང་། བར་ཏུ་
 ཕྱོག་པའི་རུས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ཞིང་། སེམས་དབེན་སྐོག་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆར་
 བའི་སྒྲིག་རྒྱ་སྐོག་ནི་སྟོང་པ་བཞི་དེའི་རྩེས་སུ་འཆར་བའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་
 ལ་ནི་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཚུད་ནས་ཐིམས་པ་དགོས་པར་ལན་མང་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
 ཞེས་དང་། སྐགས་རིམ་ལེན་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལས། དབུ་མ་སྐྱུངས་པའི་གོ་བ་ནི་
 སོར་སྤྱད་ཀྱིས་རྟགས་བརྒྱ་གཅིག་པོ་བསྐྱབས་པ་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་
 བྱས་པས་རྒྱང་རྒྱང་ཟད་ལས་སུ་རུང་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་རང་ལྷགས་
 ཀྱིས་དབུ་མར་འགོ་བར་ཚློ་པ་ཡིན་ལ། མཆོམས་དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་
 བ་འགོག་པའི་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་གནད་ཏུ་འགོ་ཡི་དེའི་གོང་ཏུ་བྱས་ཀྱང་མི་འགོ་
 བས་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སྟོག་ཚློ་སྟོམ་པའི་ཆད་འཛིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་ཀྱལ་སྤེང་བས། མཆོན་རྟགས་རྣམས་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་
 པ་ལས་དང་། ཉིན་རྟགས་རྣམས་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་འཆར་བར་གསུངས་
 བེད་། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལའང་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་
 རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྟགས་སུ་
 གསུངས་པ་ཡོད་མོད་སྤར་གྱི་ལུང་དེ་གཉིས་སུ་སྐབས་དེར་དབུ་མར་ཐིམ་པ་
 དགོས་པ་མ་གསུངས་ཤིང་། རྟགས་དེ་རྣམས་བརྟན་པ་ན་སྟོག་ཚློ་སྟོམ་པ་ལ་
 འཇུག་(༧༠བ)དགོས་ཀྱི་ད་རུང་དེ་སྟོམ་པར་བྱེད་ན་སྟོམ་ཚློ་གྱིས་གནད་མ་
 ཟིན་པར་སྐགས་རིམ་ལས་གསུངས་སོ། །ཕུ་ཕུས་ཀྱང་མཆོན་རྟགས་རྣམས་རྒྱང་
 དབུ་མར་ཚུད་པ་ལས་དང་། ཉིན་རྟགས་རྣམས་དེ་ཚུད་པ་ལ་བརྟན་པ་ལས་
 འཆར་བར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཐིམ་པ་དགོས་པ་མ་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །
 འདུས་པའི་ཕྱི་མའི་སྒྱུར་དུག་གི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་རུས་འཁོར་གྱི་སྒྱུར་དུག་

བསྟན་པར་ཐལ། དབང་མདོར་བསྟན་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཞུང་ཆོག་དེ་ནམས་ཆོས་ཅན། མ་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཟོད་བྱའི་སྒོ་
ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤར་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ནའང་མ་ཁྱབ་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་དོར་ཕྱིར་བདེ་གསང་གཉིས་ཀའི་བཤད་
རྒྱུད་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་ལམ་གྱི་གནད་མང་པོ་བསྟན་ཡང་རང་
གི་ངོ་པོ་མ་རྒྱུད་ཏུ་འཐད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རུས་འཁོར་པའི་སྒྱུར་རྒྱག་འདུས་པའི་སྒྱུར་

རྒྱག་རུ་མི་འདུ་བ་བཤད་པ།

༥ རུས་འཁོར་པའི་སྒྱུར་རྒྱག་དང་འདུས་པའི་དེ་མི་གཅིག་ཀྱང་འདུས་པའི་
ལམ་རིམ་པ་ལྟ་པོ་འདིར་རུས་འཁོར་གྱི་སྒྱུར་རྒྱག་འདུའམ་མི་འདུ། འདུ་ན་སྟོང་
གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུས་པའི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་དེ་
རིམ་ལྔར་གང་ཏུ་འདུ། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་ཆེན་སྒྲུ་དེའང་
གང་ཏུ་འདུ། དེ་གཉིས་སྒྲ་མེད་གཞན་ལ་མེད་པའི་རུས་འཁོར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་
བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་མི་འདུ་ན་འདུས་པ་འདི་རྒྱུད་སྟེ་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་
སོགས་སུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་དེ་བཤད་དགོས་
སོ་ཞེ་ན། འདུས་པ་རང་གི་ལྷགས་འཆད་པའི་ཆེ་ནི་དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་
བར་སྒྲུ་དགོས་ཏེ། དྲགས་པོའི་(༡༡)མཛུགས་རིམ་ལས། རུས་འཁོར་ནས་བཤད་
པའི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་རྒྱག་པོ་དེ་འདིར་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟར་དོད་
ཐུབ་གྱི་སྒོ་ནས་འདུ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་རིམ་ལྟ་བུས་པའི་ཐིན་ཕྱིས་
ལས་ཀྱང་བྱེད་ལས་གྱི་སྒོ་ནས་བཟུས་པར་གསུངས་ཤིང་། གསལ་སྟོན་ཏུ་འདྲ་།

དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཏུས་འཁོར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སོར་བསམ་ནི་ཞེས་
 བ་ནས། དགོས་པ་དེ་སྐབ་ཏུས་པའི་ལམ་དུ་འདུག་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོད་ཐུབ་
 ཏུ་འོང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྟན་ནས་སྟམ་མོ། །འོ་ན་སྒྲ་
 མེད་གཞན་གྱི་ལམ་ལ་ཏུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་
 བསྟན་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནས་ཞེ་ན། འདི་ཡང་འདུས་པ་སོགས་
 སྒྲ་མེད་གཞན་རང་རང་གི་ལམ་འཆད་སྐབས་དེ་ལྟར་དགོས་པར་མི་འདོད་དེ་
 རྒྱད་ཟླ་འོག་མ་ལས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐབས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་
 གྱི་སྟོན་པ་དགོས་པར་འཆད་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཏུས་འཁོར་རང་གི་ལྷགས་ལ་
 བེ་དེ་ལྟར་དགོས་མི་དགོས་ལ་བཞེད་རྩལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ནས་དེ་ཡབ་
 ལུས་སྟོམས་པར་ལྷགས་པའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་
 བརྟེན་པའི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བའི་དོད་ཐུབ་པས་སྒྲ་མེད་གཞན་ལ་ཏུས་
 འཁོར་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་དགོས་དོན་མེད་དོ། །གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཤིང་
 ཟ་བརྩི་ཏུས་མཁས་པ་གཞན་ཞིག་གི་དྲིན་ལན་དུ། བཅ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་
 ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་དེ་ལྟར་བསྟན་ནས་འཆང་རྒྱ་དགོས་པར་བཞེད་པའི་
 རྩལ་སྐྱུ་འབྲངས་ནས་རྒྱལ་སྐས་རྩི་རྩེ་འཆང་སོགས་དངོས་སྟོབ་པལ་ཆེ་བས་དེ་
 ལྟར་བཞེད་པར་གསུངས་ལ། རྩེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་མཆོན་བརྩོད་ཀྱི་ལྷ་ཀའི་
 དགོངས་(༡༡བ)པ་ཡང་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ན་དེ་ལྟར་དུ་གནས་སྤང་ངོ་། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་སྒྲ་མེད་སྒྱི་ལ་གྲགས་པའི་ལྟན་རྒྱུས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་
 ཡང་འདྲེན་བྱེད་སྒྱི་ནང་གི་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཆོག་དམན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་
 ཅིང་། ཏུས་འཁོར་ན་རྒྱད་གཞན་ལ་མ་གྲགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་
 མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱས་འཕོ་བའི་
 བག་ཆགས་དེ་སྟེད་ཟད་པར་བྱས་ཏེ་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པས་བདེ་ཆེན་
 དེ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་སྐད་ལྷགས་པར་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་ལ། མཆོན་བརྩོད་

ལས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱག་གསང་བའི་ཀླུ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་
 སུའང་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱག་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་། དེ་ཉན་
 རང་དང་ཡར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཐེ་འོག་མ་གསུམ་དང་སྒྲ་མེད་པ་
 གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་གསང་
 བ་དང་། དེ་ལ་འདོད་དགུར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཀླུ་པོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབྱང་
 པའི་གནས་སོ། །འདུས་པ་རང་གི་སྦྱོར་དུག་རིག་ལྟར་འདུ་ཚུལ་ནི། སོར་བསམ་
 གཞིས་ལུས་དབེན་ཏུ་འདུ། སྟོག་ཚེལ་ངག་དབེན་གྱི་རིམ་པར་འདུ། འཛིན་རིམ་
 པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་ཏུ་འདུ། རྗེས་དྲན་དང་ཏིང་འཛིན་རིམ་བཞིན་སྤངས་
 རྟོགས་ཀྱི་བྱང་འཇུག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་། སེམས་དབེན་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོན་གྱི་སྦྱོང་པ་རྣམས་དང་མཆོན་
 ཉིད་མཚུངས་པས་གོ་རུས་པ་མ་གཏོགས་སྦྱོར་དུག་སྟོན་པའི་ཆོག་ཟིན་ལ་མེད་
 ལ། རྒྱ་ལུས་ཀྱང་བྱང་འཇུག་གི་རྒྱ་མའི་སྦྱོང་དང་མཆོན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྟོ་
 བས་གོ་བ་མ་གཏོགས་ཆོག་ཟིན་ལ་མེད་དོ། །ཁ་ཆེ་ལག་སྒྲིམ། དབང་ཕྱག་ཆེན་
 པའི་བསྟན་པ་བཞིན་ཏུ་ཆད་པའི་སྟོགས་སྤངས་(༡༥ན)པ་དང་། ཞེས་པ་ནི།
 རྟོན་བཅུད་དབང་ཕྱག་གིས་སྟོའི་གཡོ་བ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་
 པ་ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བས་ཆད་པར་ལྟ་
 བའི་སྟོགས་སུ་འགྱུར་ལ་དེ་སྤངས་པའི་དོན་དང་ཟེར་རམ་བརྟག་འཆལ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བཞིན་ཏུ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་པའི་མཐའ་
 སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

༥ རང་ལུགས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་
 ཐུག་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་སྟོན་ཏུ་འགོ་
 དགོས། དེ་འདྲའི་བདེན་གཞིས་བྱང་འཇུག་ལ་སྟོན་ཏུ་བདེན་པ་གཞིས་སོ་སོར་
 རྒྱབ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་རྒྱ་མའི་སྦྱོང་འོད་གསལ་ཏུ་སྤངས་

པ་ལས་ཐོབ་དགོས་པས། འོད་གསལ་དེའི་སྔོན་དུ་རྒྱ་ལུས་འགོ་དགོས། རྒྱ་མའི་
 རྒྱ་དེ་འཆི་རིམ་བཞིན་རྒྱ་མ་ལུས་པ་སྟིང་ཁར་མ་ཐིམ་པར་མི་འབྱུང་བས་
 རྒྱ་ལུས་ཀྱི་སྔོན་དུ་རྒྱ་མ་ལུས་པ་སྟིང་ཁར་ཐིམ་པའི་སེམས་དབེན་གྱི་རྟོགས་
 པ་འགོ་དགོས། དེ་ལྟར་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱ་མ་ལུས་པ་སྟིང་ཁར་བརྩམས་པའི་
 རྟོང་པ་བྱང་པར་ཅན་སྟེ་བ་ལ་སྟིང་ཁ་གནད་དུ་བརྩུན་ནས་བསྐྱོམ་པ་སྔོན་དུ་
 འགོ་དགོས་པས་སེམས་དབེན་གྱི་སྔོན་དུ་རག་དབེན་གྱི་རིམ་པ་འགོ་དགོས་
 ལོ། །སྟིང་ཁར་རྒྱ་ལུས་པའི་རྒྱ་ལུས་པ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྟག་རྩལ་གྱི་ལམ་
 འབྲུབ་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་གནད་དུ་བརྩུན་ནས་བསྐྱོམས་སྟེ་བས་
 རག་དབེན་གྱི་རིམ་པའི་སྔོན་དུ་ལུས་དབེན་འགོ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་
 བྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་ལོ་རིམ་ངེས་ཅན་མིན་གྱི་སྟེ་བའི་ལོ་རིམ་ལོ། །དེ་འདྲའི་
 རྟོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམས་སྟེ་བ་ལ་སྟིང་ཁ་གསུམ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་གནད་ཆེད་
 བའི་རགས་པ་དུན་པ་གཅིག་པ་དང་། སྟེ་མའི་རྣམས་འཕྱོར་སྔོན་དུ་འགོ་དགོས་
 པར་(ལྔ་པ)གསུངས་ལོ། །འདིར་སྟེ་མའི་སྔོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་གསུངས་པའང་
 རྟེན་བའི་ལོ་རིམ་ཡིན་གྱི་ངེས་པར་དགོས་པ་མིན་པར་རགས་པ་མཐར་ཐིམ་ནས་
 རྟོགས་རིམ་ལ་ཞུགས་པས་ཆོག་པར་དུ་གསུངས་ལས་གསུངས་པ་ནི་སྟེ་
 དྲངས་ཐོག་ཏེ། དེ་འདྲའི་བསྐྱེད་རིམ་སྟེ་རགས་བརྟན་པ་ལ་དབང་དང་། དེ་
 ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱ་ལུས་པ་འགོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཅམ་གྱིས་འབྲས་བུ་
 མཐར་ཐུག་དེ་ཐོབ་པར་ཡང་རྣམས་པས་ལམ་དེ་དག་དུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་གོ་རིམ་
 ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུ་བསྐྱེད་ལ་མང་གོམས་པའི་རྒྱ་ལུས་ཆེན་ཆོག་གསུམ་གྱི་འབྲས། །བྱུང་འཕྲུག་སྟེ་
 བཞིའི་གོ་འཕང་ཆོག་གཅིག་ལ། །བདེ་སྟག་རྩལ་བྱེད་གསང་ཆེན་རིམ་གཉིས་
 གནད། །བཙུང་བས་འདོམས་མཛད་ཡོངས་ལ་སྟེ་མའི་ཡང་གུས། །

ཕྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་ཕྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་
 རྫོགས་རིམ་བཤད་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། ལུས་དབེན་བཤད་པ། དག་དབེན་བཤད་པ། སེམས་དབེན་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ལུས་དབེན་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པས་བྱལ་སྟེ། ལུས་
 དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུང་སོགས་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་
 ལྟ་སོ་སོའི་རྣམ་དག་སྐྱེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར། ཡང་
 ཁ་ཅིག །དེ་ཡིན་ན་རྫོགས་རིམ་ཡིན་པས་བྱལ་སྟེ། སྦྱོང་བསྐྱུས་ལས། བསྐྱེད་རིམ་
 སྤྱར་གསུམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ལུས་དབེན་ལ་སྦྱོབ་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅག་པོ་པས་རིགས་བརྒྱ་རིགས་ལྷ་རིགས་གསུམ་གྱི་
 ལུས་དབེན་རྣམས་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་རྫོགས་རིམ་
 ཡིན་ཟེར། དེའི་དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། ལུས་དབེན་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་
 ཆ་(༡༣ན)ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའང་མི་འཐད་དེ། རིགས་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་
 དབེན་བསྐྱེད་བྱ་དང་། རིགས་གཅིག་གིས་ལུས་དབེན་སྦྱང་བྱེད་ཏུ་གསུངས་པས་
 བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེ་དག་བསྐྱུས་པ་རྫོགས་རིམ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་དབེན་དེ་རྫོགས་རིམ་དུ་འཛིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་བསྐྱུས་ཀྱི་ཟིན་བྱིས་ལས། སྦྱོང་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡུང་དྲངས་
 བས་དེས་ནི་ལུས་དེ་ལ་ལྟ་འགོད་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བར་སྟོན་གྱི་
 ལུས་དབེན་ཐུན་མོང་བར་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ལ་གནས་པའི་འོག་ཏུ་ལུས་དབེན་ལ་འདུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་བདེན་ཡང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཟིན་

བྱིས་འདི་སྐྱེས་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཆེ་བ་ནམས་དང་ཆོག་རིགས་ཅུང་
 ཟད་རེ་མི་འདྲ་བ་རེ་གཉིས་འདུག་པ་གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་རྗེ་རང་གི་དགོངས་
 པར་འདུག་སྟེ་པས་འདིར་གསལ་སྒྲོན་ལྟར་ཁས་སྒྲུང་དོ། །འོ་ན་ལུས་དབེན་
 ལ་རིམ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་
 ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་གཟུང་
 རྣམ་ལྟར་ཤར་བའི་ལུས་དབེན་རྟོགས་རིམ་དང་། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང་།
 རྟོགས་ཀྱང་ཞུ་བའི་མ་རྟོགས་པ་དང་། དེས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་དབུ་
 མར་ཐིམ་པའི་ཞུ་བདེ་མིན་པའི་སྒྲོའི་གཟུང་རྣམ་ལྟར་ཤར་བའི་ལུས་དབེན་
 རྣམས་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འཛོག་གོ། །བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་དེ་དག་སྐབས་གང་
 དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ལྷག་མོས་དང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པར་
 གསུངས་སོ། །འདི་ལ་དྲགས་པའི་རྟོགས་རིམ་དུ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་
 དེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ལུས་(༡༣བ)དཀྱིལ་དང་། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་བའི་
 སྐབས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཉེར་བསྐྱེད་སྐབས་དང་ཐུན་མཚམས་སུ་ལུས་སྒྲུང་
 ཐམས་ཅད་རྩི་རྗེ་འཆང་དུ་བལྟ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་བུ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་།
 གྲུ་རི་བཞིན་དུ་གཟུང་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་བའི་སྐབས་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་གཟུང་རྣམ་ལྟར་ཤར་བའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་
 བསྐྱེད་རིམ་པས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་
 རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་
 བའི་གཟུང་རྣམ་ལྟར་ཤར་བའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་
 དེ་མེད་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བསྐྱེད་
 རིམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་ཡིན་པར་ཐལ་
 སོ། །གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་

ཐུང་གི་ལུས་དགྱིལ་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་
 གཟུང་ནམ་ལྟར་ཤར་བའི་ལུས་དབེན་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱེད་བསྐྱེད་
 རིམ་རྒྱ་ཐུར་པའི་ལུས་དབེན་གང་ཞིག། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་གཟུང་ནམ་
 ལྟར་ཤར་ནས་སྐྱོམ་པའང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་སྒྲ། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ས་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འོག་ནས་
 བཤད་པའི་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་དགྱིལ་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ནམ་འཕྲུལ་རྒྱ་འཆར་བ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་དང་། ལུས་དགྱིལ་སྐབས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་ནམ་པ་ལྟར་ཤར་
 བར་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་སྤྱིར་ (ལྔ་ན)དང་། རྣམས་རིམ་
 ལས་ཀྱང་། ལམ་ལོ་རིམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ལ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ཀའི་སྤྱི་འགྲོར་དཔལ་
 འབྲས་རྩི་རྩིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱི་འང་དགོངས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལས་ཀྱང་། དགོས་པ་གཙོ་
 བོ་གཅིག་ནི་རྩི་ལོས་གསུངས་པ་ལྟར། འོག་རྒྱ་རྩི་སྤྱི་གས་ལྟའི་ལམ་ལོ་བསྐྱོམ་
 པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ནམ་འཕྲུལ་རྒྱ་འཆར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ནམ་འཕྲུལ་རྒྱ་འཆར་བར་
 བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་ནམ་
 འཕྲུར་ལྟར་འཆར་ཆེད་རྒྱ་མ་གསུངས་ཀྱང་འདྲ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་
 མ་རྟོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷག་མོས་སོགས་དང་པོ་དང་། རྟོགས་ཀྱང་ཞུ་
 བདེས་མ་རྟོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཐུང་གི་དེ་ནམས་གཉིས་པར་འཛོག་པ་
 སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་འདིར་བདེ་སྟོང་གི་གཟུང་
 ནམ་ལྟར་ཤར་ཞེས་པའི་གཟུང་ནམ་དེ། ལུས་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་བྱེད་གསུངས། འོ་
 བ་དེ་ལུས་ཅན་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་

བསྐྱུ་ལས་ཀྱང་། དབེན་གཞིའི་ལུས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་ལུང་དེས་ལུས་
 དབེན་མི་འདྲ་བ་བཞི་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཁམས་རྣམས་སྤང་པའི་
 རྱིང་ཤེས་རབ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་(༡༥ན)མིང་བཞིའི་ལུང་པོ་དབེན་གཞིའི་
 ལུས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་རྱིང་། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་རྱིང་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་རུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་རྱིང་། ཁྱབ་
 རྟེ། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་ལས། ཡན་ལག་རུ་མ་འདུས་པ་ལུས་
 ཀྱི་དོ་བོར་གསུངས་པའི་རྱིང་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་རྟེ། ཡན་ལག་རུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་
 བ་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བཤད་རུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་རྱིང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
 ཆ་བཅས་ཡིན་ན་ལུས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ཐད་ཀྱི་
 བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲད་ཅིག་རུ་མ་བསགས་
 པས་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་རྱིང་སྟོན་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་
 ཀྱི་སྤྱི་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ལུས་དབེན་གྱི་རབ་དབྱེ།

༥ ལུས་དབེན་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ། དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་ལུས་དབེན། དེ་ཉིད་
 རིགས་ལྡེའི་ལུས་དབེན། གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན། གསང་ཆེན་
 རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་དང་བཞི་ཡོད། དང་པོ་ལ་སྤང་པོ་ལྟ་རིགས་ལྟར་
 བསྟོམ་པའི་ལུས་དབེན། ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞིར། དབང་པོ་དྲུག་སེམས་དཔའ་
 དྲུག་དྲ། ལུལ་ལྟ་དོ་རྩེ་མ་ལྟར་བསྟོམ་པའི་ལུས་དབེན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་དང་
 པོ་ལ་མཆོན་ན་གཟུགས་སྤང་ལ་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས། རྣམ་པའི་གཟུགས། དེ་ནི་

བདག་གི་གཟུགས་དང་གཞན་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་གསུངས། དེ་ནས་ཁ་དོག་གི། རྩང་བའི། རིགས་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ཏེ་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་རྩེད་གི་རྣམ་རྩེད་ནས། རྣམ་རྩེད་གི་(༡༥)འཛིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། འོད་གྲུབ། མི་བསྐྱེད་པ་དང་ལྷ་མོ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་འང་ལྷ་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་འབྱུང་གི་རྣམ་རྩེད་སོགས་རིགས་ལྷག་མ་བཞི་ལ་སྤྱར་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཁིང་། ཁམས་བཞི་ཡུལ་བཞིར་བསྐྱེད་པ་ལ་ས་ཆུ་མི་རྒྱུད་བཞི་ལ་ལྷ་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་བཞིན་སྤྱར་མ། ལྷ་མོ་གི། སོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ་བཞི་ལ་སྤྱར་མའི་རྣམ་རྩེད་སོགས་སུ་བྱེད་དང་སྤྱར་ཏེ་བསྐྱེད་པའོ། །ས་ལ་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་བའི་སྐབས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་མཆིན་པ་སྟེང་། ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེང་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁམས་འབབ་པའི་རྩ་སྟེང་ཁར་གནས་པས་དེ་ལྷ་མོ་བརྒྱུད་པའོ། །རྒྱུན་བཞག་གི་མི་ནི་བྲམ་བེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིན་སྤྱིག་གི་མི་རྒྱུན་མི་གཙོད་པས་དེ་ལ་བེར་ཞེས་དག་ལས་སོས་པ་ཅམ་མོ། །དབང་པོ་དུག་ལ་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་བཞིན་ས་སྟེང་གི་རྣམ་རྩེད་སོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་དབང་པོ་དུག་གི་ལུས་དབེན་ཏེ། ཡིད་དབང་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་འཇམ་དཔལ་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །འདིར་དབེན་གཞི་རེ་རེ་ལ་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་ཡིན་ན་དབྱེ་གཞི་དེ་དངོས་ཡིན་པས་བྲུབ་བེར་ན། མིག་ལ་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་བའི་མིག་འབྲས་ཀྱི་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། མིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་དབེན་གཞི་མིག་ལ་སྤྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་དབང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། སོང་གི་བྲུབ་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསལ་སྒྲོན་ལས། རྒྱེ་མཆེད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་། རྒྱེ་མཆེད་དེ་དག་དངོས་མིན་ཀྱང་། དེ་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་སུ་བཞག་པ་དུ་མ་རྣམས་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་(༡༦)གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིའི་དབེན་གཞི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་

ལ་གཞི་དུས་ཀྱི་དེ་དགོས་པས་རྣམ་གཞག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིག་དགོས་
 པ་གསལ་སྟོན་གྱི་དགོངས་པར་སྤང་ཡང་། ལེའུ་བདུན་པའི་མཐའ་གཙོད་དང་།
 ལྷག་མོས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀར་རགས་པ་ཉིར་
 ལཱི་སྐབས་མཉམ་ཉིད་ཡི་ཤེས་སྟོན་བསྟུས་ལྟར་གསུངས་འདུག་པ་དོན་འདྲ་
 བ་ཡིན་མིན་བརྟག་འཆའ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ལུས་དབེན་ལ་དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་
 ལུས་དབེན་ལས་མང་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཟེར་ན། ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྟོམ་པའི་
 ལུས་དབེན་དང་། བྱམས་པ་དང་ཀུན་བཟང་གཉིས་ཀྱི་ལུས་དབེན་མི་འཐད་
 པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱིང་གཞི་སྤྱོད་བཤད་ཀྱི་རྒྱ་ཀ་ལས། ལུས་དབེན་གྱི་ལྷ་དེ་ལ་
 རྒྱས་པར་སྤྱོད་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལས། བརྒྱ་གོ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 འཐད་པ་ཐལ་ལོ། །ལྷ་ཉི་ཤུ་པོ་རེ་རེ་ལ་རིགས་ལྷ་ལྟར་སྤྱོད་བའི་རྣམ་སྤང་ཉིར་
 ལྷ་ནི། ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་དང་ཕྱག་མཚན་རྣམ་སྤང་དང་འདྲ་བ་ལ་སྤྱོད་མདོག་
 ལྷ་རང་རང་གི་མདོག་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་སྤང་གི་རིན་འབྱུང་སེར་
 པོ་སེར་ནག་དཀར་བའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག་པ། གཡས་འཁོར་ལོ་རྩེ་རྩེ་པར་
 དཀར་པོ། གཡོན་རྩལ་བུ་རིན་ཆེན་རལ་གྱི་འཛིན་པའོ། །དེས་གཞན་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །དེ་ཉིད་རིགས་ལཱི་ལུས་དབེན་སྐབས། རྣམ་སྤང་གི་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་
 ཁ་དོག་གི་གཞུགས་དེ་རྒྱ་ཁམས་དངོས་ག་ལ་ཡིན་དང་རྒྱ་ཁམས་སུ་བསྟུ་བའི་
 དོན་ནོ། །སྟོན་བསྟུས་སུ་གཞུགས་སོགས་སུང་པོ་ལྷ་འབྱུང་འབྱུར་དུ་བཤད་པ་
 ནི། འབྱུང་བཞི་རང་ཉིད་གཞུགས་སུང་ཡིན་ཡང་འབྱུང་འབྱུར་མིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱུ་མཆེད་པའི་གཞུགས་དེ་གཞུགས་དངོས་སུ་ཐལ་འབྱུར་བ་དང་། བྱེ་སྤྱོད་(ཡུལ་)
 གཉིས་མ་གཏོགས་མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་དོ། །དེ་ནི་
 ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཞུགས་སུ་གསལ་བར་སྤང་བ་ལ་གསུངས་ཤིང་། དབྱེ་བ་
 བསྟུས་པ་ལས་གྱུར་པ། མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཞུགས། ཀུན་བཏགས་པའི་
 གཞུགས། ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་གཞུགས། དབང་འབྱོར་བའི་གཞུགས་ཞེས་

ལྷན་གསུངས་སོ། །དེའང་འབྱུང་གུར་དངོས་མིན་ལ། ཆོར་ཕུང་སོགས་ལ་མིང་གི་
ཕུང་པོ་ཟེར་བ་ནི་མིང་གི་སྒྲིབ་ནས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལྷན་གསུངས་སོ། །
གསང་བ་རིགས་གསུམ་དང་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གིས་ལུས་དབེན་གཉིས་
ནི་སྤོམ་པ།

༥ སོར་བསམ་གཉིས་ལུས་དབེན་ཏུ་བསྐྱེད་ཆུང་ནི། སོར་སྤྱད་ནི་དབང་པོ་ལྷ་
དང་ཡུལ་ལྷ་ལ་བདེ་སྤྱང་གིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ། དབང་པོས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པའི་ཆོ་བདེ་སྤྱང་གི་ཡེ་ཤེས་འབར་བའི་རྒྱུ་ཏུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་པས། རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཏུ་གསུངས། བསམ་གཏན་ནི་གཟུགས་སྐྱ་
སོགས་འདོད་པ་ལྷ་ནི་ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་ལྷ་དང་མདོར་བསྐྱེད་པའམ་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྷར་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྷ་
སྟེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དགའ་བདེ་གཉིས། སེམས་ཆེ་གཅིག་པའོ། །དེའང་ཡུལ་
དབང་གཉིས་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། ཕུང་སོགས་ལྷར་སྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན་
ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ལྷའི་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་ཅམ་མིན་གྱི་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱེད་པའང་
དགོས་སོ། །དགའ་བདེ་གཉིས་ནི། པཌ་ཆེན་བསོད་གྲགས་དང་། པཌ་ཆེན་
ཆོས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡིད་བདེ་ནི་དགའ་བའི་ཡན་ལག །དེ་དང་
མཆུངས་ལྷན་གྱི་ལུས་སེམས་ཤིན་ཐུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་བདེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་
(༡༡ན)གསུངས་ཏེ། ལུས་ཤིན་ཐུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལུས་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་འདྲིར་
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཛོག་གམ་སྟམ་ཞིང་། དེས་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་
ཐུངས་པའི་རྒྱར་གུར་པའི་སེམས་ཤིན་ཐུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་དམ་སྟམ་སྟེ།
གསལ་སྒྲོན་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ལས་ཅུང་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་
གུར་པའི་ཤིན་ཐུངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེ། ལྷར་གྱི་ཡིད་བདེ་དང་མཆུངས་ལྷན་གྱི་
སེམས་བྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དུགས་པོས་ཀྱང་དགའ་བའི་ཡན་ལག་དང་

མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟངས་ཉིད་རྟོགས་པའི་སེམས་ལ་གསུངས་ཤིང་། ཨ་མདོའི་སྤྲུལ་
 ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས། ཤིན་ཐུངས་སྐྱེ་བའི་སྤྲུལ་ལྷས་གྱི་དགའ་བ། ཤིན་ཐུངས་རུས་
 གྱི་བདེ་བ་གསུངས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་ལ་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་ཏུ་
 དགའ་བ་དེ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་སྟངས་པ་བཞི་ག་བཞག་པ་ནི་པའ་ཆེན་
 ཚོས་རྒྱན་དང་། རྣམས་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། གསལ་སྟོན་ན་སྟངས་པ་
 བཞི་པ་མ་གཏོགས་དང་པོ་གསུམ་བཞག་པ་ཆེར་མི་གསལ། པའ་ཆེན་བསོད་
 གཤམ་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་གསུངས་ལ། ཆག་འགྱུར་གྱི་ཅེ་གཅིག་པ་སྟོན་
 པའི་གཞུང་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། བཅས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་
 རབ་གནས། ཁྱིམ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་ནམ་མཁའ་ནི་སྟངས་
 པ་ཡིན་པས་བཅས་ཅད་སྟངས་པ་ཁྱིམ་པ་སྟངས་པ་བཞི་པའོ། ཁྱིམ་གསུངས་ཀྱང་
 གཙོ་བོའི་དབང་རུ་བཏགས་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ། རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ནི་སྤྲུལ་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་ལུས་དབེན་སོར་སྤྱད་དང་། རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ནི་རྗེས་སྐོབ་
 གྱི་སྐབས་དང་། དགའ་བདེ་གཉིས་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་གསུམ་ནི་མཉམ་
 གཞག་གི་སྐབས་སོ། ཁ་ཅིག འདུས་པའི་སྦྱར་རྒྱལ་གི་ནང་ཚན་རུ་གྱུར་(༡༡༥)
 པའི་སོར་བསམ་གཉིས་པོའི་གང་རུང་ཡིན་ན། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆ་གཉིས་རེ་མེད་པར་ཐལ། ཁས་
 སྤངས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཡོད་པར་ཡེ་ཤེས་
 ཞབས་ལུགས་པ་དག་བཞེད་པར་གསལ་སྟོན་རུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །
 འཕགས་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱབ་ཟེར་ན། འཕགས་ལུགས་ལའང་དེ་ལ་བསྐྱེད་
 རྫོགས་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འཕགས་ལུགས་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 ཆ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། གོང་རུ་རིམ་
 ལྟར་ཡན་ལག་རྒྱལ་སྤྱད་ཚུལ་སྟོན་པའི་གསལ་སྟོན་ལས། སྦྱིར་སོར་བསམ་རིམ་
 པོ་བསྐྱེད་རིམ་མམ་རྫོགས་རིམ་རུ་མི་བྱའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤང་དོ། བྱི་བྱག་

དུ་རང་གི་གཞུང་གང་ནས་རིམ་གཉིས་གང་གི་ཆ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ན། འཕགས་ལུགས་ལྟར་ན་རྣམས་རིམ་གྱི་ཆ་བཤད་པར་བྱས་ན་ལེགས་
པར་སེམས་སོ། །ཞིས་གཞུངས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་སོ། །

[illegible]

༩ ལུས་དབེན་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཤ་མོའི་
དམིགས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་ནས་བྱ་བ་དེ་བྱུང་པར་ཅན་འདྲེན་ཅུས་ན། དགའ་
བཞིའི་སྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱུར་ལ། དམིགས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་གྱང་ལྷ་
བདེ་མ་བྱུང་ན་རྫོགས་རིམ་སྒྲིམ་པའི་མཆམས་འདི་ནས་གཙུག་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་བསྒྲུམ་པར་བྱའོ། །གང་ལ་དམིགས་པ་གཏོང་པའི་
ཡུལ་ནི། སྐྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་ལོ་རྒྱུ་དབྱུངས་སམ་ལོ་རྒྱུ་སུ་ག་གང་རྩལ་དང་།
བྱུང་མེད་གྱི་རྩ་གའི་ནང་ཏུ་ཐིག་ལེ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་
བསྒྲུམ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐིག་ལེའི་ཁ་དོག་ནི་རང་ལྟའི་ཁ་དོག་ཏུ་བྱ་སྟེ་རྣམ་
རྒྱུད་གི་རིགས་གྱི་སྐྱབ་པ་(༧༥ན)པོའི་དཀར་པོ་བྱ་བ་སོགས་སོ། །གསལ་སྒྲོན་ཏུ་
ཞལ་ཡུང་དང་། སྒྲོན་གསལ་གྱི་ཡུང་དྲངས་པ་ལྟར། བྲིད་ཡིག་རྣམས་སུ་རང་གི་
སྟོང་གའི་རྩྭ་ལས་ཐིག་ལེ་ཡབ་པར་གསུངས་ཤིང་། གདན་རྫོགས་དམར་བྲིད་
སོགས་ན་ཉི་གདན་སྟན་མ་སྟེད་ཅམ་གྱི་སྟེང་ཏུ་དམིགས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་བྲིངས་སྟོང་དང་བྲལ་བར་ཆེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་བཟུང་
བས་རྒྱུད་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་དབང་གིས་གནས་དེར་རྒྱུད་འདུ་ཞིང་
དབྱུ་མར་ཁྱལས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་རྟགས་རྟག་དང་སྟོང་པ་བཞི་
འཆར་རོ། །འདིའི་མར་མེ་ལྟར་འབར་ལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་ལ་ཉམས་
འཆར་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་འདྲ་མིན་གསུངས་པ་ཡོད་

ཀྱང་། རྒྱ་རྩ་ཆོས་དྲུག་གི་བྲིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྟར་སོགས་སུ། ཉིལ་མར་གྱི་
 མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་དུ་མ་འཆར་གསུངས་འདུག་པས། མར་མེ་ཁོའི་
 མེ་ལྷེ་ལྟ་བུ་འཆར་བ་ཡིན་གྱི་འོད་ཤར་བ་ལྟ་བུ་སྤང་བ་མིན་པར་སེམས་སོ། །
 དཔུ་མར་རྒྱང་ཞུགས་པས་ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོའི་མེ་དཔུ་མའི་ལམ་ནས་འབར་ཏེ་
 བྱང་སེམས་ལྷ་བ་ལས་དགའ་བཞི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་དཔུ་མའི་ལམ་
 ནས་ཕབས་པ་དགོས་པར་གསུངས་ན་སྐབས་འདིར་ཅ་མཐུད་ཅུང་ཟད་སྟོད་
 དུའང་མ་སོང་བས་ཅ་མཐུད་གྱི་ཐད་ནས་དཔུ་མ་བརྒྱད་དེ་རི་ལྟར་འབབ་ཅེ་
 བ། འདིར་ཅ་མཐུད་གྱི་ཐད་ནས་ཅ་མཐུད་ཀྱིས་བཀག་པས་དཔུ་མ་ནས་མི་
 འབབ་ཀྱང་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་དཔུ་མར་འབབ་པས་དགའ་བཞི་འདྲེན་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བོ་ནས་བྱང་སེམས་བབས་པ་མགིན་པར་ཅ་འཁོར་ནས་འདྲ་ཐེབས་
 ཤིག་འབྱུང་བས་དགའ་བཞིའི་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་ཡང་ཅ་མཐུད་ཀྱིས་བཀག་
 ནས་ཅ་འདབ་དུ་གྱེས་པ་སྟེང་གར་ཅ་འཁོར་(༧༥)ནས་དཔུ་མར་བབས་པས་
 མཆོག་དགའ། རྒྱལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོ་ནས་ལྷེ་བའི་དཔུ་མར་ལྟན་ཅིག་བབས་པ་
 ལས་བྱུང་དགའ། གསར་གནས་སུ་ཁོར་བུའི་ཅེར་བབས་པ་ལས་ཡས་བབས་
 ལྟན་སྟེས་གྱི་དགའ་བ་སྟེ་བར་འཛོག་པར་ཆོས་དྲུག་གི་བྲིད་ཡིག་སོགས་ལས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་སྟེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་འཇིགས་བྱེད་རྫོགས་
 རིམ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་སྟེང་གའི་སྟེང་འོག་གི་ཅ་མཐུད་རྒྱམས་རྫོགས་པར་མ་
 སྟོལ་བར་དུ་སྟེང་གའི་ཅ་མཐུད་བྱ་ག་ནས་འབར་འཛོག་བྱེད་པ་མི་འོང་ཡང་།
 ཞེས་གསུངས་སོ། འདིར་ཡིག་རྒྱང་ལས། ཡས་བབས་གྱི་དགའ་བ་སྟེ་བ་ལ། ཅ་
 མཐུད་མ་སྟོལ་ཡང་གཏུམ་མོའི་མེས་བཞུས་ནས་དགའ་བཞི་སྟེ་བ་ཡིན། དཔེར་
 བ་རྒྱའི་གཤམ་གས་པའི་ནང་མར་འབྱགས་པ་ཡོད་པ་འོག་ནས་མེ་སྐར་བས་ལྷ་
 ནས་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །གསུངས་ཏེ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཅ་མཐུད་གྱི་ཐད་
 དུའང་དཔུ་མ་ནས་འབབ་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་མིན་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །

[illegible]

ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་ལོར་མཆོག་དགའ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྐབས་འདིའི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཟིན་བྲིས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ལས། སྐབས་
 འདིར་བྱང་སེམས་སྤྱི་པོ་ནས་མགིན་པར་སླེབ་པ་ན་དགའ་བ་སོགས་ཀྱི་དགའ་
 བཞི་སྤྱི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམས་རྫོགས་ལས་ཀྱང་། ཆུང་ཆུང་གིས་ཐིམ་
 པའི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་ཁྱུ་བ་གནས་གང་རུ་སླེབ་པ་ན་ཡས་བབས་ཀྱི་
 དགའ་བཞི་སྤྱི་ཚུལ་ནི་(༡༧)བྱང་སེམས་སྤྱི་པོ་ནས་མགིན་པར་སླེབ་པ་ན་ཡས་
 བབས་ཀྱི་དགའ་བ། དེ་ནས་སྤྱིང་གར་སླེབ་པ་ན་མཆོག་དགའ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷར་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་བྱང་
 སེམས་རྫོང་རྗེའི་ཅར་སླེབ་པ་ན་དགའ་བ་དང་། ལྷང་བའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་སྤྱི་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་དགའ་བཞི་དང་སྟོང་བཞི་གངས་སྤྱོད་རུ་སྤྱི་བ་ཞིག་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་ཡས་བབས་ལྷན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་བཞིར་སྤྱི་བའི་དགའ་
 བཞི་དང་སྟོང་བཞི་གངས་སྤྱོད་རུ་སྤྱི་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོང་རུ་
 མགིན་པ་སྤྱིང་ག་ལྟེ་བ་རྣམས་སུ་བྱང་སེམས་བབས་པ་ལས་རིམ་བཞིན་དགའ་
 བ་དང་པོ་གསུམ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
 པས་ཀྱང་རང་ལུགས་ནི་གནས་དེ་རྣམས་སུ་ལྷན་སྤྱིས་ཉིད་ལས་སྤྱི་བ་བཞི་དང་
 སྟོང་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་རུས་མཉམ་རྩོམ་གཅིག་རུ་འབྱུང་བར་བྱས་ན་གོང་
 རུ་བཀོད་པའི་ཐུག་ཆེན་ཐིག་ལའི་ལུང་དང་། རྫོང་སྤྱིང་བའི་ལུང་དང་ཐུབ་པ་
 དཔལ་གྱི་ལུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 ཞེས་དང་། རྫོང་དག་དབང་བྱམས་པས་ཀྱང་གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་ལས། སྤྱི་
 པོའི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་བཞུས་ནས་མགིན་པ་སྤྱིང་ག་ལྟེ་བར་སླེབ་པ་དང་
 མར་མེ་ལྷར་འབར་གྱི་བར་གྱི་རྣམས་རྣམས་ཤར་བ་རུས་མཉམ། དེ་ནས་ཆུང་
 བ་བ་ཐིམ་རྣམས་སྤྱིང་བ་དཀར་ལམ་པ་འཆར་བ་དང་བྱང་སེམས་རྫོང་རྗེའི་ཅར་
 བར་སླེབ་པ་རུས་མཉམ། ཞེས་པ་ནས། ཡས་བབས་ལྷན་སྤྱིས་ལས་སྤྱི་བའི་དགའ་

[illegible]

མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་པོ་ནས་(༤༠བ)མགྲིན་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་བཞིར་
 བྱང་སེམས་བབས་པ་ལས་བཞག་པའི་དགའ་བཞི་དང་སྟོང་བཞི་བྱངས་སྟོང་
 ཏུ་གསུངས་པའི་དགའ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་དགོངས་སམ་སྟམ་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་
 ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ་དང་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱི་བཞེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་པཎ་
 ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་ཀྱང་། དོན་མི་གཅིག་པ་དྲགས་ཚླགས་ལྟར་
 འཐད་དམ་སྟམ་སྟེ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་དེའང་ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེའི་དགོངས་པར་
 བྱས་པ་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐབས་འདིར་དགའ་བཞི་སྟེ་ཚུལ་བྱང་སེམས་བབས་
 པའི་གནས་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ལ། སྟོང་བཞི་ཀྱན་རྟོག་རགས་རིམ་ནས་ཐིམ་
 ཚུལ་གྱིས་བཞག་པས་སྟེ་ཚུལ་མ་ངེས་པར་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཇུག་ཞིང་
 རྒྱང་ཐིམ་དགའ་བའི་རིགས་ལ་ནི་དགའ་བཞི་སྟོན་ལ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་
 རྟོག་པ་ལ་ནི་སྟོང་བཞི་སྟོན་ལ་འབྱུང་བ་སོགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་ག་ལྟར་སྟེ་སྟེ་འཛོག་པའི་
 སྐབས་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མས་བརྟན་གྱི་རྒྱན་ལས་སྤར་
 ཡང་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་འདྲེན་པ་ཡོད་པར་མདོན་ནོ། །སྟོང་ཁའི་ཆ་
 མདུད་སྟོང་པར་མ་གྱུར་པར་མས་བརྟན་ཚླགས་པར་མི་འཆར་བར་ཡིག་རྒྱང་
 གི་སྟོར་དང་། པཎ་ཆེན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཁྱེད་དགའ་བའི་
 རིགས་ཀྱིས་རྒྱང་དཔུ་མར་ཁྱགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྟོང་པ་བཞི་
 ཤར་བའི་ཆོ་གཏུམ་མོ་འབར་འཛོག་གི་དམིགས་པ་སོགས་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན།
 སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་རྟོག་པ་འཛོན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
 སྟེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བར་བྱིན་ཐེག་པར་མོས་སྟོང་པས་ལྷག་མཐོང་
 མཉམ་གཞག་ཏུ་སྟོང་བའི་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་ཚླགས་རིམ་སྐབས་སྟོང་ཉིད་
 ལའང་དཔུད་སྟོན་མི་བྱ་བར་འཛོག་(༤༡ན)སྟོན་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །རྗེ་དག་དབང་བྱམས་པའི་གདན་ཚླགས་སྟོང་པོ་

ལས་ཀྱང་། འདིའི་སྐབས་ཟིན་གྱིས་མང་པོར་ཐིག་ལེ་སྤྲོ་མོ་ལ་རྒྱུད་ཐིམ་པའི་
 འོད་གསལ་ཤར་བའི་རྩ་འཁོར་གསལ་འདེབས་པ་བྱང་སེམས་དབབ་སྡོག་གི་
 དམིགས་པ་སྦྱོར་བ་སོགས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་
 སྦྱོར་ཉིད་ལ་ཡང་འཛིག་སྟོན་ཁོ་ན་བྱེད་གྱི། དཔུང་སྟོན་བྱས་ན་རྒྱུད་འདུས་པ་
 ཟུར་གྱིས་ནས་འོད་གསལ་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཉིད་བསྟོན་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་
 བར་གསུངས་པའི་གནད་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་སོ། །ལྟ་བའི་ཡིག་
 རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པའི་ཆོ།
 དཔུང་སྟོན་འཛིག་པའི་ཞར་ལ་ངེས་པའི་ལྟ་བ་འཛིན་སྒྲངས་ལ་མ་འཛིག་ཅིག །
 ཅེས་ཚོགས་རིམ་མཉམ་གཞག་སྐབས་དཔུང་པ་འཛིག་དགོས་ཀྱང་། ལྟ་བའི་
 འཛིན་སྒྲངས་མ་ཤོར་བ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཡིག་རྒྱུད་གི་སྟོར་ན་འདི་
 འདྲ་གཞན་མང་ངོ་། །འོ་ན་སེམས་དབེན་གྱི་ཡིག་རྒྱུད་ལས། འོད་གསལ་གྱི་
 སྐབས་སུ། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཆོ་འདི་འོད་གསལ་ལོ་སྟོན་ཏུ་བྱན་
 པ་དང་། འདི་ནི་ཉེར་ཐོབ་སྡོན་ཏུ་སོང་བ་ལས་བྱུང་བའོ་སྟོན་ཏུ་བྱན་པ་དང་།
 འདིའི་རྗེས་སུ་སྦྱུ་ལུས་འབྱུང་བོ་སྟོན་ཏུ་བྱན་པའི་བྱན་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པར་
 བྱའོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འདི་འདྲ་
 སྤུ་མ་གཞན་གྱི་གསུང་སྟོན་བཀོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རྗེ་རང་གི་དགོངས་པ་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་མིན་བཟླ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་ཡིན་ཆོ་སེམས་
 དབེན་གྱི་འོད་གསལ་སྐབས་སུ་ཡང་ཀྱན་རྟོག་རགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་
 དགོས་སོ། །རྒྱུད་དབུ་མར་(༥༧བ)ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་
 མིན་པའི་དགའ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་དེ་གསུམ་ལ་ལྷན་
 སྦྱེས་མེད་པར་ལྷ་ཞི་པའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཏུ་བཤད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །
 ལུས་དབེན་འདིར་སྦྱོར་པ་བཞི་སྟེ་ཚུལ་ངེས་པར་བྱབ་པ་དཔལ་ལྷན་བྱེད་
 དགོས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་ཐིམ་དཀའ་སྤྱོད་དང་བྱང་སེམས་འཇུ་དཀའ་སྤྱོད་

མི་འདྲ་བས་མ་དེས་པར་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པར་ཆད་ལྟན་རུ་མས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་སྒྲོན་རུ་འདྲ་། དེ་ནི་ཐུབ་པ་དཔལ་ལྟར་བྱས་ན་
མཐུན་ཆོབས་ཆེ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་མཐུན་ཆོབས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་མ་
གཏོགས་དེས་པར་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
སྐབས་སུ་སྤྱོད་མོ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཁྱེད་གསུམ་གནས་ཐིམ་གསུམ་
བྱས་པའི་རྒྱུད་བའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སྐྱེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་པཎ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས། དེ་ལྟར་ཁྱེད་གསུམ་གནས་ཐིམ་གསུམ་སོགས་རྫོགས་
རིམ་པའི་རྒྱུད་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཅིན་བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་འོང་ཡང་ངོ་
མོ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་དངོས་མིན་
པར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རིམ་ལྔ་རིང་
ལྷགས་སྒྲིང་པོར་ཡང་དེ་བཞིན་རུ་གསུངས་མོད། མཁས་པ་སློབ་བཟང་ཆོས་
རམས་པས་དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་རིམ་རུ་མཐའ་གཅོད་ལས་གསུངས་པར་
བཤད་པ་ལྟར། ལེའུ་བརྟན་པའི་མཐའ་དཔྱད་རིན་ཆེན་ལྷ་གྲུ་དང་། སྦྱོང་པའི་
སྐབས་ཀྱི་གསལ་སྒྲོན་གཉིས་ཀར། གལ་ཏེ་གང་ཟག་གི་རིགས་ཁ་ཅིག་གིས་
བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་མོ་མཐར་ཐུན་པ་ན་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔལ་སྤྱིད་པ་དང་། ཕྱི་
ལྷག་རྒྱ་དང་སྦྱོར་བ་སྟོག་ཚོལ་རུ་འགྲོ་བའི་གནད་ཤེས་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་རྒྱུད་རྒྱ་(༡༢ན)རྒྱུ་ཐིམ་པའི་དགའ་བཞི་སྐྱེད་ལུས་ན་ནི་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་ཡང་ལམ་རུ་འཛོག་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རུ་བྱ་དགོས་
ཏེ། ཞེས་དང་། ཁྱད་པར་ལེའུ་རྟག་པའི་མཐའ་གཅོད་ལས། ལྷག་རྒྱ་སྟོག་ཚོལ་རུ་
འགྲོ་བའི་སྟོན་སྟོང་པ་བཞི་འདྲེན་པ་ནི། སྐབས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐབས་སུ་
བྱུང་རུ་རྒྱག་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་ཀྱི་བྲིད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཀྱང་། བསྐྱེད་
རིམ་པའི་དགའ་བཞིས། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་རིམ་པའི་

དགའ་བཞི་དྲུངས་པ་རུ་མ་ཞིག་འོང་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མཁས་པ་ཚོས་
 རམས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་སྟུང་ཞིང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་བསྐྱེད་
 རིམ་སྟོམ་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྟོམ་པའི་ལུགས་སུ་མ་བྱས་པས་
 གང་ཟག་བསྐྱེད་རིམ་པ་ཡིན་ཀྱང་རྫོགས་པ་རྫོགས་རིམ་རུ་འཕྲོས་པར་དཔལ་
 ལུན་སྟེན་རྒྱུད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་སྤོང་བའང་རྗེའི་གསུང་
 རྩ་མ་གཉིས་དང་མཐུན་པར་མངོན་ནོ། །ལུས་དབེན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཚས་ཅན་
 གྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་རོ་གཅིག་རུ་ལྟ་བ་ལ་རུ་མ་རོ་
 གཅིག་རུ་བལྟ་བ་དང་། བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ཚས་ཅན་
 གྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་རུ་མར་ཤར་བའི་སྟོང་ཉིད་གྱི་རྣམ་འགྱུར་རུ་བལྟ་བ་ལ་རོ་
 གཅིག་རུ་མར་འཆར་བ་ལ་སྟོབ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །ལུས་དབེན་ལ་
 རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། ལུས་དབེན་སྐྱོད་རྫོང་ཞེས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ན་
 རྫོགས་རིམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལུས་དབེན་སྐྱོད་རྫོང་ཞེས་ཉིང་
 དེ་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིའི་འོག་རུ་
 གསལ་སྟོན་ལས། ལུས་དབེན་ལ་ལོབས་པ་ན་སྐྱོད་རྫོང་ཞེས་ཉིང་དེ་འཛིན་(༡༩བ)
 ལ་གནས་པར་གསུངས་ལ། རིམ་པ་དང་པོར་ཡབ་སྐྱོད་རྫོང་ཞེས་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །

ལྷན་དཔེན་དང་དག་དཔེན་གྱི་ལོ་ལྔ།

༥ གཞིས་པ་རག་དབེན་བཤད་པ་ལ། རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་སྐྱ་རྩ་
 རྩའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། རག་དབེན་གྱི་ཤོ་རིམ་ནི་རག་དབེན་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 བཟུམ་པ་སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྫོགས་པ་པོའི་རྫོགས་རིམ་པའི་
 ལྟའི་སྐྱ་དཔོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རག་དབེན་གྱིས་རྒྱང་སྤྱིང་ཁའི་དབུ་མར་བསྐྱས་

ཏེ་ཐིམ་པར་བྱེད་པ་ལ། དབུ་མའི་གནས་གཞན་ཏུ་རྒྱུ་བཟུས་ནས་ཐིམ་པ་
 ལས་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་སྟོན་ཏུ་སོང་ན་སྤྱོད་པས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག །
 དང་པོར་ངེས་པར་གནས་གཞན་ཏུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་མ་བྱས་པར་
 སྒྲིང་ཁར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་མི་རུས་པས་བྱུང་བ་ན། ཐོག་མར་
 སྒྲིང་ཁར་གནད་ཏུ་བཟུན་ནས་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པའི་ཚྭ་གསུང་རིམ་གྱི་གཞུང་
 ཚད་ལྡན་མེད་པར་བཤད། བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དྲིལ་བུ་པའི་རིམ་
 ལའི་ཐོག་མར་སྒྲིང་ཁར་གནད་ཏུ་བཟུན་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་
 ཐོག་མར་སྒྲིང་ཁར་ཁྱུ་ཡིག་བསྐྱོམ་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པའི་བདག་བྱིན་
 རྒྱལ་བ་དང་། སྒྲིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་རྗེས་བཞུས་བྱེད་པ་ས་བོན་མེད་པའི་
 བདག་བྱིན་རྒྱལ་བ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་
 ལུགས་དང་དྲིལ་བུ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྒྲིང་ཁར་གནད་ཏུ་བཟུན་ནས་
 བསྐྱོམ་པར་བཤད་པར་སྤྱོད་པའི་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ལྟ་སྒྲིམ་སྒྲིང་པ་ལ་
 ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བཟུན་དགོས་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་གསལ་སྟོན་ལས་ཀྱང་
 གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངག་དབེན་ལ་ཚྭ་གསུང་རིམ་པའི་
 ལུས་དབེན་སྟོན་ཏུ་འགོ་དགོས་པར་བཤད་པ་སྤྱོད་པའི་གོ་རིམ་མོ། །ངག་དབེན་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་ཏུ་(༡༩ན)འདོད་པ་ཨ་བྱ་ན་རེ། ངག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་ཏུ་
 བཞག་ཏེ། སྟོང་བཟུས་ལས། གསུང་གི་རྗེ་རྗེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པས།
 བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཀྱི་དབེན་པ་རྗེས་སུ་བཅལ་ལོ་ཞེས་
 སེམས་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་ལས་འདས་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པས། ངག་དབེན་
 དེ་ལས་མ་འདས་ལ། ངག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི།
 ལྟ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་མིན་པ་ལ་དགོངས་གྱི། ཅིག་ཅར་
 བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་ནི་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྟོང་བཟུས་
 ཀྱི་ངག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་ལས་འདས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་

སྐད་ཅིག་དང་། རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བསྐྱེད་རིམ་དང་རག་དབེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་དོད་ལུབ་སྐྱར་ཡང་
 ས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་ལ་སྐྱར་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །རག་དབེན་དང་རྩོད་
 བཟུངས་ཀྱི་ནུལ་འཕྱོར་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ལེན་བཅུ་པར་བསྐྱེད་རིམ་
 པས་ལྷ་ལ་སྒྲིང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་རྒྱང་སྐྱེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩི་རྩེའི་བཟུངས་
 པ་བྱེད་པར། དེའི་ཐད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་དང་། རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་ཞེ། དེ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་མིན་གསུངས་པ་ནི།
 བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩོགས་པ་དངོས་སྐྱེ་མི་ལུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་བ་ཆགས་པ་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྒྲིང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དེ་འདྲའི་རྩོད་བཟུངས་དེ་
 ཚོགས་རྩིས་འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༥ འདིར་རྩོད་བཟུངས་བྱེད་པ་ལ་རྒྱང་སྐྱེས་རྩོད་བཟུངས་གསུམ་ལ་རིམ་
 གྱིས་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ནི། དང་པོ་(༡༩༧)རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་དང་། དེ་ནས་
 སྐྱེས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་རྩིས་རྩོད་བཟུངས་བསྐྱེད་
 པ་ལ་འཇུག་པའི་གོ་རིམ་ངས་ཅན་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །ལམ་གྱི་སྐབས་རྩོགས་
 རིམ་ཐམས་ཅད་རྒྱང་དཔྱད་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་
 བས། རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་བསྐྱེད་པས་རྩོགས་རིམ་བྱེད་པར་ཅན་སྐྱེས་
 ཏེ་དངོས་གྲུབ་ནམ་གཉིས་བདེ་སྐྱེས་ཏུ་འགྱུར་པ་དང་། རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་
 པའམ་ཤེས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་ན། འཁོར་བའི་གནས་འདིར་རང་གི་ནམ་ཉོག་གིས་
 བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཛོལ་ཞེ། དར་གྱི་སྐྱེ་བ་རང་གི་
 ཁ་རྒྱས་འཛིང་བ་བཞིན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་ཤེས་མ་ཤེས་ཀྱི་
 སྐྱེ་ལོན་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་ཞེ་རྩི་རྩེའི་བཟུངས་
 པ་ལ་འཇུག་པར་བྱོ། །འོ་ན་རྒྱང་ལ་དབྱེ་བ་དུ་ཞེ་ན། ཅ་བའི་རྒྱང་ལ་དང་

ཡན་ལག་གི་ལྷ་སྟེ་མདོར་བསྟུན་བཅུར་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་བཅུ་འདི་པོ་ལ་སྟོག་
 འཛིན་གྱི་རྩ་བའི་གནས་ནི་སྟོང་ཁ་དང་མི་བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་རང་བཞིན་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆོ་སྣ་
 བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་དལ་བར་རྒྱ་ཞིང་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཁམས་སུ་གསུངས་སོ། །ཐུར་
 སེལ་གསང་གནས་ན་གནས་ཤིང་། རིན་འབྱུང་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་རྒྱུད་། ཁ་དོག་སེར་པོ་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆོ་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་
 དྲག་ཏུ་དང་འབྱུང་བ་སའི་ཁམས་སུ་གསུངས། གྱེན་རྒྱ་མགིན་པར་གནས་ཤིང་
 འོད་དཔག་མེད་དང་སེར་རྩྭ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱུད་ཁ་དོག་དམར་པོ་རྒྱ་བའི་ཆོ་སྣ་
 བྱག་གཉིས་ནས་དྲག་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་མའི་ཁམས་སུ་གསུངས། མཉམ་གནས་སྟེ་
 བར་གནས་ཤིང་དོན་གྲུབ་དང་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱུད་ཁ་དོག་ལྷང་ནག་གཙོ་
 བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་(༥༥)བའི་ཆོ་སྣ་བྱག་གཉིས་ནས་དལ་བར་རྒྱ། རྒྱབ་བྱེད་ལུས་
 གྱི་ཆོགས་རྣམས་ལ་གནས་ཤིང་རྣམ་སྤང་དང་མེ་ལང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་
 ཁ་དོག་སྟོན་པོ་གཞི་ལ་འཆི་རུས་མ་གཏོགས་སྣ་བྱག་ནས་མི་རྒྱུ་། དེའི་རུས་སུ་
 རྒྱ་རྩལ་ནི་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་སོ། །ཁ་དོག་གི་བྱུང་པར་དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་
 དབང་བའི་ཁ་དོག་གི་དབང་རུ་བྱས་གྱི་འཁོར་རུ་རྒྱ་བའི་ཆོ་ནི་སྟོག་འཛིན་གྱི་
 གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་ན་ཐུར་སེལ་སེར་ལ་དཀར་མདངས་ཆགས་པ་དང་།
 མཉམ་གནས་ལྷང་ལ་དཀར་མདངས་ཆགས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་འཇམ་ཆོན་གཅིག་བཞིན་རུ་རྒྱ་བར་གསུངས་སོ། །མགོན་པོ་བཞིའི་
 རྒྱུད་གང་ཅུང་རེས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་ན་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་རྩལ་ནི། གྱེན་
 རྒྱས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆོ་དང་པོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་པ་ཕྲག་གཅིག་སྣ་
 བྱག་གི་སྟེང་དོས་ནས་རྒྱ་བ་ནི་གོས་དཀར་མའི་རྒྱུད་། དེ་ནས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་
 སྣ་བྱག་གི་ལོགས་ནས་རྒྱ་བ་སྟོལ་མའི་རྒྱུད་། དེ་ནས་གངས་དེ་ཙམ་སྣ་བྱག་གི་
 དཀྱིལ་ནས་རྒྱ་བ་སྟུན་མའི་རྒྱུད་། དེ་ནས་དེ་ཙམ་ཞིག་སྣ་བྱག་གི་མཆུ་ལ་བདར་

ནས་རྒྱ་བ་ལྷ་མ་གྱི་འཁྲུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་གནས་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཆེ་
 དང་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་རྒྱ་བ་སྒྲོལ་མའི་ཁྲུང་། དེ་ནས་དེ་ཙམ་རྒྱ་བ་སྐྱབ་མའི་ཁྲུང་།
 དེ་ནས་དེ་ཙམ་རྒྱ་བ་ལྷ་མ་གྱི་འཁྲུང་དང་། དེ་ནས་དེ་ཙམ་རྒྱ་བ་ཤོས་དཀར་མའི་
 ཁྲུང་དང་། སྤར་ལེལ་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་ཆེ་རིམ་བཞིན་སྐྱབ་མ། ལྷ་མ་གྱི་འཁྲུང་།
 ཤོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མའི་ཁྲུང་དང་། སྒྲིག་འཛིན་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཆེ་རིམ་
 པ་བཞིན་ལྷ་མ་གྱི། ཤོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ། སྐྱབ་མའི་ཁྲུང་དུ་འཛིག་གོ།

༩ ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལུ་ནི། རྒྱ་བ། རྣམ་པར་རྒྱ་བ། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ།
རབ་དུ་རྒྱ་བ། དེས་པར་རྒྱ་བ་སྟེ། རིམ་(༤༥)བཞིན་རྣམ་སྤང་། རིན་འབྱུང་།
འོད་དཔག་མེད། རྟོན་གྲུབ། མི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱང་། ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་སྤྱད་ན་རིམ་པ་
བཞིན། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད། སོར་རྟོག་བྱ་གྲུབ། ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དང་། ལྷ་མོའི་དབང་དུ་བཏང་ན་གཟུགས་རྟོ་རྟེ་མ། སྒྲ་རྟོ་རྟེ་མ། དྲི་རྟོ་རྟེ་མ། རྟོ་
རྟོ་རྟེ་མ། རེག་རྟོ་རྟེ་མའི་རྒྱང་དུ་གསུངས་ལ། འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིམ་
པ་བཞིན། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གསུངས། ཁ་དྲོག་རིམ་བཞིན་
དམར། སྟོ། སེར། དཀར། ལྗང་ཁྱུ་འོ། གནས་ནི་དེ་རྣམས་སྟོག་འཛིན་གྱི་ཆ་ཡིན་
པས་རྩ་བའི་གནས་སྟོང་ཁར་བཤད། དེའི་ཡང་སུམ་སྟོར་མ་ནས་བརྒྱད་བུལ་
མའི་བར་གྱི་རྩ་འདབ་ལྷར་རིམ་བཞིན་གནས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྷ་དང་
སྟོག་འཛིན་རགས་པ་སྟེ་དུག་ལ། མིག་ཤེས་ནས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བར་ཡུལ་དུག་ལ་
གཡོ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འཛིན་པའི་རྒྱང་དུག་དང་། ཡུལ་དུག་གསལ་བར་
འཛིན་བྱེད་གྱི་ཆ་ནས་བབྱང་བའི་རྒྱང་དུག་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བཞག་སོ། །རྒྱང་
བརྒྱ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་ཆགས་ཀྱང་མ་བཅས་བར་དུ་སྒྲ་སྟོ་ནས་
འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་ལ་བཅས་མ་ཐག་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་དོ། །ཡན་ལག་
གི་རྒྱང་ལྷ་ག་སྟེ་བྱག་ནས་རྒྱུའམ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་དང་། དེས་པར་རྒྱ་
བ་ལྷ་བྱ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་བ་ལ་དགོངས་པའམ། ཡང་ན་རྒྱང་བརྒྱ་ཅི་རིགས་པ་སྟེ་བྱག་

ནས་རྒྱ་བ་ལ་དེ་བཅུ་ལྷ་བྱག་རྒྱ་བར་བཤད་ཅེས་སྒྱུར་བའི་དོན་ནོ། རྒྱུད་བཅུ་
 ས་དེ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གཞིར་གྱུར་ནས་དོར་བཞུས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་། ལ་ཐུང་གི་
 གཞིར་གྱུར་ནས་ངག་སྒྲ་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད། རྒྱུད་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པས་
 གཞི་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་འཆར་བར་ཡང་གསུངས་སོ། རྣམ་ཤེས་(༥༥ན)རྒྱུད་གི་
 བཞོན་པ་ཅན་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་བཞེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་བཞོད་
 པའི་དོན་ཏེ། དེའང་ཆེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལྷ་བྱ་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་
 མེད་ན་ཡང་རྒྱན་སྒྲ་མ་ནས་སྤི་མར་བཞོད་པ་རྒྱུད་གི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ལྷ་
 བྱ་ལ་བྱའོ།

རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ།

༥ འདི་དག་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྱུང་བ་བཞི་ཕན་ཚུན་མི་འགལ་བར་
 ཐལ། རྒྱུད་ཁམས་དང་རྒྱ་ཁམས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོག་འཛིན་
 གྱི་རྒྱུད་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ཁམས་གང་ཞིག་རྒྱ་
 ཁམས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱུད་བཅུའི་ནང་ཚན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཁམས་གྱི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་རྒྱ་ཁམས་
 པ་ཞེས་བཤད་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤི་མ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱ་
 ཁམས་པ་དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་ཞེས་བཏགས་པ་ནི་རྒྱུད་ཡང་ཡིན་ལ་རྒྱ་ཁམས་ཀྱང་
 ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་
 མཚོ་ལས། རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ལྷའི་རང་དབང་གི་ཁ་དོག་དང་བྱེད་ལས་སོགས་འབྱུང་
 བ་བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་ཏུ་མ་ཞིག་གི་སྟོན་ནས་
 ས་རྒྱུད་སོགས་སུ་བཞག་གི། ཁ་ཡང་ཡིན་རྒྱུད་ཡང་ཡིན་པས་ས་རྒྱུད་སོགས་
 སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱང་བ་དང་ཡན་
 ལག་གི་རྒྱུད་བཅུར་མ་འདུས་པའི་རྒྱུད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོ་རྟེན་

ཕྱིར་བ་ལས་བཏང་བཟུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་མ་ཁྲུང། དེ་ནམས་ཀྱང་རྒྱུ་བརྒྱུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་རྒྱུ་བརྒྱུ་
 བཟུ་ཚུལ་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་རྟོག་བསྐྱེད་
 པའི་སྒྲིག་ཆ་ནས་སྤྱོད་པའི་ཉིན་སྤྱོད་ནས་མཆོན་སྤྱོད་དང་། མཆོན་སྤྱོད་ནས་
 ཉིན་སྤྱོད་གྱི་(༥༥བ)བར་ལྷ་བརྒྱུ་བ་བཞི་བ་བཞིར་བཞོས་པས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་
 ལ་བཏང་བཟུང་ལ་སོགས་པའི་བཏགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱ་
 ཉིད་གྱི་དབྱིད་ཐིག་གི་དགོངས་པར་མངོན་ནོ། །ཁ་ཅིག །མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་
 ལེ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐིག་ལེ་ཡིན་པས་ཁྲུང་ཟེར་ན། དེ་ལ་
 རྒྱུ་སེམས་གྱི་ཆ་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། གདན་
 རྒྱུགས་དམར་བྲིད་ལས། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ནི་སེམས་གྱི་རྟོན་སྟོང་ཁའི་
 ཁམས་དཀར་དམར་དང་། སྒྲིག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཕྱ་བ་དང་སེམས་ལ་སོགས་པ་
 རྒྱུ་ལོད་དོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཉམ་གནས་གྱི་ཁ་དོག་ལ་
 ལྷང་ནག་རྩ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྷང་སེར་རྩ་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་
 པ་བཞིན་དེའི་མཆོན་དང་། རྒྱ་ཀ་ཐམས་ཅད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 བདེན་ཡང་འདིར་གསལ་སྟོན་ལས། ལྷང་སྟོན་ནམ་ལྷང་ནག་རྩ་བའི་ལྷང་སེར་
 རྩ་མ་བའོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཞིབ་ཆ་མཛོད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་རྩ་གཟུང་
 རོ། །ཁ་ཅིག །ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུ་ལ་གྱེན་རྒྱ་སོགས་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་
 བཞི་ཆ་རེ་ལ་ལྷ་མོ་དེའི་རྒྱུ་རྩ་བའི་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འཛིན་ཚུལ་མེད་
 ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲིག་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་དགྲ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་
 གཅིག་རྒྱ་བ་ལྷ་མ་གྱིའི་རྒྱུ་དང་། གྱེན་རྒྱའི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཆོ་གས་དཀར་མོའི་
 རྒྱུ་རྩ་འཛིན་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདན་རྒྱུགས་ལས། ལྷང་སྟོན་
 གྱིས་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུ་གྱེན་རྒྱ་སོགས་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་བཞི་ཆ་རེ་ལ་གསུངས་
 པ་བཤད་པའི་རྒྱུ་སྟེ། དེའི་ལུགས་ལ་ནི་གྱེན་རྒྱ་སོགས་བཞིས་གཙོ་བོ་བྱས་

ནས་རྒྱ་བ་ལ་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱ་བ་ལ་བཞག་པ་དང་། དགུ་བརྒྱ་པ་(༡༦ན)འེའི་བཞི་
 ཆ་ལ་ལྷ་མོ་འེའི་རྒྱ་བ་ལ་བཞག་པའི་རྒྱ་བ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱ་བ་ལ་རིམ་ཅན་མ་གཏོགས་གཅིག་
 ཅན་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་ཟེར་ན། དེ་སྲིད་པར་ཐལ། གྱེན་རྒྱ། མཉམ་གནས། ཐུར་སེལ།
 སྲོག་འཛིན་བཞི་པོ་དེ་རིམ་བཞིན་གོས་དཀར། སྒྲོལ་མ། སྤུན་མ། ལྷ་མ་གྲིའི་རྒྱ་བ་
 རྒྱ་བ་འཛིན་རྒྱ་བ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་བཞི་གཅིག་ཅན་རྒྱ་བ་འེའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལེའུ་བརྒྱད་པར། མེ་ཏོག་ཀའི་ཀླ་ར་དང་སོགས་ཀྱི་
 དེས་དོན་འཆད་པ་ན། ལུང་སྟོན་ལས། ཀའི་ཀླ་ར་མ་ལི་ཀླ། །ཡུ་ཐི་ཀ་ར་བླ་ར་ནི།
 གོ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བ་སོགས་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པའི་མཆན་དང་།
 རྒྱ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་ནམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། ཀའི་ཀླ་ར་སོགས་བཞི་ལྷ་མོ་བཞིའི་ངོ་བོའི་འབྱུང་བ་བཞིའི་
 རྒྱ་བ་དང་སྤུན་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེའུ་གསུམ་པའི་རྒྱ་བ་
 ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟའི་ནང་ནས་མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་རྒྱ་བ་ཁ་དོག་
 དཀར་པོ། འབྱུང་བ་ཆུའི་རྒྱ་བ་། ཁམས་ཀྱི་དབང་རྒྱ་བ་ན་ལྷ་མ་གྲིའི་དང་སྤུན་
 བ་སོགས་དང་། པའ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རིམ་ལས། སྲོག་འཛིན། ཐུར་
 སེལ། མཉམ་གནས། གྱེན་རྒྱ། རྒྱ་བ་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། མགོན་པོའི་དབང་རྒྱ་
 བ་ན་རིམ་བཞིན། མི་བསྐྱོད་པ། དེ་ན་འབྱུང་། དོན་གྲུབ། འོད་དཔག་མེད། རྣམ་
 རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་། ལྷ་མོའི་དབང་རྒྱ་བ་ན་རིམ་པ་བཞིན། ལྷ་མ་གྲི། སྤུན་མ། སྒྲོལ་
 མ། གོས་དཀར་མོ། སྤུན་མའི་རྒྱ་བ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། ལུང་(༡༦བ)དེ་ནམས་སྲོག་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་
 གཅིག་རྒྱ་བ་ལྷ་མ་གྲིའི་རྒྱ་བ་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གང་ན་རྒྱ་བ་ལས།
 དེའི་ལྷགས་ལ་ནི་གྱེན་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་ལ་ལྷ་མོ་བཞིའི་
 རྒྱ་བ་རྒྱ་བ་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གོང་རྒྱ་བ་དང་སྤུན་ནས་ཞེས་སོགས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཕྱིར་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་ཅིག་ཅར་རྒྱ་བ་མེད་དེ། ལེའུ་རྒྱལ་པར། འཕོར་ཡང་
 བྱང་པར་དག་ཏུ་སྒྲི། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་ལས། ཙ་བའི་རྒྱུད་བཞིའམ་མགོན་
 བོ་བཞིའི་རྒྱུད་དང་། ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་རྒྱ་ཞིང་། མགོན་བོ་བཞིའི་རྒྱུད་
 རུས་མཉམ་ཁོ་ནར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
 རྒྱུད་བཞི་རིམ་བཞིན་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་ཏུ་འཛོག་པ་ལྟར་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས་ལྷ་ག་
 ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལེའུ་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་ཀའི་དོན་ཡང་། མགོན་བོ་བཞིའི་
 རྒྱུད་རེ་རེས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་བཞི་ཆ་རེ་ལ་ལྷ་མོ་རེའི་རྒྱུད་ཏུ་བཞག་
 པའི་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་རྒྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདན་
 རྩེགས་ལས། དགུ་བརྒྱ་རེའི་བཞི་ཆ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲ་བྱག་གི་སྟེང་ལ་སོགས་
 པ་བཞིར་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ཏེ། ཞེས་དང་། གསལ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 བྱེན་རྒྱ་སོགས་རེ་རེས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་བཞི་བཞི་རྒྱ་བའི་ཆན་པ་རེ་རེ་ལ། ལྷ་
 མོའི་རྒྱུད་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བཞི་ནི་རུས་གཅིག་ལ་མི་རྒྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 བྱང་བྱེད་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་སྒྲ་བྱག་ནས་འཆི་རུས་མ་གཏོགས་མི་རྒྱུད་འཕོར་ཏུ་
 རྒྱ་བ་སྟོན་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་དམ་མི་འདོད་ཅེ་ན། མི་འདོད་དེ། ལེའུ་
 རྒྱལ་པའི་རྒྱ་ཀ་ལས། དེ་གཞི་ལ་འཆི་རུས་མ་གཏོགས་སྒྲ་བྱག་ནས་མི་(༥༧)རྒྱ་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་གཞན་མང་པོ་ལས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། འོ་ན་བྱང་བྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གཞན་བཞིའི་འཕོར་ཏུ་ངེས་པར་རྒྱ་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། མན་སྟེར་ནམ་མཁའི་རྒྱུད་བྱང་བྱེད་དཀྱིལ་
 འཕོར་གཞན་བཞི་ལ་བྱང་པའི་རྩྱལ་གྱིས་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། རུས་འཕོར་ནས་ནམ་
 མཁའི་རྒྱུད་ལོགས་སུ་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་
 རྩེགས་ངེས་དོན་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པར་བཤད་པར་དོར་བཞུས་ཟིན་
 བྱིས་ལས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། དེའི་དོན་

ཟིན་གྱིས་དེ་ཉིད་ལས། ཁམས་བཞི་ལ་བྱལ་པ་ནི་དེ་ནམས་སྒྲ་སྒྲོར་རྒྱ་པའི་ཆོ་
 བྱལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་བ་མིན་གྱི་ནང་ན་གནས་པའི་ཁམས་བཞི་ལ་བྱལ་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་སྐགས་རིམ་ལེའུ་བརྩ་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷ་ལ་དབང་ཤེས་ཡུལ་
 ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་འཛིན་པའི་རྒྱང་སྐགས་སུ་དབྱེ་བ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ།
 གོང་དུ་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ནམས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་
 པའི་བཞོན་པའི་རྒྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོན་ལམ་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་
 རྒྱལ་རྟོག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། དབང་
 ཤེས་ལས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཤེས་རབ་རྒྱ་
 མཆོའི་གསང་ཚོགས་ལས་རྒྱལ་རྟོག་གི་བཞོན་པའང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ཡན་
 ལག་གི་རྒྱང་ལྷ་དབང་ཤེས་ལྷའི་རྒྱང་དུ་བྱེད་ན་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་སྐྱར་ཞེ་ན། རྒྱ་
 བ་མིག་ཤེས་གྱི་དང་། རྒྱལ་པར་རྒྱ་བ་ན་བའི། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་སྐྱེའི། རབ་དུ་
 རྒྱ་བ་ཆེའི། དེས་པར་(༥༧བ)རྒྱ་བ་ལུས་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱང་དུ་འཛིན་གོ། །འོ་ན་ཨ་
 སྐྱེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་འཇིགས་བྱེད་ཚོགས་རིམ་ལས། རྒྱ་བའི་རྒྱང་རབ་རྒྱ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དང་། ཐང་སག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་འཇིགས་ཚོགས་
 བའང་ཡང་དག་རྒྱ་དང་རབ་རྒྱ་གོ་རིམ་བསྐྱོག་སྟེ་སྐྱ་སྟེ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་
 ཡོད་པའི་དེ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་འདྲའོ། །འོ་ན་རེ། བྱིས་རྒྱ་བ་ནས། དེས་རྒྱའི་
 བར་དུག་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་སྐྱང་། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད་། དོན་གྲུབ། མི་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱང་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་བ་འོད་དཔག་མེད། རྒྱལ་
 པར་རྒྱ་བ་མི་བསྐྱེད་པ། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་རིན་འབྱུང་དུ་བྱེད་པ་དང་། རབ་
 རྒྱ་རྒྱལ་སྐྱང་། དེས་རྒྱ་དོན་གྲུབ་གྱི་རྒྱང་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷ་མགོན་པོ་ལྷའི་རྒྱང་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཁ་དོག་གི་སྒྲོན་ནས་འཛིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། པཌ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་རིམ་ལས།

[illegible]

ཀྱང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཕྱི་ནང་མཐུན་མི་དགོས་ཟེར་ཡང་། རང་ལུགས་ལ་
 དགྲིལ་ལོར་ཆེ་བ་མགོན་པོ་བཞིའི་རྒྱུད་གི་འཕོ་བ་ཉེར་བཞི་དང་། འབྲུང་རྒྱུད་
 ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བ་གོ་དུག །སྣ་ཕྱག་འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ལ་
 རྒྱུད་གྱི་ལུགས་དང་། མ་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྲུང་དང་བརྟག་གཉིས་སྒྲིག་ལུགས་ལ་
 འཕོ་ཆེན་བརྒྱ་དུག་དང་། འབྲུང་རྒྱུད་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་གི་འཕོ་བ་རེ་བཞི་དང་།
 སྣ་ཕྱག་འཕོ་བ་བརྒྱད་ཏུ་འདྲོད་དོ། །དེ་ཡང་མ་རྒྱུད་ལྷ་རྣམ་པ་མགོན་པོ་བཞི་
 (༥)རེ་རེའི་རྒྱུད་དགྲུ་བརྒྱ་རེ་རྣམས་ནས་དགྲིལ་ལོར་གཞན་ཏུ་འཕོ་བའི་
 འཕོ་ཆེན་ཉེར་བཞིར་བྱེད་ཅིང་། ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཉི་བྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་
 ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་རེའི་མཆོམས་ནས་འབྲུང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལོར་གཞན་ཏུ་འཕོ་
 བས་འབྲུང་རྒྱུད་གི་འཕོ་བ་གོ་དུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དགྲིལ་ལོར་ཆེ་བའི་སྒྲོག་ཐུར་
 གཉིས་སྣ་ཕྱག་གཉིས་ཀ་ནས་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་བས་དེ་གཉིས་ལ་སྣ་ཕྱག་གི་འཕོ་བ་
 མེད་ཅིང་། གྱེན་རྒྱ་དང་མཉམ་གནས་གཉིས་ལ་འཕོ་བ་རེ་དང་སྣ་ཕྱག་འཕོ་
 བ་གྲངས་མཆོངས་སུ་འཛོག །མ་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྲུང་སྒྲིག་ལྷ་རྣམ་པ་ཞག་གཅིག་གི་
 རྒྱུད་ཉི་བྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་སྟོང་དང་བྱེད་དང་བཞི་བརྒྱ་རེའི་མཆོམས་
 ནས་འབྲུང་བ་ཆེ་བའི་འཕོ་བ་རེ་དང་། དེའི་བཞི་ཆ་རེ་ལ་འབྲུང་བ་རྒྱུད་བའི་
 འཕོ་བ་རེ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། འབྲུང་ཆེན་གྱི་འཕོ་བ་བརྒྱ་དུག་གི་བྱེད་སྒྲོག་ཐུར་
 གཉིས་ལ་སྣ་ཕྱག་འཕོ་བ་མེད་པས། མེ་མཉམ་གཉིས་ཀྱི་འཕོ་བ་ལ་སྣ་ཕྱག་གི་
 འཕོ་བ་བརྒྱད་བཞག་པའོ། །ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཉི་བྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པོ་
 ལ་སྣ་ཕྱག་གི་འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སམ་བརྒྱད་དང་། སྣ་ཕྱག་འཕོ་བ་མེད་ཀྱང་
 དགྲིལ་ལོར་འཕོ་བ་དེ་ཅམ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྣ་ཕྱག་གཉིས་ནས་མཉམ་ཏུ་
 རྒྱ་བ་ལ་སྣ་གཡས་གཡོན་གྱི་འབྲུང་འཇུག་ཁྲག་པ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བཅི་བ་
 ཡིན་པས། གཡས་གཡོན་གྱི་འབྲུང་འཇུག་ཁྲག་པ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཅི་
 རྒྱུ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དུགས་རྣམས་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་མཉམ་རྒྱའི་འབྲུང་འཇུག་

ཁྱལ་པ་རེ་དང་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་བའི་རྒྱང་པ་རེ་ཡུན་མཉམ་པས། མཉམ་
རྒྱུ་ནང་ཚན་གྱི་གཡས་གྱི་འབྱུང་འརྒྱལ་ཁྱལ་པ་གཅིག་དང་གཡོན་གྱི་འབྱུང་
འརྒྱལ་ཁྱལ་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཀ་བསྒྲམས་པ་ལ་(༥/བ) འབྱུང་འརྒྱལ་ཁྱལ་པ་
རེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ ཙ་འདབ་ནས་འཕོ་བའི་རྩལ་ནི། གཙོ་བོ་བདེ་གྱི་སྐྱེས་གས་གྱི་ལྷགས་
ཏེ། སྟིང་གའི་ཙ་འདབ་བརྒྱད་གྱི་རེ་རེ་ནས་རྒྱང་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་
རེ་རྩོགས་ནས་ཙ་འདབ་གཞན་རྩ་འཕོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐུན་ཚོད་གྱི་རྒྱང་།
མགིན་པའི་ཙ་འདབ་བརྒྱ་དྲུག་གི་ཙ་འདབ་རེ་རེ་སྟོང་ཐལ་གཅིག་བྱེད་
དང་བཞི་བརྒྱ་རེ་རྩོགས་ནས་ཙ་འདབ་གཞན་རྩ་འཕོ་བ་ལ་འཕོ་བ་བརྒྱ་
དྲུག་གི་རྒྱང་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་སྟེ་བོའི་ཙ་འདབ་སོ་གཉིས་གྱི་རེ་རེ་ནས་
རྒྱང་དྲུག་བརྒྱ་དོན་ལ་རེ་རྒྱ་བ་ལ་རྩ་ཚོད་རེའི་རྒྱང་དང་། རྟེ་བའི་ཙ་འདབ་
རེ་བཞིའི་རེར་སུམ་བརྒྱ་དང་བྱེད་བཅས་སོ་བདུན་རེ་རྒྱ་བ་ལ་དབྱུ་བྱ་རེའི་
རྒྱང་རྩ་གསུངས་སོ། །རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་དེ་ཙ་གསུམ་གྱི་རོ་རྒྱང་
ནས་རྒྱ་བ་ནི། རྒྱད་རྒྱུ་ཐེང་ལས། སྟེ་དང་གསུང་གི་སྟིང་པོ་གཉིས། །ལ་
ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ། །ཞེས་སྐྱེས་གས་གྱིས་འབྱུང་བོ། །འོ་ན་འདུས་པའི་བཤད་
རྒྱད་ལྟར་ཞག་གཅིག་ལ་སྟེ་དྲུག་གི་རྒྱང་གི་འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་དང་།
མ་རྒྱད་སྟོང་འབྱུང་ལྟར་ན་བརྒྱད་དང་རྩ་འཕོར་ལས་རྒྱང་དྲུག་བརྒྱ་དོན་ལ་
མ་གཏོགས་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་དྲུག་འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་
བཤད་པ་དེ་རྩམས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། རང་རང་གི་ཆེད་རྩ་བའི་
གདུལ་བྱའི་རྒྱང་རྒྱ་རྩལ་ཡིན་པས་མི་འགལ་བར་གསུངས་སོ། །ཞག་གཅིག་གི་
ཐོག་མར་རྒྱང་གང་རྒྱ་ཞེ་ན། ཡར་ངོ་ཆོས་གཅིག་གི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་མཉམ་
གནས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་ཞིང་ཆོས་གསུམ་གྱི་བར་རྩ་དེ་བཞིན་རྩ་རྒྱ་ལ། ཆོས་
བཞི་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་གཡས་གྱི་མེ་རྒྱང་གཉིས་རྒྱ་ཐོག་མ་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་དང་།

མར་ངོ་ཆོས་གཅིག་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་གྱུན་རྒྱས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་ཐོག་མར་
 རྒྱ། (༡༠ན)དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་གཉམ་གནས་ཀྱི་ཐོག་མ་བྱས་ནས་རྒྱ་སྟེ། ཡར་
 ངོ་མར་ངོ་འི་བཙོ་ལཱ་འི་བར་དུ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེལ་ནས་རྒྱ་བར་སྟོམ་འབྱུང་ལས་
 བཤད་པ་འདུས་པའི་སྒྲིབ་ལའང་འདྲ་བར་བཤད་དོ། རྒྱང་ལྟས་ལོག་པས་
 སྒྲིབ་འབྱུང་ཚུལ་ནི་གོ་བར་ཅུས་ལ། སྟེའི་འཆི་སྒྲུ་ནི་ཆོ་ཐར་བྱེད་པ་ཆོ་ལྷ་གང་
 རིགས་ཀྱི་སྒྲུ་བཞེངས་པ་སོགས་དང་། ནང་གི་འཆི་སྒྲུ་ནི་ཁ་སྒྲིབ་བྱམ་པ་ཅན་
 འཛིན་པ། སྟེང་ཁར་དོར་བཞུས་བྱེད་པ་སོགས་སོ། རྒྱང་ལྟས་ལས་འབྱུང་འགྱུར་
 ལུང་དུ་སྟོན་ཚུལ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་མ་གཏོགས་རྒྱང་གི་རྒྱ་ཚུལ་
 དེས་དཀའ་བས་དེའི་དོད་དུ་གནས་མལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་དུས་སྒྱུར་དང་
 དབྱངས་འཆར་གྱི་སྒྲིབ་རྣམས་གསུངས་ཞེས་གསུངས། རྒྱང་གི་རྒྱ་ཚུལ་གཞན་
 གྱིས་དེས་དཀའ་བ་ནི། ལེབ་གསུམ་པའི་ཕུ་ཅུ་ལྟེ་དེས་དོན་འཆད་སྐབས་ཀྱི་
 ལྟོ་ཀ་ལས། རྒྱང་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་མིན་པ་ལ་མི་གསལ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
 པ་ལ་གསལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཞེས་སོ། ཁ་ཅིག་དུས་འཁོར་ལྷགས་ལ་གཡས་
 བས་ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་དུག་གོ་རིམ་བར་མ་ཆད་དུ་རྒྱ་
 ཞིང་། གཡོན་ནས་གོ་རིམ་བཞུག་པའི་སྒྲིབ་ནས་རྒྱང་དུག་བར་མ་ཆད་དུ་རྒྱ་བ་
 ཡིན་ཟེར་ན། དུས་འཁོར་ལྷགས་ལ་སྒྲུག་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། གསལ་སྒྲིབ་སོགས་ལས་གསལ་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེའི་ལྷགས་ལ་རྒྱང་དུག་པོའི་རེ་རེ་སྒྲུ་གཡས་
 གཡོན་རེ་རེ་ནས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་རྒྱ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་གཡས་གཡོན་
 མཆོམས་སུ་དབུ་མ་ནས་དབུགས་ང་དུག་དང་བཞི་ཆ་རེ་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། འདོད་མི་ཅུས་སོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཡས་ཀྱི་(༡༠བ)ས་ནས་གཡོན་གྱི་ནམ་
 མཁའ་འཕོ་མཆོམས་སུ་དབུགས་ང་དུག་བཞི་ཆ་བཅས་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བ་དེ་
 ས་རྒྱང་དང་ནམ་མཁའི་རྒྱང་གི་ཆ་རེ་ལ་འཛོག་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། འཕོ་

མཆམས་སུ་དབུས་ནས་རྒྱང་ད་རྒྱལ་ཀླང་བཅས་རྒྱ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་
 གི་རྒྱང་དུ་དུས་འཁོར་རང་གི་སྒྲོར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདུས་པ་
 སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་སྟོག་ཐུར་གཉིས་གཞི་ལ་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 གཉིས་མཉམ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། བྲལ་ཏེ། དུས་འཁོར་གི་ལུགས་
 ལ་མཉམ་རྒྱ་ལ་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་བྲལ་པོ། །
 ཁ་ཅིག །འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྒྲ་བྲག་སྒར་རྒྱང་མི་རྒྱ་བ་ངོས་སུ་རྒྱང་
 བརྒྱས་པ་ན་ཡང་། སྒར་རྒྱ་བ་ངོས་ཀྱི་དང་པོའི་རྒྱང་དེ་ལ་མ་འཕྲོས་པ་ཞིག་
 ཡོད་དེ། གསལ་སྟོན་ལས། སྒྲ་བྲག་སྒར་མི་རྒྱ་བ་ངོས་སུ་རྒྱང་བརྒྱས་པ་ཡིན་
 ཀྱང་། སྒར་རྒྱ་བ་ངོས་ཀྱི་རྒྱང་འཕྲོས་མི་འཕྲོས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་གཡས་ནས་གྱེན་རྒྱ་རྒྱ་བའི་འཕྲོ་ལ། གཡོན་ངོས་སུ་རྒྱང་
 བརྒྱས་ཀྱང་གྱེན་རྒྱ་མ་འཕྲོས་པ་ཞིག་སྤྱད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
 ཆེ་གཡོན་རྒྱང་བརྒྱས་མ་ཐག་གྱེན་རྒྱ་འཕྲོས་ནས་མཉམ་རྒྱ་གང་ཅུང་རྒྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱང་དེའི་དོན་ནི་སྒར་མི་རྒྱ་བའི་སྒྲ་བྲག་གཡོན་དུ་རྒྱང་
 གསར་དུ་བརྒྱས་ཀྱང་སྒར་རྒྱ་བའི་སྒྲ་གཡས་ངོས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱ་བའི་གྱེན་རྒྱ་ནི་
 འཕྲོས་ལ་ད་ལྟ་རྒྱ་བཞིན་པའི་སྟོག་འཛིན་དང་ཐུར་སེལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 གསར་དུ་བརྒྱས་པ་ཡིན་པས་འཕྲོས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །
 ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་གི་སྟོག་མར་ངེས་པར་མེ་རྒྱང་ནས་འཛིན་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། ཡར་ངོ་མར་ངོའི་རྒྱ་རྒྱལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་བརྒྱས་
 ཟེན་གྱིས་ལས། (༡༡ན)འོན་ཀྱང་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དུ་འང་མེ་རྒྱང་སྟོན་ལ་
 བཤད་ནས་དེ་འདྲ་བ་ཉེར་བཞི་རིམ་གྱིས་བྱང་བས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་རྒྱལ་བརྒྱ་
 རྒྱ་བར་བཤད་པས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་གི་སྟོག་མ་མེ་རྒྱང་ནས་རྒྱ་ཞིང་། ཐ་
 མ་རྒྱ་རྒྱང་གིས་སྤུད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་
 བ། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གསལ་སྟོན་ལས་འབྱུང་ཞིང་། སྒྲ་མ་འབྱུང་རང་གི་ལུང་

ཡང་གསལ་བར་སྤང་བས་ཡར་རོམ་རོའི་དབང་གིས་ཐོག་མའི་རྒྱང་མི་འདྲ་
བ་སྤང་ལྟར་ཁས་བླང་རོ།།

རྒྱང་གིས་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ།

༥ རྒྱང་གིས་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི་སྦྱེ་འཆི་
གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་འཁོར་བའི་བྱ་བ་དེ་རྒྱང་གིས་བྱེད་དེ། སེམས་
ཅན་རྣམས་འཆི་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཐིམ་པ་དང་། རྒྱ་མེ་ལ། མི་རྒྱང་ལ། རྒྱང་སྤང་བ་
ལ་ཐིམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། སྦྱེ་བའི་
ཆོའང་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ལས་རྒྱང་གཡོས་པས་ཉེར་ཐོབ། མཆེད་པ། སྤང་བ།
དེ་ལས་ཀྱན་རྟོག་རྣམས་འབྱུང་། དེ་ལྟར་ཀྱན་རྟོག་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་
པས་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་པས་ལས་བསགས་ཏེ་འཁོར་བར་
འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱང་རྣམས་ཐིམ་པའི་རིམ་པ་ལས་འཆི་བའི་
འོད་གསལ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་། རྒྱང་གཡོས་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་རྟོག་རྣམས་བྱུང་
སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བ་ནི་རྒྱང་རྣམས་ཀྱི་
ཐུན་མོང་གི་བྱེད་ལས་སོ། །སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ལ་སྟོག་འཛིན་གྱིས་ཆོ་རིང་ཏུ་སྤྱིང་
བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱང་རྣམས་དབང་པོའི་སྒྲོར་འབྱུང་འཇུག་གི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །
ཐུར་སེལ་གྱིས་རྒྱང་དང་བཤང་མྱི་ཁུ་ཁག་རྣམས་འོག་ཏུ་འབྲེན་པའི་བྱ་བ་(༡༧)བ་
བྱེད། མཉམ་གནས་གྱིས་བཟའ་བདུང་བྱས་པ་ཉྟེ་བར་རོམ་ཉམ་ཏུ་འཇུ་
བའི་བྱ་བ་བྱེད། བྱེན་རྒྱས་ཁ་ཟས་ལོངས་སྟོད་པའི་ཆོ་ལྷེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱར་
ནས་བལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟེན་བྱེད། བྱུང་བྱེད་གྱིས་ལྷས་སྤྲུལ་བསྟོད་དང་། འགྲོ་
འོང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷས་རིམ་བཞིན་མིག་ན་སྤྲུལ་
ལྷས་དབང་དང་ལྷས་གཟུགས་སྤྱི་རྒྱ་རོ་རོག་བྱ་རྣམས་འཛིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། དེ་

ནམས་ནི་ནལ་འཕྱར་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་གཉིས་ག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བ་བྱེད་
 ཚུལ་དུ་གསུངས་ལ། ནལ་འཕྱར་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི།
 ཚ་བའི་རྒྱང་བཞི་ལ་དོར་བཞུས་བྱས་པས་ཞི་སྟགས་ཀྱི་ལས་འགྲུབ་ཅིང་། ཤིན་
 ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱང་ལས་སྐྱ་མའི་སྐྱ་སྦྱེད་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 ཏོ། །ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལ་ལ་དོར་བཞུས་བྱས་པས་མིག་གི་མདོན་ཤེས་སྟགས་
 འགྲུབ་པར་བྱེད། བྱབ་བྱེད་ལ་དོར་བཞུས་བྱས་པས་བར་དོར་མཆོག་འགྲུབ་
 པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་རྒྱང་འཁོར་བའི་ཚ་བར་
 འཇིག་ཟེར་ན། རྒྱང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བཟུས་པར་ཐལ། འཁོར་
 བའི་ཚ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱང་ཡིན་ན་ནང་གི་རྒྱང་ཡིན་
 པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ལས་རྒྱང་འཁོར་བའི་
 ཚ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན་བདེན་འཇིན་འཁོར་བའི་ཚ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་པ་སྦྱོང་བཟུས་ཀྱི་དོན་དུ་གསལ་
 སྟོན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་གོང་མ་ལ་མ་བྱབ་
 ཏེ། བདེན་འཇིན་དང་ལས་རྒྱང་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་ཚ་བ་(༡༩ན)ཡིན་པ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བདག་འཇིན་འཁོར་བའི་
 ཚ་བར་མི་བྱེད་པར་རྒྱང་འཁོར་བའི་ཚ་བར་སྟོན་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། སྦྱིར་
 རྒྱང་འཁོར་ཚ་མིན་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་རྒྱང་འཁོར་ཚ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 མ་དག་པའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་ཚ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚ་བ་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། ལས་རྒྱང་ཆོས་ཅན། བདག་འཇིན་སྟགས་ཉོན་མོངས་པས་འཁོར་བ་
 བསྦྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཚ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསལ་སྟོན་ལས། དེས་ན་རྒྱང་གིས་འཁོར་བ་བསྦྱེད་
 པར་གསུངས་པ་དེ་བདག་འཇིན་ལ་སྟགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ཀྱིས་

འཁོར་བ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྡོར་བཟའ་སྤྱི་ཟེན་གྱིས་ལས་ཀྱང་། བདག་དུ་འཛིན་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་
རྒྱ་བྱས་ནས་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་ཚོ། ལས་རྒྱུད་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པས་
དེའི་རྒྱས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལས་རྒྱུད་གི་
བཞོན་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་འཁོར་རྩ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོད་བཅུད་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་གྱི་རྩ་བ་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གུར་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་དུ་
མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལས་རྒྱུད་ཞེས་པ་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་འདུ་མར་
ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་(༡༢བ)ལས་རྒྱུད་མ་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་ན། ལས་རྒྱུད་
ཡིན་ན་སྤང་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་མ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་
ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་ལྷགས་ལྷོག་གི་སྤང་
བ་གསུམ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། ལས་རྒྱུད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྡོ་རྗེ་སྤང་བ་ལས། འདི་ནི་རྒྱུད་ཁམས་ཆེན་པོ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་
གསུམ་གྱི་བཞོན་པ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པའི་ཁྱི་ཀ་ལས། ཞེ་ལ་
ཁ་བསྐྱེན་པའི་ཞེ་ཁ་ནི་འདི་ལ་འཇུག་ལ། ལས་གྱི་རྒྱུད་འདི་ནི་བྱེད་ལས་གྱི་སྒོ་
ནས་རྒྱུད་ཁམས་ཆེན་པོ་སྟེ། ལྷགས་ལྷོག་གི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་བཞོན་པ་ཡིན་
ལ། ཞེས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་
ལྟ་ལ་རྡོར་བཟའ་བྱས་པས་མིག་གི་མངོན་ཤེས་སོགས་སྟབ་ཅེས་པའི་མངོན་
ཤེས་ལྟ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། རྩ་བའི་མངོན་ཤེས། རྩ་འཕུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་
སོགས་ལྟ་ལ་བྱེད་བེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་མིག་ན་སྤྱི་ལུས་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྟ་
ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གི་རྡོར་བཟའ་གྱིས་རྫོགས་
རིམ་པའི་མངོན་ཤེས་སྐབ་ཚུལ་འཆད་པའི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཁྱི་ཀ་ལས།

ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དེ་ཡི་ཞེས་པ་ནས། རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
མིག་སྟགས་དབང་ཤེས་རེ་རེས་ཀྱང་གཟུགས་སྟགས་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་
ལྟ་ག་འཇལ་བའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣ་ལྟེའི་མངོན་ཤེས་ཞེས་པ་མངོན་པ་གོང་འོག་
ལས་བཤད་པར་ཐལ། འཆང་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །

༥ དེ་ལྟར་རྒྱུ་གི་རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་(༡༣ན)སྟགས་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཤེས་ཚུལ་ནི། འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་སྟུང་མོང་མ་ཡིན་པ་
ལས་རྒྱུ་གཡོས་ཏི་དེས་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་ནམས་སྦྱིད་པ་དང་། དེས་ཉོན་
མོངས་སྦྱིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་
ཚུལ་ཤེས་ནས། དེའི་བཟླས་ཐབས་ལས་རྒྱུ་རྩུ་ཁྲིར་སྦྱང་པའི་ཐབས་ལུས་ལ་
གནད་ཏུ་བསྟུན་པའི་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

ངག་དབང་གི་ཤེས་བྱ་སྟགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ།

༥ ངག་དབང་གི་ཤེས་བྱ་སྟགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་ས་བཅད་ལྟ་གསུངས་པའི་
སྟགས་བདུ་བ་ལ་བདུ་གཞི་ནི་དབྱངས་གསལ་ནམས་ཡིན་ལ། བདུས་པའི་
སྟགས་ལ་ཙ་སྟགས་སྟོང་པོ་ཉེ་སྟོང་ཅི་རིགས་ཡོད་ཅིང་། འདིར་ནི་འབྲུ་གསུམ་
བདུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ནི་སྟོང་པོ་ལ་སྟགས་པའི་བདུས་པས་
སྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། སྟགས་ཐམས་ཅད་ཡི་གེ་
གསུམ་ཏུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལྟ་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་གསུམ་ཏུ་འདུ་ཞིང་ཡི་
གེ་གསུམ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟགས་ཐམས་ཅད་ཡི་གེ་
གསུམ་ཏུ་འདུས་པར་བསྟུན་པའི་དགོས་པ་ནི། སྟགས་ཀྱི་བཟླས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་བཟླས་པས་འབྲུབ་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟགས་ལ་

སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་མ་ཞིང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་བདུ་གཞི་དང་བདུས་པའི་སྐྱགས་
 གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། བདུ་གཞིའི་དབང་དུ་བཏང་ན། གསལ་བྱེད་
 རྣམས་སྐྱེས་པའི་ཡི་གེ། །དབྱངས་ཀྱི་བཅུ་གཉིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ། །རི་ལོ་བཞི་
 མ་ཞིང་གི་ཡི་གེ་ཡིན་ལ། བདུས་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྟ་སྟོན་མ་མེད་
 གཉིས་སྐྱན་མོང་བའི་སྐྱགས་གསུམ་རིམ་བཞིན་ནི་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་མ་ཞིང་
 གི་སྐྱགས་སུ་འཛོག་གོ། །ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིམ་པ་བཞིན་
 (༡༣བ)དུ་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་མ་ཞིང་གི་ཡི་གེར་གསུངས་སོ། །སྐྱགས་ཀྱི་བརྒྱ་ནི་
 སྐྱེར་ན་སྐྱགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། འགོར་མོ་དང་མཐར་སྐྱ་རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱལ་དང་། མོ་
 ཡོད་ལ་སྐྱ་རྒྱ་མེད་པ་མཐའ་མེད་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ལ་འགོ་མེད་གཉིས་
 ཀ་མེད་པ་ལ་བདུས་པ་ཞེས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྟོང་པོ་དང་
 ཉེ་སྟོང་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་རྒྱུད་གི་འབྲུག་གནས་ལྡང་གསུམ་ལ་
 རིམ་བཞིན་མོ་ལྷོ་ལྷོ་གསུམ་ཀྱི་བརྒྱ་བྱས་པ་སྟེ། ལྷང་སྟོན་ལས། བརྒྱ་ཡིས་དེ་
 ཉིད་གསུམ་གནས་པ། །རང་བཞིན་བསྐྱེས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་
 ལྡང་འབྲུག་གནས་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན། སྐྱར་བ། རྣམ་སྐྱད། དལ་བ་ཞེས་ཀྱང་
 གསུངས་སོ། །སྐྱགས་ཀྱི་དོན་ནི་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དང་། སྐྱགས་ཀྱི་དོན་
 དམ་པ་ནི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱགས་བདུ་བ་དང་། བརྒྱ་གཉིས་
 ཀྱིས་དོར་བསྐྱེས་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་ནས། དེ་བྱས་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་མེས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། སྐྱགས་ཀྱི་དོན་དང་། སྐྱགས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་གཉིས་
 ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །སྐྱགས་ཀྱི་ཙུ་བ་ཨ་མུང་བཤད་པ་ལ། དེའང་བྱང་དོན་ཀྱི་སྐྱགས་
 ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་འདུས་པའི་སྐྱགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བར་བྱང་དོན་ཀྱི་ཨ་མུང་
 འཛོག་ཅིང་། དེས་དོན་ཀྱི་ཨ་མུང་སྟོག་འཛོན་ནི་དེས་དོན་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་
 འདུས་པའི་སྐྱགས་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་བ་སྟེ། སྐྱེད་བསྐྱེས་ལས། འདི་འི་དེས་
 དོན་མི་ཤེས་པའི་གསུང་རབ་འཆད་པ་དག་གིས་དེས་དོན་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་

གང་དུ་འཇུག་གང་གི་ཕྱིར་འཇུག་ཚུལ་རིམ་ལྔར་འཇུག་པ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་
 གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་གང་འཇུག་ན་དབྱངས་གསལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
 མིང་ཆོག་སོགས་(༡༤ན)གྱིས་མཆོན་པའི་རྒྱང་ནམས་འཇུག་གང་དུ་འཇུག་ན་
 ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སྟོན་འཛིན་ལ་འཇུག་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་འཇུག་ན་དངོས་
 པོ་མེད་པ་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་གོ། ཚུལ་རིམ་ལྔར་འཇུག་ན་
 ས་རྒྱལ་ཐིམ་པ་སོགས་གྱི་རིམ་པས་འཇུག་སྟེ། མཆོན་ཡང་དག་པར་བཟོད་
 པའི་རྒྱུད་ལས། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་དོན་ཆེན་ཡི་གེ་དམ་པ་ཡིན། །
 ཞེས་སོགས་དང་། རྩོམ་ཆེད་ཀྱི་ལ་འཁོར་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། སྟོང་ཁའི་དབྱས་ན་མི་
 ཤིགས་པ། གསལ་ཞིང་མར་མེད་དག་དང་མཚུངས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མདོར་ན་དག་དཔེན་རྩོམ་ཆེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བྱས་པས་རྒྱང་ནམས་མི་ཤིགས་
 པའི་རྒྱང་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཐིམ་པ་ལས་འོད་གསལ་རྫོགས་པར་འཆར་བར་ཤེས་
 པ་ནི་དག་དཔེན་གྱི་ཤེས་བྱ་སྟགས་གྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་ཚུལ་ལོ། །འོ་ན་སྟགས་གྱི་
 དོན་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ཅི་ལ་བྱེད་ཅི་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོས་པ་ལ་བྱེད་དེ།
 སྟགས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྩོམ་ཆེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བྱས་པའི་དགོས་དོན་ལ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་དེ་
 འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། ཕྱིར་འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། །
 དོན་དམ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་པ་ལ་དོན་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐབས་ཡོད་
 ཀྱང་འདྲིར་ནི། མཛོད་ལས། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྷ་དང་དོན། ལྷ་དང་རྣམ་
 རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། ཅེས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷའི་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་
 སོགས་དོན་ལྷ་ཞེས་དམིགས་པ་ལ་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་བྱེད་
 དེ། རིམ་ལྔ་ལས། བཟོད་དང་དམིགས་པར་བཅས་པ་དང་། །བརྟན་གྱུར་དང་ནི་
 དོན་དམ་མོ། ཆོག་གི་བཟོད་པ་ཐུན་མོང་སྟེ། །དམིགས་པར་བཅས་པ་སངས་
 རྒྱས་ཉིད། །(༡༤བ)སྟགས་གྱི་དེ་ཉིད་བརྟན་ཅུ་བཤད། །དོན་དམ་དེ་བཞིན་ལྟ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རིམ་བཞིན་སྟགས་བཏུ་བའམ།

བརྗོད་པའི་སྐབས་དང་། སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་སྐབས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་
 བཞི་བཤད་པའི་དོན་སྤྱི་མ་བཞིས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། དམིགས་པར་
 བཅས་པ་སངས་རྒྱུ་ཉིད། ཁྱེད་པས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པའམ་དོན་དེ་རྩི་
 རྩི་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་སྐྱེ་སྐྱེ་ལུས་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་རོ། ཁྱེད་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་དམིགས་པར་བཅས་པ་ཞེས་
 བསྐྱར་ཡང་དགོས་དོན་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། སེཾ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་།
 དྲགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས་གཉིས་ཀས་དགོས་དོན་ལ་གསལ་བར་བཤད་
 པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བདེན་
 ཡང་དམིགས་པ་ལ་བྱེད་པ་རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་
 རྩོན་ལས། རྩི་བསྐྱེད་བྱས་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་དོན་ནམ། སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། སྐབས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་བཤད་རྒྱུ་ཀྱི་དོན་རྩི་བྱངས་ཤིག ཁྱེད་དང་། ལེན་
 གཉིས་པའི་མཐའ་གཅོད་རིན་ཆེན་ལྟ་གུ་ལས་ཀྱང་། ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་
 བཞིན་རྩི་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། ཁྱེད་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཞེས་
 དམིགས་པར་འཛིན་ཚུལ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་
 བས་དེས་མཆོན་དོན་རྩི་རྩི་གསུམ་དབྱེར་མི་སྤྱི་མའི་སྐྱེ་དེ་རྩི་གསུམ་པར་
 འགྱུར་བས། སྐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་རྩི་གསུམ་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་
 ཡིན་པའི་རྩི་མཆོན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། (༡༥ན)རྩི་བསྐྱེད་
 ཀྱི་ཟིན་བྱིས་ལས། དམིགས་པར་བཤད་པ་ནམ་སྐྱེད་ལ་སྐབས་པའི་སངས་
 རྒྱུ་ཉིད་རྩི་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་
 དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་གསུམ་ལ་སྐབས་པས་རྩི་རྩི་གསུམ་ལ་སྐབས་པའི་
 ལྟ་རྩི་གསུམ་པར་བྱེད་པས་དེ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་རྩི་ལྟེན་བཤད་དེ། རྩི་བསྐྱེད་
 ལས། སྐབས་ཀྱི་དོན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་འདི་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་དེ་དང་མཐུན་

པས་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 རྟགས་གྱི་རྟོན་དམ་པ་ཞེས་ངི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། མཆོག་ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་
 བདེ་སྲུག་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་སྐྱབས་
 མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་གསུངས་ཏེ། རྟགས་གྱི་བཟླས་ལུང་སྐབས་གྱི་
 དབང་རྟོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་ལས། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཆོག་དང་ཐུན་
 མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཏུས་ཐུང་ཏུ་དང་ཆོགས་རྒྱུད་ཏུས་སྐྱབས་པར་
 བྱེད་པ་སོགས་གྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པས་ན། འདི་ཉིད་ལ་ངེས་རྟོན་གྱི་རྟགས་
 སམ། རྟོན་དམ་པའི་རྟགས་སམ་རྟགས་གྱི་རྟོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དངས་སོ། །འདི་ལྟར་ན་རྟགས་གྱི་རྟོན་ནི་མཆོག་ཐུན་གྱི་
 དངོས་གྲུབ་ལ་བྱས་ནས་རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་སྐྱབས་བྱེད་གྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་
 པས་རྟོན་དམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིར་ན་རྟོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་
 རྟོགས་རིམ་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་རྟོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
 ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་རྗེ་རང་གི་གསུང་ལས་འབྱུང་ངོ་། །།

༥ དག་དཔེན་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགོ་རྩུལ་ནི། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས་
 བཤད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དབུགས། །འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་ངོ་པོ་ཉིད། །ཅེས་
 སོགས་སོ། །དེའང་(༧༥བ)ཀང་པ་དང་པོ་བཞིས་གསར་བའི་སྣ་ཅེར་རྩལ་ཐིག་
 སྟོམ་པའི་སྟོག་ཚུལ་དང་། ཀང་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། རིན་ཆེན་ཞེས་པ་ནས་
 རང་རྟགས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གདོང་གི་སྣ་ཅེར་འོད་ཐིག་སྟོམ་པའི་སྟོག་ཚུལ་
 བསྟན་ལ། རྟིང་ཁར་ཞེས་པ་མན་གྱིས་རྟིང་ཁར་རྟགས་ཐིག་སྟོམ་པའི་སྟོག་ཚུལ་
 བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །གོ་རིམ་འདི་ནི་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་གྱི་སྟོམ་པའི་
 གོ་རིམ་འདི་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་སྟོམ་དགོས་པར་ཁྱེ་ཀ་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་
 རོ། །འདི་གསུམ་ལ་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཅེ་ན། སྟོན་གསལ་ལས། སྟོག་
 ནི་ཆོ་དང་ཚུལ་བ་རིང་ཏུ་སྤྱིང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་གསུངས་ལ། དེ་ཅམ་ནི་

ངག་དཔེན་རི་ལྟར་ཉམས་སྤྱེལ་ན་པའི་ཚུལ།

‡ ངག་དཔེན་རི་ལྟར་ཉམས་སྤྱེལ་ན་པའི་ཚུལ་ལ། སྤྱིང་ཁའི་སྤྱ་ཅེར་སྤགས་
 ཐིག་ལ། སྤགས་ཐིག་འབའ་ཞིག་བསྐྱེལ་པ་དང་། སྤགས་འཁོར་རྒྱས་པ་སྐྱེལ་པ་
 གཉིས་གསུངས་ཏེ། དེའང་གང་རུ་སྐྱེལ་པའི་གནས་དང་སྦྱོད་ལམ་ནི་གསལ་
 སྐྱོན་སྟགས་ལས་གསལ་ཞིང་། དང་པོ་སྤགས་ཐིག་ཉི་ཆེ་སྐྱེལ་ཚུལ་ནི། ལྷས་
 དཔེན་གྱི་གསར་ཆེན་རིགས་གཅིག་པ་ཡབ་ཡུམ་རུ་བསྐྱེལ་ནས་རང་ཉིད་གྱི་
 སྤྱིང་ཁ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱ་རྒྱུ་དབྱས་སྤྱི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་དབྱས་སྤྱི་
 ལ་ཐུང་དང་རྩྱ་ཡིག་གང་རུང་ལ་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་རུ་བྱས་ནས་བསྐྱེལ་
 པའོ། །ཅ་གསལ་མ་བཟུང་གུང་སྤྱིང་ཁའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་རིས་པར་(༡༦བ)
 བྱས་ནས་དེར་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་བབྱང་ཡང་རུང་ངོ་། །སྤགས་འཁོར་རྒྱས་
 པ་ལ་སྤྱིང་ཁར་ཅ་འདབ་སྤྱེལ་རིམ་མཐུ། ཅ་འདབ་རྣམས་མེ་རྟོག་པ་ལྷའི་འདབ་
 མ་སྤྱེལ་རིམ་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེལ་པ་གང་བྱས་འདྲ་ཞིང་། གཉིས་ཀའི་ལྷ་བར་
 ཐིག་ལེ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་འདྲ་ལ། བད་འདབ་གྱི་རྣམ་པར་བྱེད་ན་ཡི་གེ་རེ་
 རེ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་ཕྱིང་ལ་བསྒྲིགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཅ་འདབ་གྱི་རྣམ་
 པར་བྱེད་ན་ཅ་ནང་ན་རྒྱུ་ལྷུ་བྱེད་ལ་བསྒྲིགས་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱེལ་སྟེ། ཡི་གེ་
 འགོད་ཚུལ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱང་འདུ་སྤྱི་བ་སྟགས་གྱི་ཕྱིར་
 རིམ་ལྷ་བཟུས་པ་སྟགས་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི་རིས་པར་སྤགས་འཁོར་སྐྱེལ་
 དགོས་པ་མིན་པ་ནི་སྤགས་ཐིག་ཉི་ཆེ་བསྐྱེལ་ཚུལ་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །གདོང་
 གི་སྤྱ་ཅེར་འོད་ཐིག་བསྐྱེལ་པ་ནི། རྟོར་བཞུས་ཏེ་རྟོགས་རིམ་པས་ལས་བཞི་
 རྒྱབ་པའི་དོན་རུ་བྱེད་ན་ཅ་བའི་རྒྱང་བཞི་ལ་བྱེད་ལ། ཡང་དེས་མིག་གི་མངོན་
 ཤེས་སྟགས་ལྷ་བཟུབ་ཕྱིར་ནི་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷ་དང་། ལྷས་དཔེན་སྐྱོན་རུ་

སོང་ནས་སེམས་དབེན་གྱིས་སྤྲོད་པ་རྣམས་འདྲེན་སྤྲོད་ཡིན་ན་ཐོག་མར་ཙུང་
 བའི་རྒྱུ་བཞི་དང་དེ་ལ་རྣམས་པ་ཐོན་པའི་མཚམས་ནས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྟ་
 ལ་བྱེད་པ་སྟེ་སྐབས་གསུམ་ལས་འདྲིར་བྱེད་མཉམས། །ལུས་ཀྱི་གནས་ནི་སྟོང་ཁའི་མི་
 ཤེགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་རྒྱུ་ལྟ་ལྟུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་
 གསུམ་གྱི་གདངས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྱུར་ནས་བཟླ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ལྟུགས་
 དབྱེར་མེད་སྒྱུར་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་ལྟ་ལྟུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་ཏེ་རྒྱུ་
 གསུམ་གྱི་རང་སྒྱུ་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སམ་སྒྱུ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་
 མོས་ནས་བསྟོམ་པའོ། །གཞི་ལ་གནས་པ་ལོགས་སུ་མེད་པས་དང་(༡༧)པོར་
 ལྟ་ལྟུག་གདངས་ཏུ་གི་ཡུན་ཚད་ཀྱི་གནས་པ་རེ་ཆེད་ཏུ་གཉེར་ནས་བྱ་དགོས་
 ལོ། །རྟོག་བཟླས་ལ་རྒྱུ་གི་སྟོན་མཚུགས་ཙུང་བའི་རྒྱུ་གི་རྟོག་བཟླས་བཞི་དང་།
 ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་གི་རྟོག་བཟླས་ལོ། །སྟུགས་ཀྱི་སྟོན་མཚུགས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྟོག་
 བཟླས་དང་། རྩ་ཏྲུ་རྟོག་བཟླས་གཉིས་ལོ། །སྟེ་མ་ལ་རྩ་ལྟུག་པ་དང་ཏྲུ་ལྟ་
 བ་དང་སྒྱུར་ཏེ་གནས་པ་ཆེད་ཏུ་བྱ་མི་དགོས་ལོ། །གསང་བའི་སྒྱ་ཆེར་རྒྱས་ཐིག་
 བསྟོམ་པ་ནི། རྒྱུ་རྟོག་མེད་ལས། ལས་རྒྱུ་པ་ལྟུང་སྒྱ་ཆེ་དང་། རང་གི་རྟོག་ཆེ་
 སྒྱ་ཆེ་བྱེད་མཚམས་སུ་བྱང་སེམས་འཕོ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གསུངས་ཀྱི། དེར་
 ཐིག་ལེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་སྟོམ་པ་མིན་ལ། སྟོན་གསལ་ལས་རྒྱུ་སྟེ་
 མའི་དོན་བཤད་པ་ནི་རང་གི་རྟོག་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་གནས་རྒྱུ་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་ཀྱིས་
 བྱང་ནས་རིག་མའི་པ་ལྟུང་སྒྱ་ཆེར་ཕབས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྟོམ་པ་སྟེ། སྒྱ་
 མ་ལས་རྒྱ་དང་སྟེ་མ་ཡི་རྒྱུ་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། སྒྱ་མའི་
 ཐིག་ལེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དངོས་དང་སྟེ་མ་རྒྱུ་ལ་བྱེད་པའོ། །ཁ་ཅིག །
 རྒྱུ་ལྟུགས་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྱུར་བའི་རྟོགས་རིམ་པའི་རྟོག་བཟླས་ཡིན་ན་རྟོག་
 བཟླས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུ་ལྟུག་པའི་རྟོག་ཀྱི་རྟོག་བཟླས་
 མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ལེའུ་གསུམ་

པ་དང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ཀ་སོགས་གཞུང་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟུང་
 འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་རྩོམ་བཞུགས་དེ་རྩོམ་བཞུགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་ཆོས་
 ཅན། རྟོགས་རིམ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སྟེ་བའི་རིམ་པ་དང་པོས་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྩོམ་བཞུགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 དེ་(ལྔ)འདྲའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་སྟོབ་པའི་
 ཟུང་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་རྩོམ་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་
 ཡིན་ན་ངག་དབེན་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། གོང་གི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྟུར་ལམ་
 ཅེ་མོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོམ་ལམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ངག་དབེན་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཟུང་སྟགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྟུར་བའི་སྟོན་སྟེན་ཐ་མལ་པའི་ངག་གི་དབེན་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན་ཁོ་རང་
 ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཆོས་ཅན། སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 གི་དབེན་གཞིའི་སེམས་དེ་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་དབེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་སྟོག་ཚུལ་གསུམ་པོའི་གང་
 རུང་ཡིན་ན་ངག་དབེན་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། འདིར་བསྟན་སྟོག་ཚུལ་ཐོག་
 མཐའ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ངག་དབེན་
 དངོས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱད་
 ལས། སྟོན་གསལ་ནས་བཤད་པ་ལ་སྟེ་ཅེ་གསུམ་དུ་སྟོམ་པའི་སྟོག་ཚུལ་གསུམ་
 ཡོད་པས། ངག་དབེན་དང་རྩོམ་བཞུགས་དངོས་མིན་པའི་སྟོག་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་
 ཞེས་དང་། རིམ་ལྔར་སྟུར་དུག་འདུ་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གསལ་སྟོན་ལས་
 ཀྱང་། མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ཆོག་དེ་རིམ་བཞུགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། འདིར་བསྟན་སྟོག་ཚུལ་ཡིན་ན་ངག་དབེན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ།

ངག་དབེན་དེ་འདྲིར་(༧༥)བཟླ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་གཅིག་ཅེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ལམ་གྱི་གོ་རིམ་སྟོན་སྐབས་ཀྱི་གསལ་སྟོན་ལས། ངག་དབེན་དང་རྩ་
 རྒྱུ་བཟླས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་རྟེ།
 ཞེས་དང་། བོད་རྒྱ་ངག་དབེན་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་འཁྱར་ཚུལ་སྟོན་པའི་
 སྐབས་སུ་འདྲེན་པའི་ཉིད་ལས། ངག་དབེན་དང་རྩ་བཟླས་ནི་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རྣལ་
 འབྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་གཅིག་གི་སྟོན་པ་བཏགས་པའི་མིང་ཡིན་པས། བྱུང་པར་གྱི་
 མིང་གྱི་ལ་བཏགས་པ་ལ་འབྲུལ་ནས་རྩ་བཟླས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་ཚུལ་གཞན་
 གཉིས་སྟོན་པ་སྟོར་ན་མོར་བ་ཤིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། སྟོན་ཚུལ་གསུམ་ག་
 སྟོན་དགོས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ས་ལམ་རིམ་ལྟ་རིང་ལུགས་སྟོང་པོར་སྟོན་ཚུལ་ཐོག་མཐའ་
 གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་རྒྱུ་འདྲ་ངག་དབེན་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེ་ན། དེ་ནི་གཙོ་བོའི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ་ངག་
 དབེན་གྱི་རིམ་པས་བཟུས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཉི། མཐའ་དཔྱད་དང་།
 གསལ་སྟོན་ལས། བོད་གི་བྱུང་དེའི་མཚུག་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་དེ་གཉིས་སྟོན་ཚུལ་
 གྱི་གཙོ་བོའི་སྟོན་པ་གྱི་མིང་འདོགས་སུ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་སུ་འདུའོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྟོན་པ་གྱིས་བྱུང་། ལུས་དབེན་
 བས་ངག་དབེན་རྒྱ་འཕོ་བའི་ཆད་ཡོད་དེ་རྒྱུ་འཁྱར་གནས་ལྟར་གསུམ་གྱི་
 རང་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་ཤར་བའི་རྩ་རྒྱུ་བཟླས་པ་བྱས་པ་
 ལ་བཞེན་ནས། སྟོང་གའི་གོང་འོག་གི་རྩ་མཐུད་སྟོང་པོར་སོང་སྟེ་སྟོང་འོག་གི་
 རྒྱུ་རྣམས་སྟོང་གའི་རྒྱ་རྒྱུའི་ནང་རྒྱ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་བའི་(༧༦)
 ཡི་ཤེས་སྟོས་པ་ན། ལུས་དབེན་ནས་ངག་དབེན་འཕོས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 ལོ། །ཁ་ཅིག་རྩ་བཟླས་ལ་དབྱེན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ་དེའང་ལུ་བཅུ་གསུམ་
 པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས་ན། བྱེད་ཀྱིས་རིགས་རྒྱུག་གི་བཟླས་པར་

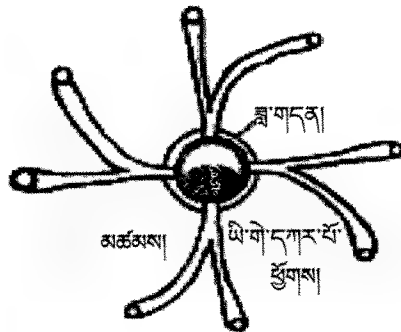
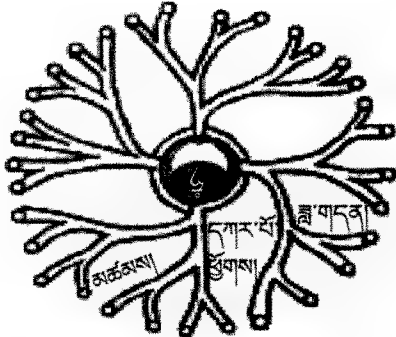
བཤད་པའི་ནང་ཚན་གྱི་རིན་ཆེན་གྱི་བཟུངས་པ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཟུངས་པ་
གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་ནམས་དོར་བཟུངས་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
རིན་ཆེན་གྱི་བཟུངས་པ་ཟེར་བའང་མི་ཤིགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱང་རྒྱད་པའི་
དོར་བཟུངས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་ཀྱི་རིན་འབྱུང་གི་བཟུངས་པར་སྟོན་པ་མིན་
ལ། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་གི་དོར་བཟུངས་ལ། དབང་པོའི་སྟོར་ཐོགས་པ་མེད་པར་
འབྱུག་པའི་དོ་རྗེའི་བཟུངས་པ་ཡིན་པས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཟུངས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་
དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཟུངས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །

དོར་བཟུངས་ཀྱི་བྱེད་ལས།

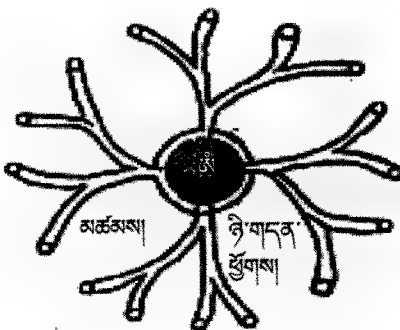
༥ དོར་བཟུངས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་
གའི་ཙ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དོར་བྱེད་ལས། རྒྱགས་ཀྱི་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་དེ་འབྱེད། །ཅིས་གསུངས། རྒྱང་འཛིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཞན་གྱིས་ཙ་
མདུད་དེ་འགྲོལ་དགའ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱང་འཛིན་པ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །
ཐོབ་པར་དགའ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དབྱུ་མའི་ལམ་ནས་རྒྱང་
རྒྱགས་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྐྱར་བའི་དོར་བཟུངས་བྱས་པས་ཙ་ནང་ནས་རྒྱང་གིས་
འབྱུང་འབྱུག་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཙ་མདུད་འགྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
རྒྱག་སྐྱབས་སས་འགགས་པ་ལ། སྐར་མ་རིང་པོས་ནང་ནས་འབྱུང་འབྱུག་བྱས་
པས་སྐྱབས་འགགས་པ་བྱང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་མདུད་དེ་
གྲོལ་བའི་ཆེ་སྟོང་གའི་ཙ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཏུ་ལྷོག་པར་འགྱུར་བ། (༡༣)ཕྱག་ཆེན་
ཐིག་ལེ་ལས། ཉེ་བའི་ཙ་བར་སྟོན་རྒྱང་ནི། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་ན། །གང་
ཞིག་པདྨ་ཁ་སྐྱབ་འདི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྱི་རྒྱ་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །ཉེ་བའི་ཙ་བ་ཞེས་པ་སྟོང་གའི་པདྨའི་ཉེ་བ་ཡིན་ནམ་གསུངས། སྟོང་གའི་ཙ་

མཐུང་གོལ་བ་དེ་ཙམ་མཐུང་གཞན་གོལ་ལས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྩམ་རྟོག་གཅོད་
 ཅིང་། ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་རྒྱང་འགྲིལ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཙམ་
 མཐུང་གཞན་འགོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོམ་བྲིས་ལས། ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་བདག་པོ་
 རྟེ། ཀུན་གྱི་ནང་ན་རྩམ་རྟོག་མེད། ཤང་ཕྱིར་གཙོ་བོ་གཞན་རྩམས་ནི། འགྲིལ་
 དང་དེ་བཞིན་འཕྲོག་པར་བྱེད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

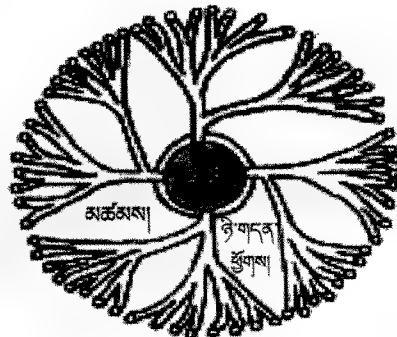
ཕྱི་བའི་རྩ་འདབ།
 ༣༢

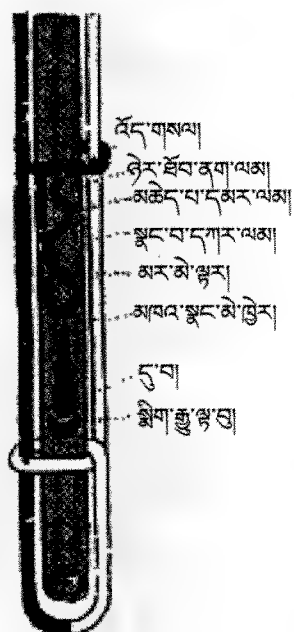
མགྲིན་པའི་རྩ་འདབ།
 ༣༤

རྩི་བའི་རྩ་འཕྲོར་
 རྩ་འདབ། ༣༥

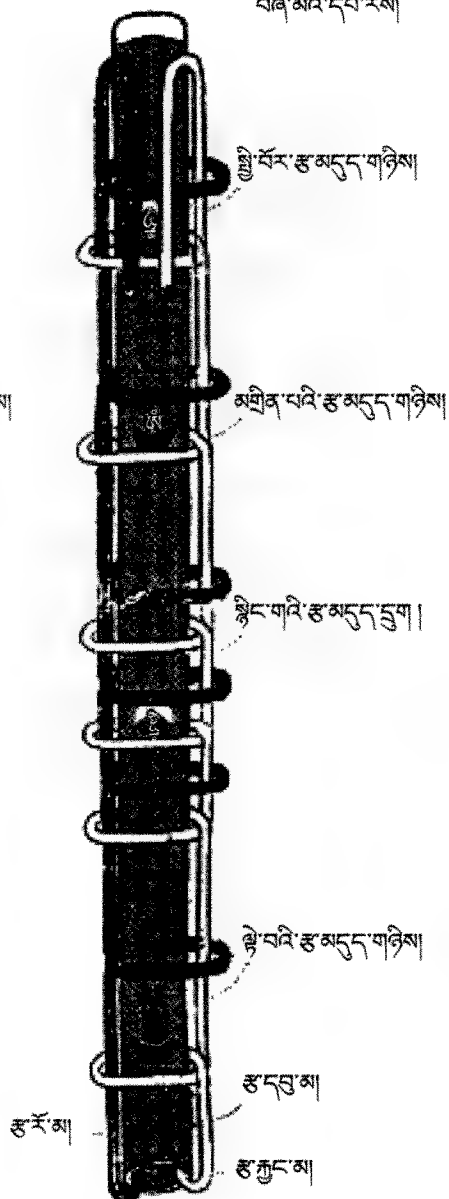

༥ གཏུམ་མོ་མ་ཐུང་གི་དཔེ་བྱ་རིམ།
 རྩེ་པ་ཐོང་ཁ་པའི་ལྷག་དཔེ་ནས་བཤུས།

འོད་གསལ་རྩེ་ཐོབ་དང་
 རིམ་འཛིན་གང་ཡིན་ཀྱང་
 གཏུམ་མོ་བཞིན་ཚུལ་
 འདི་ལྟར་བྱའོ།

༦ གཏུམ་མོ་འཁོར་ལོ་
 བཞི་མའི་དཔེ་རིམ།

འོ་ན་ཅ་མཐུང་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་
 མཁས་པ་དག་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་
 བློ། རྒྱ་བཟུང་གིས་དབུ་མ་ལ་གཡས་གཡོན་ནས་བཅར་དེ་སྐབས་འགགས་པ་ལ་
 ཅ་མཐུང་ཅེས་བཏགས་ཀྱི་མཐུང་པ་དངོས་མེད་པར་གསུངས། འགའ་ཞིག་
 གིས་རྒྱ་བཟུང་གིས་གཡས་གཡོན་ནས་མཐུང་ནག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་མཐུང་པ་སྟོང་
 བོར་སོང་བ་ལ་ཅ་མཐུང་གོལ་བ་ཞེས་བྱའི་མཐུང་པ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་
 བ་མིན་གསུངས། མཁས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ནི་རྒྱ་བཟུང་གི་ཁྱུག་པ་རེས་དབུ་མ་
 ལ་འབྱུང་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ་བདག་གི་སྤྱི་མ་རྩོམ་ཆེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་
 རྒྱ་བཟུང་གི་ཆེན་ཆོང་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་རྒྱལ་ལས་
 གང་ཆོད་མར་གཟུང་ཞེ་ན་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་བཟུང་དོན་མཛོན་ཏུ་བྱུར་པའི་
 གང་ཟག་རེ་ལོས་ཡིན་སྟུང་པའི་མཁས་པའི་གསུང་ཡིན་ཡང་། གཞུང་ཆེན་མོ་
 དག་དང་ཅུང་མི་མཐུན་པས་རེ་ཞིག་སྤྱི་མ་བཞིན་ཏུ་མི་ཅུང་སྟེ། (༡༧) དང་པོ་
 ལ་རྒྱ་བཟུང་གིས་དབུ་མ་ལ་ལུ་གུ་རྒྱ་བཟུང་ཏུ་འབྱུང་ནས་མེད་པར་ཐལ། ཕན་ཚུན་
 བར་ཏུ་བཅོར་ནས་གནས་པ་ཅུ་ལ་མཐུང་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་མ་བཞེད་སྟེང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟར་སྤྱི་མ་བཞེད་པའི་ཐབས་
 ལས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པ་འཆད་པའི་གསལ་སྟོན་ལས་ཅ་ཨ་མ་རྒྱ་བཟུང་ལ་རྒྱ་
 བཟུང་གིས་ལུ་གུ་རྒྱ་བཟུང་ཏུ་འབྱུང་པའི་ཅ་འཁོར་ལས་ཀྱི་གནད་གང་ན་ཡོད་པའི་
 དབུས་དེར། རྒྱ་བཟུང་གི་རྒྱ་བཟུང་པར་འཛུང་པའི་སྤྱི་མ་རེ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱ་བཟུང་གིས་དབུ་མ་ལ་ལུ་གུ་སྤྱི་མ་གྱི་ཚུལ་ཏུ་འབྱུང་
 ནས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ་སྤྱི་མ་རེ་མ་གྱི་
 ལེའུ་བཅུ་བཞི་པར་མན་སྟེ་དངས་པ་ལས། ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱའི་ཅ་དག་ནི་
 མགོ་བོའི་འཁོར་ལོ་ནས་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་ཇི་སྟེང་བར་མཐུང་པ་རྒྱལ་
 ལུ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་གྱི་རྒྱལ་པས་ཨ་མ་རྒྱ་བཟུང་ལ་འབྱུང་ནས་གནས་པ་དག་གོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུ་གུ་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུང་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་གཞུང་
 ཏུ་མར་འབྱུང་ཞིང་ལུ་གུ་རྒྱུད་ལྷགས་སྒྲོག་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྟོན་བརྒྱུས་ཀྱི་ཟིན་བྱིས་ལས། ལུ་གུ་རྒྱུད་ནི་ལྷགས་སྒྲོག་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
 པས་རྟོན་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱིས་ཨ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་པའི་ཙ་མདུད་སྟོན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་རྒྱུད་གི་སྟོན་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། རྟོན་རྒྱུད་
 གིས་དབུ་མ་ལ་དགྱིས་ནས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། རྟོན་སྤང་ལས། དེ་ལའང་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་ཡི། །དབུས་སུ་མདུད་པ་
 གསུམ་གྱིས་དགྱིས། །ཞེས་དང་། ཟིན་བྱིས་དེ་ལས། ཙ་དེའང་འབྱེད་དཀའ་བའི་
 མདུད་པ་གསུམ་གྱིས་དགྱིས་ནས་ཡོད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (༡༠༠ན)
 གཞན་ཡང་། ལྷིང་གར་རྟོན་རྒྱུད་གི་མདུད་པ་སོ་སོར་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་ཐད་ཀྱི་གསལ་སྟོན་ལས། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྩེ་མི་ཤིགས་པ་
 གནས་པའི་འཐད་སོར་ཤིན་ཏུ་དབྱེ་དཀའ་བའི་མདུད་པ་གསུམ་གྱིས་དགྱིས་པ་
 དེའོ། །དེ་ནི་གཡས་ནས་རྟོན་པ་དང་གཡོན་ནས་རྒྱུད་མས་འབྱུང་པའི་མདུད་པ་
 གསུམ་གསུམ་སྟེ་དབུ་མ་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་ཏུ་གསུམ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་
 མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཨ་མདོའི་སྤྲ་མ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་འཇིགས་བྱེད་རྫོགས་
 རིམ་ལས་ཀྱང་ལྷིང་གར་རྟོན་གིས་རེས་མོས་མིན་ལ། རྟོན་གིས་མདུད་པ་
 མིན་ཟེར་བ། །དེ་ལའང་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་ཡི། །དབུས་སུ་མདུད་པ་གསུམ་གྱིས་
 དགྱིས། །ཞེས་པ་དང་མི་མཐུན་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔལ་མང་དགེ་
 བཤེས་ཀྱིས་གསུང་ཟིན་བྱིས་བྱས་པའོ། །ཤོང་གི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་པའང་སྤྲ་
 རི་བཞིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཙ་མདུད་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ལས་རྫོགས་
 པར་གྲོལ་བ་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། མདུད་པ་ཁུག་མདུད་ཙམ་མིན་པར་མདུད་
 བྱ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལེའུ་དང་པོའི་རྒྱ་ཀ་ལས་རྒྱུད་འཇུག་
 ལ་གོ་བ་ཆགས་པའི་ཚད་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་རྒྱུར་སྟོན་

ཚོལ་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིང་གའི་ཙུ་མཐུད་རྫོགས་
 པར་གྲོལ་བ་འགྲོ་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གདན་རྫོགས་ལས་ཀྱང་།
 མཐུད་པའི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་འབྱུང་འཇུག་གི་རྩོམ་བཞུགས་གོམས་པའི་མཐུས་
 དངོས་སུ་མཐུད་པ་གྲོལ་ཅུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་འོག་
 ཏུ། སྒྲིང་གའི་ཙུ་མཐུད་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་སྟོད་ཏུ་སོང་ནས་མཐར་ཙུ་མཐུད་
 འགྲོལ་ཅུས་སོ། །ཞེས་སྟོད་པ་དང་(༡༠༠བ)གྲོལ་བ་སོ་སོར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
 ཕྱི་མ་ལྟར་ཁས་སླང་རོ། །བྱས་པ་ལ་སོ་ན་རེ། ཙུ་མཐུད་དགྲོལ་བའི་ཆོ་རོ་རྒྱང་
 གཉིས་དབུ་མ་ལས་རིང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་ཁྱལ་མཐུད་བྱས་
 པ་གྲོལ་བར་ཁས་སླང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འདོད་ཀྱང་སྒྲོན་ཅི་ཡོད་བརྗོད་པར་
 བྱུང་། རྗོད་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་རྩོམ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱང་རྩ་སྟོན་སྒྲིལ་ཏུ་སོར་
 བཞི། མཐུབ་གང་། མཐོ་གང་། ཁྱུ་གང་། འདོམ་གང་། དེ་ལས་རིང་བར་དཔག་
 ཚད་ལ་སོགས་པའི་བར་ཏུ་སྒྲུ་མ་ལ་མྱོང་བ་ཐོན་པ་ན་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་དོགས་པའི་གནས་ཤིག་སྟེ། རྫོགས་རིམ་སྐབས་རྒྱང་ཕྱིར་འགྲོ་
 བའི་དམིགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗོད་རང་གིས་དེ་འདྲ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་
 ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། རྫོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ།
 ཞེས་པའི་ཐིག་ལེ་ནི་རྒྱུ་པོ་འཕ་གྲུ་བྱུར་མེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་
 བསྐྱེམས་པས་བདེན་འདོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་གྲུ་བྱུར་འདོམས་པས་
 སོ། །ཞེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་གསུངས། འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་པའི་འོད་ནི་རྒྱང་ལ་
 བྱེད་དེ། གསལ་སྒྲོན་ལས། རྒྱང་གི་ཐིག་ལེ་ལ་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་
 ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩོམ་བཞུགས་བྱེད་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་ཚབ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་བྱེས་
 སམ་ལྟག་སྟོད་དང་། མཁས་གྲུབ་ལུགས་ཀྱི་འགྲོས་འདེད་གཉིས་སུ་འདིགས་
 བྱེད་རྫོགས་རིམ་རྣམས་ལས་བཤད་པ་མང་ཞིང་། ཡིག་རྒྱུད་གི་སྒྲོར་ནའང་།
 དང་པོ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱང་གི་རྒྱ་ཚུལ་ནི་འགྲོས་དེད་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་རྒྱ་

བར་གསུངས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་སམ་ལྷག་སྒྲིང་རུ་མ་གསུངས་ཏེ། གདན་རྒྱགས་ལས།
 འོག་(༡༠༡)རྒྱུང་ཉིང་གི་རྩ་མོ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་འོག་གི་ཐུར་སེལ་རྟགས་
 ཀྱི་ཆེ་ནས་ཉིང་བ་བར་རུ་འབྱུང་ཞིང་། ཉིང་གི་འོག་རྒྱུང་ཉིང་གི་རྩ་མོ་ནས་ནང་
 རུ་འཇུག་པ་ན། འོག་གི་ཐུར་སེལ་རྟགས་ཀྱི་ཆེ་བར་རུ་འགོ་ཉིང་དེ་ཆེན་གྱི་ལམ་
 ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་རུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

༩ གྲོག་ཚེལ་བསྐྱེམས་པས་ཉམས་ཚུང་སྤྱེ་ཚུལ་ལ། རྟིང་གར་མི་ཤིགས་
 པ་བསྐྱེམས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་
 ཉགས་ནམས་འཆར་མི་བྱས་ཀྱང་རྟིང་གའི་རྩུ་རྩིར་རྩུང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་
 གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྤྲིག་རྩུ་ནས་རྩིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་ཉགས་
 ནམས་འཆར་ལ། རྟོར་བཞུས་ཟླ་བ་དུག་དུ་བྱས་པས་ཟླ་བ་དང་པོ་ལ། ཉིན་
 ཞག་གཅིག་ལ་རྩུང་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྩ་རྩུ་བའི་ཉིན་མཆོན་གཉིས་སོ་སོའི་
 ཐོབ་སྐལ་ཆད་ལྟག་མེད་པར་ཆ་སྟོམས་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ལ་ཞག་གཅིག་གི་
 ཐུན་ཆོད་བརྩུད་ཀྱི་རྩུང་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྩ་རེ་རྩུ་བ་ཆད་ལྟག་མེད་པར་ཆ་
 སྟོམས་པར་བྱེད། གསུམ་པ་ལ་ཙ་འཁོར་ནམས་གསལ་པོར་མཐོང་ཟླ་བ་བཞི་པ་
 ལ་ཙ་འཁོར་སོ་སོར་རྩུ་བའི་རྩུང་གསལ་བར་མཐོང་། ཟླ་བ་ལྔ་པ་ལ་མི་ཤིགས་
 པའི་ཐིག་ལེ་ལ་རྩུང་ཐོག་པར་ཚོམ། དུག་པ་ལ་རྟིང་གའི་ཙ་མདུད་རྩོགས་
 པར་གྲོལ་ནས་རྩུང་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པར་བྱེད་དོ། །འདི་དབང་པོ་རྣམ་པོ་
 རིན་ཆེན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་སོ། །རྟོར་བཞུས་ཀྱི་
 ཙ་མདུད་འགྲོལ་བར་བྱས་སུ་རྩུག་ཀྱང་རྩུང་མི་འགོག་པས་ཐིམ་པར་རི་ལྟར་
 བྱས་ཤི་ན། མཆོམས་ཤིག་ནས་རྩུང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གནས་པ་ཞིག་འོང་ཞིང་།

རྟོན་བཟུངས་ཡང་ཡང་གོམས་པས་མཐར་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་(༡༠༡བ)
 བས་ཐིམ་པར་འགྱུར་ལ། རྩི་ཏྲི་རྟོན་བཟུངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཙ་མདུད་འགྲོལ་བར་
 རུས་ཤིང་དེ་གྲོལ་བ་ན། རྒྱང་གི་རང་གནས་རྟེན་ནས་དེར་ཐིམ་པར་འགྱུར་བ་
 འཆི་བའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །རྟོན་བཟུངས་ཀྱིས་གདུམ་མོ་འབར་བའི་སྐབས་ཀྱིས་
 བྱང་སེམས་ཁྱེ་བས་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རྟོན་ཐེང་ལས། རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་
 ཡང་དག་བཞེན། །ཡི་གེ་རྩི་གིས་བསྐྱེད་ནས་ནི། །མེ་ཡི་འཁོར་ལོ་སང་པར་བྱེད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། རྒྱང་དབུ་མར་ཁྱགས་པའི་སྟེ་བའི་མེ་གདུམ་མོ་འབར་
 བས་བྱང་སེམས་ཁྱེ་བའི་དགའ་བཞི་སྐྱེའོ། །འདིར་བྱང་སེམས་སྟིང་གར་འདུ་
 བའི་སྐབས་ཀྱིས་ལྷགས་འབྱུང་གི་དགའ་བཞི་མ་གཏོགས་བྱང་སེམས་ཐྱིར་གྱིས་
 པའི་ལྷགས་ལྷོག་གི་དགའ་བཞི་མི་འཛོག་པར་པའ་ཆེན་གསུང་རྟོ། །ཅའི་རྣམ་
 གཞག་ནི་གསལ་སྒྲོན་ནའང་ཁྱུང་ཞིང་། པའ་ཆེན་རྒྱལ་ས་རིམ་དང་། ཡིག་རྒྱུང་
 གི་སྒྲོར་ལས་ཤེས་དགོས་ལ། པའ་ཆེན་གྱིས་སྟིང་གའི་ཙ་བཞིའི་ནང་ནས་འབྱུང་
 བ་བཞིའི་རྒྱང་གཟུགས་སྒྲིབ་རྩི་རྩི་ལྟ་བུ་རྣམས་འབབ་པས་མཆོད་པ་བཞིའི་ཙ་
 ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལས་གྱིས་པའི་མཆོམས་ཀྱི་ཙ་བཞིའི་ཞེས་སྟིང་གའི་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཙ་འདབ་བཞི་ལ་མཆོད་པའི་གསུངས་པ། ལོ་དྲིལ་གྱི་བདེ་མཆོག་དུག་ཏུ་
 པའི་ཆོ་ག་གཉིས་སུ་མཆོམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་ཙ་འདབ་བཞི་ལས་ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་མི་འདྲ་ཞིང་། སྤགས་རིམ་ལེའུ་བཏུ་བཞི་པར་ཁ་སྒྲུར་གྱི་རྒྱུད་དངས་
 པ་ལས། ཙ་རྣམས་བཞི་ཡང་མཆོམས་རྣམས་སུ། །རྣམ་པར་གནས་ཤིང་དེར་
 སོན་པ། །བདུད་ཅི་ལྷ་ནི་འབབ་པ་སྟེ། །དེ་མཆོད་རང་གི་གཟུགས་གནས་པས། །
 དེ་ཡི་དངོས་པོའི་རོ་བོ་ལས། །མཆོད་པ་བཞིར་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 དེའི་དོན་(༡༠༢ན)འཆད་པ་ན་སྤགས་རིམ་རང་ཉིད་ལས། སྟིང་གའི་ཙ་འདབ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་འབྱུང་བཞིའི་ཙ་དང་། མཆོམས་བཞི་ལ་མཆོད་པ་
 བཞིའི་ཙ་གནས་པར་བཤད་དོ་ཞེས་པ་དག་དང་ཡང་མི་མཐུན་པས་ངེ་ལྟར་

ཡིན་དཔུང་དོ། །འདིར་གསལ་སྒྲོན་ལས། རྒྱུ་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་
 ལ་མང་པོས་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱབས་གཉིས་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྦྱར་བས་
 དབུ་མར་བཅུད་ནས། ཟུག་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱུགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱབས་གཉིས་འཛིན་བ་ནི། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་
 པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་ལྷ་པ་ལས། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ནི་རྒྱབས་གཉིས་ལ། །རང་གི་
 གཡས་དང་ལག་གཞན་གྱི། མཐེ་བོང་དང་ནི་སྲིན་ལག་གིས། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱུར་
 པ་ཡིས་བཅོར། །དེ་ལས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡི་དོན་རྣམ་
 བཤད་ལས། གྲུབ་ཆེན་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱབས་གཉིས་ནི་རང་དང་
 ཟུག་རྒྱུ་གསར་གནས་ཀྱི་ཚེ་སྡེ་གཉིས་དང་། ལག་པ་གཡས་གཡོན་ནི་སྐྱབ་
 པ་པོ་ཡབ་ཡུམ་དང་། མཐེ་བོང་དང་སྲིན་ལག་ནི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྩོ་རྩེ་པ་སྤྱད་དང་།
 རྩོ་རྩེ་དང་པ་སྤྱད་ཀྱི་ཚ་གཉིས་བསྐྱུགས་པ་འཛིན་པའི་དོན་ཏུ་བཤད་པར་
 གསུངས་ཤིང་། སྐྱོན་པའི་འགྲེལ་པ་ཟུ་ཏིག་ཐེང་བར་ཡང་། གཡས་གཡོན་གྱི་
 སྐྱས་བསྐྱན་པ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབས་གཉིས་ཞེས་པ་སྤྱ་ཅེ་གཉིས་དམ་
 ཏུ་བཅོར་ཏེ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་བཤད་པར་
 གསུངས་ཤིང་། གཞན་དག་གིས། རང་གི་གཡས་ལས་ལག་གཞན་གྱི་ཞེས་བཏོན་
 བས། རང་གི་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་དང་སྲིན་ལག་གིས་མགྱེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
 (༡༠༥)འཁོར་ལོ་རྒྱ་མཆོ་དང་འདྲ་བའི་རྩ་རྒྱབས་ཀྱི་ཚ་འཕར་བ་གཉིས་མན་
 ངག་གིས་བཅོར་ནས་ཡེ་ཤེས་དཔེ་གཉིས་དང་འདྲ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་
 ཏུ་འཆད་པར་གསུངས་ཏེ། ས་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པ་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །རྒྱལ་སྤེང་པའི་སྦྱར་རྒྱག་ཟིན་གྱིས་ལས། མགྱེན་པ་ལོངས་
 སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱེའི་གཡས་གཡོན་ན་ཁུ་རུལ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ཚ་ཡོད་
 པས་སྤྱི་མ་རང་གི་ལག་པ་གཡས་གཡོན་གྱིས་བཅོར་བ་རྒྱུ་དབུ་མར་འཇུག་
 པའི་བཅོན་ཐབས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཁ་ཅིག་

༥ གསུམ་པ་སེམས་དབེན་བཤད་པ་ལ། སྒྱུར་གསང་སྤྱགས་པ་དང་ཁྱད་
པར་དག་དབེན་ལ་བསྐྱབ་པས་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་
ཏི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་། རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་སྤྱགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །ཅི་སྟེ་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ན་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅི་ན།
སེམས་དེ་དོན་དམ་པར་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ། ཐ་སྟད་དུ་འང་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་སུ་མེད་པ། རིག་བྱེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པ། རང་གི་ཡུལ་རིག་
པའི་ཤེས་པ་ཅམ་དུ་མདོ་སྟེ་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྩི་རྩེའི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་།
སེམས་དེ་ཅ་བ་སྟེ་ས་སོན་ནམ་རྒྱུ་ཞུན་དོན་དམ་པར་མེད་པ། དོན་དམ་པར་
གནས་སམ་བདག་ཞུན་མིག་དབང་སྤྱགས་མེད་པ། དོན་དམ་པར་དམིགས་
པའམ་གཞི་མེད་པ། ཐ་སྟད་དུ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང་བྲལ་བར་གསུངས་
སོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་(༡༠༩ན)ལ་བརྟེན་ནས་ལྟན་
སྟེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་
པར་འགྱུར་གྱི། སར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱལ་པར་འབད་ཀྱང་
དེ་རྟེན་མི་རུས་པས་སོ། །སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཐུར་ཁྱད་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་བདེ་
སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ཏེ། ཁ་སྐྱུར་ལས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་
གངས་མེད་པས། རི་སྤྱང་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ། གང་གིས་དམ་པའི་བདེ་
བས་ཁྱོད། སྐྱེ་བ་འདིར་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག །
འདིར་རི་སྤྱང་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ། ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མཛོན་རྫོགས་རྒྱན་ལས། ས་
 དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། །ཞེས་པ་
 ལྟར་ས་བརྩུ་པ་པ་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། །ལྷ་དེའི་མཆོག་
 ཏུ། །ཡང་ན་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ས། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་དོ་རྩེ་འཆང་གི་
 ས་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ས་བརྩུ་པ་པ་ལ་བྱེད་
 རིགས་ཏེ། ལྷགས་རིམ་ལེའུ་དང་པོ་ལས། །ལྷ་དེའི་དོན་འཆད་སྐབས་སུ་འདི་
 ལྟར་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ནི། མཛོན་རྫོགས་རྒྱན་ལས། ས་དགུ་འདས་ནས་སོགས་དྲངས་ནས།
 །ཞེས་ས་བརྩུ་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དོ་རྩེ་འཆང་གི་
 ས་ནི་ས་བརྩུ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ལེའུ་བརྩུ་
 བརྩན་པ་ལས། མར་མེ་མཛད་ནས་འོད་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་གསང་ཆེན་འདི་
 མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། དེའི་དུས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཤད་
 (༡༠༩བ)པའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྫོགས་གསལ་ལས།
 དུས་དེ་སྤིང་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཟབ་མོ་བསྟན་པས་སྐྱག་པའི་ཡིད་
 དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཟབ་མོ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཆགས་ཅན་གྱི་
 ཀྱན་སྦྱོང་དེ། དེ་ལ་སྐྱག་པའི་རྒྱ་ནི་འདོད་ཆགས་རྒྱུ་བའང་ཡིན་མོད་ཀྱང་།
 གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པས་དེ་ལ་དུས་དང་རྒྱ་ཆོགས་
 གཉིས་མཐའ་ཡས་པ་འཆོམས་ཀྱི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་མི་འཆོམས་པར་མཐོང་
 བ་སོགས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སོ་ན་ཅེ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
 ལམ་བྱེད་གྱི་ཐབས་མཁས་ལ་མི་སྐྱག་པ་ལ་ཆགས་པ་ཆེ་བ་དགོས་པར་ཐལ།
 གོང་གི་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསང་སྤྱགས་སྦྱི་དང་ཁྱད་
 པར་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྲ་མེད་གྱི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆགས་པ་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདྲོད་ན། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་རྒྱུད་སྡེ་གོང་
 མའི་གཏུལ་བྱའི་གཙུག་པོ་ལ་འདྲོད་ཆགས་ཆེན་པོ་འང་ལམ་རུ་བྱེད་ཅུས་པའི་
 གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཆེས་ལུལ་རུ་བྱུང་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བཟོད་པའི་དབང་
 པོ་མཆོག་རུ་གྱུར་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། འདྲོད་ཆགས་མཆོག་རུ་ཆེ་བ་ཞིག་
 དགོས་པ་ནོར་བས་རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །ཅེས་བསྟན་པ་
 སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་སྐབས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་དཔྱད་དོ། །
 རྣང་བ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། སར་སྤྱན་དང་སྤྱན་མོང་བ་ནི། ལམ་རུས་
 ཀྱི་རྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་རུ་བདེ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོང་
 པ་ཤས་ཆེ་བས་ཤེས་རབ་དང་། བདེ་བ་ཤས་ཆེ་བས་ཐབས། དེ་གཉིས་ཆ་མཉམ་
 པས་ཐབས་ཤེས་འདྲེས་མ་ཞེས་དང་། སྟོང་(༡༠༥ན)བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རྩ་བ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་བསྟན་འདྲོད་ནས་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་ཞེས་དང་།
 སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་ནས་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་རུ་སྒྲོ་
 འདྲོགས་པའི་གཞི་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་
 ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དེ་འདྲའི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་
 པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར། རྣང་བ་མཆེད་པའི་གཞི་དང་། མཆེད་པ་དེ་ལས་བྱུང་
 ཞིང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པས་རིམ་པ་བཞིན་གཞན་དབང་
 ཀུན་བརྟགས་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་དང་། བདེ་བ་རྒྱུད་ཆེ་བར་མའི་ཆ་ནས་ཞེ་སྤང་
 འདྲོད་ཆགས་གཏི་མུག་ཅེས་དང་། སྟོང་པ་དང་བདེ་བ་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་གིས་སྟོང་
 རྒྱུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྣང་རྒྱུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་པའི་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་ལོ། །མིང་དེ་རྣམས་སར་སྤྱན་སྐབས་ཀྱང་འབྱུང་བས་
 སྤྱན་མོང་བར་བཤད་ཀྱི། རྣང་བ་གསུམ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་སར་སྤྱན་ལས་ཀྱང་
 བཏགས་པས་སྤྱན་མོང་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དོན་རྗེ་ཐེག་པ་ཉིད་ལ་གྲགས་པའི་
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་རྒྱུད་ཐིམ་ནས་ཁྱེ་འོད་ལྟར་རྣང་

བས་སྒྲུང་བ། ཀྱུན་ཚུགས་བརྒྱུད་ཅུས་སྒྲུང་བས་སྒྲུང་བ། ཉི་འོད་བཞིན་དུ་ཆེས་
གསལ་བའི་སྒྲོ་ནས་མཆེད་པ། སྒྲུང་བ་རྒྱུད་དང་བཅས་པས་སྒྲུང་བས་ཤིན་དུ་
སྒྲུང་བ། མཆེད་པ་ཀྱི་སྒྲོག་བཞིན་དུ་མི་གསལ་ཞིང་འོད་གསལ་དང་ཉི་བས་ཉིར་
ཐོབ། མཆེད་པ་དང་དེའི་རྒྱུད་གིས་སྒྲུང་བས་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོ་དང་། དུལ་སྒྲུང་
མི་གསལ་བས་མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བདེ་བ་དམན་མི་དམན་དང་
བར་མ་གསུམ་དང་། དུལ་སྒྲུང་རྒྱས་མི་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་པ་
དང་། པན་སོགས་དང་། བྱད་མེད་སོགས་(༡༠༥བ)དང་། གཡོན་པ་སོགས་
དང་། འཇམ་རྩལ་སོགས་ཀྱིས་མིང་གིས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་གསུམ་ལ་ཨོ་
དང་ཨུཾཨེས་དང་། ལྷ་བ་ཉི་མ་དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཡང་སྒྲུང་
བསྐྱུས་ལས། ཨོ་ཞེས་པ་ངག་གི་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་སོགས་དང་། རིམ་ལྔ་ལས།
གཡོན་པའི་མིང་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ལྷ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་པན་ཅན། སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ནི། བྱོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིན་བྱེད་རིམ་པ་དང་པོའི་
སྐབས་དང་པོའི་མགོན་པོའི་རྒྱུར་དེ་ནམས་སྒྲོམ་དགོས་པས་རྒྱ་མིང་འབྲས་
ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཆེན་གྱིས་གསུངས་ཤིང་།
དུགས་པོའི་རྫོགས་རིམ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲུང་བསྐྱུས་
ལས། ངག་གི་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་པའི་ས་པོན་ཞེས་པའི་ངག་གི་སྒྲོ་ནི་ངག་གི་ལམ་རྟེ་
ཁལ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ས་པོན་ནི་ས་པོན་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་མོ། །བརྟན་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་ཡི་གེས་གསུམ་གྱིས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའོ། །མོས་པ་
རྒྱུད་བ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའོ། །དེས་ལྷ་ཉི་ལ་དམིགས་པ་ནི། སེམས་དབེན་པས་
སྒྲུང་བ་གསུམ་གྱི་ཡི་གེས་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་མི་རུས་པས། སྒྲུང་བའི་
དོད་ལྷ་བ་དང་། མཆེད་པའི་དོད་རྩི་རྩི་སོགས་སྤྱད་མཆེད་དང་། ཉིར་ཐོབ་ཀྱི་
དོད་ལྷ་ཉི་སོགས་མཉམ་པར་སྐྱར་བ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་ལྟ་བུའི་ལྟ་སྐྱུ་
བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའོ། །ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་པ་ཡི་གེས་

གཉིས་མཆོན་བྱེད་ཟླ་བ་སོགས་ནི་རྟོག་པས་བཅས་མ་ཅམ་ཡིན་པའི་དོན་དོ། །
 ལྷང་བ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཟླ་ཉི་གཉིས་ཀྱིས་མིང་གིས་བསྟན་པ་ནི། ཉམ་མཁར་ཟླ་
 འོད་དང་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ལྟར་ལྷང་བ་ལ་གསུངས་སོ། ། ལྷང་བ་གསུམ་གྱི་ངོ་
 བོ་ནི་གསལ་(༡༠༥ན)སྟོན་ལས་གསུངས་པ་ཞལ་གསལ་བར་ལྷང་ངོ་། ། ཁ་ཅིག །
 ལྷང་བ་གསུམ་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མ་རིག་པ་ཞེས་བཏགས་
 པའི་མིང་གསང་སྟགས་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་མིང་ཡིན་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སར་ཕྱིན་ཐེག་པར་མིང་དེ་དག་མ་
 གྲགས་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སར་ཕྱིན་ཐེག་པར་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་མིང་ཡང་བཤད། མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་རེ་རེ་ནས་སྟོལ། ཟེར་ན། འདི་ལ་པཎ་ཆེན་གྱིས་སྟོན་མིང་དེ། དོན་བྱང་
 པར་ཅན་ཞིག་སྟོན་བཞེད་ནས། སེམས་སེམས་བྱུང་མ་རིག་པ་ཞེས་སུ་མཆན་
 ཏུ་བཞེབས་ནས་གསུངས་པ་མིང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དྲགས་པོས།
 མིང་འདི་དག་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་སྟུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་ཡིན་པས་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ལམ་དུས་སུ་སེམས་དབེན་མ་ཐོབ་པར་དུ་སྟོང་
 པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་མཆན་ཉིད་པ་མིང་ཟེར་ན། ལྷང་བའི་ཡེ་ཤེས་མཆན་ཉིད་
 པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ལུས་དབེན་པ་མིང་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། བསྐྱེད་རིམ་
 མཐར་ཕྱིན་ནས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
 བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་
 ཐོབ་པར་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེ་
 འཐད་དེ། མདོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་སྟོན་རྒྱ་ནས་
 འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་ཉགས་རྣམས། ལམ་དུས་སུ་སེམས་དབེན་ནས་བརྩམས་
 ཏི་འབྱུང་བར་(༡༠༥བ)གསུངས་པ་བཀོད་ནས། ཞིབ་ཆ་བྱེད་ཆོ་དོར་བཞུས་མན་

ཆད་ཀྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཡང་རྗེས་མཐུན་
 པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སློ་གྲོས་ཀྱིས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པའི་བྱིན་གྱིས་ལས་གསུངས་
 པ་ལྟར་བཤད་པ་གཞན་ནའང་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ནི་སེམས་དབེན་སྐབས་སུ་
 ཉགས་ནམས་ཤར་བ་ལྟར་དེའི་གོང་དུ་མི་འཆར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟོག་བཞུགས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། མཁས་
 གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མའི་རིམ་ལཱི་གསལ་བྱེད་ལས་དེ་འདྲ་བའི་སྤྲོད་པ་བཞི་ནི་
 དང་པོར་ལུས་དབེན་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱིང་གར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་
 བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོག་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་ཡང་། དེ་ནི་སྤྲོད་
 པ་བཞི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་། སེམས་དབེན་གྱི་སྤྲོད་པ་བཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་གསལ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་། ལམ་དུས་སུ་ནི་
 སྤྱིང་གར་རྩེ་ཁྲིར་རྒྱུད་བཅུད་ནས་ཐིམ་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བར་འཆར་ལ་
 གཞན་དུ་ཐིམ་པ་ལ་དེའི་ཆོད་ཅམ་མི་འཆར་རོ། །ཞེས་དེའི་ཆོད་ཅམ་མི་འཆར་
 གསུངས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་པ་མི་འཆར་བར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤང་བ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

༥ སྤང་བ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། དང་པོ་སྤང་བའི་རང་བཞིན་སོ་གསུམ་
 བློ་ཡུལ་མི་འདོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུད་གསུམ། ཕྱིའི་
 ཡུལ་ལ་ཐར་འགོ་བ་དང་། ནང་གི་ཡུལ་སེམས་ལྟ་སྤྱོད་ལ་རྒྱུར་འོང་བའམ་རྒྱུར་
 འདུག་པ། ཡུལ་ཡིད་འོང་དང་བྲལ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཐུང་ན་ལ་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུད་གསུམ།
 སེམས་ནི་བར་གནས་པའམ། ཡང་ན་རྣལ་དུ་འདུག་པའི་དལ་བ། རྟོག་པར་
 གནས་(༡༠༦ན)པའི་རྟོག་པའམ། སེམས་སྤྱིང་བར་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་ ཡུལ་

ཡིད་རུ་མི་འོང་བ་དང་ཕྱད་ནས་འཇིགས་པ་འཕམ་སྒྲག་པའི་སྒོ་ལ་ཆུང་འབྲིང་
 ཆེ་གསུམ། གཉིད་པ་ལ་འང་གསུམ། འདོད་པའི་ཡུལ་བདག་རུ་འཇིན་པའི་ཁེན་
 པ། དགེ་བའི་ལས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་མི་དགེ་བའོ། །བཟའ་བརྒྱུང་འདོད་པའི་
 བགྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ། ཆོར་བ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། རིག་པ་
 སོའམ་ཤེས་པ་སོ་དང་། རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱའི་ལས་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་གསུམ།
 བྱ་བ་དེ་རྒྱབ་རུང་མི་རུང་དཔྱད་པའི་སྒོ་སོ་སོར་རྟོག་པ། རང་རྒྱ་མཆོམ་རུ་བྱས་
 བས་ཉེས་སྦྱོད་ལ་འཇོམ་པའི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ། རྟིང་རྩེ་དང་། དམིགས་བྱ་ཡོངས་
 ལུ་བསྐྱང་བ་དང་ཡིད་འོང་དང་ཕྱད་པར་འདོད་པའི་བཙེ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་
 གསུམ། རོགས་པ་འཕམ་ཡིད་འཇིགས་པ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་ཙམ་མིན་གྱི་སེམས་ངེས་
 པར་མི་གནས་པའོ། །ཡོ་བྱད་བསགས་པར་འདོད་པ། གཞན་གྱི་ཕུན་ཆོགས་ལ་
 ཡིད་འབྱུག་པའི་ཕྱག་དོག་རྣམས་སོ། །མཆེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཉེ།
 རྒྱར་མ་སྒོབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་། རྒྱར་སྒོབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་དང་།
 ཡུལ་ཡིད་འོང་མཐོང་ནས་དགའ་བ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། འདོད་པ་
 གྲུབ་པས་བདེ་བའི་རངས་པ། དེའི་རྣམ་པ་ཡང་ཡང་སྒྱུར་བའི་ཤིན་རུ་མགུ་བ།
 རྒྱར་མ་བྱུང་བའི་དོན་ལ་ངོ་མཆོར་བ། རྟོན་པ་ནི་ཡུལ་ཡིད་འོང་མཐོང་བས་
 སེམས་གཡེང་བ། ཡུལ་དེས་ཆོམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། འབྱུང་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་
 དང་། འཇིབ་པ་གསུམ་བྱེད་འདོད་གསུམ་དང་། རྒྱུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒོ་བརྟན་
 པ། དགེ་བ་ལ་གཞིལ་བའི་བརྩོན་པ། སེམས་མཐོ་བའི་ང་རྒྱལ།(༡༠༦བ) བྱ་བའི་
 ལས་རྫོགས་པར་བྱེད་འདོད་པ་དང་། གཞན་ནོར་དཔྱོག་པ་འཕམ་འཕྲོག་པར་
 འདོད་པ། གཞན་དཔྱུང་འཇོམས་པར་འདོད་པའི་སྟོབས། དགེ་བའི་ལས་ལ་
 གོམས་འདོད་གྱི་སྒོ་བ། ཡུལ་ལམ་བྱ་བ་ལ་ཆོམ་ཆོམ་མེད་པར་འབད་པས་སྦྱར་
 བའི་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ། རྒྱ་མེད་པར་དམ་པ་རྣམས་
 དང་ཚོད་འདོད་གྱི་དྲིགས་པ། ཡུལ་ཡིད་འོང་མཐོང་བས་འགྱིང་པ་འཕམ་ཆེ་བར་

འདོད་པའི་སྒྲིག་པ། འཁོར་རུ་འཛིན་པའི་ཞེ་འགྲུལ། དགེ་བའི་ལས་ལ་བཅོན་
 འདོད་པའི་དགེ་བ། དོན་གོ་བར་སྟེ་འདོད་པའི་ཆོག་གསལ། འདུ་ཤེས་མ་བསྐྱར་
 བར་སྟེ་འདོད་ཀྱི་བདེན་པ། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་མི་བདེན་པ། ཡིད་ཀྱི་དམ་
 བཅའ་བཟན་པའི་ངེས་པ། ཡོ་བྱད་སོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མི་འདོད་པའི་
 ཉེ་བར་མི་ལེན་པ། ཡོངས་སྟོང་གཏོང་བར་འདོད་པའི་སྦྱོན་པ་པོ། ལེ་ལོ་ཅན་
 བསྐྱལ་བར་འདོད་པའི་སྦྱལ་བ། ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་འདོད་ཀྱི་
 དཔའ་པོ། བདག་གམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་རུ་བྱས་ནས་མི་དགེ་བ་ལ་འཛེམ་པ་མེད་
 པའི་ངོ་ཚ་མེད་པ། བཅོས་མས་གཞན་བསྟེ་འདོད་ཀྱི་སྟེ། ལྷ་ངན་ལ་བྱང་བའི་
 གཏུག་པ། གཞན་ལ་མཐོ་འཆམ་འདོད་ཀྱི་མི་སྟུན་པ། མི་དྲང་བའི་བྱ་བུ་རྣམས་
 སོ། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་བདུན་ནི། དུན་པ་ཉམས་པའི་བརྗེད་ངེས། སྤྲིག་རྒྱ་
 ལ་རྒྱར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲུལ་པ། དག་སྟེ་མི་འདོད་པའི་མི་སྟེ་བ། ཡིད་སྟུན་
 པའི་སྟོ་བ། དགེ་བ་ལ་མི་སྟོ་བའི་ལེ་ལོ། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ།
 རིམ་ལྔར། ཆགས་པ་བར་མའི་སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་དུགས་པོས་སྤྲག་དོག་བཞག་
 སྤང་ཡང་། སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཐ་མལ་བགྲངས་ཟིན་པས། པའ་ཆེན་བསོད་
 (༡༠༧ན)གྲགས་ཀྱིས་ཆགས་སྤང་བར་མ་ཞེས་དང་། པའ་ཆེན་གྱིས་འདོད་མི་
 འདོད་བར་མ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྒྱུད་ངོ་། དེ་ལ་ཁོ་ན་ནེ། རྟོན་པ་དེ་སྤང་
 བའི་རང་བཞིན་དང་། མཆེད་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་
 པོ་གང་ཞིག་གཉིས་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རིམ་
 ལྔར། ཞི་དང་རྣམ་རྟོག་ཅེས་པའི་རྣམ་རྟོག་དེ་རྟོན་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དོན་གསལ་ལས། དེ་རྟོན་པར་གནས་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། སྟོན་མེད་དེ། འདི་རྟོན་པ་དངོས་མིན་པར་རྣམ་གཡེང་གཞན་ལ་བྱེད་དམ་
 སྟམ་མོ། འོ་ན་དོགས་པ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་མིན་ན་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེ་ཆོམ་གྱི་
 དབང་གིས་འདི་དག་ལས་གང་ཡིན་མ་ངེས་སྟམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག ཁྱེད་

ལྷའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བསྐྱེད་ཅིན་
 གྲིས་ལས། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྒྱང་གིས་གཡོས་ནས་ཚུལ་ལ་མ་ཐིམ་པའི་
 བར་དུ་རྒྱང་གིས་ཡུལ་ལ་ཉ་ཅང་གཡོ་བའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་
 པ་ཡིན་པས། ད་ལྷའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྷར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་གསལ་སྟོན་
 ལས། དབང་ཤེས་རྣམས་སྤང་བ་མིན་ཡང་རང་བཞིན་ཡིན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་མི་འདྲ་བས་རེ་ཞིག་སྐྱེ་ངེ་བཞིན་པར་མི་རུང་ངམ་སྟུམ་མོ། །
 ཁ་ཅིག །རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུ་པོ་འདི་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བརྟན་ཅི་རིགས་
 ཡོད་ལ། འགོ་བ་རིགས་དུག་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཡོད། ལམ་དུས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་ནས་
 སྟོབ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲ་ལོགས་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ཡོད་
 ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྟོབ་མཐའི་འོད་(༡༠༧)གསལ་གྱི་སྟོན་གྱི་སྟོང་པ་
 གསུམ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་རྣམས་རིམ་པ་
 བཞི་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ལུགས་སྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་སྐབས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ལྷར་དུ་མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་འདི་གཉིས་གང་གི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ཤེ་ན། འདི་གཉིས་གྱི་དང་པོ་དུགས་པོའི་རྟོགས་རིམ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་
 བའོ། །གཉིས་པའང་མཁས་པ་དུ་མས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྷ་ནའང་དེ་གཉིས་ལ་
 དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་ཏེ། འདི་ལྷར་དང་པོ་ནི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་
 རོ་ཆ་ཤེས་པ་ལྷ་བྱ་རྒྱུན་མཐའི་གོང་གི་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲ་ལོགས་བར་དུ་
 འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་གྱི་བཞེད་པ་ནི་འདིར་བརྟན་གཙོ་བོའི་
 རང་བཞིན་ནི་རང་འབྲས་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་ཉོན་སྐྱིབ་སྤངས་
 པ་དང་མཉམ་དུ་སྤངས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འདིར་བརྟན་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་
 དེ་རང་འབྲས་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། འདི་ནི་སྤང་
 རྒྱང་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གསལ་སྟོན་ལས།

རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་ལ། དེས་ལས་བསགས་ནས་
 འཁོར་བར་སྐྱེ་ཏེ། ཞེས་དང་། སྤྱིང་གཞི་སྤྲས་བཤད་ཀྱི་རྗེ་ཀ་ལས། འབྱུང་བ་
 ལྷགས་ལྷོག་གི་སྤྱང་བ་གསུམ་པོ་འདི་པས་ཆགས་དང་ཆགས་མེད་ལ་སོགས་
 པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་རྒྱག་གསུམ་
 སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་མཆན་འགྲེལ་སོགས་རྩ་མ་
 ལས་གསུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱང་བ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་མཆན་ཉིད་
 དེ། དེ་ཡང་ལྟ་ལྟོས་བས་བྱམ་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པ་མིན་
 གི། །བྱ་རོག་གིས་ཁང་བཟང་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སློན་ནས་མཆོན་པ་ཏེ། དེ་
 ཡང་རང་(༡༠༥ན)བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་བར་མ་གསུམ་སྤྱང་བས། དེ་
 རྣམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱང་བ་ཆུང་གི་བཞོན་པ་ཅན་ལ་ཡང་། གཡོ་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་
 བར་མ་གསུམ་ཡོད་པར་དཔོག་པའོ། །འདིར་རང་བཞིན་སོ་གསུམ་སྟོན་པའི་
 རིམ་ལྔའི་ལུང་གི་རིག་པ་པོ་དང་རིག་འཛིན་བཞི། ཞེས་པའི་རིག་པ་པོ་ནི་ཡུལ་
 རིག་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་། རིག་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་སྟོན་འཛིན་ལྟ་བུ། འཛིན་
 ཞེས་པ་ནི་རིག་བྱའི་ལས་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་འདྲ་ཞིང་། བཞི་ཞེས་པ་རྒྱ་དཔེ་
 མ་དག་ཅེས་པའི་ཆེན་གྱིས་རིམ་ལྔའི་ཆོག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས་གསུམ་
 ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །

ཕྱི་ནང་གི་རྟོན་གཉིས་ལས་སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སྐྱེ་ཚུལ།

༥ ཕྱི་ནང་གི་རྟོན་གཉིས་ལས་སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།
 རྟོར་བཞུགས་ཀྱིས་སྤྱིང་གཞི་རྩ་མཐུད་ལེགས་པར་གྲོལ་ནས་བྱུང་བྱེད་རགས་པ་
 དང་བཅས་པ་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སེམས་
 དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལེའུ་གསུམ་པའི་སློན་གསལ་ལས།

འབྲུག་པ་དང་གནས་པ་དང་ལྷང་བ་དང་སྤུང་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་ཞེས་
 སོགས་ལྟར་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྤུང་རིམ་ཀྱང་དགོས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩོ་
 རྒྱུན་བརྒྱུས་ལས། སྤུང་དང་སྤུང་གྱིས་མཛོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་རྩོ་རྒྱུ་དང་
 བསྐྱེད་མཉམ་པར་སྤྱར་བ་མེད་པར་ནམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཉི་ལྔ་མཛོན་པར་
 མི་ཅུས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་སྤུང་གྱི་ལ་བརྟེན་པའང་དགོས་པར་གསུངས་
 སོ། །ལས་ཀྱི་ཟེར་བ་ནི་སྤུང་མའི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལུས་སུ་འཕངས་པ་ལྟར་
 གྲུབ་པས་ནའམ། ཡན་ལག་གིས་འབྱུང་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་དངོས་སུ་བྱེད་པས་ན་
 དེ་ལྟར་བྱ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤུང་གྱི་ཟེར་དོན་རང་གི་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤུང་གྱི་
 ཤར་བ་ཅམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་(༡༠༥)པར་མཁས་པ་རུ་མས་གསུངས་
 ལ། རྒྱུད་མེ་སྤྱི་ནམ་ལས། དངོས་གནས་ལ་བྱུང་མེད་རུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། ཡེ་
 ཤེས་ནི་རང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱས་ཤིང་བསྐྱེད་པའི་སྤུང་གྱི་ཡིན་
 པས་ན་ཡེ་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ་གསུངས་སོ། །ལས་ཀྱི་ལ། ལྟན་སྤྱིས། ཞིང་སྤྱིས། སྤུང་སྤྱིས་
 གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དབེན་
 གསུམ་སྤྱི་ལུས་གང་རུང་ལ་གནས་པ། གསུམ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའོ། །
 མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔུང་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྤྱི་ལུས་ཐོབ་ནས་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟེན་རུ་
 གནས་པ་མི་སྤྱི་ཟེར་ན། ལས་ཀྱི་ལ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་སྤུང་གྱི་མ་མེད་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྤྱི། ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་སྤུང་གྱི་ཡིན་ན་སྤྱི་ལུས་ཐོབ་པས་
 རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ལྟན་སྤྱིས་ཐོབ་པས་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་འཆང་གྱི་བ་མེད་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་མི་
 ཅུས་ཉི། སྤུང་གྱི་བྱུང་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཚུལ་འཆད་པ་ལ་གསལ་
 རྒྱུན་ལས་དེ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཆོ་འདིར་སེམས་དབེན་
 རྒྱུ་བ་དེས་པར་ལས་ཀྱི་ལ་ལྟན་སེམས་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
 གསུངས་ཉི། ཁ་ཅིག་གིས་ཆོ་འདིར་སེམས་དབེན་ཅམ་པོ་བ་སྤྱི་བའང་དེ་ལ་ལྟན་

གསུངས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་དེ་མི་ལྟོས་ཀྱང་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དེ་ལ་
 ལྟོས་གསུངས་པ་དང་། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྩོད་པོ་འགའ་ནི་སྐབས་གང་དུའང་
 ལས་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་རྣམས་ལས་གང་
 དེས་པའི་དོན་དུ་གཟུང་ཞེ་ན། མཁས་པ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་འདི་འཐད་མི་
 འཐད་ཅེས་བདག་ལྟའི་སྒྲུབ་པོས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་རུས་(༡༠༧)ཀྱང་།
 བཞེད་པ་བར་པ་ཉིད་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པར་གནས་སམ་སྟམ་
 ཉེ། ཡེ་ཤེས་རྩི་རྗེ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་ཐུག་རྒྱ་དང་སྟོང་པ་
 གསུམ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་དེས་པར་གསུངས་པ་ནི། སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་པའི་
 སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་ཚོགས་པར་སྦྱོར་བ་ཐུག་རྒྱ་ལ་དེས་པར་སྟོས་དགོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་སེམས་དབེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་འགའ་ཞིག་ཆང་བའི་ཡེ་
 ཤེས་གསུམ་སྦྱོར་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཚོགས་པ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འདིར་
 གསལ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཐབས་སུ་གསུངས་
 པའི་བདེ་ཆེན་ནི། སྟོང་བསྐྱུས་སུ་སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་གསུངས་པས། སྤྱོད་ལྟུང་གི་སྤྱོད་གཞིའི་
 སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཚོགས་པར་སྦྱོང་བ་ལ་ཕྱིའི་ཐུག་རྒྱ་དགོས་སོ། །
 ཞེས་ལུང་སྤྲུལ་མས་དེ་མེད་ཀྱང་སེམས་དབེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་འགའ་ཞིག་ཆང་
 བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྦྱོར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་ཀས་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་
 སྤྱོད་ལྟུང་པ་དང་། སྤྱོད་གཞི་སྟོང་པ་གསུམ་ཚོགས་པར་སྦྱོང་བ་ཞེས་བྱང་པར་
 སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་དབེན་ཅུ་པོ་བ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
 བྱུང་བམ་སྟམ་ཞིང་། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀར་ཐུག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྟོག་གི་དེས་པ་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྗེ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྐྱུབས་པས་དབང་
 པོ་རྩོད་པོས་ཀྱང་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་བསྦྱང་བ་དེ་ལ་ལྟོས་པར་བྱུང་བམ་
 མོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕྱིའི་ཐུག་རྒྱ་རྟེན་ཀྱང་དེ་སྤངས་ནས་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་
 དེ་ལས་རྒྱས་ཡེ་རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་བདེ་ཆེན་བསྦྱང་མི་རུས་པ་ལ་བཤད་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སེམས་དབེན་གྱི་དོན་
 ཏུ་སྦྱོང་པ་བྱེད་པ་ལ་དེ་འདྲ་སྲིད་པར་ཐལ། (༡༠༧བ)འདོད་ན། དེས་སེམས་
 དབེན་སྦྱོང་པ་ཕྱིར་ཕྱག་རྒྱ་ལ་མི་སྦྱོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕྱིར་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལས་བདེ་བ་བསྦྱོང་པ་ལ་ཡེ་རྒྱ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་ཁྲལ་སྟེ། འདིར་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པ་ནི་བདེ་བ་བསྦྱོང་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན་གྱི་
 གཙོ་སྟོབས་ཁྲལ་བྱེད་གྱི་རྒྱུར་སྤྲོ་མོ་འཆི་རིམ་བཞིན་སྟོང་གར་སྤུད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག། རྒྱུར་དེ་དེ་ལྟར་སྤུད་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་སྟོག་ཚོལ་ཏུ་འགོ་རྒྱུལ་དངོས་
 གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་དབེན་མན་ཆད་ཏུ་སྦྱོང་པ་གསུམ་
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འོད་གསལ་ཉེར་ཐོབ་ཏུ་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པ་ལ། ཁ་
 ཅིག །སེམས་དབེན་མན་ཆད་གྱི་དབེའི་འོད་གསལ་དང་། ཉེར་ཐོབ་མི་འགལ་
 ཟེར། དེ་མན་གྱི་དབེའི་འོད་གསལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཉེར་ཐོབ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་མན་ཆད་ཏུ་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ལྷང་ངོར་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་སྟོང་གྱི་སྒྲག་འཐུག་པོས་ཁྲལ་པ་
 ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ལྷང་ངོར་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྤང་བྱེད་གྱི་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་
 བུར་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབེའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་སེམས་དབེན་མན་ཆད་གྱི་དབེའི་འོད་གསལ་རྣམས་
 ཉེར་ཐོབ་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་ཀྱང་དེ་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། ལྷང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་པོའི་གང་རུང་ཡིན་ན་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྤྲ་
 ཕྱིར་བྱུང་བའི་སྤང་བ་གསུམ་པོའི་གང་རུང་ཡིན་ན་དབེའི་འོད་གསལ་མ་ཡིན་
 དགོས་(༡༡༠ན)པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡང་
 ཡིན་དབེའི་འོད་གསལ་ཀྱང་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་

ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་དབང་གསུམ་པའི་ལམ་རྟུ་གྱུར་པའི་དཔེའི་
 འོད་གསལ་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དབང་གསུམ་
 པའི་ལམ་རྟུ་གྱུར་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་
 དཔེན་གསུམ་པ་དང་སྐྱུ་ལུས་པ་གང་གི་རྒྱུད་ལའང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དཔེན་གསུམ་སྐྱུ་ལུས་དང་བཅས་པ་དབང་གཉིས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གོང་རྟུ་དེ་མེད་པར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། གསང་སྤྲུགས་མིང་གྲགས་ལས།
 ཅང་དཀྱིལ་གཉིས་པ་སྟ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟུ། ཤེར་དབང་བསྐྱར་བས་ཡིད་
 སྦྱིབ་གང་སྤང་ཀྱན། །བདེ་སྟོང་འཆར་བའི་དྲི་མ་དག་པ་གཞི། །ལམ་ནི་དཔེ་
 དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དབང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་ཡང་སྐྱ་
 རི་བཞིན་རྟུ་འཛིན་པར་རིགས་དཀའ་འམ་སྟམ་སྟེ། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་
 སོགས་ཀྱི་དབང་ཚོག་དང་། སྤྲུགས་རིམ་དང་། རྒྱལ་དབང་གི་གསང་འཛིགས་
 ཀྱི་དབང་རྟེན་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བ་གསུམ་པོའི་གང་
 རུང་ཡིན་ན་དཔེའི་འོད་གསལ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་ཐོབ་
 མཆེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས།
 འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བའི་ལྷང་སེམས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་པོ་དེ་
 འཆི་སྲིད་ཡིན་ནམ་བར་སྲིད་ཡིན་ནམ་དེ་གཉིས་གང་ལའང་མི་གཏོགས་པར་
 འདོད་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་(༡༡༠བ)ཡིན་པས་ཉེར་ཐོབ་
 དང་མཆེད་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་
 དཔེན་སྐྱེ་བ་ལུས་ལ་གནད་རྟུ་བསྐྱུན་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། སྟོང་གའི་ཅ་མདུད་གྲོལ་
 བས་དོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་རྟུ་བསྐྱུན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྟུ་
 འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྟོ་སོགས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པར་གསང་
 སྤྲུགས་མིང་གངས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སེམས་དཔེན་ཚོས་ཅན། བྱོད་
 སྐྱེ་བ་ལུས་ལ་གནད་རྟུ་བསྐྱུན་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། རྒྱང་དབྱུ་མར་འཇུག་པའི་

སྒྲིབ་ཡོད་པའི་གནད་ཆེས་སའི་སྒྲིབ་གའི་རྒྱ་ལས་རྒྱ་ལ་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་
 ལ་དམིགས་ནས་དོར་བཞུས་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིབ་གར་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱུད་རིམ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་
 པའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྒྲིམས་པ་ལ་ལུས་ལ་
 གནད་ཏུ་བརྟུན་ཞེས་བཤད་པར་ཡིག་རྒྱུད་གི་སྒྲིབ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཞན་ཡང་། སེམས་དབེན་སྒྲིབ་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བརྟུན་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་ཐལ།
 གསལ་སྒྲོན་ལས། དག་དབེན་དོར་བཞུས་ཀྱིས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་བཞི་ཇི་ཙམ་ཞིག་
 འདྲེན་བྱལ་མི་བྱལ་མི་དཔྱེད་པར། སེམས་དབེན་འདྲེན་ཐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་
 གསར་ཏུ་བསྒྲོན་པ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། སེམས་དབེན་འདྲེན་པའི་ནང་གི་ལུས་ལ་
 གནད་ཏུ་བརྟུན་པའི་གཙོ་བོ་དོར་ནས། ཐབས་སྤྱོད་ཆོས་ལས་འཆད་པར་སྒྲིབ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་གི་དགོངས་
 པའང་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ནས་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བརྟུན་པ་
 (༡༡༡ན)དགོས་པར་མ་གསུངས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། སྒྲིབ་འཆི་བར་དོའི་རྒྱུད་བ་སྒྲིབ་གསུམ་ཏུ། སྒྲིབ་བྱེད་རིམ་པ་
 དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྒྲིབ་གསུམ་དོ་རྩེ་གསུམ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཐབས། དབེན་
 གསུམ་ལམ་འདི་སྒྲུལ་བཟང་འཇུག་དོགས་མཆོག་།

༥ རྒྱུ་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་དག་འོད་གསལ་བྱགས། །བཞིན་ལག་
 མཚན་དབེན་གར་ཀྱིས་རྣམ་རོལ་བ། །འཇམ་དཔལ་ཞི་དང་ཁྲོ་རྒྱལ་འཇིགས་
 མཛད་ལྟ། །ཆོ་རབས་གཏན་གྱི་སྒྲིབས་ཕྱིར་སྒྲིབ་ཡང་གུས། །

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུགས་རིམ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུགས་རིམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྒྱལ་

སྐྱ་མའི་ཚྭ་གས་རིམ་བཤད་པ། འོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཚྭ་གས་རིམ་བཤད་
 པ། བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་ཚྭ་གས་རིམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སྐྱ་ལུས་གྱི་
 གདམས་པ་དངོས་ལ་ཉན་པ་པོ་བསྐྱེད་རིམ་དབེན་གསུམ་དང་བཅས་པ་ལ་
 བསྐྱབས་ཤིང་། བདེན་གཉིས་སོ་སོ་བ་དང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཚྭ་གས་རིམ་ལ་མོས་
 པའི་སྒྲོབ་མས། སྤྲ་མ་རིང་དུ་མཉེས་པར་བྱས་པའི་འོག་དུ་ཆོག་གས་གྱི་འཁོར་ལ་
 སོགས་གྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་བར་དུ་
 ལྟའི་སྐྱར་མོས་པའི་གཞི་མོས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ལྟའི་སྐྱར་དངོས་སུ་སོང་བ་
 མེད་པས། མོས་པ་ཅམ་མིན་པར་སྐྱ་མའི་སྐྱ་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་
 གསོལ་བ་གདབ་པོ། །གསང་སྤགས་གྱི་དཀའ་གནས་པལ་མོ་ཆེ་སྤྲ་མའི་མན་
 ངག་ལ་ལྟོས་ཤིང་བྱང་པར་སྐྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ཆབས་ཤིན་
 ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེའི་མན་ངག་ཡོད་ས་ཡང་རིམ་ལྔ་དང་། སྟོད་བསུས་གཉིས་དེའི་
 བར་ནས་ཀྱང་སྟོད་བསུས་སུ་གསུངས་སོ། །(༡༡༡)དེ་ལྟ་ན་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དེ་སྐྱབ་
 པའི་གཞི་དེ་རི་ལྟ་སུ་ཞེ་ན། ཐ་མལ་པ་ལ་སྐྱེ་འཆི་སོགས་གྱི་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་
 པའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་དེ་སྐྱབ་
 ཚུལ་ནི། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་
 གིས་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་
 ལས་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དེ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་གྱི་
 ལུས་ལ་རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་དང་། སྤྲ་བ་གཏུག་མའི་ལུས་གཉིས་
 ལས་དང་པོ་ནི་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་མ་ཐག་མ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་
 གསལ་སྟོན་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་
 སྐྱར་མ་ཐག་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་སྤངས་མ་ཟིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། མཛོད་ལས། འདོད་པར་དང་པོ་ནམ་སྟོན་གཉིས། རྟེན་དེ་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་
 མིན། །ཞེས་མངལ་སྐྱེས་གྱིས་དང་པོ་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་མ་ཐག་ནམ་

སྒྲིན་གྱི་ལུས་དབང་གསར་དུ་རྟེན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་
 ཀྱན་བདུས་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། འབྱུང་བ་དེ་རྣམས་ལས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་
 པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི། དེ་རྣམས་སྤར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བ་མིན་གྱི་སྤར་
 མོབ་ཟིན་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའོ། ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 དེས་ན་དེའི་དོན་ནི་དེའི་ཆོ་དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་ཀྱན་ཆོང་གི་ལུས་རགས་
 པ་འདི་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། ། སྤྱིར་གཞི་སྤྱོད་བཤད་གྱི་རྟོག་པོར་
 གི་ལྟར་དོན་འཆད་པའི་སྒྲི་ཀ་ལས་ཀྱང་། གཞུགས་གྱི་སྤང་པོ་དང་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ནི་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྩལ་དུ་འབྱུང་ངོ་། ། ཁྱེས་(༡༡༩ན)གསུངས་སོ། །
 ལྟར་དེའི་གོང་དུ་མངལ་དུ་སྤང་པོ་སྤྱིར་ནང་ནས་ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད་
 གྱི་སྤང་པོ་ནི་སྤར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཁྱེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་
 རི་སྤར་ཡིན་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ་གྲུབ་པ་ན་དེའི་འཁོར་དུ་
 ཆོར་འདུ་སོགས་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ་སེམས་བྱུང་ཀྱན་འགོ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་རོ། ། མཆོད་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡིད་དང་ལུས་གྱི་སྤྱི་མཆེད་སྤར་ནས་
 གྲུབ་ཀྱང་། སྤྱི་མཆེད་སྟག་མ་རིམ་གྱིས་རྫོགས་པར་འབྱུར་གསུངས་པ་ཅམ་མ་
 གཏོགས་ཆོར་འདུ་སོགས་སྤར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བར་མ་གསུངས་སོ། ། ཁོ་
 བ་རེ། འདིའི་ལུས་སྤར་གསར་ནི་དབང་རྟེན་གྱི་གཞུགས་སྤང་ལ་བྱེད་ལ། མཛོད་
 གྱིས་དང་པོར་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་དབང་རྟེན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དེ་
 འདིར་འདྲེན་པ་མ་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་དབང་རྟེན་མེད་པའི་
 ཡན་གར་བ་སྤྱིར་པར་ཐལ་བའམ་ཡང་ན་དེའི་ཆོའང་གསར་དུ་རྟེན་པའི་
 ལུས་དབང་དེ་ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་བར་དོའི་ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། ། སྤྱི་
 ལུས་ལ་སྤྱི་སྤང་དང་ནང་སྤང་གཉིས་གསུངས་ན་དེ་གཉིས་གྱི་སྤང་པར་ཅི་སྟ་
 བྱ་ཞེ་ན། སྤྱི་ལུས་སོག་མར་གྲུབ་པའི་ཆོ་ལུས་གྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་དབུས་སུ་སྤང་
 བ་ལ་ནང་སྤང་དང་། དང་པོ་ལུས་གྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་སྤང་བ་ལ་སྤྱི་སྤང་དུ་བྱེད་

ལ། དེའང་རྒྱུད་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་ཡིག་ཆས་སྤྱི་ལྟར་དང་། མཁས་གྲུབ་ལོ་རྒྱུ་བཟང་
 དང་། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་སོགས་ཀྱིས་ནང་ལྟར་བཞེད་ལ། པཌ་ཆེན་ཆོས་
 རྒྱལ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་གསུངས་ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་སྟོན་
 གསུངས་སོ། །ལྷགས་སྤྱི་མའི་རྗེས་འབྲངས་ཁ་ཅིག །སྤྱིར་སྤྱི་ལྟར་སྤྱི་ལྟར་ནང་
 (༡༡༩བ)ལྟར་མི་འགལ་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་སྤྱི་དང་ལྷགས་ཀྱི་ནང་རྒྱུ་ལྟར་བ་དེ་སྤྱི་ལྟར་
 རང་ལྟར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྒྱ་ལྷགས་གཅིག་ལ་སྤྱི་ལྟར་ནང་
 ལྟར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། པཌ་ཆེན་རྒྱལ་ས་རིམ་ལས། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་གཉིས་འགལ་
 ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ནི་གཞི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་
 པའི་སྤྱི་ལྟར་ནང་ལྟར་འགལ་བ་དང་། ལྷགས་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་གཉིས་འགལ་
 པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུར་དེ་གཉིས་མི་
 འགལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུར་དེ་གཉིས་སྤྱི་
 ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱབ་བྱེད་རྒྱུ་སྤྱི་
 བར་དོ་སྤྱི་ལྟར་ནང་ལྟར་གཉིས་ཀ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཉིས་ཀ་འཐད་
 པར་གསུངས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། གསལ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པས་སྤྱི་ལྟར་དང་།
 རང་གང་རྒྱུ་འདོད་པ་དེར་ཞེས་པས་ནང་ལྟར་གི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་ལྟར་ནང་ལྟར་ནི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ནང་རྒྱུ་ལྟར་
 ཀྱི་དབྱེ་བས་བཏགས་པ་སྟེ། ཡིག་རྒྱུད་གི་སྟོར་ནའང་། རྒྱ་མའི་སྤྱིར་ལྟར་
 ཚུལ་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་མས་མན་ངག་གིས་བསྟན་
 པར་བྱ་གསུངས་པའི་ལྟར་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་སྤྱི་ནང་གི་ལྟར་ཚུལ་ལ་
 བྱེད་དམ་སྟུམ་སོ། །དེ་ལ་པཌ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱིས། རང་ལྟར་
 འདོད་པ་ལ་གཞུགས་མེད་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བའི་མི་འཆི་བ་ན་ལྷགས་

དེའི་ནང་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷ་པ་པ་ཞེས་འདོད་དགོས་ཤིང་།
 དེ་འདོད་ན་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲིབ་པའི་ཆོ་རྒྱལ་ཤེས་སྒྲིབ་ནས་འཕོ་བར་བཤད་
 པ་དང་འགལ་(༡༡༩ན)བར་གསུངས་སོ། །སྤྱི་ལྷ་པ་ལའང་རྒྱལ་ཤེས་ལྷ་པ་ཀྱི་ནང་
 རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོད་པ་བར་དོའི་ལྷ་པ་ལ་མི་སྤྱི་པར་ཐལ། བར་དོ་ལ་ཡང་སྤྱི་
 ལྷ་པ་འཐད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱི་ལ་དེའི་སྤྱི་རྒྱུ་འདོད་ན། མི་སྤྱི་སྤྱི་ཤི་ནས་དཔག་
 ཆད་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆད་པའི་སྤྱི་གནས་སུ་འཇུག་པ་ལའང་བར་སྤྱི་ལ་
 མི་སྤྱི་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་ན་ནི། མཛོད་ལས། འབྲུ་ཡི་རྒྱུ་དང་ཆོས་མཐུན་
 སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱི་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །ཞེས་པ་དང་འགལ་སོ། །འཆི་བའི་འོད་
 གསལ་གྱི་ངང་ནས་རྒྱལ་ཤེས་ལྷ་པ་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་ལྷ་པ་བ་ཡིན་ཏེ། འོད་གསལ་
 ལ་ལྷ་གསལ་འབྱུང་ལྷོག་གི་འོད་གསལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ ཞེ་ན། འོ་
 བ་དཔག་ཆད་སོགས་ཀྱིས་བར་ཆད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་དུ་འང་ལྷ་གསལ་ལྷོག་གི་འོད་
 གསལ་ལས་འཇུག་པར་ཁས་སྤྱང་ཆོག་པས་བར་སྤྱི་མེད་ཀྱང་འཆི་སྤྱི་ཆད་
 རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་མ་བྱུང་བའི་བར་ཡོད་མི་དགོས་ཞེས་པལ་ཆེན་པས་སྤྱི་ན། སྤྱི་
 པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །ཞེས་པ་སྤྱི་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་སྤྱི་པ་འབྱུང་
 བ་དོགས་གནས་ཡིན་མིན་དབྱུང་འཆོལ། འོད་གསལ་ལ་ལྷ་གསལ་འབྱུང་ལྷོག་གི་
 དབྱེ་བའང་རྗེ་ཡབ་སྤྱི་གསུང་ལས་བཤད་པ་ཁོ་བོའི་དགུས་སྤྱི་མིག་གིས་
 བེ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཁ་ཅིག །རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྤྱི་བས་འདིར་རྒྱལ་འབྱོར་པའི་
 བསམ་ངོ་ན་སྤྱི་དེ་ལྷ་སྤྱི་ཐོབ་པར་མོས་པ་དང་སྤྱི་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་
 སྤྱི་དེ་འདྲ་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། སྤྱི་གསུམ་རིམ་ལེན་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལས། འདི་མི་ལམ་
 ཀྱི་ཡིད་ལྷ་པ་དང་འདྲ་བ་ཅིག་དུ་སྤྱི་བསྤྱི་ལས་གསུངས་པས་རྒྱལ་འབྱོར་
 པའི་བསམ་ངོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱི་ཐོབ་(༡༡༩བ)བར་སྤྱི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྷ་སྤྱི་ཐོབ་པ་མིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ཟེར་
 བ། སྤྱི་མེད་དེ། དེ་ནི་འདིར་གསལ་སྤྱི་ལས། སྤྱི་བའི་བྱུང་འཇུག་གི་སྤྱི་

མའི་སྐྱོ་སྒོ་བ་ཕྱིན་ཆད་ནས་དེའི་རིགས་འདྲ་མི་འཆད་པས་དངོས་པོ་ལ་གནས་
 པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་དང་། ཅིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་མ་
 ལྟར་མི་གནས་པ་ལ་བསམས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པའི་བསམ་ངོ་ན་གནས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་དངོས་པོ་ལ་གནས་མི་
 གནས་དང་བསམ་ངོ་ན་གནས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་རིགས་འདྲ་སྐྱོན་མི་ཆད་
 པའི་དོ་རྗེའི་སྐྱུ་ཡིན་མིན་གྱིས་བཞག་པ་ལྟར་རོ། སྐྱུ་མའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ནི།
 སྐྱུ་མ་ཆུ་ཟླ་མིག་ཡོར་ཆུ། ཁྱི་ལམ་སྐྱ་དྲི་མིག་འཕུལ་འཇལ། སྐྱོག་དང་ཆུ་བྱར་
 གཟུགས་བརྟན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། དེའང་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་
 བསྐྱེད་པ་ན། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཆར་ཡང་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་མེད་པས་
 སྐྱུ་མའི་མི་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཡང་བྱལ་བ་ཆུ་ཟླ་ལྟ་བུ། ཤ་རུས་སོགས་དང་བྲལ་
 བས་མིག་ཡོར་རམ་མའི་གྲིབ་མའི་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱད་ཅིག་གིས་གཡོ་བ་སྒྲིག་
 ཆུ་ལྟ་བུ་གསུངས་ཏེ། གཏུལ་བྱའི་དོན་རུ་སྐྱུལ་པ་རུ་མ་འབྱེད་པ་ལ་ཟེར་རམ་
 ལྟམ། རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱལ་པའི་ཁྱི་ལམ་གྱི་ལུས་བྱད་པར་བ་ལྟ་བུ། རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་ལུས་དང་རྒྱད་གཅིག་ཀྱང་ཐ་དད་རུ་སྒྲུང་བ་བྲག་ཆའམ་སྐྱ་བརྟན་ལྟ་
 བུ། རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྒྲུང་བ་དྲི་བའི་གྲོང་བྱིར་ལྟ་བུ།
 གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རུ་མར་འཆར་བ་མིག་འཕུལ་ལྟ་བུ། སྐྱའི་ཁ་དོག་ལྷ་མ་འདྲེས་
 པར་སྒྲུང་བ་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་གསེབ་ན་གནས་པ་སྒྲིན་
 གྱི་གསེབ་ན་སྐྱོག་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། སྐྱོང་པའི་ངང་(༡༡༥ན)ལས་སྐྱོལ་གྱིས་བྱུང་བ་ཆུ་
 བྱངས་པ་ལས་ཆུ་བྱར་དོལ་བ་ལྟ་བུ། ཡན་ལག་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཆར་བ་མེ་
 ཡོང་རུ་དོ་རྗེ་འཆར་གི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་སོ། དྲི་བའི་
 གྲོང་བྱིར་ཞེས་པ་དང་མིག་འཕུལ་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ལ་གསུངས་ལུགས་
 འདྲ་མིན་སྒྲུང་ཡང་དབང་དོན་ཡང་གསལ་ལས། དྲི་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པ་
 ཅམ་གྱིས་གྲོང་ཐལ་བྱུང་རུ་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་པས། དྲི་བ་ནི་མི་མ་ཡིན་དང་

དེས་ཀྱང་སྒྲོ་བུར་རུ་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །མིག་འཕྲུལ་ནི། ཤིང་བཟའ་པ་རྩེ་ཏམ། འདི་
མི་གསལ་ཡང་གཅིག་རུ་མར་སྒྲུང་བར་གསུངས་པས་མིག་བཅོར་བའི་སྒྲུང་བ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱས་ཀྱང་རུང་བ་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྱིར་ནི་སྒྲུ་མ་དང་མིག་
འཕྲུལ་མི་འགལ་ཏེ། དབུ་མའི་གཞུང་ལས། མིག་འཕྲུལ་མཁན་གྱིས་སྒྱུར་བའི་
སྒྲགས་དང་སྒྲུན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོ། །

‡མན་ངག་ལས་རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། གསེར་སྤངས་པའི་མན་ངག་
དོན་བཞི་མ་དང་། འཁོར་ལོ་ཅན་དང་། དོན་ལྡ་མ་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་ནི་
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་དང་མཐུན་པ་དང་། གདན་རྩོགས་ལས་བཤད་པའི་སྟོང་
པའི་རང་ལས་རང་ལྟ་སྒྱུར་ལངས་པ་སྒྲུ་མའི་སྒྱུར་བཤད་པ་ནོར་བར་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་གཞུང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་དང་ཡིག་འབྲུ་སྒྲུ་ལུས་སུ་བཤད་
པ་དང་། ཐིག་ལེ་ལྟ་སྒྱུར་ཤར་བ་དེར་བཤད་པ་ནི་དེ་དག་གིས་མཆོན་པའི་
གཏུག་མའི་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་ལུས་ལས་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དོན་ལྡ་
མ་ལས། རིམ་ལྡ་ལས། རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལེགས་གྱིས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
འཆད་ཚུལ་དང་། གསེར་སྤངས་པའི་སྒྲུ་མ་སུམ་རྒྱུད་ཀྱི་མན་(༡༡༥བ)ངག་ལས།
མེ་ལོང་རུ་ལྟ་སྒྲུ་ཤར་བ་ལ་བསྟོད་སྒྲུད་ཀྱིས་ཆགས་སྒྲུང་འདུག་མི་འདུག་བཟླ་
པ་སོགས་བྱས་ནས། མཐར་རང་ལ་བསྟིམ་པའི་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་ལ་སྒྲུ་ལུས་
སུ་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་གསུངས། །

‡ སྒྲུ་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་བ་ལ། བྱངས་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་
རྩོགས་རིམ་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྒྲུ་དང་བསྐྱེད་བ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་
སྒྲུ་གསུམ་དང་བསྐྱེད་བ་རྣམས་བཤད་ལ་སྒྲོན་གསལ་ལས་འཆི་བ་དང་བར་
དོ་ཆོས་ལོངས་གཉིས་དང་བསྐྱེད་བ་དང་། སྐྱོད་བསྐྱུས་ལས། དེ་གཉིས་དང་
གཉིད་དང་བསྐྱེད་བ་རྩི་ལམ་དང་བསྐྱེད་བ་རྣམས་བཤད་པར་གསུངས་ལ། ལམ་
ཀྱི་སྐབས་གང་རུ་བསྐྱེད་བ་གང་བསྐྱོམ་པ་ནི་སྒྲོབ་པའི་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་སྐབས་

ཐམས་ཅད་རུ་གཉིད་དང་མི་ལམ་དང་བསྐྱེ་བ་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་ཅིང་། ལུས་
 དབེན་ནས་སེམས་དབེན་བར་རུ་འཆི་བ་དང་བསྐྱེ་བ། བར་དོ་དང་བསྐྱེ་བ་
 གཉིས་བསྐྱོམ་མོ། །བསྐྱེ་བ་ལ་རྒྱས་པར་སྤྱེ་ན། སད་རུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གསུམ།
 གཉིད་རུས་ཀྱི་དེ་གསུམ། འཆི་རུས་ཀྱི་དེ་གསུམ་དང་དགྲ། བརྩ་ན་ཆོས་སྐྱུ་འི་
 བསྐྱེ་བ། ཡོངས་སྐྱུ་འི་བསྐྱེ་བ། རྒྱལ་སྐྱུ་འི་བསྐྱེ་བ་གསུམ་རུ་འབྱུང་། སད་རུས་
 ཀྱི་བསྐྱེ་བ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྐྱུ་འི་བསྐྱེ་བ་ནི་གཉིད་སད་རུས་སུ་སྦྱིར་སྦྱོར་པ་
 བཞི་དང་བྱད་པར་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་པའི་སྐབས་བདེ་སྦྱོར་སྦྱར་
 བས་བསྐྱོམ་པ་ལ་བྱེད་ལ། སད་རུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱུ་འི་བསྐྱེ་བ་ནི་འོད་གསལ་དེ་
 ལས་ལྡང་བར་ཚོམ་པ་ན་སྐྱུ་ལུས་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་གང་ཅུང་རུ་ལྡང་
 བའོ། །དེའི་རུས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱུ་འི་བསྐྱེ་བ་ནི། དེ་འབྱུའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་ཕུང་པོ་རྗེས་
 པའི་རྗེས་གར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའོ། །གཉིད་(༡༡༥ན)
 རུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་ནམས་ནི་སད་པའི་ཆེ་སྦྱོར་བཞི་འདྲེན་ཅུས་པ་ཞིག་གིས་བྱ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱུ་དང་བསྐྱེ་བ་དང་། མི་
 ལམ་ཡོངས་སྐྱུ། སད་པ་རྒྱལ་སྐྱུ་དང་བསྐྱེ་བའོ། །འཆི་རུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་གསུམ་
 བའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུ་དང་བསྐྱེ་བ། བར་དོ་ཡོངས་སྐྱུ་དང་བསྐྱེ་བ། རྒྱེ་བ་རྒྱལ་
 སྐྱུ་དང་བསྐྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལ་བར་དོར་མཆོག་འབྱུང་པ་དང་། རྒྱེ་བ་
 བརྩད་ནས་འཆོང་རྒྱ་བའི་བསྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ་དང་པོ་ལ་ནི། སེམས་
 དབེན་ཅམ་པོ་པ་ཐོབ་ཅིང་དེ་མཐར་ཐུག་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་
 དོ། །གཉིས་པ་ནི་ལུས་དབེན་པ་དང་དག་དབེན་པ་གང་ཅུང་གཙོ་ཆེའོ། །
 འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་མི་ལམ་བཟུང་སྐྱུང་གཅིག་རུ་བྱེད་པ་ཞེས་འབྱུང་
 བའི་བཟུང་བ་ནི་ཐབས་གྱིས་མི་ལམ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུངས་པ་ནི་མི་ལམ་
 ཟིན་ནས་དགོ་སྦྱོར་ལ་སྦྱོར་བའམ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ནམ་ཐར་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། གཅིག་རུ་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེ་

སྟོང་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་འདྲའི་སྟོང་དེའང་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་དང་རྩོམ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱེད་པའམ་བསམ་གཏན་
 གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་ལས་མི་ལམ་ལས་སྒྲར་འོད་གསལ་དུ་བྱུགས་ཏེ། སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟོམ་པའོ། །གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བའི་སྐབས་འབྱམས་གཙོད་
 གསུང་གསུངས་པའི་སྟོང་འབྱམས་གཙོད་པ་ནི་གཉིད་མ་བྱུང་ན་གཉིད་
 དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་མི་འབྱུང་བས། དེ་ལ་གཉིད་འོང་བའི་རྒྱ་ཁ་ཟས་བཅུད་
 ཅན་བསྟེན་པ་དང་བསྐྱུ་མཉེ་སོགས་བྱེད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་
 ཟེར། གཉིད་འབྱུག་དྲགས་ན་སྟོང་གའི་ཐིག་ལེ་འོད་ཤིན་ཏུ་འབར་བ་བསྟོམ་
 པ་དང་། འོད་ལུང་འཕྲོས་(༡༡༥བ)པས་མལ་གྱི་བྱོན་ཅམ་མམ་གནས་ཁང་
 ཁྲབ་པར་བསམ་སྟེ་གཉིད་སྐབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱུག་འབྱམས་གཙོད་པ་
 ཟེར། སད་ལྷུར་ན་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཡུན་བྱུང་བས་གཉིད་སྐབ་ཏུ་སོང་
 བ་ན། དེ་མ་ཐག་སྟོང་གར་མི་ཤིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་གཉིད་ཀྱི་
 འོད་གསལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ལ་སད་འབྱམས་གཙོད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 མ་རྒྱུད་པའི་གཏུམ་མོ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རག་དབེན་གྱི་དོད་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་རག་
 དབེན་རྩོམ་རྩེའི་བཟླས་པས་ཅ་མཐུད་འགྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དབུ་མའི་ལམ་
 བས་གཏུམ་མོ་འབར་འཇག་གི་དམིགས་པ་བྱས་པས་ཅ་མཐུད་འགྲོལ་བར་
 བྱེད་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཞེས་རྩེའི་གསུང་ལས་འབྱུང་ཞིང་། པཌ་ཆེན་གྱིས་
 ཆོས་དྲུག་གི་གངས་བཙེ་ལུགས་ལ། གཏུམ་མོ། དགའ་བཞི། རྒྱ་ལུས་འོད་གསལ།
 ཟུང་འཇུག་སྟེ་ལྟ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་འཕོ་བ་དང་གྲོང་འཇུག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་
 དྲུག་ཏུ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྤང་སྟེ། རྩེ་རང་གི་
 བྱིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྟན་ལས། རྒྱ་རྩོམ་ཆོས་དྲུག་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། གཏུམ་
 མོ་དང་རྒྱ་ལུས་དང་འོད་གསལ་དང་འཕོ་བ་དང་གྲོང་འཇུག་དང་བར་དོའི་
 གདམས་རག་དྲུག་ཏུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ།

༥མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག །སྐྱ་མའི་སྐྱ་འདི་སེམས་དཔེན་གྱི་
 འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་འཕེན་པས་འགྲུབ་པར་གསུངས་པས། འོད་གསལ་
 གྱི་རུས་ན་སྐྱ་མའི་སྐྱར་ལྡང་བར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་འཕེན་པ་མངོན་གྱུར་རུ་ཡོད་
 པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། པཌ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་འཕེན་པ་དེ་
 འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས་གཏོང་བར་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་(༡༡༥ན)མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དེ་སྔོན་གྱི་འཕེན་
 པའི་དབང་གིས་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས་འགྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་རུ་སྔོན་གསལ་ལས། བདག་མེད་པ་ཡི་ཆོས་ལས་འབྱུང་བ་ཏྟེ།
 སྔོན་གྱི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་དྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེའུ་
 གཉིས་པའི་ལུང་དེའི་མཆན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་པ་དོན་དམ་
 པའི་ཆོས་ལས་ཀྱང་རུ་འབྱུང་བ་ཏྟེ་སྔོན་གྱི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱུང་བའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐྱབས་
 ན་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་ལྡང་བར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་འཕེན་པ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། ལེའུ་བཞི་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་བཤད་
 པའི་སྐྱབས་གྱི་ཁྱི་ཀ་ལས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐྱབས་ན་དག་པའི་སྐྱ་མའི་
 སྐྱར་ལྡང་སྒྲུམ་པའི་འཕེན་པ་ནི་དྲིའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐྱབས་ན་སྐྱར་གྱི་འཕེན་པའི་བག་
 ཆགས་སམ་ཤུགས་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། ལུང་སྔོན་ལས། རྟེན་འབྲེལ་བག་ཆགས་
 དྲི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བག་ཆགས་ཞེས་པ་འཕེན་
 པའི་ཤུགས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མའི་སྐྱ་དེ་ལམ་ཡིན་ནམ་མིན། ལམ་

ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། མཁས་པ་དག་ལ་བཞིན་ཚུལ་མི་འདྲ་
 བ་གསུམ་རུ་གྲགས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་ལམ་རིམ་པ་ལྟའི་ནང་
 ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་འང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷགས་འདིར་
 གཟུགས་ཤེས་མི་འགལ་བཟུང་། འགའ་ཞིག་སྐྱུ་ལྷས་པ་ནི་གང་(༡༡༤བ)ཟག་
 ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ལྟ་བུ་ནི་ཟབ་ལམ་རིམ་པ་
 ལྟའི་ནང་ཚན་ཡིན་ཞིང་། སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་གང་ཟག་དེའི་གཟུགས་སྤང་ཡིན་གྱི་
 ལམ་དང་ཤེས་པ་གང་ཡང་མིན་ནོ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཟབ་ལམ་རིམ་པ་
 ལྟའི་ནང་ཚན་ཡིན་པས་ལམ་ཡིན་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་
 མཛོད་ལས། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། ཆོས་མཆོག་ཐམས་ཅད་སྤང་
 སོ་ལ། ཞེས་སྐྱུར་ལམ་རུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་བཤད་ཀྱང་། གཟུགས་ཤེས་
 ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ་གསུངས་པའོ། །དེ་རྣམས་ལས་གང་
 བཟུང་ཞེ་ན། སྐྱུ་ལྷས་དེ་ལམ་ཡིན་པར་ནི་འདོད་དགོས་སམ་སྟམ་སྟེ། སྟོན་
 གསལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་པ་ནི། ཡིད་འོང་རིམ་ལ་གསུམ་པ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དོན་འགྲེལ་པ་ན་མཆན་དང་།
 རྟེན་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱ་སོར་བཞག་མ་གཏོགས་སྐྱུ་ལྷས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཞིབ་ཆ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱུ་སྟོན་གྱི་གསལ་ལས་
 ཀྱང་། དེས་ན་རྫོགས་རིམ་ལ་སྟོང་སྟོགས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཉེ་རུ་ག་དང་།
 སྤང་སྟོགས་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུའི་ཉེ་རུ་ག་གཉིས་ཤེས་པར་
 བྱ་སྟེ། ཞེས་གསལ་བ་མཆོག་གིས་དབྱེས་པ་ན། ཞེས་པའི་ཐད་རུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྫོགས་རིམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤང་སྟོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་བདུན་གྱི་རྟེན་ག་
 ལས། རྫོགས་རིམ་དེ་ལ་སྤང་སྟོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དང་། སྟོང་སྟོགས་ཀྱི་རྫོགས་
 རིམ་གཉིས་ལས། དང་སོ་ནི། དཔེན་པ་གསུམ་དང་རིམ་པ་གསུམ་དང་ལྟ་པའི་

སྐབས་ཀྱི་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་(༡༡༧ན)ནམས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། སློབ་
མ་ལྷག་གནས་ཀྱི་སློབ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་ཡང་གསལ་ལས། རྒྱ་
ཆེ་བའི་ཚྭ་གས་རིམ་ལ་ནི་དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པས་ན་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ནམ་
པར་ཤར་བའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་ལུས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་
འཛོག་པ་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་མཁུན་པ་དང་ཤེས་
པར་འདོད་དམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དབུ་པར་གྱི་སྐབས་སུ་འང་ལམ་དང་མཁུན་པ་དོན་
གཅིག་ཏུ་བཞེད་མི་བཞེད་གཉིས་ཡོད་སྟངས་ཡང་། མཛོན་པ་ཀྱན་བརྟུས་ལས།
ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྐུ་བོའི་རྩལ་ཁྲིམས་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཡང་
རྒྱར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་ཡང་སྟེ། ཞེས་ངེས་འབྱུང་གིས་བྱིན་པའི་སློན་ནས་
ཐར་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་
ཆོགས་ལམ་དུ་བཞག་ཞེ་འདུག་སྟུམ་ཁིང་། སྐུ་འདི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་
ལས་བསྐྱབས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བེམ་པོ་མིན་ཡང་མཁུན་པ་
དང་ཤེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་སེམས་ཀྱང་བརྟག་འཆོལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཆི་
རུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སློན་པ་པོ་ལ་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བ་དང་སྐུ་བ་བརྒྱད་ནས་
འཆང་རྒྱ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་འང་བསྐྱེད་རིམ་པ། ལུས་དབེན་
པ། དག་དབེན་པ་གསུམ་ཡོད་བེར་ན། བར་དོར་འཆང་རྒྱ་ངེས་ཀྱི་གང་བཟག་
ལ་ཆོ་འདིར་སེམས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྤྱོད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་མི་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་བསྐྱེ་
བ་སློན་པའི་གསལ་སློན་ལས། འོ་ན་གང་བཟག་དེ་ཆོ་འདིར་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ངི་
འདྲ་ཞིག་ཐོབ་(༡༡༧བ)པ་ཡིན་སྟུམ་ན་ཞེས་པ་ནས། ཚྭ་གས་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་བྱ་རན་པ་ཞིག་ཏུ་གསལ་ལ། དེ་ལ་ནི་མ་མཐའ་ཡང་སེམས་དབེན་ངེས་
པར་ཐོབ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདིས་ནི་སེམས་

དབེན་ཅམ་པོ་པ་ལས་རྒྱ་ལ་མི་སྟོན་པར་ཡང་གོའམ་སྟམ་མོ། །གཞན་ཡང་།
 བར་དོར་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་ཆོ་འདིར་སེམས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་དགོས་ཏེ།
 རྟགས་རིམ་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཆོ་འདིར་འཛང་རྒྱ་བ་དང་བར་
 དོར་འཛང་རྒྱ་བ་གཉིས་སྟོད་པ་བྱེད་པ་བྱང་མ་བྱང་གི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་
 ལ་ཉི་རིང་བྱང་བ་མ་གཏོགས་པ་ལམ་རྣམས་འདྲ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བར་དོར་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་ངེས་པར་ཆོ་འདིར་སེམས་དབེན་ཐོབ་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་མ་ཐོབ་ཀྱང་བར་དོ་དངོས་བྱུང་ནས་རྟེན་དེ་ལ་ལམ་
 ལྟག་མ་བསྐྱམས་ནས་འཛང་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱ་
 ཡིག་རྒྱུད་གི་སྟོར་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བདེན་ཏེ་དེ་ནི་སྤྱི་ཁྱིམ་བཞིན་
 པར་མི་བྱང་བ་སྤར་ལྟར་སྤར་སྟེ། དེ་འདྲ་འདོད་པ་ལ་འདིར་གསལ་སྟོན་བྱ་མི་
 འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་མཐར་
 བར་དོ་མཆན་ཉིད་པ་བྱུང་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་བསྐྱམས་ནས་བར་དོར་
 འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ནི་ལྷགས་འདི་དང་ཞལ་ལྱང་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་དེ་ལ་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་བཞིའི་
 ཀང་ཅམ་ཐོབ་པ་དགོས་ཤིང་། སེམས་དབེན་ཅམ་པོ་པའི་ནི་སྟོང་པ་བཞི་ག་
 ཐོབ་པ་དགོས་ལ། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་པ་བཞི་ནི་གང་ཡང་མ་
 ཐོབ་པ་དགོས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་སེམས་དབེན་གྱི་(༡༡༥ན)སྤང་བའི་
 ཡེ་ཤེས་ངེས་པར་ཐོབ་པ། མཆེད་པ་ཐོབ་ཀྱང་བྱང་མ་ཐོབ་ཀྱང་བྱང་། ཉེར་ཐོབ་
 དང་འོད་གསལ་ངེས་པར་མ་ཐོབ་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། སེམས་དབེན་ཅམ་པོ་པ་དང་མཐར་ཐུག་གང་གི་དབང་བྱ་བྱས་ཀྱང་དེ་
 འདྲའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱ་
 ཡིག་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའང་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་གསུང་སྟོན་
 སམ་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཅམ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། སྤྱིར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རིམ་ལྔ་

ལས་འབྲུང་བ་ལྟར་མ་བྱང་གོང་དུ་སྟོང་པ་བཞི་རེ་རེ་ལའང་དམིགས་པ་ཡང་
 ཡང་གོམས་པ་ལས་སྐྱེད་གོས་པ་མ་གཏོགས། རྒྱང་ལ་བྱང་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་
 གའི་ཙ་མདུད་གོལ་བའི་སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་བཞི་བྲིགས་
 ཆགས་སུ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་བསྐྱེད་
 བ་དངོས་བྱེད་ཅུས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བསྐྱེད་རིམ་ཙམ་གྱིས་དེ་དཀའ་བར་
 འདུག་ཀྱང་། ཏ་ཙང་གོམས་པ་ཆེ་བ་དང་། ཕྱི་རྒྱུན་དཔལ་པོ་དང་དཔལ་མོ་
 རྣམས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སོགས་གྱི་མཐུས་སྲིད་པ་ཙམ་ནི་ཡིན་ཆོད་དུ་
 འདུག་སྟེ། ལྷ་ལྷེ་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། འཕོ་དུས་ནལ་འབྱོར་རྣམས་ནི་དཔལ། །
 སོགས་དང་། དེའི་ཕྱི་འགྲེལ་དུ་གསལ་སྟོན་ལས། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་
 པར་བྱེད་ཅིང་སྤྲ་མ་ལ་གྱས་པ། ལྷག་པའི་ལྷའི་བསྐྱེད་རིམ་ཡི་དམ་དུ་སྟོམ་པའི་
 གྱས་པ་ཤུགས་དྲག་པ་རྣམས་ལ། རང་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷས་འཆི་བའི་ཆེ་རྒྱས་
 སུ་འཛིན་པའི་མཐོང་ཆོས་གྱི་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཆི་
 སེམས་སྤྲ་མོ་ཀུན་གཞིར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་(༡༡༥བ)གྱིས་འཆི་
 བ་འོད་གསལ་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་དང་བསྐྱེད་བ་དངོས་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱེ་
 ཉིད་གྱིས་འདིར་ཐལ་འབྱུར་པས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་འཆི་
 བའི་སྟོང་བཞི་ལམ་གྱི་སྟོང་པ་བཞིར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཀུན་གཞི་བཞེད་པའི་སེམས་ཙམ་ལ་དེ་ལྟར་བཞེད་
 པ་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། བཤས་པ་གཞན་གྱིས་
 གསུངས་པའང་མ་མཐོང་མོད། གསང་སྤགས་སྤྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་དོན་འགྲེལ་པའི་
 སེམས་ཙམ་གྱི་པརྟེ་ཏ་ཤེན་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། འདི་འདྲ་བའི་
 བསྐྱེད་བའི་ལམ་འདི་རྣམས་ནི་སྤྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་པལ་མོ་ཆེའི་དོན་དུ་སྤང་བས་
 དེ་ལྟར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་དགོས་སམ་སྟམ་ཞིང་། དེ་ཡོད་ན་
 ཀུན་གཞི་སོ་སྟེས་ལྷུང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་མི་ཅུས་པ་དང་། སྤང་ལ་མ་ངེས་པར་

བཤད་པ་གསར་སྐྱུ་གས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་དང་བྲལ་བ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཀྱི་དེ་འདྲའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟིན་ན་སོ་སྐྱེས་ཀྱང་མྱོང་སྐྱེས་ཀྱིས་ངེས་ཅུས་
པ་དང་། སྐྱོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ཅུས་པ་དམིགས་བསལ་དུ་
བྱ་དགོས་པ་འདྲའོ། །སྐྱེ་མའི་སྐུ་དེ་ལ་བྱང་ཆོས་བཅོ་ལྔ་བཤད་པ་ནི་པཎ་ཆེན་
རིམ་ལྔ་དང་། ས་ལམ་རིམ་ལྔ་རིང་ཡུགས་སྐྱིང་པོ་སོགས་ལས་གསལ་ལོ། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

༥གཉིས་པ་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ། དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དང་སྒྱུ་ལྷན་གཉིས་ལོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་ནི། དོན་གྱི་ལྷན་སྒྲིལ་གྱིས་ཤེས་
སྒྲིབ་སྦྱང་བ་ལ་རྣམ་པ་མཐུ་ཆེན་རུ་བྱེད་པ་ལ་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་དེ་སྟོན་རུ་འགོ་དགོས་
པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ལྷན་སྒྲིལ་གྱིས་དེ་སྦྱང་བ་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་མཐའ་
ཡས་པའི་གྲོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་དེས་པར་སྤྱིན་ཐེག་པར་བཤད་
པའི་གངས་(༡༡༦ན)མེད་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་གྱི་དོད་བྱལ་པའི་
སྤྱིར། འོད་གསལ་དོན་རུ་གཉེར་བའི་སྟོབ་མས་སྒྲ་མ་ལ་ཚོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་
སྤྱི་ནང་གི་མཚོད་པས་མཚོད་དེ། དབང་གསུམ་པ་དང་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་
པའི་དོན་རུ་གསོལ་བ་གདབ་པར་གསུངས། སྤར་དབང་ཐོབ་ན་སྤྱིན་བྱེད་གྱི་
དབང་གཉིས་པ་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་དེས་སྟོབ་མ་
ལ་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་རུ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །སྒྲ་མས་འོད་གསལ་གྱི་
གདམས་པ་འཆད་པ་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་སྤྱི་ནང་གི་མདོན་པར་བྱང་ཚུབ་
པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་འཆད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་
གྱི་འོད་གསལ་དེ་སྤྱི་ནམ་མཁའ་སྟོན་བྱེད་གྱི་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་རུས་
སུ་མདོན་རུ་བྱས་པས་སྤྱིའི་མདོན་བྱང་དང་། ནང་ཤེས་པ་སྟོན་བྱེད་གྱི་དཀར་

དམར་ནག་ལམ་པའི་སྒྲོན་དང་བྲལ་བའི་རྩལ་སྤྱ་མངོན་རྩ་བྱས་པས་ནང་གི་
མངོན་བྱང་ཟེར་ལ། དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་ལས། མཆན་མོ་སྤང་བའི་ཆ་སྟེ་ནས། །
ཕྱི་རོལ་བྱང་ཚུབ་བསྟན་གྱི་བར་གྱིས་ཕྱི་འོ་མངོན་བྱང་དང་། དེ་ནས་རྒྱང་པ་ཐ་
མས་ནང་གི་མངོན་བྱང་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །

༥ དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་མངོན་རྩ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་རིམ་འཛིན་དང་།
རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་ལས་འོད་གསལ་རྩ་གཞུག་པར་བཤད་དེ། དང་པོར་
སྤྱད་བཅུད་གཞན་འོད་གསལ་རྩ་མ་བཅུག་པར་རིམ་པོ་སྟེ་རང་གི་ལྷས་གཅིག་
སྤྱ་འོད་གསལ་བར་འཛིན་པས་རིམ་འཛིན་དང་། དང་པོ་སྤྱད་བཅུད་གཞན་
འོད་གསལ་རྩ་བཅུག་པའི་རྗེས་སྤྱ་རང་ཉིད་འོད་གསལ་རྩ་གཞིག་པའི་རིམ་པ་
ཡིན་པས་རྗེས་གཞིག་ཟེར། འདི་འདྲ་ལ་གཞུང་འགའ་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་
དང་འདྲ་བའི་ཞེས་དང་། (༡༡༧)རིམ་འཛིན་འདྲ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱད་
བཅུད་དང་རང་ལྷས་དངོས་སྤྱ་འོད་གསལ་རྩ་ཞུགས་པ་མེད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་
བར་དེ་དག་གི་ཚ་བའི་རྒྱང་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ནས་འོད་གསལ་རྩ་འཇུག་པས།
དེ་ལྟར་བཏགས་པར་ཨ་མདོའི་མཁས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་གསུངས་སོ། །
འདིར་རྣེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་སེམས་དཔའ་སྤྱམ་བཅེགས་འོད་གསལ་རྩ་འཇུག་པར་
ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ཚ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ནི། དང་པོར་རང་ཉིད་སྤྱ་རྣེ་རྗེ་
ནམ་སྤང་རྩ་སྤྱམ་དེའི་སྤྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཨོ་ཡིག་དེའི་ཐིག་ལའི་
ནང་རྩ་ཉིད་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཨོ་སྤང་བསྐྱེད་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་
གྱིས་འོད་གསལ་རྩ་བཅུག །དེ་ནས་གསུང་རྣེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྤྱམ་བཅེགས་
འོད་གསལ་རྩ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱགས་རྣེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྤྱམ་བཅེགས་
བསྐྱེད་དེ། དེ་བཞིན་རྩ་འོད་གསལ་རྩ་འཇུག་པར། དེས་པ་དོན་གྱི་པཎ་ཆེན་
བསོད་ནམས་གྲགས་པས་གསུངས་ཏེ། གསལ་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་པ་ལོ། །འདི་ལ་
སེམས་དཔའ་དགུ་བཅེགས་གསལ་སྒྲོན་སོགས་ལས་མ་བཤད་ལ། ཡིག་རྒྱང་གི་

སྒྲིལ་ནས་དེ་འདྲའི་མིང་ཅམ་བྱང་ཞིང་། བཅ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱིས་དམ་པ་
 གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྗེ་ངག་དབང་བྱམས་པ་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས། སྤྱི་ཡེ་
 ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྱད་ཀོར་གྱི་ནང་དུ་གསུང་གི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔལ། དེའི་
 ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ལྷུང་འཛིན་ཆོག་དྲག་གི་ནང་དུ་བྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སེམས་
 དཔལ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་གསུམ་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་གང་དུ་བྱེད་མི་གསལ་སོ། །ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས། རང་གི་
 སྤྱི་བོར་སྤྱོད་རྗེ་རྗེ་(༡༥༠ན)སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས། མགིན་པར་གསུང་རྗེ་
 རྗེ། བྲགས་ཀར་བྲགས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་གྱང་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་མི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་པའི་གནས་གསུམ་དུ་རྗེ་རྗེ་
 གསུམ་བསྐྱེད་དགོས་སམ་སྟམ་སོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་རིམ་
 དང་བྲག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་དག་པའི་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་
 ཡལ་བ་ལྟར་དག་པ་ན། རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོད་
 གསལ་དེ་ལ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་། མངོན་པར་བྱང་
 རྒྱལ་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག །དབང་བསྐྱར་
 བའི་མཚན་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འོད་གསལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་སྟོན་ལས། མཚན་བྱེད་ན་དབང་བསྐྱར་བའི་ཐོ་རངས་
 བྱང་རྒྱལ་པ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་མན་ངག་སྟོན་པར་གསུངས་
 པ་དེ། ཐོ་རངས་དེ་ཉིད་ལ་རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྐྱེད་ཅུས་པ་ཡིན་ནམ་མིན།
 ཞེས་པ་ནས། བཤད་པར་བྱ་སྟེ་རིམ་ལྔ་དང་སྟོན་བཅུས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ལ་
 དང་པོ་སྟོན་ཅུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་། སྤྱོད་པོ་ཐོབ་ནས་དེ་ལྟར་
 ཅུས་པའི་སྐབས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་པ་བྱེ་
 མ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཞེས་འདིར་དབང་བསྐྱར་ནས་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་པ་

ནོད་པར་གསུངས་པ་དེ་སྐུ་ལྷས་ཐོབ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཐོ་རངས་དེ་ལ་
 འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་བྱེད་ཅུས་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐུ་ལྷས་ཐོབ་ནས་མཆོན་གཅིག་ལ་འོད་གསལ་མངོན་
 ཏུ་བྱེད་མི་ཅུས་པའི་བར་ཏུ་སྐུ་ལྷས་(༡༢༠བ)འོད་གསལ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐབས་
 མི་སྒྲིམ་པར་ཐལ། དབང་མཐོན་ནས་གདམས་ངག་ལྷ་བ་དེ་འདྲ་བའི་ལམ་དེ་
 བསྒྲུལས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་བོ། །སྐར་དབང་དང་
 གདམས་པ་ཐོབ་ཀྱང་ལམ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲ་མའི་
 མན་ངག་ལ་སྒྲོབ་མ་དེས་ད་ཏུང་ཡང་ལྟོས་དགོས་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་ཁ་ཅིག །དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་
 པས་ཁྲབ་སྟེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པས་
 ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྤང་མཆེད་
 ཐོབ་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པར་ཐལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 གྱི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། ཀུན་
 རྒྱུ་བདེན་པ་དག་པ་ནི། །རིམ་པ་བཞི་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱ་ཀ་ལས།
 དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སྒྲོས་པ་ཡིན་གྱི། སྐུ་ལྷས་འོད་གསལ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་
 རྒྱུ་བདེན་གཞི་དང་རིམ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱང་དེའི་ནང་ཏུ་
 སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 ཏུས་སྐར་གྱི་འཕེན་པའི་ཤུགས་སམ་བག་ཆགས་ཡོད་ན། གནས་སྐབས་དེར་
 བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། ཏུས་དེར་བག་
 ཆགས་དེ་འཛིན་པའི་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེ་དེར་
 ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དེའི་ཆོ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེ་བླ་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་མ་ཟིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདྲོད་ན། དེའི་ང་དེའི་གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་ལ་བླ་མེད་བཅས་
 ཤིག་ཡོད་པར་(༡༢༡ན)ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེའི་ཆོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དབང་

ཤེས་ནི་མེད་ཡིད་ཤེས་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་པོར་གྱུར་ཟིན་པ་གང་ཞིག །དེའི་
གཟུགས་སྤང་རགས་པ་དེའི་ང་ཙམ་གྱི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཕྱི་མ་གྱུབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་གཟུགས་སྤང་རགས་པ་དེ་དང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
བྱང་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ལྷོག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
ལྷོག་ཀྱང་སྤྱིར་དེའི་རྣམ་སྤྱུ་སྤང་པོ་རགས་པ་རྟེན་དང་རྣལ་འབྱུར་པ་དེའི་
སེམས་དང་ང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པར་བྱང་
ཆུབ་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། སྟོན་ལས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འཕང་བའི་རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་པ་བཀག་ཀྱང་། རྣལ་འབྱུར་པ་དེའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་
ལུས་ལ་སེམས་བརྟེན་པ་ཙམ་མི་འགལ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། དེའི་ཆོ་དེའི་སྤང་པོ་ཟག་མེད་རྒྱ་གནས་འགྱུར་བར་
བཤད་པ་སྟར་ན། དེའི་ང་ཙམ་གྱི་གདགས་གཞི་ལ་ཟག་བཅས་མེད་པས་ང་
ཙམ་ཤེས་སྒྲིབ་བག་ཆགས་གྱི་གཞིར་འཛོག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ། ཁ་ཅིག །
དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཟེར་ན། དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་དེ་
དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བྱོད་དེ་འདྲའི་རྒྱང་དེ་དང་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་རྒྱང་དེ་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་རྒྱང་འོད་ཟེར་སྤྱོད་
པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། །

རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མའི་ལམ་དང་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་མཐར་

ཐེག་གྱི་ལམ་ལ་འཆུག་པའི་ཆུལ།

རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མའི་ལམ་དང་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་(༡༢༡བ)མཐར་

སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། བཅ་ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱིས་ས་དང་
 སྔ་ནས་ཕར་སྐྱོན་རང་ལམ་དུ་གནས་སྐབས་སུ་རིགས་ངེས་པ་ཐོབ་པས། ས་
 བཅུ་སྒྲིད་པ་ཐ་མའི་སྐབས་མ་གཏོགས་མི་འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། ཕར་སྐྱོན་
 ཐེག་པའི་ས་དང་སྔ་ཐོབ་ནས་གནས་སྐབས་རང་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་ཐོབ་
 པས་ས་དང་སྔ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་སྐགས་ལམ་ལ་མི་འཇུག་པར་སྐྱི་དོན་
 སྐལ་བཟང་མཁུལ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཤིང་། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་ཕལ་མོ་
 ཆེས་བཞེད་སྤང་དོ། །མཁས་གྲུབ་ཅོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ས་དང་སྔ་ཐོགས་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱན་དུ་སྐགས་ལ་འཇུག་པ་སྒྲིད་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་གྱིས་
 བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། དེ་རང་གི་རིམ་ལྔ་དང་། དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་
 གྱི་སྒྲོབ་མ་སྟ་གོན་སྐབས་ཤོག་བྱང་བརྒྱ་དང་ཉེར་དུག་སྒྲོར་ནས་རྒྱས་པར་
 བཀོད་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱོ། །ཕར་སྐྱོན་གྱི་ས་དང་སྔ་ནས་རང་ལམ་
 དུ་རིགས་ངེས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་རིགས་ངེས་པར་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་གྱི་མོས་སྦྱོད་སྐབས་ཀྱང་བསྐལ་
 པ་གྲངས་མེད་གཅིག་གི་རྒྱུགས་དགོས་པས་དུས་རིང་སྔ་དེ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་
 ལམ་དེ་ག་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས་གོམས་པ་ཆེས་པའི་དབང་གིས་
 དེ་ལྟར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཡང་། དབང་དོན་ཡང་གསལ་ལས།
 ཕར་སྐྱོན་ཐེག་པའི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་སྔ་ནས་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་
 ཐོབ་དགོས་ལ་དེའི་སེམས་ཉིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དགོས་ཤིང་།
 དེ་ལ་འདོད་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདོད་པར་
 གསུངས་སོ། །དང་སྔ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་རྒྱང་འབྲིང་གི་སྐབས་
 མ་གཏོགས་ཆེན་སྔ་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་(༡༩༩ན)པ་དང་བྲལ་བས་དེ་
 ལྟར་མི་འཇུག་ཅེས་བཅ་ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱིས་བཤད་དོ། །ས་བཅུའི་མཐར་
 སྐགས་ལམ་ལ་ཁྱགས་ནས་འཛང་རྒྱ་ཚུལ་ནི། བཅ་ཆེན་བསོད་གྲགས་དང་།

ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་ས་བཅུ་སྟེང་པ་ཐ་མ་བ་དེ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སེ་
 གོལ་གྱི་སྒྲིབ་མཉམ་བཞག་ལས་བསྐྱངས་ཏེ། ཏིང་འཛིན་འདི་ཙམ་གྱིས་སངས་
 རྒྱལ་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པ་ན། འོ་ན་རི་ལྷོ་ར་བཞི་ཞེས་ཞུས་པའི་ཆོ་ལྷའི་བྱ་
 མོ་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་བཀུགས་ཏེ་མཆོན་ཐུང་ན་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་
 ཏུ་བསྐྱར་ནས། དབང་ཏུས་དེར་སྟོང་པ་བཞི་སྟེ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་པའི་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་བྱས་པའི་འོད་གསལ་དེའི་རྒྱང་སེམས་ཙམ་
 ལས་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས། དེ་ལ་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་ཏེ།
 སྟོང་པ་སྟུང་པའི་མཐར་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཏུས་རྩོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཏིང་འཛིན་མངོན་
 ཏུ་བྱས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་སངས་རྒྱལ་
 པར་གསུངས་སོ། །ཞུ་བྱ་ཡོངས་འཛིན་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་
 བློ། མཆོན་ཐུང་ན་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་ཏུ་བསྐྱར་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་
 གསུམ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་པ་འོད་གསལ་མཆོན་པར་བྱས། དེ་ལས་ལངས་
 པ་ལ་འོད་བྱང་གི་གདམས་པ་དང་དབང་བཞི་པ་ཆོག་དབང་བསྐྱར་བས། ཐོ་
 རངས་དེ་ལ་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་
 སྐྱར་བཞེངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོ་རངས་ཕྱི་མ་རྒྱ་རིངས་འཆར་ཁར་མི་སློབ་
 པའི་བྱང་འཇུག་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསལ་སྟོན་གྱི་ཡུང་དྲངས་སོ། །
 ཡུང་དེ་ནི་སྒྲ་མེད་རིགས་ངེས་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་
 (༡༥བན)གྱི། བར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་གྱི་མཐར་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ནི་མིན་ནོ། །བཞེད་པ་
 གཉིས་ལས་སྟེ་མ་གསལ་སྟོན་གྱི་ཆོག་ཟིན་ཙམ་མཐུན་པར་ཞེ་འདུག་སྟམ་པ་
 མ་གཏོགས་གསལ་སྟོན་རང་གི་བར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་གྱི་མཐར་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་
 པའི་སྐབས་ན་མི་གསལ་ལོ། །མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མས་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
 བཤད་ལས། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་སེམས་སྟེང་པ་ཐ་མ་བ་དེ་ལ། དབང་གསུམ་པ་
 དངོས་དབང་ཏུ་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ལྷ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་མཆོན་ཉིད་

ཚང་བ་བསྐྱེད་པར་རུས་ལ། རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རུ་རྟོགས་ཟིན་མ་ཉམས་པ་
 རྟེན་ནས་ཡོད་པས། དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་རུ་བསྐྱར་བ་དེའི་ཚེ། བྱག་
 རྒྱ་སྟོག་ཚེལ་རུ་སོང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་རྟོང་པ་
 གསུམ་མངོན་རུ་ཤར་ནས། རྟོང་པ་བཞི་པའི་ཚེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
 རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་ཡིན་ལ། དབང་བསྐྱར་བའི་ཚེ་འོད་གསལ་གྱི་སྟོན་རུ་འཕེན་པ་གཏོང་བ་
 སྟོགས་གྱི་གདམས་ངག་སྟོག་པས། འཕེན་པའི་དབང་གིས་དབང་རུས་གྱི་འོད་
 གསལ་དེ་ལས་ལྷགས་སྟོག་རུ་ལྡང་བ་ན། ཤིན་རུ་སྤྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་ལས་བྱུང་
 པའི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་ལུས་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རུ་ལྡང་བ་ཡིན་ནོ། །
 དེས་ན་དབང་རུས་ནས་རྒྱ་མཐི་སྤྱ་བྱུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེས་
 སུ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་དེ་ལས་འོག་མ་དག་བསྐྱོམ་པའི་དོན་མེད་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བཞེད་པ་སྤྲ་མ་དང་ཤིན་རུ་མཐུན་ནམ་སྟམ་ཞིང་། ཡང་
 རྒྱུད་ཐེ་སྤྱི་རྣམ་ལས་ནི་པལ་ཆེར་སྤྱི་མ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དབང་གསུམ་(༡༢༩ན)
 པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་དངོས་དབང་རུ་བསྐྱར་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་མངོན་
 པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་རིམ་པ་རྣམས་བསྟན་ནས་སྟོན་རུ་བརྟག་པས། མཆོན་སྤྱིད་
 བ་རྟོང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐ་མ་ནས། ཐམས་ཅད་རྟོང་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 མངོན་རུ་བྱུར་ཏེ། དེ་ལས་དག་པའི་རྒྱ་མཐི་སྤྱར་ལངས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་ཏེ་སྤྱིད་པ་བྱེད་རུ་བརྟག་པས་སྟོ་རངས་
 རྒྱ་རངས་དང་པོ་འཆར་ཅན་ན་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས། ཤེས་བྱའི་
 རྒྱུ་པ་སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བ་ཡང་སྤངས་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དོ་རྗེ་འཆར་གི་
 སྟོ་འཕང་བརྟེན་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འོ་ན་དེ་གཉིས་ལས་གང་བབྱང་ཞེ་ན། མཐའ་ཅིག་རུ་ཁ་ཆོན་གཙོད་དཀའ་
 ཡང་། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱས་དེས་སྟོག་མར་སྟོབ་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་རིམ་

བ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་ནི་ཡིན་དགོས་ཏེ། རིམ་པ་འོག་མ་སྟོན་རུ་མ་སོང་བར་
 གོང་མ་གཉིས་ནས་ཞུགས་པས་ཆོག་པ་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་ཁོ་ནའི་དམིགས་
 བསལ་རུ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ན་ནི།
 བྱིན་པ་གི་མངོན་བྱང་གཉི་ག་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་རུས་ཐོ་
 རངས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཆོན་བྱེད་ན་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་དོན་
 གྱི་འོད་གསལ་མངོན་རུ་བྱས་པ་མིན་པ་ལུགས་བྱི་མ་ལྟར་འཐད་དམ་སྟུང་སོ། །
 འོ་ན་རིམ་ལྔ་ལས། འདི་ལྟར་མཆོན་བྱེད་རུས་སུ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་
 ཉིད་དམིགས། ཞེས་དང་། སྦྱོང་བསྐྱས་ལས་ཀྱང་། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རུས་སུ་འོད་
 གསལ་བ་མངོན་རུ་མཛད་དེ། ཞེས་དེས་འོད་གསལ་མངོན་རུ་(༡༩༩བ)བྱེད་
 རུས་མཆོན་བྱེད་རུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན་དེ་ནི་དབང་བསྐྱར་ནས་འོད་
 གསལ་མཆོན་པའི་རུས་ལ་དགོངས་པར་ཨ་ཀྱས་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་
 འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་འཆོང་རྒྱ་བ་ལ་སྟོན་པའི་བྱང་འཇུག་གི་ས་བརྒྱ་ག་བཞོད་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། གོང་གི་འདོད་པ་དེ་ནམས་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ས་
 ལམ་རིམ་ལྔ་རིང་ལུགས་སྟོང་སོ་ལས། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་
 སོང་གི་ས་དགུའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་
 སྟོན་ལམ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་
 གི་འོད་གསལ་དེ་ལ་ས་དགུའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་ན། དེ་ནི་
 ཡི་གེ་མ་དག་པ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་ས་བརྒྱ་པའི་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་སོགས་བེར་བ་ཡིན་ནམ་བརྟག་འཆོལ། སར་བྱིན་ཐེག་པའི་
 ལམ་གྱི་མཐར་སྒྲ་མེད་ལ་ངེས་པར་འཇུག་དགོས་པ་ནི། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་
 གྱི་སྟོང་གི་གཉིས་སྤང་སྤྱོད་པ་ལ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 རྟོགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་བརྟག་གཉིས་རྣམ་
 བཤད་ཀྱི་བརྟན་པ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་རུ་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་

ལྟར། དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་དུ་སྟོབ་མ་སྟ་གོན་གྱི་སྐབས་སུ་འང་འབྱུང་
ངོ་།།

རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དུ་འབྱུང་
ཚུལ་ནི། ད་ཕྱི་མ་ལས། རང་དབང་རིན་ཆེན་དགག་པ་ཡི། །གཟུང་བའི་འཛིན་པ་
ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། རང་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་
དང་། དབང་པོ་དུག་དང་། རིན་ཆེན་ཞེས་པ་(༡༢༥ན)ཞེས་སྟུང་དང་བཅས་
པ་ལ་གསུངས་ལ། འགོག་པའི་རྩི་རྩི་འོད་གསལ་དང་། མཆོན་མ་ནི་རྟགས་
ཏེ་སྟོན་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་སྟངས་པོ། །སྟོན་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འདི་རྣམས་
ནི་འབྱུང་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། ས་སོགས་འབྱུང་བ་སྟེ་མ་ཕྱི་
མ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་ནི། སྟེ་མས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་ནས་ཕྱི་
མའི་རྣམ་པ་གསལ་དུ་སོང་བ་ལ་དེ་ལྟར་བཏག་པོ། །ཁ་ཅིག །བསྟོམས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཤར་བའི་སྟོན་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་སྟངས་པ་ཡིན་ན། སྟུང་དབྱུང་མར་ཁྱེད་གས་
གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟངས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེ་ལ་
སྟུང་དབྱུང་མར་འབྱུག་པར་ཚོམ་པ་དང་ཅུང་ཟད་ཁྱེད་གས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བྱུང་བ་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡོད་པར་
གསལ་སྟོན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་གསལ་སྟོན་དུ་ནམ་མཁའ་ཆང་ཆུང་
ཞེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་རྒྱང་རྒྱང་ཞེས་ཡུལ་སྐད་ལ་ཡོད་པ་དང་གཅིག་གམ་
སྟུང་། ཞེས་སྟེ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་གཡོ་བའི་སྟུང་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་
ཐིམ་པས་མར་མེ་སྟུང་གིས་མ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའི་སྟངས་པ་འབྱུང་ངོ་གསུངས་པས།
མར་མེ་སྟུང་འབར་ཟེར་བ་མིན་པར་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག །སྟངས་པ་དང་པོའི་རྣམ་
སྟུང་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་ངེས་པར་ཐིམ་དགོས་ཟེར་ན། སྟངས་མཆེད་
སོབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་རྟོག་པ་རགས་རིམ་ནས་རིམ་གྱིས་
ཐིམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་ཀློག་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་

བཤད་ལས། ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་ཐེམ་(༡༢༥བ)པ་ལ་རགས་པ་དང་འབྲིང་དང་
 བྲ་བ་ཐེམ་པའི་རིམ་པ་མང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་རང་རང་གི་ཐད་ཀ་ལ་སྟོས་པའི་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པས་སྟོང་པ་དང་། ཡི་ཤེས་གསུམ་གཞན་ཞིག་ལ་སྟོས་ནས་
 ཀུན་རྟོག་མ་ལུས་པར་ཐེམ་པ་མིན་པ་འོང་བ་རྣམས་བྱེད་ན་སྟོང་པ་རྣམས་གྱི་
 བྱེད་པར་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
 ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་སྟོང་པ་གསུམ་པོའི་གང་རུང་ཡིན་ན་སྟངས་བ་གསུམ་པོ་
 གང་རུང་ཡིན་པས་བྱེད་ཐེམ་ན། སྟངས་བ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་སྟོང་
 པ་གསུམ་རུ་བཞག་མི་ཆོག་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་དེ་ལས།
 སྟངས་བ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གསུམ་ཡང་སྟོང་པ་གསུམ་རུ་བཞག་པས་ཆོག་མོད་
 ཀྱང་། རྣམ་རྟོག་ཆོན་གསུམ་གྱི་སྟོང་པའི་སྟངས་བ་གསུམ་ཡང་སྟོང་པ་གསུམ་རུ་
 འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ས་ལམ་གྱི་ཚུལ།

རྣམས་པ་བདེན་གཉིས་བྱུང་འབྱུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། ས་ལམ་
 གྱི་ཚུལ་ནི། རྟོག་ཐེམ་ལས། དབང་བསྐྱར་རེ་རེ་ས་རེ་ལོ། །ཞེས་སྟངས་བཤད་པའི་
 བྱམ་དབང་བཅུ་གཅིག་གི་སྟོང་རུ་དབང་གོང་མ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་བཞི་ས་བཅུ་
 བཞི་དང་། ལྷང་སྟོན་ལས། ས་བཅུ་གསུམ་རུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་རུ་
 ཚ་བཤད་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་གསལ་པོ་མ་བྱུང་ཞིང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་
 ཀྱང་གསལ་པོར་གསུངས་པ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །སྟོང་བསྐྱས་གྱི་འགྲེལ་པར།
 སྟོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བྱས་པའི་བཅུ་གཉིས་
 ལ་ས་བཅུ་གཉིས་དང་། དེའི་སྟོང་རབ་དགའ་བསྟན་པས་ས་བཅུ་གསུམ་
 གསུངས་པ་སོགས་མང་ཡང་དོན་ལ་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་ས་ལ་(༡༢༥ན)རབ་

དགའ་སྟོན་གསུང་དང་། དེའི་སྐོར་དུ་བཞུགས་པའི་ཀུན་ཏུ་འོད་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་
 དང་བཞུགས་པའི་། དེ་ལ་མོས་སྦྱོར་གྱི་སྐུ་བཞུགས་པའི་བཞུགས་པའི་མང་བ་ནི་
 དབྱེ་བཅུ་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད་པར་གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་ཨ་ཀུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
 སྐུ་ལམ་ལས་སྐུ་བཞུགས་པའི་སྐུ་ལམ་གཏོགས་གསུངས་པར་བཤད་
 དེ། སྐུ་ལམ་ལས་དང་པོ་པའི་སྐུ་དང་མོས་སྦྱོར་གྱི་སྐུ་གཏོགས་དེའི་སྐོར་དུ་
 རབ་དགའ་སྟོན་གསུང་དང་ཀུན་ཏུ་འོད་བཞུགས་པའི་བཞུགས་པའི་སྐུ་བྱེད་
 ལུགས་གཅིག་དང་། ཡང་འཕགས་པའི་སྐུ་ལ་རབ་དགའ་ནས་དབྱེ་བའི་
 བར་དང་། སྐུ་ལ་ཙམ་པོ་པ་དང་། དཔེ་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྡན་གསུང་
 སྐུ་བྱེད་དང་། ཀུན་ཏུ་འོད་བཞུགས་པའི་བཞུགས་པའི་བཞུགས་པའི་དང་གཏོགས་སྐུ་
 གསུངས་སོ། ། མ་ཆུང་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ལས་སྐུ་བཅོ་ལྔ་དང་། བཞུགས་པའི་ཀུན་ཏུ་
 གསུངས་པར་སྐུ་དོན་ཀུན་གསུང་དང་བཞུགས་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་
 པ་ལྟར་ཨ་ཀུ་གསུངས་པ་ནི། མོས་སྦྱོར་ནས་ཀུན་ཏུ་འོད་གྱི་བར་སྐུ་
 གཏོགས་གྱི་སྐོར་དུ། ཀུན་ཏུ་སྐྱེད་པ་མཆེད་པའི་འོད་དང་། ཀུན་ཏུ་སྐྱེད་པ་ཐོབ་
 པའི་འོད་དང་། བཞུགས་པའི་མཆེད་པའི་མཆེད་པའི་ཤེས་གསུངས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་འོད་མི་
 སྐྱོབ་ལམ་སྐུ་ཙམ་དང་། སྐུ་མ་གསུང་ནི་དེ་ལས་སྐུ་བའི་སྐུ་ལྟ་ཡོངས་སྐུ་བདེ་
 པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གསུང་ལ་བྱེད་དགོས་པ་འདྲ་ཞིག་ཆོག་ཟིན་ལ་སྐྱེད་ཡང་། ཨ་
 ཀུ་མོས་སྦྱོར་དང་རབ་དགའ་སྟོན་གསུང་དང་། དེའི་སྐོར་དུ་ཀུན་ཏུ་འོད་ལ་
 སྐུ་གསུང་དང་བདེ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བཞུགས་སྐུ་མོས་སྦྱོར་བཞུགས་པའི་སྐུ་
 ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་(༡༩༥༥)ལྟར་ན་ཆུང་རང་ལས། ཀུན་ཏུ་འོད་ནི་ཡང་དག་
 པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཆོས་སྐུ་ལ་བྱེད་དགོས་
 གམ་བཞུགས་པོ། ། བཞུགས་པའི་སྐུ་ལ་ནི་མོས་སྦྱོར་ནས་ཆོས་གྱི་སྐུ་གྱི་བར་
 བཞུགས་པའི་སྐོར་དུ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུང་དང་བདེ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐུ་དང་ལྟར་སྐུ་བཞུགས་པའི་བཞུགས་པའི་སྐུ་གསུངས་སོ། ། བཞུགས་པའི་སྐུ་ལ་ནས་སྐུ་བ་

པའི་བྱང་འཇུག་གི་བར་ས་སོ་སོ་དང་དོད་ཐུབ་སྒྲོར་ཚུལ་ནི་གསལ་སྒྲོན་རང་
 ལས་གོ་ཞིང་། རྟོན་བརྒྱས་ས་བརྒྱད་པའི་སྒྲུབ་དང་སྒྲུབ་བ་ན་ལུས་དབེན་ཡང་
 རྟོན་བརྒྱས་སུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་པར་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་། རྒྱགས་
 བྲ་མེད་པ་འདུས་པ་སོགས་སྒྲི་འགྲོའི་ལུགས་ལ་ས་བརྒྱ་པ་ལ་བརྒྱ་པ་ཅམ་དང་།
 བྱང་པར་གྱི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གསུམ་རུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རུ་
 ཨ་བྱས་བཤད་པའི་སྒྲིར་བེར་ན། མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་དེས་ས་བརྒྱ་པ་ལ་
 དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་རུ་བཤད་པ་ནི་པར་སྒྲིན་ཐེག་པར་བཤད་པའི་ས་དེའི་དབྱེ་བ་
 ཡིན་པའི་སྒྲིར་ཏེ། གསལ་སྒྲོན་ལས་ཨ་བྱས་པར་སྒྲིན་ནས་བཤད་པའི་ས་བརྒྱ་
 པ་ལ་ས་བརྒྱ་པ་ཅམ་དང་། བྱང་པར་གྱི་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གསུམ་
 རུ་ཡོད་པའི་ཞེས་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་བཀོད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་པར་
 སྒྲིན་ནས་བཤད་པའི་ས་བརྒྱ་པ་ལ་གསུམ་རུ་ཨ་བྱས་བཤད་པ་ནི་རང་ལུགས་
 ལའང་འདོད་རིགས་པའི་སྒྲིར་ཏེ། པཌ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཅམ་
 ཞིག་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པའི་སྒྲིར། གཞན་ཡང་། འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་ས་བརྒྱ་པ་ལ་དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་གསུམ་རུ་མི་འཐད་པར་(༡༩འུ་མེད།) ཐམས་ཅད་
 རྒྱ་སྒྲིའི་རིམ་པ་མང་པོ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིར་ཏེ། སློབ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 ཐོབ་པ་དང་རང་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་པ་ཐོབ་པ་རུས་མཉམ་ཡིན་པའི་སྒྲིར་རོ། །
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུས་པ་རང་ལམ་གྱི་ས་བརྒྱ་པ་ལ་རྒྱ་སྒྲིའི་རིམ་པ་མང་པོ་
 ཡོད་པར་ཐམས་ཅད་རུས་འཁོར་རང་ལམ་གྱི་དེ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་སྒྲིར་བེར་ན་མ་བྱུང་།
 རྒྱགས་གྲུབ་སྟེ། མཆོན་བརྗོད་ལས། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་གཞོན་ལུས་གཅིག །
 སོགས་དང་། དེའི་དོན་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་ལས། ཞེས་བྱིས་པ་ལྟར་
 འཇུག་པའི་དབང་བདུན་དང་ཞེས་པ་ནས། ས་བརྒྱ་པ་ལ་ཅམ་བྱང་སོགས་སུ་
 དབྱེ་བའི་རུས་འཁོར་རང་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མཐར་ཐུག་ཅེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་སྒྲིར་དང་། རུས་འཁོར་རང་གི་སྒྲོར་ནས་གསལ་བར་བཤད་པའི་

ཕྱིར། ལྷ་མེད་རང་ལུགས་ལ་སློབ་པ་གཉིས་དང་དེ་རང་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་རི་
 ལྟ་བུ་ཞིན། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཐ་མལ་རང་ག་བར་སྤང་བ་
 ཤེས་སློབ་དང་། དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ཉོན་སློབ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རྩ་སླེང་བྲི་ཆེན་སློ་
 བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གསུངས། ཐ་མལ་གྱི་
 ཞེན་པ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ཉོན་ཐོས་དག་བཙམ་པས་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་
 སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དག་མཐའ་དག་མ་བཙམ་
 པའི་དག་བཙམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉོན་ཐོས་སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་
 མོངས་པ་མཐའ་དག་སྤྱོད་མི་རུས་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། དེ་ལྟར་དུ་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། སློབ་པའི་ཐེག་པས་(༡༥༦བ)ཆགས་ལ་སོགས། །
 སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འདྲིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་
 ཁྱབ་ཏེ། ཆགས་ལ་སོགས་ཞེས་ཆགས་པ་སྤྱོད་མི་རུས་པར་འདྲིན་མི་རུང་བ་
 ཡིན་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཡང་དེ་སྤྱོད་མི་རུས་པར་འདྲིན་པ་
 ཅམ་ལ་སློན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཆགས་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་གྱི་སྐྱུས་
 ཉོན་མོངས་ལྟག་མ་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དེས་བསྐྱ་རྒྱུའི་
 དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྩ་སླེང་བྲི་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ནི། དེ་
 གཉིས་སྐགས་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་ཉོན་དུ་འདྲིན་པའི་དོན་ཡིན་
 པར་བདག་གི་སློ་མ་རྩོ་བོའི་བྲི་ཆེན་གསུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐགས་ལུགས་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་སློབ་ཡིན་ན་ཉོན་སློབ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པོ། །ཉོན་སློབ་
 རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་གཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བར་འདྲོད་པ་
 མཐུན་ཡང་། ཤེས་སློབ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་ཉོན་སློབ་ལྟར་སློབ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་གྱིས་གཅིག་ཅར་སྤྱོད་བར་བཞེད་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་
 རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱ་པའི་སློབ་
 མཐའི་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བར་བཞེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་

གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ནི་རྣམ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་དགོངས་པ་དངོས་
 ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། ས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་རྩ་སྐལ་གྱི་
 སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་གཉིས་སྣང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་རིམ་གྱིས་འཛོམས་པར་
 བྱེད་པའི་རྩི་རྩེའི་བདག་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་(༡༢༧)ཨོ་ལྷ་པོའི་དོན་བཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་
 གསལ་སྟོན་སོགས་ལས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་ས་བཅའི་རྣམ་གཞག་ནི་
 གསུངས་པས་ཕྱི་མ་ལྟར་ལེགས་པ་འདྲའོ། །ལམ་ལྟར་འཛོག་ཚུལ་ནི་ལམ་སྟོན་
 མོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་
 གསུམ་བྱས་པས་སྟོང་པ་རྣམས་འདྲན་མི་རུས་པའི་བར་ཆོགས་ལམ་དང་། དེ་
 ལྟར་རུས་པ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་
 རྟོགས་པར་སྦྱོར་ལམ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་ནས་
 རྟོགས་པ་བྱུང་འཇུག་གི་བར་མཐོང་ལམ་དང་། རྟོགས་པ་བྱུང་འཇུག་ནས་མི་
 སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་མ་ཐོབ་བར་སྐྱོམ་ལམ་ས་དགུ་དང་སྦྱོར་བར་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་སྟོན་མོང་བ་ནས་སྐྱགས་སྒྲ་མེད་རང་གི་ཆོགས་ལམ་དུ་
 འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། སྐྱགས་སྒྲ་མེད་རང་གི་ཆོགས་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཟིན་པ་དགོས་
 པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་བཙོས་
 མིན་དང་ལྟན་པས་སྒྲ་མེད་རང་གི་དབང་ཐོབ་པ་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་
 པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ལྟེ་སྦྱི་རྣམ་ལས། དབང་བསྐྱར་བ་ལམ་གྱི་
 ཐོག་མར་བཤད་པར་སྤར་དངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་རིམ་
 སྐྱོམ་པ་ལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་བསྐྱེད་རིམ་གཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་མི་སྤྲིད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཅིག་ཅར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཐིམ་པའི་(༡༢༨)སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ན་

སྒྱུར་ལམ་ཐོབ་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན་སྤང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་
དང་སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་རིམ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་དེ་གང་རུང་རུ་གྱུར་པའི་པད་དཀར་ལ་སོགས་པ་
གཏུལ་བྱ་དམན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་རུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། རྒྱུད་དབུ་མར་བྱགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
ཤེས་ཐོབ་ཀྱང་སྤང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཆི་རུས་གྱི་བསྐྱེ་བ་སྟོན་
པའི་སྐབས་གྱི་གསལ་སྟོན་ལས། ལུས་ལ་གནད་རུ་བརྟུན་པའི་ཐབས་བསྐྱེམས་
པས་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུར་བརྟུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལས་སྤང་པ་བཞི་བསྐྱེད་རུས་པ་ཡོད་ཀྱང་
ལྟ་བུ་མེད་ན་འཆི་བའི་སྤང་པ་རྣམས་དང་བསྐྱེ་རུས་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱིན་སྲེག་གི་རྣམ་བཤད་
དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས་ཀྱང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་ལྟ་བ་སྤྱོད་རྒྱ་
མེད་ན་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་པའི་འབར་འཇག་གི་སྦྱིན་སྲེག་གིས་
རྟོགས་པ་རགས་པ་རེ་ཞིག་ཞི་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་སྦྱགས་པ་མིན་པ་ལ་
དགོངས་ནས་རྣམས་ལ་མ་བཞེན་པའི་ནང་གི་སྦྱིན་སྲེག་ལས་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་སྦྱིན་
སྲེག་ལོགས་སུ་འོད་སྟེ་ལས་གསུངས་ཏེ་ལོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྤྲོ་བེད་གྱི་ཆོགས་ལམ་(༡༢༤ན)ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཟིན་པས་མ་བྱལ་ན།
ཆོགས་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་འཇོག་དགོས་ལ། སྤར་རྟོགས་རིམ་ལ་སྤྲོ་བ་ལམ་གྱིས་
མ་བྱལ་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་ན་རྟོགས་རིམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་འཇོག་
དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པས་བཤད་ཚུལ་མང་སྟེ། ས་ལམ་རྣམ་གཞག་རུ་
སྤྲོ་བེད་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཟིན་པའི་ཞེས་སྟོས་

ཤིང་། ཤིང་བཟའ་པ་རྩི་ཏམ་སྤྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་འཛོག་སྤྱལ་གྱི་ཉན་སྒོམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་དབང་དང་སྤྱེལ་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་
འཇུག་སྒོ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་མཆོམས་ཞིག་ལ་བཞག་དགོས་པ་
འདྲ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྟོགས་གྱི་སྒྲོར་ལས།
ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ཆོགས་སྒྲོར་བསྐྱེད་རིམ་ནས་ཀྱང་ཐོབ་ལ། སྤྱལ་གྱི་ཕྱོད་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་ལས་བསམ་གཏན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་ཏེ། སོར་རྒྱུད་
ཆོགས་ལས་དུ་འཛོག་པར་མངོན་ནོ། །མཁས་པ་ཆོ་བརྟན་ལྷ་རམས་པས་ནི།
རྒྱུད་སྤེ་སྤྱི་ནམ་ལས། རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཕྱོད་མོང་མིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་
དབང་བསྐྱར་བ་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་པས་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གསུངས་པ་
དྲངས་ནས་དབང་ཐོབ་པ་ནས་ཆོགས་ལས་དུ་བཞག་གོ །ཁོང་གིས་དབང་
མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བཅོས་མིན་དགོས་པར་བཞེད་པས་
དབང་ཐོབ་ན་ངེས་པར་ལམ་ལུགས་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་ཚུལ་
མང་ཡང་། རང་གི་ལུགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དབང་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་དགོས་པར་མི་འདོད་པས། (༡༢༤བ)ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་དང་སྤྱེལ་མེད་གྱི་སྒྲོབ་མའི་དབང་ལས་ཐིན་པའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་སྤྱེ་
མེད་གྱི་ཆོགས་ལས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ས་མཆོམས་ནི་སྤོན་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་བཅོས་མིན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན་ཐོག་མའི་ས་མཆོམས་སྤྱེལ་མེད་གྱི་སྒྲོབ་མའི་
དབང་ལ་ཐོབ་པ་ནས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་བཅས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་
དབང་སྤོན་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་བཅོས་མིན་སྤྱོད་པ་ནས་འཛོག་ལ།
མཐའི་ས་མཆོམས་ནི་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་པོ་སྤྱོད་ཁ་མ་ཚུན་ན་
ཡོད་དེ། མདོར་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྤྱེལ་མེད་གྱི་བུམ་དབང་དང་པོ་
ལ་ཐོབ་པ་ནས་བསྒྲོམས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་པ་ལས་

བྱང་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤང་བ་དང་པོ་ཐོབ་ཁ་མ་ཚུན་ན་ཡོད་དོ། །རྒྱང་
 དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྟོགས་
 རིམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འདི་དག་ཀྱང་རྒྱས་འཁོར་ལས་གཞན་པའི་སྒྲ་མེད་སྒྱི་
 འགྲོའི་དབང་རྒྱ་བྱས་པའོ། །ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་
 འབྱུག་གི་བར་རྒྱ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱད་པ་དང་སེམས་ཙམ་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ཐོབ་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་རྒྱས་སུ་དེ་ཡོད་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་
 སྤར་བྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་
 གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཆོགས་ལམ་པ་མེད་
 པར་ཐལ། ལམ་བུན་མོང་བ་ནས་དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འདྲེན་(༡༥ན)མི་རུས་པ་
 ཚུན་ཆོགས་ལམ་དང་། དེ་རུས་པ་ནས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རྒྱ་མ་རྟོགས་ཚུན་
 ཆད་སྒྱུར་ལམ་རྒྱ་གསལ་སྒྲོན་ལས་སྐབས་འདིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་འདྲེན་མི་
 རུས་པ་ཚུན་ཆོགས་ལམ་དང་། དེ་རུས་པ་ནས་སྒྱུར་ལམ་རྒྱ་འཛོག་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུགས་འདིར་སྒྱུར་ལམ་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་དབྱ་མར་ཐིམ་པའི་
 སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྒྱུར་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་
 གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གོང་རྒྱ་བསྐྱབས་ཟིན་ཏོ། །
 གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 དེ་ཐོབ་པའི་རང་རྒྱད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟོགས་རིམ་ཐོབ་
 པའི་རང་རྒྱད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་དབྱ་མ་རང་
 རྒྱད་པར་གྱུར་པའི་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆེ་དེ་ལ་རྟོགས་རིམ་

གྱི་རྒྱུ་གས་པ་བརྟེན་པར་དེ་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ས་བརྒྱ་
 ས་སོའི་མཆོན་ཉིད་དང་འཕོ་ཚུལ་དང་། རིམ་པ་ལྟའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ནི་ས་
 ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རིམ་ལྟ་རིང་ལུགས་སྟོང་པོ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །

འཁོར་བར་རྒྱལ་མི་རྒྱལ་གི་མཆ་མད།

¶འཁོར་བར་ལྷག་མི་ལྷག་གི་མཆམས་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་རིམ་
 པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ན་འཁོར་
 བ་ལ་ལྷག་པར་འགྱུར་ལ་དོན་གྱི་(༡༣༥)འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནས་མི་
 ལྷག་ཏུ། དེའི་ཆོ་འཁོར་བའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་ཆེན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་པའི་བྱང་
 འཇུག་གི་སྐྱ་ཐོབ་མཆམས་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ལུགས་ལྷག་གི་ཉེར་ཐོབ་
 གྲུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱང་འཇུག་གི་གཙུག་པོ་རྟོགས་
 པ་བྱང་འཇུག་མ་ཐོབ་ཀྱང་། སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྤངས་པ་
 བྱང་འཇུག་ཅིས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐྱ་དག་པ་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་ཉོན་སྤྱིཔ་སྤངས་
 པའི་སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་པ་ཞེས་མཁས་པ་དུ་མས་གསུངས། གསལ་སྟོན་གྱི་
 གསུང་ཟིན་ལ་ནི། འཁོར་འདས་དང་མཉམ་རྗེས་སོགས་གཉིས་སུ་བདེན་པར་
 ཞེན་པ་སྤངས་ནས་དེ་རྣམས་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་མི་
 བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེའི་ལུགས་
 ལྷག་གི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ་ན་དག་བཙམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པར་
 འཛོག་གོ། །བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཉེར་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་
 ཅན། ཐེག་ཆེན་དག་བཙམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་བཙམ་གང་ཞིག་ཐེག་དམན་
 དག་བཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱུང། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་

ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །
 ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཙམ་པར་མ་ཁྱབ་པོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མ་དག་(༡༣༠ན)པའི་
 རྒྱ་ལུས་དེ་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་ལུགས་ལྡན་གི་
 ཉེར་ཐོབ་དང་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་རྒྱ་དེ་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ལུགས་ལྡན་གི་ཉེར་ཐོབ་དང་མཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་ཐོབ་མཆེད་སྤང་གསུམ་
 གྱི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་གསུམ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་
 ལུ་ལས། རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་སྤྲོད་ཡང་ནི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ལུས་སུ་འབྱུང་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་རང་གིས་ཀྱང་སྤྲུགས་རིམ་ལེན་བཅུ་གསུམ་པ་
 ལས། རྒྱ་ལུས་ནི་སྤྲོད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་ལུགས་ལྡན་དུ་ཤར་བའི་སེམས་གསུམ་
 རྒྱང་དང་བཅས་པའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་རང་ཉིད་རྗོ་རྗེ་སེམས་དཔར་ཤར་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། བདག་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་རིམ་པའི་ཟིན་བྲིས་དང་།
 དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། རིམ་ལུ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལུགས་ལྡན་གི་ཐོབ་མཆེད་
 སྤང་གསུམ་མིན་གྱི་ལུགས་འབྱུང་གི་སྤང་བ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་
 ལས་རྒྱ་མའི་རྒྱ་དེ་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུགས་
 རིམ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི། མཁས་པ་སྤྲ་མ་འགའ་ཞིག་གི་བཞེད་པ་
 ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་བཞེད་པ་དངོས་མིན་ཏེ། འདིར་གསལ་རྒྱུན་ལས།
 རྗེ་འགོས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས། ལག་སྒྲིས་ལུགས་ལྡན་དུ་ཤར་བའི་སྤྲོད་པ་ལ་རྒྱ་
 མའི་ལུས་རྒྱབ་པའི་རྒྱལ་གཅིག་བཤད་པ་ལྟར། བདག་གིས་ཀྱང་གཞུང་གཞན་
 དུ་(༡༣༠བ)ཚུལ་དེ་བཀོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དཀའ་བའི་གནས་འདི་ཞིབ་དུ་མཐའ་

བཅད་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་
 རྟེན་ཏུ་ཉེར་སྒྲིབ་གྲུབ་པ་ན་སྐྱེ་ལུས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། དེ་བཞིན་
 ཐམས་ཅད་སྒྲོང་གསལ་ལས། སྐྱེ་འབྱུང་བ་བ་འབྱུང་བར་བཤད། །ཅིས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་སྒྲོན་སོགས་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ཕྱི་
 ལྷང་སྐབས་སྟོང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ཁ་ཕྱེ་ནས་ལུས་ཀྱི་
 ཕྱིར་འགོ་བའི་ཆེ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་མ་གཡོས་བཞིན་ཏུ་ཐིག་ལེ་ཕྱེ་
 ནས་ཤེས་པ་ཕྱིར་འགོ་འཕྲ། རྒྱང་གཡོས་ནས་ཕྱིར་འགོ། དང་པོ་ལྟར་ན་རྒྱང་མ་
 གཡོས་པར་ཐིག་ལེ་ཁ་ཕྱེ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་ཕྱིར་འགོ་བའི་སྟེན་ཅི་ཞིག་གིས་བྱས།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒྱང་གཡོས་པ་དང་སྐྱེ་ལུས་གྲུབ་པ་ཏུས་མཉམ་པས་ནང་
 ལྷང་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་སྟམ་ཞིང་། མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱང་གཡོས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ཕྱིར་
 ཐོན་པ་ཏུས་མཉམ་ཏུ་འགྱུར་ཞིན། ཐམས་ཅད་ལུས་ཚད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་
 པས་ལུས་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་གཉིས་ཡོད་པ་ལའང་སྟོང་ག་ནས་ཤེས་པ་འཕོ་
 བ་དང་ལུས་ཀྱི་ཕྱིར་འཕོན་པ་ཏུས་མཉམ་པ་ཞིག་འདོད་དགོས་པས། ལྟར་
 བཤད་པ་ལྟར་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པས་བར་སྲིད་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་འདི་
 ནས་དཔག་ཆད་མང་པོས་ཆོད་པའི་སྐྱེ་སྲིད་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་འཆི་སྲིད་དང་སྐྱེ་
 སྲིད་བར་ཆད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཏུས་མེད་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་སྟམ་ཡང་
 དཔྱད། ཁ་ཅིག་ཁ་རྒྱད་ལྷགས་ལ་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ལྷང་བའི་གནས་སྟེ་
 བ་ནས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་མ་རྒྱད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་ལུས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞིའི་
 ཤིན་ཏུ་སྤྲ་(༡༣༡ན)བའི་རྒྱང་སེམས་སྟེ་བ་ན་གནས་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྟོར་
 ཐུང་ལས། སྟོང་གའི་པརྟའི་སྐྱབ་མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་རྟེན་ཏུ་བཞུགས། །
 ཞེས་དང་། གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་མི་བསྟོན་པའི། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་པ་རྒྱད་ཁོ་ནས་དབང་ཏུ་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང་།
 གདུལ་བྱ་དེ་འཆི་བའི་ཆེ་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་གནས་སྟེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་

དང་། དེ་ལ་འདོད་ན། མ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་འཕོ་བ་སྦྱང་བ་ན་རྣམ་ཤེས་
 རྟིང་ག་ནས་ཡར་འཕོ་བའི་དམིགས་པ་བྱེད་པ་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 མ་རྒྱུད་ལུགས་ལ་ཐུགས་རྩོམ་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་ཐོན་རྩྱི་ཡིག་འགོད་པའི་གནས་
 གྱི་གཙོ་བོ་ཉེ་བར་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མ་རྒྱུད་
 ཐལ་ཆེ་བའི་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་ཚལ་དུ་འདོན་པས་ཉེ་བར་
 གནད་དུ་བསྐྱེན་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་ཀྱང་མཐར་རྒྱང་སེམས་རྟིང་གར་སྐྱད་
 པ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དབྱངས་ཅན་བཞད་པ་དག་འདུན་ཆུ་མཚོས་
 དྲིལ་བུ་པའི་རིམ་ལྔའི་བྲིད་ཡིག་ལས་གསུངས་པ་རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
 དགོངས་པའང་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྔའི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཐད་གྱི་གསལ་སྟོན་ལས།
 ཉེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་ལམ་ཡང་མཐར་རྟིང་གར་
 སྐྱད་པ་ལ་གཞོལ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིམ་
 པ་ལྔའི་སྐབས་སུ་ལུགས་ལྷོག་གི་སྟོང་པ་འདི་རྣམས་མཉམ་རྩིས་གང་ཡིན།
 མཉམ་གཞག་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་རྣམས་གྱི་དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཨེ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་རྣམས་རྩིས་ཐོབ་དུ་
 གསུངས་པའང་ཡོད་དེ། སོག་པོ་(༡༣༡བ)ཆོ་བརྟན་ལྟ་རམས་པས་དཔལ་མང་
 དགོན་མཚོག་ཆུལ་མཚན་གྱི་བཀལ་ལན་དུ། རྩིས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཐོབ་མཆེད་
 རྩིང་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་གསུངས་ཤིང་། བཀའ་གྲུབ་ཆོས་རྩིས་རིམ་ལྔའི་
 གསལ་བྱེད་དུ། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱ་ལུས་གྱི་རྩིང་བ་དེ་ལུགས་ལྷོག་གི་སྟོང་པ་གསུམ་
 ལ་འགོ་རྩིས་པ་ནས་རྩིས་ཐོབ་རང་དགའ་བར་མ་སོང་བར་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྩིས་
 ཐོབ་རང་དགའ་བར་སོང་ན་རྒྱུ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་རྩིས་ཐོབ་རང་དགའ་བ་
 ཞེས་གསུངས་པས་ལུགས་ལྷོག་གི་སྟོང་པ་གསུམ་ཡང་རྩིས་ཐོབ་ཡིན་ཡང་རྩིས་
 ཐོབ་རང་དགའ་བ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་འདུག་གམ་སྟུམ་ཞིང་། རྩིས་མཛོན་པར་
 བྱང་རྒྱུ་པའི་བྱིན་བྱིས་ལས་ཀྱང་། རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་ལ་ལྟོས་པ། ཞེས་

པས་ནི་དེ་ལས་ལངས་པའི་སྐྱའི་དབྱེ་བ་བཟུན་ཏོ། །འོ་ན་འདི་བྱང་འཇུག་གི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནམ་སྐབས་འདིར་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་
 ཤེས་ན། བདེན་མོད་ཀྱང་། འདིར་འོད་གསལ་གྱི་མཉམ་ཆེས་གཉིས་ཀ་འཆད་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་བཟུན་
 ཏོ། །ཞེས་པས་ཀྱང་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་དུ་ལངས་པ་ན་ཆེས་ཐོབ་དུ་
 གསུངས་པར་སྤང་ཞིང་། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ཀ་ལས་ཀྱང་། འོ་ན་གོང་དུ་
 སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དུག་མཉམ་པར་བཞག་ནས། འདིར་སྦྱང་པ་བཞི་མཉམ་པར་
 བཞག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ་དབེན་གསུམ་སྐྱེ་ལུས་འོད་
 གསལ་བྱང་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མཉམ་ཆེས་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱང་པ་བཞི་
 སྤེ་དེ་དངས་ནས་སྦྱང་ཉིད་ངེས་ལུ་དུ་བྱས་ནས་བདེ་སྦྱང་སྦྱར་བ་ནི་ལམ་
 འདིའི་གཞུང་ཤིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཉམ་ཆེས་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱང་(༡༣༢ན)
 བཞི་འདྲེན་པར་བཤད་པའི་ཆེས་ཐོབ་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱང་པ་བཞི་འདྲེན་པ་
 ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་མིན་ན་རྟེན་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ལུགས་ལྡོག་གི་
 སྐབས་ལ་མཉམ་གཞག་གི་ཐ་སྟད་ནི་ས་ལམ་རིམ་ལྔ་རིང་ལུགས་སྦྱང་སྤོ་དང་།
 རྩེ་ཉིད་གྱི་བདེ་མཆོག་ལུ་ལྷོ་པའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་བྲིད་ཡིག་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
 རྣམ་བཤད་མདོར་བསྟུས་སུའང་གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་དེ་ལས། རྩོགས་རིམ་
 དངོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་གསུམ། མཉམ་གཞག་དུ་སྦྱང་ཚུལ་དང་། ཆེས་ཐོབ་དུ་སྦྱང་
 ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱང་
 ཕྱགས་གྱི་རྩོགས་རིམ་སྦྱང་ཚུལ། སྤང་ཕྱགས་གྱི་རྩོགས་རིམ་སྦྱང་ཚུལ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་ནས། ཕྱི་མ་ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་མའི་སྐྱ་བསྟོན་པ་ལ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གདན་རྩོགས་ལས་ཀྱང་། མཉམ་གཞག་སྐྱེ་མ་ཞེས་དང་།
 མཉམ་གཞག་སྐྱེ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་ཀྱབ་
 པའི་སྐྱ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་དེ་ལ་མཉམ་པར་

འཛིག་པའོ། །ཞེས་གྲང་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་ལུགས་གཉིས་སྒྲུབ་ན་
གང་ཚད་མར་གཟུང་ཞེ་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚཱ་གཙུག་དཀའ་སྟེ། གུན་
མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་གྲང་
དཀའ་བའི་གནས་སུ་མཛད་པར་གྲགས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྣམ་བཤད་ལས་སྟོང་སྟོགས་དང་སྒྲུབ་སྟོགས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་གསུངས་ལ།
བརྟགས་ན་ལུགས་ལྟོག་གི་སྟོང་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་
མིན་དགོས་པ་འདྲ་ཞིག་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་སྟོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཏུ་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་འགྱུར། (༡༣༡བ)གདན་རྫོགས་ལས་གྲང་། རྒྱ་མ་ལུ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་
ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པར་གསུངས་པ་དང་། བྱང་པར་ཏུ་འདི་སྐབས་སྤྱི་བའི་
སྤྱལ་སྤྱི་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
བཞིན་ཏུ་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་འཛིན་པ་གུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་ཏུ་མི་རུས་
པར་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་སྟོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐབས་སྤྱི་
བའི་སྤྱལ་སྤྱི་འཛིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། རྒྱ་ལུས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ས་ལམ་རིམ་
ལུ་རིང་ལུགས་སྟོང་པོར་བཤད་པ་ལྟར་ལེའུ་ལུ་པའི་ཁྱི་ཀ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་
རྒྱང་སེམས་ལས་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱིར་བཞེངས་པ་དེ་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་བྱང་འཇུག་ཡོངས་སྤྱི་པ་དེ་དག་གིས་རྣམ་སྒྲུབ་ལ་སྟོགས་པའི་སྤྱི་བའི་
སྤྱལ་སྤྱི་བཟུང་སྟེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་གང་ཏུ་ཡོད་པ་དེར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །
ཞེས་འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་བརྒྱལ་བ་ལས་བསྐྱང་བའི་ངེས་དོན་འཆད་
བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྗེས་སོབ་ཀྱི་ཐ་སྟད་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གྲང་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ལངས་ཏེ་དེ་འདྲའི་མཉམ་གཞག་
མིན་པར་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་ཐ་སྟད་བྱས་སམ་སྟམ་ཡང་། མཁུན་རབ་མཁའ་
ལྟར་ཡངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་གིས་དཔོག་པར་དཀའ་བའི་གནས་ལ་
རྫོངས་པ་བདག་འདྲ་བས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་རིགས་པས་ངལ་བ་བསྟེན་པས་ཅི་ཞིག་

བྱ། འདི་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞེད་པ་དག་ལའང་
 སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མིན་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་
 རྒྱང་ཡང་། དེ་མིན་པར་འདོད་པ་འཐད་སྟུང་སྟེ། ལྷགས་ལྷག་གི་སྟོང་པ་འདི་
 དག་གི་སྐབས་སྐྱ་མའི་སྐྱའི་རྒྱང་བ་ཡོད་པར་(༡༩༩ན)མཁས་གྲུབ་ཀྱི་རིམ་ལུའི་
 གསལ་བྱེད་དང་། གདན་རྫོགས་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་རུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱང་
 བ་མངོན་གྱུར་རུ་ཡོད་པར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་སུའང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 མ་ཟད་འདི་རྣམས་ཐོབ་མཆེད་སོགས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་རང་གི་
 དམིགས་རྣམ་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀྱན་བརྟན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཆང་དགོས་པར་
 ལུས་དབེན་དང་། སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་གསལ་སྟོན་ལས་གསུངས་པས་
 དཀར་ལམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱང་བ་ཡང་ཅི་རིགས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་
 ཉེར་ཐོབ་ཉོན་ཐྱོན་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དོན་
 གྱུའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་འདོད་
 བའང་མ་བྱུང་ཅིས་པས་ལན་འདེབས་མི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེར་མ་ཟད་དེ་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་མིན་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ནི་མི་འཇུག་གོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྤྲ་མེད་རིགས་ངེས་ཀྱི་སྤངས་
 པ་བྱུང་འཇུག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྟོབ་ལམ་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དག་
 བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱོད་སྤྲ་མེད་རིགས་
 ངེས་གང་ཞིག་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོབ་པའི་བྱུང་
 འཇུག་པ་ཡིན་ན་སྟོབ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
 རྟོགས་པ་སྟོན་རུ་སོང་བའི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་སྟོབ་པ་སྟོབ་
 པར་འགྱུར་བ་(༡༩༩བ)སྟིད་པར་ཐལ་ལོ། །

རྒྱལ་པོ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་ལམ་དེ་ཉིད་རྗེས་དྲན་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 ཡན་ལག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ནི། རོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་ཤར་བའི་
 ཐོབ་མཆེད་སྤང་གསུམ་སོགས་ནི་ཡན་ལག་ལྷ་པ་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
 ལ། ཉོགས་པ་བྱང་འཇུག་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་ལམ་ལས།
 ལྷགས་ལྷོག་རྗེས་དྲན་བྱང་འཇུག་ཉིང་འཛིན་དང་། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
 རོ། ཁ་ཅིག །དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་འདིར་བསྟན་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟར་ཏུ་བསོད་གྲགས་རྒྱགས་རིམ་ཏུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། འོན་འདིར་
 བསྟན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དེ་ལ་རྟོག་པ་བྱང་འཇུག་ཞིག་མི་དགོས་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་
 པས། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུས་པ། ཁྱིམ་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
 དང་། དེའི་དོན་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཐབས་ནི་ཀྱན་རྒྱུ་བའི་བདེན་པ་དག་པའི་
 རྒྱ་མའི་སྐྱའོ། ཤེས་རབ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དང་
 རོ་གཅིག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ངོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་སྟོས་པ་ཡིན་
 གྱི་སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་ཀྱང་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ལྷང་དེའི་འོག་
 ཏུ། བདེན་གཉིས་ལ་བྱང་དང་དེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྱུར་བའི་བྱང་འཇུག་ནི་
 བྱང་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱང་འཇུག་གཞན་ཡང་མཆོན་ནོ། ཁྱིམ་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་འཇུག་གི་གཙོ་བོར་གསུངས་གྱི་ཉིང་
 འཛིན་གྱི་(༡༣༥ན)གཙོ་བོར་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པའི་ལྷ་ཀར་
 ཡང་། བྱང་འཇུག་རྗེ་རྗེ་འཆང་དེ་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་
 ཉོགས་པ་བྱང་འཇུག་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། པཌ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པ་
 བྱང་འཇུག་ཅེས་བྱང་པར་སྤྱོད་ས་གསུངས་སོ། ཁ་ཅིག །སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་
 བྱང་འཇུག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་མོད་སྐྱ་

འི་བཞིན་པར་མི་འཛིན་ཏེ། གསལ་སྒྲོན་ལས། ཟུང་འཇུག་ལ་རྟོགས་པ་ཟུང་
 འཇུག་མ་ཡིན་ཡང་འཛིན་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་དང་།
 རྟོགས་པ་ཟུང་འཇུག་ཟུང་འཇུག་གི་གཙོ་བོར་གསུངས་པས་སྤངས་པ་ཟུང་
 འཇུག་དེ་ཟུང་འཇུག་པལ་པར་བྱལ་བའི་སྒྲིབ། འོ་ན་སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་
 པ་ན་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ཐོབ་པ་ན་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་ཏུ་འཛིན་པར་གསལ་སྒྲོན་ལས་
 བཤད་པའི་སྒྲིབ་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཟུང་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
 པའི་སྒྲིབ་རོ། །སྤངས་པ། གཉིས་ལྷག་བཅུ་ལྷག་དཔེས་མཆོན་སྒྲུ་མའི་སྒྲ། །སྒྲ་དེ་
 མཁའ་ལ་སྒྲིན་བཞིན་དག་པའི་བྱགས། །སྒྲ་བྱགས་རོ་བོ་གཅིག་པའི་ཟུང་འཇུག་
 ལས། །ཆོ་གཅིག་སྒྲ་བཞིར་བཤོད་བྱེད་ལམ་མཆོག། །

རིམ་པ་གཉིས་ལ་བོགས་འབྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་བཤད་པ།

༥ རྒྱུ་ གཉིས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བོགས་འབྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་བཤད་པ་ནི།
 སྒྲིབ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
 སྒྲིབ་པ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ལ་ས་དང་པ་
 རིམ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྒྲིབ་པ། ཟབ་མོ་རྩི་རྩི་ཐེག་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་
 ལ་ཆགས་བཅས་གྱི་སྒྲིབ་(༡༣༥)པ་དང་གསུམ་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་ཐེ་འོག་མ་
 གསུམ་ཏུ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྒྲིབ་བའི་ཆགས་པ་
 ལམ་བྱེད་མ་གསུངས་ཀྱང་། བསྒྲོམས་པའི་ལྷ་མོ་དང་བལྟ་དང་དགོད་དང་
 ལག་བཅངས་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གསུངས་པས། དེ་རྣམས་གྱི་ལམ་ཡང་
 ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་མི་འཇུག་རོ། །འོ་ན་ཀྱང་དབང་པོ་གཉིས་སྒྲིབ་
 གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་པལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་

ཡང་དབང་པོ་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི། བདེ་
 བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱད་
 པའི་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པ་ལ་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་དགོས་ཤིང་།
 དེ་ལ་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་རྒྱས་དགོས་པས་དེ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་ཡོན་གྱི་
 རང་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་བག་ཚ་བ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱོད་
 པ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ཡོན་ལ་བག་ཚ་བ་མེད་པར་ལོངས་
 སྤྱོད་པར་དགོས་ན། འོ་ན། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའི་དུག་དུ་གསུངས་
 པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། གསུངས་མོད་དེ་ནི་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པ་སོགས་དང་མི་ལྟན་པའི་ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་གྱི། སྤགས་
 གྱི་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྟན་ཞིང་འདོད་ཡོན་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་
 མཁས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་དོན་
 ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བྱད་མེད་ཀྱི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆགས་པ་ལམ་
 བྱེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་འདིའི་ལམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 པ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། (༡༣༥ན)སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དབང་པོ་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །
 ཞེ་སྤང་ལམ་བྱེད་ནི་བསྐྱེད་པའི་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལ་བསང་ལས་སོགས་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་ཞེ་སྤང་མི་འདྲེ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་
 ཞེ་སྤང་ཡོད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཞེ་སྤང་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་འགོ་བ་ལ་
 གསུངས་སོ། །གཏི་མུག་ནི་ཆགས་སྤང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བས་གཞན་གཉིས་
 ལམ་དུ་བྱས་པ་ན་ཞར་བྱང་དུ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོ་བོའི་ལམ་
 བྱེད་མ་གསུངས་པར་བཤད་ལ། བསྐྱེད་པའི་ཞིང་བརྟུ་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྐྱེད་པ་བཤེག་པ། དཀོན་མཆོག་གི་དབུ་འཕང་སྤྱོད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་
 འཕྲོག་པ། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ཅིང་སུན་འབྲེན་པ། སྤྱོད་མའི་སྤྱུ་ལ་བསྒྲོ་བ། རྩོམ་སྤྱན་

སུན་འབྱེན་པ། སྐབ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ། སྒྲིང་བཅེ་གཏན་མེད་པ། དམ་སྒྲིམ་
བལ་བ། ལས་འབྲས་ལ་ལོག་ལྟ་ཅན་ཏེ་བཅུ་ལ་གསང་སྤྲུགས་མིང་གངས་ལས་
གསུངས་ཏེ་བཟླག་གོ། །དབང་པོ་གཉིས་སྒྲུབ་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་འད་རྒྱུ་
རུས་ཆགས་པ་མི་འདྲེ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདྲིའི་ཆགས་པ་ལམ་
བྱེད་པར་ཕྱིན་སྐབས་ཉོན་མོངས་ཆེད་རུ་མི་སྤྲོད་བར་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་
ཡན་ལག་རུ་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འདྲའང་། ཞེ་སྤང་ལམ་
བྱེད་ནི་པར་ཕྱིན་སྐབས་སེམས་ཅན་མ་རུང་བ་འགའ་ཞིག་གསོད་པར་བྱས་
པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སྐབས་པོ་ཆེ་རྒྱུགས་པར་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་
སམ་སྟམ་ན། པར་ཕྱིན་སྐབས་སྒྲིག་གཅོད་དང་ཆོག་རྒྱུབ་གནང་ཡང་ཞེ་སྤང་
མི་འདྲེ་(༡༣༥བ)བར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་འོང་
དོན་མེད་དོ། །ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་བདེ་བ་དེས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྩ་
བ་ནས་ཟད་པར་རུས་པ་ནི་བདེ་བ་དེ་རྒྱང་པས་མ་ཡིན་གྱི། བདེ་བ་དེས་སྤྲོད་
པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྲོབས་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱི་རྩ་བ་
བདེན་འཛིན་སྤྲོད་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་སོགས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་
སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པ་དགོས་པར་གསུངས། །

རྒྱ་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གངས་མང་སྟེ། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་ལྔ་པ་ལས།
ཀྱན་རུ་སྦྱོད་པ་མཆོག་ཅེས་དང་། བརྟན་པར་སྤྲུགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ། དགུ་པར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོད་པ། བཅུ་དྲུག་པར་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་
ཞེས་སོགས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲོས་བཅས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་
པ་གསུམ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་
དེ་དང་། རྒྱུགས་རིམ་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་སྒྲོས་བཅས་
སྒྲོས་མེད་ཤིན་རུ་སྒྲོས་མེད་གསུམ་རེར་གསུངས་སོ། །སྦྱོད་པའི་ངོ་བོ་ནི་འདོད་
ཡོན་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འདོད་ཡོན་སྦྱི་དང་བྱེད་པར་རིག་མའི་

འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དེ་ལ་རྒྱ་དང་སྡོད་རུ་བྱེད་པ་
 དབང་གསུམ་པ་ལྟ་བུའི་རུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྡོད་རུ་བྱེད་ནས་ལམ་སྒྲུབ་པའི་
 རུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ལ་ལམ་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ།
 སྒྲུབ་ཟིན་ལ་ཐོགས་འབྱེན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྤྱོད་
 པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྤྱོད་པའི་བྱང་འཇུག་མ་ཐོབ་བར་རུ་ཡོད་ལ། བྱི་མ་ལ་
 བསྐྱེད་རིམ་པས་སྐྱོན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་(༡༩༦ན)དོན་རུ་བྱེད་པའི་སྐབས་
 ཤིག་དང་། སེམས་དབེན་པས་སྐྱུ་ལུས་བསྐྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་རུ་དང་། སྐྱུ་ལུས་པས་
 སྤྱོད་པའི་བྱང་འཇུག་གི་ཕྱིར་རུ་དང་། སྤྱོད་པའི་བྱང་འཇུག་པས་མི་སྤྱོད་པའི་
 བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རུ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཤིག་སྟེ་སྐབས་བཞི་ཡོད་དོ། །

སྤྱོད་པ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི།

༥ སྤྱོད་པ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། ལས་རྒྱ་དང་འདྲ་འབག་ཆས་གོས་
 སོགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ངེས་པར་བརྟེན་དང་བརྟེན་ལན་ལ་སོགས་བྱ་བའི་སྤྱོད་
 པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སྤྱོད་པཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་
 མཚན་ཉིད། ལས་རྒྱ་དང་འདྲ་འབག་ཆས་གོས་སོགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ངེས་
 པར་བརྟེན་དང་བརྟེན་ལན་ལ་སོགས་པ་བྱ་བའི་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱོད་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད།
 བྱིའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་ཡེ་རྒྱ་དང་སྤྱོད་པས་འཇུག་པ་དང་། གཉིད་
 ཀྱི་འོད་གསལ་སྤྱོད་པ་སྟེ་ལ་ནས་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆིག་དྲིལ་
 རུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་དེ། ཤིན་རུ་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པའི་ལ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་པའི་སྤྱོད་པ་གསུམ་རུ་ཡོད་དོ། །

༥ སྤྱོད་པ་དང་པོ་གཉིས་སྐབས་ཚུལ་ནི། ཡོད་རུ་འོང་བའི་གནས་ཁང་སྐྱུ་

བཅེགས་ཀྱི་འོག་རྒྱ་ཚང་མང་། བར་རྒྱ་རོལ་མོ་སོགས་འཛོག་ཅིང་། རྟེན་རྒྱ་རྒྱ་
 དང་མཆོད་རྣམས་སྣ་ཆོགས་དང་། དབུས་སུ་འདུས་པ་སོགས་སྐབས་བབས་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྩ་ཆོན་གྱིས་བྱིས། སྒྲོས་བཅས་དང་སྒྲོས་མེད་རྒྱས་པ་ལ་ལྟ་རང་
 རང་གི་གནས་སུ་སྣ་ཆོགས་པ་བླའི་གདན་རང་རང་(༡༩༤བ)གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
 གདན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱི་གངས་རས་གྱིས་གཡོགས་པ་དང་། རང་དང་སྐབས་གྲོགས་མོ་
 མོ་ལྟ་གངས་དང་མཉམ་པ། འདུས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོས་མེད་འབྲིང་ལ། རྟེན་ཁང་གི་
 དབུས་དང་སྒྲོགས་བཞིར་སྒར་ལྟར་གདན། བསྐྱས་པ་ལ་གདན་གཅིག་། དང་པོ་
 ལ་རང་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ། སྒྱི་མ་ལ་རང་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་རྣམས་རང་རང་གི་
 ལྟའི་ཆས་སུ་བསྐྱར་རྟེ་གདན་ལ་འཁོད་ནས། སྤྱང་འཁོར་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
 མཆོག་གི་བར་སྒོན་རྒྱ་བཏང་སྟེ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་རྒྱས་སུ་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་
 འདོད་ཡོན་སྒྱི་དང་བྱང་པར་རེག་བྱའི་འདོད་ཡོན་ལ་རོལ་བས་བདེ་སྟོང་ལ་ཆེ་
 གཅིག་རྒྱ་འཛོག་ཅིང་། སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་ཆོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱའི་ལན་སོགས་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ། ཤིན་རྒྱ་སྒྲོས་མེད་པས་ནི། འཁོར་སྐྱར་གྱི་ཕུན་ཆོགས་དང་ཕུན་མོང་
 གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། རང་དོན་རྒྱ་ལོངས་སྤྱོད་ཏིལ་ཅམ་མི་འཆང་
 ཞིང་། ཟ་ཉལ་བཤང་གཅིའི་བྱ་བ་མ་གཏོགས་བྱ་བ་གཞན་སྤངས་རྟེ། ཆོ་ག་ཡེ་
 ཤེས་ས་བསྐྱོམས་ནས་སེམས་དཔའ་སྐྱམ་བཅེགས་པར་སྒོན་རྒྱ་བཏང་སྟེ། ཆ་
 རྒྱད་ལེའུ་ལྟ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་གཙོ་བོའི་ཡུམ་དག་ལ། མཉེས་པར་བྱས་ཀྱང་
 མི་གོས་རྟེ། ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱད་ལས། རྟེན་ལ་གནས་པའི་
 ལྟ་མོ་ཆེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་གཙོ་བོའི་ཡུམ་གྱར་
 པ། རྫོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་མོར་བཤད། ཅེས་པ་ལྟར་རྟེན་གནས་བྱང་བའི་
 ཡེ་རྒྱ་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཉིད་དང་སྐྱགས་ནས་འོད་གསལ་ཁོར་
 ཡུག་རྒྱ་སྒྱོང་བ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། ཡུགས་འདིར་འདོད་ཆགས་ལམ་རྒྱ་འབྱུར་བ་
 ཡོད་དེ། ཆགས་པ་ལམ་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བེར་ན། (༡༩༥ན)འོ་ན་ཡུགས་

འདིར་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་དེ་ཡང་ལམ་རྩ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལམ་
 རྩ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཆགས་སྤང་དང་མཉམ་རྩ་
 འཇུག་པས་ཆགས་སྤང་ལམ་བྱེད་གྱི་ཞར་ལ་དེ་ཡང་ལམ་རྩ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་
 གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 སྐར་འགྱུར་བྱང་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལྷགས་འདིར་བདེན་འཛིན་དེ་
 ཙ་བ་བྱངས་སྤང་ནས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབ་
 ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། གང་ཞིག་གང་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་རྩ། །ལན་གཅིག་
 གྱུར་པའང་དེ་དོད་རྒྱས་འགྱུར་བར། །མཐོང་དང་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་
 དག །རང་གི་མི་མཐུན་ཤིན་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་བྱངས་ནས་བདེན་
 འཛིན་དེ་རང་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་
 གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དངོས་སུ་ཙ་བ་བྱངས་ནས་འབྱེན་རུས་པར་བསྐྱེད་རིམ་
 དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤིང་ལས་སྐྱེས་པའི་
 སྲིན་བུས་ཤིང་དེ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་དེས་ཆགས་པ་ཙ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། སམ་རྒྱ་ཏེ་ལས། བལྟ་དང་དགོད་དང་ལག་བཅངས་དང་། །གཉིས་
 གཉིས་འབྱུང་དང་རྣམ་པ་བཞི། །སྲིན་བུའི་རྩལ་གྱིས་རྒྱུད་བཞིར་གནས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་། ཆགས་པ་ལམ་
 བྱེད་ཅེས་པ་འདོད་ཆགས་ལམ་རྩ་འགྱུར་བ་ལ་མི་བྱེད་པར་གསང་ཚོགས་ལས་
 གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །ཆགས་པ་ལམ་(༡༩༧བ)བྱེད་གྱི་ཆགས་པ་དེ་ཆགས་པ་
 དངོས་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཆགས་པ་དངོས་མིན་པ་ལ་དེར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གསལ་སྒྲོན་ལས། དེ་བས་ན་ཆགས་པ་དངོས་མིན་པ་ལ་
 དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་
 བ་རེ། བསྐྱེད་ཚོགས་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་རྩ་སྒྱུད་པ་གསུམ་རྩ་དབྱེ་བ་ཡོད་ན།

ཅ་རྒྱུད་ལས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྱུད་པ་སྒྲིམ་བཅས། རྒྱ་ལུས་པའི་དེ་སྒྲིམ་མེད།
 ཟུང་འཇུག་པའི་དེ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིམ་མེད་ཏུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་
 བ། དེ་ནི་དེ་གསུམ་རང་རང་གི་སྒྲིམ་བསམ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་
 བཅས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་གཏན་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་གྱི།
 བྱ་བ་ལ་ལྟས་པའི་སྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
 སྒྲིམ་བསམ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་སྒྲ་སྟགས་ལུ་ལྟ་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་ལྟ་སྟགས་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་པའི་པདྨ་འཇམ་པས་མེ་ལོང་ལ་སྟགས་
 པ་བསྐྱེད་ནས་ཞི་བའི་མིག་གིས་ལྟ་ཞིང་ལུ་ཏིག་གི་རྒྱུན་པོ་འཕྱུང་བ། ལུ་མ་
 རྒྱས་ལ་བར་དོག་པ་གོས་རུང་ཟད་ཀྱོལ་ཞིང་རོ་སྒྲིབ་མཛེས་པ་སྟོན་པར་
 བསམས་ནས་དེའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དང་། སྒྲ་ལ་མཉན་པ་སྟགས་བྱས་པ་
 ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བསམ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲིམ་བསམ་དང་།
 ཇོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མ་ཐོབ་པར་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལ་མཉམ་
 གཞག་གི་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས། རང་དོན་ཇེ་འཆང་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུ་
 ཏི་ལོངས་སྒྱུད་པས་བདེ་ཆེན་འབར་བར་བསམ་པ་ནི་སྒྲིམ་མེད་གྱི་སྒྲིམ་བསམ་
 དང་། ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བསམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིམ་མེད་གྱི་
 སྒྲིམ་བསམ་མོ། །དང་པོའི་སྐབས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཤས་ཆེ་ཞིང་བར་
 (༡༩༩ན)པའི་སྐབས་ཤས་ཆུང་ལ་ཐ་མའི་སྐབས་གཏན་ནས་མེད་པས་དེ་ལྟར་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་སྒྱུ་དོན་གྱི་སྒྲིམ་བསམ་དང་། བར་པ་ལ་སྒྲས་
 དོན་གྱི་དང་། ཐ་མ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲིམ་བསམ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། སྒྲིམ་མེད་གྱི་སྒྱུད་པ་ཡིན་ན་བདེ་དང་བདེའི་ལན་སྟགས་མེད་པས་བྱབ་སྟེ།
 པཌ་ཆེན་གྱིས་དེའི་མཆན་ཉིད་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བདེ་དང་བདེ་ཡི་ལན་
 སྟགས་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོན་སྒྲིམ་མེད་རྒྱས་པ་ལ་སྒྱིར་
 བཏང་བདེ་དང་བདེའི་ལན་སྟགས་དགོས་ཀྱང་ལན་འགའ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། ལེའུ་བདུན་པའི་མཐའ་གཙུག་རིན་ཆེན་ལྷ་གུ་
 ལས། སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་བྱ་བ་དེ་རྣམས་རྟག་ཏུ་བྱ་དགོས་པ་
 ཡིན་ཞིང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་རེས་འགའ་དེ་རྣམས་བཞག་ནས་བྱེད་པའོ། །
 ཞེས་དང་། སྐབས་འདིར་གསལ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་ཆོག་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྲབ་ཏེ། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྱིར་བཏང་
 བརྟ་དང་དེའི་ལན་སོགས་དགོས་ཀྱང་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོས་དབང་
 གིས་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་མེད་རང་གི་སྐབས་སུ་དེ་རྣམས་སྤྱིར་
 བྱེད་དགོས་ཀྱང་རེས་འགའ་དགོས་དབང་གིས་བཞག་ནས་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གདན་ཨོགས་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་མེད་ནི་ལས་རྒྱལ་
 མཆོག་གི་ཏུས་སུ་གར་དང་དེའི་ལན་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་
 བཞག་ནས་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་དང་། ལེའུ་བདུན་པའི་རྒྱ་
 ཀ་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱས་འབྲིང་བཟུས་གསུམ་(༡༣༥)ལས། དང་
 སོ་ནི། བརྟ་དང་དེའི་ལན་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་བཞག་པ་མ་གཏོགས་སྤྱོད་བཅས་
 དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་བཅེར་ན། ལུང་དེ་གཉིས་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་
 དེ་གནས་སྐབས་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་མེད་ལ་དེ་འཛོག་པས་ཁྲབ་
 པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་སྤྱོད་དང་། མཐའ་གཙུག་གཉིས་ལས་ཀྱབ་
 ཅིང་། བརྟ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་ནའང་གར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་
 པ་ཡོད་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ལས་ཆེས་ཉུང་བ་དང་། དེ་ཡང་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་
 བྱེད་ལ་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་མི་བྱེད་པས་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་རྒྱན་ལྟར་ཏུ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ལམ་མ་སྤྱོད་
 པ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། སྤོབ་ཟིན་ལ་བོགས་འབྱེན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་
 འགལ་བཅེར་ན། སེམས་དབེན་པའི་སྤྱོད་ལས་སྤོབ་ཕྱིར་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། དང་
 སོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོབ་ཟིན་ཀྱི་ལམ་ལ་བོགས་འབྱེན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་

མྱེད། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བོགས་འབྱེན་གྱི་སྒྱུད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་བཞི་ཡོད་
 པའི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་མྱེད། མ་གྲུབ་ན། འདིར་གསལ་སྒྲོན་དང་། ལེའུ་བརྟན་
 པའི་རྒྱ་ཀ་སོགས་དང་འགལ་ཁིང་། ཚ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིམ་པ་གསུམ་
 པའི་ལམ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་སྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་མྱེད། མ་བྱུང་ན། ལམ་མ་
 ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་སྒྱུད་པ་ལ་ལམ་གཏན་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་སྒྱུད་
 པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ལམ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒྱུད་
 པ་དེ། བསྐྱེད་རིམ་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་མེད་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་(༡༣་ན)ཏེ། དུགས་ཚྭ་གས་དང་། ལེའུ་བརྟན་པའི་རྒྱ་ཀ་
 ལས་དེ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་མྱེད། ཁ་ཅིག །བརྒྱབ་སེམས་དང་
 གནོད་སེམས་ལ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་ཐལ། འདིར་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་
 དང་ཁེ་སྤང་ལམ་བྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པའི་མྱེད། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཡིད་གྱི་གསུམ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་གནང་བ་མེད་པའི་མྱེད་ཟེར་ན། དེ་ཡང་
 ཆགས་པ་ལ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་ནི་འདོད་དགོས་ཏེ། འདིར་གསལ་
 སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། འོ་ན་འདོད་ཆགས་ལ་གནང་བ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཁེ་སྤང་དང་
 གཏི་མུག་ལ་གནང་བ་རྩི་ལྟར་ཡོད་སྟམ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་མྱེད། སྐགས་གྱི་
 སྐབས་མ་ཟད་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལའང་ཆགས་པ་གནང་བའི་སྐབས་
 ཡོད་དེ། འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེའི་བསྐྱེད་བརྟན་ཟེན་གྱིས་ལས། རྟེན་པ་ལ་
 ཆགས་པ་ལ་རྟག་དུ་ཞེས་མ་སྒྲོས་ལ་ཁེངས་པ་ལ་སྒྲོས་པ་ནི། རྟེན་བཀྱར་ལ་
 ཆགས་པ་དགོས་པའི་དབང་གིས་གནང་བ་སྤྲོད་ལ་ཁེངས་པ་ལ་མི་སྤྲོད་པས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མྱེད། རྩི་ལ་དེ་ནི་ཁེ་སྤང་ལའང་མཚུངས་སམ་སྟམ་ན།
 འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟེན་གྱིས་རྗེའི་གསུང་འབྲུམ་གྲལ་བཞུགས་པ་ཞིག་ན།
 བཞུགས་ལ་ལུར་གདབ་སྐབས་གནོད་སེམས་ལའང་གནང་བཀག་གི་བྱེད་པར་
 མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྤྱིར་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱབ་སེམས་

དང་། ཞེ་སྤང་ཐམས་ཅད་གཞོན་སེམས་ཙམ་ཡིན་ཡང་། མི་དགེ་བ་བརྒྱའི་ནང་
 ཚན་གྱི་དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ལཱ་རེ་ཚང་དགོས་པར་བཤད་པས། བརྒྱབ་སེམས་
 དང་གཞོན་སེམས་ཙམ་ལ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་མི་དགེ་བརྒྱའི་ནང་
 ཚན་གྱི་དེ་གཉིས་ལ་གནང་བ་མེད་པར་འདོད་དགོས་སམ་(༡༣༧)སྟམ་སྟེ།
 ཚུལ་བྱིས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ས་དང་རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གང་
 རུའང་ཡིད་གྱི་གསུམ་ལ་གནང་བའི་སྐབས་མ་བཤད་ཅིས་པ་དང་། ཚོས་ལྷན་
 རབ་འབྱོར་གྱིས་ལོག་ལྟ་མ་གཏོགས་པ་ལ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་བཤད་
 པ་ལ་གསུང་རབ་གྱི་ཁྱད་སྤྱོད་ཤིག་དགོས་པར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཉིད་
 གྱིས་མི་དགེ་བརྒྱའི་བརྒྱབ་སེམས་གཞོན་སེམས་ལ་གནང་བའི་སྐབས་མི་བཞེད་
 པ་འདྲའོ། །ཚུལ་ལེའི་རྣམ་བཤད་རུ། ཞེ་སྤང་ལ་ནི་གཞོན་པ་ལས་བརྒྱུག་པའི་
 ཕྱིར་བྱོས་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་ལ་
 སན་རུ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིང་རྗེ་ཉམས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
 འོན་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཉམས་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནང་བའི་
 སྐབས་མེད་ལ་ཞེས་དང་། སར་ཕྱིན་སྐབས་སྟོག་གཅོད་ལ་གནང་བ་ཡོད་ཀྱང་
 དེའི་རུས་ན་རང་གི་སེམས་དགེ་བ་དང་ལྷང་མ་བསྟན་གང་རུང་གི་སེམས་སུ་
 གནས་གྱི་ཉོན་མོངས་སོགས་ཡེ་མི་འདྲེ་བར་རིག་པ་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་
 པས། གསང་སྤགས་སྐབས་དྲག་པོའི་མཛོན་སྦྱོང་རུས། རྒྱའི་ཀྱན་སྦྱོང་ལ་ཉོན་
 མོངས་མི་འདྲེའང་རུས་གྱི་ཀྱན་སྦྱོང་ལ་ཞེ་སྤང་ངམ་རྒྱུབ་པའི་སེམས་མེད་ན་མི་
 འགྲུབ་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སར་ཕྱིན་སྐབས་སྤགས་དང་མི་འདྲ་བར་ཞེ་
 སྤང་ཙམ་ལའང་གནང་བའི་སྐབས་མི་བཞེད་པར་སྤང་ཡང་དཔྱུད་ལྷན་དག་
 གིས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་མཛོད་རུ་གསོལ་ལོ། །

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ།

རྣམས་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ་འདྲི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་
 ཐུན་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཉིས་གསུངས་པའི་གཙོ་བོ་མཆོག་གི་དངོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་
 པའི་བྱང་འཕྲུག་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཕྲུག་པ་དེས་
 སྤར་(༡༩༠ན)བཤད་པའི་སྒྲོན་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་ལ་ཟླ་བ་གསུམ་ལ་སོགས་
 པར་སྤྱད་པས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་ཀྱི་མཆོན་མ་དབང་ཕྱག་གི་ཡོན་
 ཏན་བརྒྱད་འབྱུང་ཉི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བརྟེན་པ་ལྟའི་ཆོགས་སྤྱལ་རུས་པ་ནི་
 གཟུགས་སྤྲ་བ་ཞེས་པ་དང་། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་སྤྱལ་བསྐྱར་རུས་པ་རིག་པ་ཡང་བ་དང་། དེ་ལྟའི་སྒྲོན་བརྒྱད་གཉིས་ཀ་སྤྱལ་
 བསྐྱར་རུས་པ་བདག་པོར་གྱུར་པའམ་ཡང་དག་པར་སྟོབ་པ། ཡིད་ཀྱིས་གང་
 བསམ་དུ་བྱིན་པར་རུས་པས་གར་ཡང་བྱུང་པ། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་མཆོད་ཅིང་
 འོད་དང་གཟི་བརྒྱིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི་རབ་དུ་གསལ་
 བ། སེམས་ཅན་ལ་ཆར་གཙོད་རྗེས་འཛིན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ནི་དབང་ཕྱག་
 ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྐྱར་བས་འདོད་དགུར་ལྟན་
 པའོ། །དོན་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་བཞིན་སྟོབ་རུས་པ་ནི་བརྟེན་པའམ་དགའ་
 མགུར་གནས་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་འདི་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་
 ཕྱག་བརྒྱད་དང་མི་འདྲ་ཉི། འདི་སྒྲོན་བསྐྱར་ཆག་འགྱུར་ལས། གཟུགས་སྤྲ་
 བ་དང་རིག་པ་ཡང་། །བྱུང་པ་ཡང་དག་སྟོབ་པ་ཉིད། །རབ་དུ་གསལ་བ་
 ཉིད་བརྟེན་པ། །དབང་ཕྱག་ཉིད་དང་འདོད་དགུར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉི།
 ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ཕྱག་བརྒྱད་ནི་འོག་དུ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་
 འཕྲུག་འགྲུབ་དུ་ཉི་བའི་སྤྲ་ལྟས་འབྱུང་ཚུལ་ནི། སྤྲ་ལྟ་ལས། དེ་ནས་གང་དུ་

རིག་མཉམ་སྒྲིལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེར་འདི་ལྟ་བུའི་ཕུན་སུམ་ཚུགས་པ་འབྱུང་སྟེ། ས་
 འདི་དགའ་ཞིང་མགུ་ལ་རངས་པས་རྣམ་པ་རྒྱག་ཏུ་གཡོས་ནས། ཞེས་སོགས་ས་
 ལམ་རྩ་བ་དང་ས་པ་ལྟར་ཏེ། འདིར་རིག་མཉམ་སྒྲིལ་བྱ་ནི་བྱུང་འཇུག་གི་(༡༩༠བ)སྒྲ་
 ལ་གསུང་ཤིང་ས་འདི་དགའ་ཞིང་མགུ་བ་སོགས་ནི་དགའ་བའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ་
 དང་། གནམ་རྩོུང་བ་ནི་བརྟུང་གི་གནས་སྒྲ་རྩོུང་ཆར་བབས་པ་དང་། དེ་ཉིད་
 རྩ་བསྒྲལ་པའི་མཉམ་གཟུགས་ལྟ་བུའི་སོགས་ནི་གྲུབ་པའི་སྒྲིལ་བྱ་ལས་ཡེ་ཤེས་གི་
 མེ་འཕྲོ་བའོ། །ཕྱག་རྒྱའི་སྒྲིལ་གནས་སོགས་ནི་གོ་སྒྲ་ལ། ཆངས་པ་སོགས་ལྟ་བུ་མཐུ་
 ཆེན་རྣམས་བྱུང་འཇུག་པ་དེའི་རྩ་བ་རྩ་འོང་ནས་མཆོད་དེ། མཆོད་པའི་རྣམ་ནི་
 མེ་ཏོག །པི་ལང་སོགས་རྒྱུད་ཅན་དང་། འབྱུང་པ་དང་། བརྟུང་བ་དང་། དགོལ་
 བའི་རིགས་གི་རོལ་མོའི་སྒྲ་རྣ་ཚུགས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ལྟ་སྟེ་པའི་རྩོགས་རིམ་
 རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
 མི་སློབ་པའི་བྱུང་འཇུག་འགྲུབ་ཏུ་ཉེ་བའི་མཆོན་མ་བྱུང་བ་དེས་སློབ་པ་
 མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་རྩ་མཛོད་དེ་མོ་རངས་གི་རྩལ་ཕྱི་ནང་གི་
 མཛོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པ་གཉིས་གི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སྤང་སྤྲོ་མོ་ཡང་གཏན་རྩ་
 སྤངས་པ་ན། ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བརྟན་དང་། དབང་ཕྱག་བརྟན་ལྟ་བུ་གི་མི་
 སློབ་པའི་བྱུང་འཇུག་མཛོན་རྩ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བརྟན་ནི།
 སློབ་དཔོན་ངག་དབང་གྲགས་པས། ཡོངས་སྦྱོང་རྩོགས་དང་ཁ་སྦྱོར་བདེ་ཆེན་
 རང་བཞིན་མེད། སྦྱིང་རྩོགས་ཡོངས་གང་རྒྱན་མི་འཆད་དང་འགོག་པ་མེད། །
 ཡན་ལག་བརྟན་བཤད་དོན་དང་ལྟན་པ་བསྐྱབ་བྱ་འདིར། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། ཡོངས་སྦྱོང་རྩོགས་པའི་སྒྲ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་གིས་སྤྲོས་པའི་ཡན་ལག །
 ཏྲག་རྩ་རང་སྤང་གི་རིག་མ་དང་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག །ཕྱགས་རྒྱུད་བདེ་བ་ཆེན་
 པོས་ཡོངས་སྒྲ་གང་བའི་ཡན་ལག །སྒྲ་མ་ལྟར་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའམ།
 བདེ་བ་རྒྱུད་(༡༩༡ན)པ་མ་ཡིན་པར་དེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་

མདོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཡན་ལག་། དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱགས་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་
 ཆེན་པོས་རྒྱད་ཡོངས་སུ་གང་པའི་ཡན་ལག་། རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་།
 རྒྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་མི་སྟོན་པར་སྐྱའི་སྤང་བ་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་
 ལག་སྟེ་བདུན་མོ། །ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་ཡན་ལག་དུ་འདྲེན་མི་
 རིགས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་
 གྱི། འོ་ན་པར་ཕྱིན་སྐབས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལའང་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་
 ཁྲུང་པར་བདེན་སྟོང་རྒྱ་མ་ལུ་བྱ་ཞེས་ཁྲུང་པར་སྟོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་རྒྱ་མ་ལུ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚུགས་གྱི་སྤང་པོའི་བརྒྱད་སྟོང་
 འོན་བསྐྱུས་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་གྱི་རྗེས་
 སུ་འབྲངས་ནས་སྟོབ་དཔོན་སེང་གི་བཟང་པོས་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ཚུགས་སྤང་
 གིས་བཞེད་པ་ལྟར་དེ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་ལ། དེ་མིན་གྱི་བདེན་སྟོང་
 རྒྱ་མ་ལུ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུང་པར་དེ་སྟོས་པ་ཡིན་པས་མི་འདྲའོ་
 ཞེ་ན། འོ་ན་འདིར་ཡང་ལོངས་སྟོང་རྗེས་པའི་སྐྱ་དེ་བསྐྱུབ་བྱ་མཐར་བུག་
 ཡིན་པས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་སོ་སྟམ་པ་བརྒྱག་པའི་ཕྱིར་ཁྲུང་པར་
 དེ་སྟོས་ཞེས་སྟམ་ན་སྟོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའང་སྟགས་རིམ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞིག་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་བརྒྱད་
 བས་ནི་མ་ཡིན་མོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་སྟོས་ཏེ།
 དུམ་གྱི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱང་རྒྱ་མ་ལུ་བྱ་མི་ལམ་ལྟ་བུའོ། །(༡༩༡)ཞེས་
 སོགས་གསུངས་ཏེ། དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་ལས་ཀྱང་སྐྱ་སོར་བཞག་དུ་
 མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་འདྲེན་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོམ་སྟེའི་འཇིགས་རྗེས་དང་། གསང་སྟགས་མིང་གངས་སོགས་
 ལས་དེ་ལྟར་བགྲངས་ཤིང་། གསལ་སྟོན་ལས། མཛད་བྱུང་མཚན་དཔེའི་དཔལ་

འབར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས། །ཁ་སྤྱོད་བདེ་སྤོང་རོ་ལ་རྟག་རོལ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་
 དགོངས་པའང་ཡིན་པར་སྤང་ངོ་། །ཡན་ལག་བརྟན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གོང་དུ་
 དབང་ཕྱག་བརྟུང་ཅེས་བཤད་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། དེ་ནི་དཔལ་མཆོག་ལས། སྤྱོད་
 ཡི་དབང་ཕྱག་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་
 ཕྱག་དང་། །རྩ་འབྲུལ་ཀྱན་འགྲོ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། །ཅི་འདྲོད་བསྐྱེད་
 དང་ཡོན་ཏན་བརྟུང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལྟུང་པ་
 དཔག་མེད་གཅིག་ཅར་སྟོན་པའི་སྤྱི་དབང་ཕྱག །གཏུལ་བྱ་གངས་མེད་པ་ལ་
 རང་རང་གི་སྐད་ཀྱིས་གཅིག་ཅར་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་དབང་ཕྱག །མི་རྟོག་
 བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག །བཞིན་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་མཐའ་ལས་པའི་རྩ་འབྲུལ་སྟོན་ཅུས་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་དབང་ཕྱག །ཡུལ་
 ཅུས་གནས་སྐབས་ཀྱན་དུ་བྱུང་པའི་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བའི་དབང་ཕྱག །འདྲོད་པ་
 ཅམ་ཀྱིས་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་གནས་དང་ཅི་འདྲོད་ཀྱི་དབང་ཕྱག །
 འདྲོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་བརྟན་གཡོ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པའི་དབང་ཕྱག །སྟོབས་བརྟུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཀྱི་དབང་ཕྱག་སྟེ་བརྟུང་ངོ་། །འདི་ནི་སྟོན་གསལ་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་
 སྟེང་གི་མེ་ལོང་དང་སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཏེ། ལྷུང་བྱི་(༡༥༩ན)
 མའི་འགྲེལ་པར་རྒྱ་རོ་པས་དང་པོ་ལྟ་སྟར་ལྟར་དང་། བྱི་མ་གསུམ་ལ་འདྲོད་
 པའི་དང་། གནས་ཀྱི་དང་། འཁོར་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཅེས་ཡོད་པར་མཆན་འགྲེལ་
 ལས་གསུངས་ཤིང་གང་རུང་ཞིག་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲའི་
 ལོངས་སྤྱོད་མངོན་དུ་མཛད་པའི་ཆེ་ཕུང་པོ་རགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་པར་འདྲོད་
 དམ་མི་འདྲོད་ཅེན། འདི་ལ་རྒྱལ་དབང་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ནི། དེ་སངས་
 རྒྱས་སུ་མི་བཞིན་དེ། དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པར་
 བཞིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གསང་དབང་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་

ལས། མི་སྒྲོ་བ་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་དེ་བྱུང་པའི་ཆོ་ནི་སྤང་པ་དེ་སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བཟུས་པས་དཔེ་དྲུག་པ་བྲག་ཅའི་ཆོས་མཐུན་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །པཎ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་
 རྒྱུད་ཀྱིས་ཀྱང་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་མཆོན་དཔེ་དེ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱང་བ་ཡིན་པས་སྒྲོ་བ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་དག་
 ནས་འགྲོ་བར་གསུངས་པས། སྤང་པ་སྤྱིང་པ་འང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་ཕྱིར་འཛང་མི་རྒྱ་བར་བཞེད་འདྲ་ཞིང་། ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་
 མཆོའི་གསང་རྫོགས་ལས། སྤར་དབུས་གཙང་སོགས་སུ་དེ་ལ་བཅུད་པའི་ལ་
 རྒྱས་མང་ཡང་ལྷང་སྒྲུ་རོལ་པའི་དོ་རྗེས་དེ་ཡང་འཛང་རྒྱ་བར་གསུངས་པར་
 བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་པ་མི་འདྲ་ཅམ་ཡོད་པར་སྤང་ཡང་ཕྱི་མ་ལེགས་སམ་
 སྟམ་སྟེ། གཞུགས་སྤང་རགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་མིན་ན་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བཟུས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་(༡༥༥)ཁྲག་འབྱིན་པའི་མཆོམས་མེད་མི་
 སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་དང་། གདན་རྫོགས་དང་། གསལ་སྒྲོན་ལས། སྒྲུ་ལ་སྒྲུའི་བྱང་
 འཇུག་ཞིག་ཀྱང་བྱས་ནས་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བྱས་
 ན་ལེགས་པར་གོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་མཆུངས་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་ཟིན་ནས་རྟེན་གང་བབྱང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
 དེ་འདྲའི་རྟེན་རགས་པ་ལ་ཁྲག་འབྱིན་པས་མཆོམས་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུ་ལ་སྒྲུའི་བྱང་འཇུག་ཀྱང་འཛིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་
 ནས་ཐ་མལ་གྱི་ས་མའི་ཁྱུ་ཁྲག་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རགས་པའི་སྒྲུ་འཛིན་མི་
 སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་སྤང་པ་སྤྱིང་པའི་བ་མ་རྟོག་ཏུ་
 གནས་པའི་ཆོ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུའི་ནམ་གཞག་བྱེད་མི་བྱང་བར་ཐལ་ལོ། །ལོངས་སྒྲུ་དེ་
 ཐོག་མར་བྱུང་པའི་ཆོ་སྒྲུ་མདོག་དཀར་པོ་ཡིན་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་

པ། མཚན་བརྗོད་ལས། ཁ་དྲག་ཆེ་ཞིང་ལྷན་པོངས་ཆེ། ཞེས་པས་བསྟན་པར་རྗེ་
 དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་གསུངས་སོ། དེ་ལའང་དང་པོར་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་གྲུབ་
 པ་ལས་མེར་པོ་སྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བསྐྱར་བ་
 ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ཟེར་ན་ནི། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་
 གྱི་གཡོ་བ་ནི། འགའ་ཡང་རྒྱ་མེད་ཡོད་མ་ཡིན། འདུགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་ནི། སྐྱབ་སྐྱད་ཁོ་ནར་ཡང་དག་འབྱུང་། ཞེས་པ་དང་འགའ་ཞིང་།
 ཡིན་ན་ནི་དེ་སྐུལ་སྐྱར་མི་འགྱུར་རམ། དེ་ཅམ་ལ་སྐུལ་པའི་ཐ་སྟད་མི་བྱེད་ན་
 སྐྱའི་དབྱིབས་བསྐྱར་བ་ལའང་ཐ་སྟད་དེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བར་སེམས་
 ཤིང་། མཚན་བརྗོད་གྱི་སྒྲིབ་ན་དུ་མ་ལོངས་སྐྱེ་(༡༥ན)ཞེས་པ་དོན་སྐུལ་སྐྱེ་ལ་
 ལོངས་སྐྱའི་ཐ་སྟད་བཏགས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་འདུག་པས་བརྟག་འཚལ། ཡང་
 ཁ་ཅིག་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཡན་ལག་དང་། འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་དོན་
 གཅིག་པས་ཡན་ལག་དུག་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་
 ཐལ། རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཅམ་སྐུལ་སྐྱེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
 ལས། ཐུབ་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་རྒྱན་མི་འཆད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་མེད་
 པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེ་དན་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་གསུངས་པས་སོ། །
 སྐྱའི་རྣམ་གཞག་ལ་བསྐྱེད་ན་ཆོས་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་ནི་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ལ། ལོངས་སྐུལ་གཉིས་ནི་གཟུགས་སྐྱེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཆོས་སྐྱེ་དང་། ལོངས་སྐྱེ་སྐུལ་སྐྱེ་ཉི་སྐྱེ་གསུམ་དུ་ཡང་
 བཤད་ཅིང་། ཆོས་སྐྱེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་སྐྱེ་
 བཞིར་ཡང་བཤད་དོ། ཡང་སྐུལ་སྐྱེ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་དང་། རྣམ་
 པར་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་གཉིས་བྱེ་ཉི་སྐྱེ་ལྟའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་
 ཡང་མཚན་བརྗོད་ལས། སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཞེས་པའི་དོན་
 དུ་བཞེད་པའང་གསུངས་སོ། སྐྱོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས། རོ་བོ་ཉིད་

སྒྲོ་ཚོས་སྒྲོ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་ཚོས་སྒྲོ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཉིས་
 དང་ལྷན་གསུངས་པར་བཤད་དེ། དེའི་དང་པོ་སྒྲོ་བྱར་ནས་དག་དང་། གཉིས་
 པ་རང་བཞིན་ནས་དག་གི་ཚོས་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ་སྒྲུལ་ཞིང་། སྤྱོད་སྒྲོ་ལ་ནས་
 པར་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་ནི་སྒྲེ་བ་སྤྱོད་སྒྲོ་དང་མཚོག་གི་སྤྱོད་སྒྲོ་ལ་བྱེད་པ་འདྲོ། །ཁ་
 ཅིག །དོ་པོ་ཉིད་སྒྲོ་ཡིན་ན་ཉག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། མི་སྒྲོ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། (༡༥༩བ)དྲིལ་བུ་པས། འདི་ནི་དོ་པོ་ཉིད་སྒྲོ་སྒྲེ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་
 གཉིས་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩེའི་ལྷ་ལྷོ་པའི་རྩོགས་རིམ་
 དངོས་གྲུབ་སྒྲེ་མར་ཡང་སྒྲོ་སོར་བཞག་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །
 ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་ན་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པའི་
 མི་སྒྲོ་བ་པའི་རྒྱུད་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 འདོད་ཁམས་སུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཟབ་རྒྱས་
 ཀྱི་ཚོས་ལ་བྱེད་པའི་ཐབས་འདིས་རྩོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ལོངས་སྤྱོད་
 བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོགས་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྒྲེ་མ་ལས། བྱེད་པ་པོའི་སྒྲོ་
 འདིས་ཚོས་ལ་རྩོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱེད་པ་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། བྱ་
 བའི་ཐབས་འདིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གསུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་
 པར་ཤེས་པར་བྱོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསང་དབང་གིས་ལོངས་
 སྤྱོད་རྩོགས་པའི་སྒྲོ་འགྲུབ་པའི་རུས་པ་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་སྒྲོ་ཡིན་ན་གང་
 ཟག་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོ་
 གཞུགས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྩོགས་རིམ་

དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་དབང་གིས་སྐྱལ་སྐྱེ་འགྲུབ་
 པའི་རྒྱས་པ་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་དེ་དེ་འདྲ་ལ་དབང་རྟེན་རྩ་མར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཇིགས་བྱེད་སྟོན་ལམ་ལས། རྣམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་སྐྱེ་
 ལཱི་བདག་ཉིད་ཅན། ཁྱིམ་པའི་སྐྱེ་ལྔ་པོ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་སྟོན་སྟེ་
 རྣམ་མཁའ་(༡༥༥ན)རྒྱལ་མཆོན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཞིང་། མཁས་
 པ་གཞན་གྱིས་གསུངས་པའང་མ་མཐོང་མོད། སྤར་བཤད་པའི་སྐྱེ་ལྔ་ལ་བྱས་
 གྲུང་རུང་ཅམ་སྤང་ཡང་། མཆོན་བཟོད་ལས། སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ལཱི་བདག་ཉིད་
 ཅན། ཁྱིམ་པའི་སྐྱེ་ལྔ་ཇི་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་སོགས་གྱི་འགྲེལ་པ་ན་མི་བསྟོད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་རིགས་སྤྲུལ་གསུངས་འདུག་སྟེ། སྐྱབ་པ་པོ་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བ་
 རའང་སྤང་པོ་སྤྲ་རྣམ་པར་དག་སྟེ་རིགས་སྤྲུལ་འོ་པོར་འཆང་རྒྱ་དགོས་པ་ཡིན་
 པས་འདི་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འདྲའོ། །གསང་སྤགས་གྱི་སྟོར་ལ་མཐའ་བཅད་
 རས་གསུངས་པའི་གཞུང་ཡང་ཉུང་ཞིང་རྒྱུད་སྟེས་གསུངས་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་
 བ་མང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་སྟོ་གྲོས་དམན་ཞིང་གཞུང་ལུགས་
 སྤྱི་དང་བྱང་པར་འདི་སྟོར་ལ་སྤྱངས་པ་ཞན་པས། འདི་འདྲ་བྱི་བ་ནི་མཁས་
 གྲུབ་སྐྱེ་བའི་ཉི་མས། མདོ་སྤགས་གཞུང་ལུགས་ཆེ་དང་རིགས་ཚུལ་ལ། །རུང་
 ཟད་མ་སྤྱངས་ཆ་ཅམ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །སྤན་ཆོགས་ཆོ་གའི་འདོན་པ་གོམས་ཅམ་
 གྱིས། །རྒྱུད་དོན་འཆད་པར་འདོད་པ་གད་མོའི་གནས། ཁྱིམ་བཀའ་སྐྱལ་པ་
 ལྟར། གདན་ས་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤགས་གཉིས་འཇོམ་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་
 སྐུན་ལམ་རྩ་གྱུར་ན་སྤགས་བྲིལ་དང་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་འདུག་རུང་།
 བྱིད་སྐྱལ་བ་པོ་རྣམས་གྱིས་ཉ་ཅང་གསུང་ནན་ཆེ་བ་བསྟོག་པར་མ་སོད་པར།
 རང་ལ་སྟོ་གྲོས་གྱི་ཚུལ་དང་རྒྱས་པ་གང་ཡོད་སྤགས་ལྔ་བྱས་ཏེ་བྲིས་ཀྱང་
 དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པས། ཨ་པའི་ཁ་པོར་ལ་གཅང་ཞེན་གྱི་སྤྱགས་འཇོན་
 དོར་ཏེ། གཞུ་བོའི་སྤགས་གྱིས་དབྱུང་པར་མཛད་རྩ་གསོལ་ལོ། །

262

འབྲུང་པའི་གནས། རྒྱལ་བསྟན་མི་ཉམས་རིང་དུ་གནས་ཀྱི་ཅིག །གསང་ཆེན་
 རིག་པ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མེ། །སློ་གསལ་འབྲུམ་སྒྲེའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཡོངས་གང་
 (༡༥༥ན)ཞིང་། །བཤད་དང་རྒྱལ་པའི་བྱ་བས་སྲིད་མཐའི་བར། །སློ་བཟང་གྲགས་
 བསྟན་ཚྭ་གསལ་བཅུར་རྒྱས་བྱེད་ཤོག །ལྷང་དང་རིགས་པའི་ཆེབས་སྟོང་དང་
 ལྷན་པའི། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ཡིས་ཀྱང་། །ཉན་དང་བསམ་
 སྟོན་བྱེད་པོའི་མི་བདག་ཆོགས། །རྒྱལ་བསྟན་སྲིང་བཞིའི་ཁྱོན་ལ་དབང་བྱེད་
 ཤོག །ཐོག་མེད་དུས་ནས་དྲིན་གྱིས་ལེགས་བསྐྱེད་ཤིང་། །སྲིད་མཆོར་འབྲུམས་
 པའི་མ་གྱུར་རིགས་དུག་འགྲོ། །གནས་སྐབས་ཀུན་དུ་བདེ་སྲིད་གྱིས་འཆོ་ཞིང་། །
 ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་པའི་གོ་འཕང་རྒྱུར་ཐོབ་ཤོག །བདག་ཀྱང་སྒྲེ་བའི་ཕྱིང་བ་
 ཐམས་ཅད་དུ། །གསང་ཆེན་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱིས། །ཐེག་ཀུན་
 ཡང་ཅེ་ཟེ་མོ་ལོ་རྩེའི་ཐེག །ཚྭ་གསལ་དུས་ཀུན་དུ་སྤེལ་བའི་བྱེད་པོར་ཤོག །
 འདི་སྤང་སྟོག་གི་རོལ་ཅེད་ཡལ་མ་ཐག །མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་མདུན་སར་ལེགས་
 སྒྲེས་ཏེ། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཐེག་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས། །འགྲོ་ཀུན་དོན་དུ་བྱང་
 ཆེན་རྒྱུར་ཐོབ་ཤོག །བཀའ་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་སྒྲི་དང་། །ཁྱད་པར་
 བཀའ་ཉན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། །སྟོན་པའི་དོན་རྣམས་ཡིད་བཞིན་འབྲུལ་པ་
 དང་། །ཆོས་འདི་ཚྭ་གསལ་བཅུར་རྒྱས་པའི་སྲིན་ལས་རྒྱབས། །ཞེས་ཟབ་ལམ་རིམ་
 པ་ལྷའི་མཐའ་དབྱེད་གསང་དོན་ཀླུ་མཁའ་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་སྐར་བདག་
 པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྤར་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱན་གྱིས་མཛོལ་པའི་མགར་ཤུལ་དག་
 སྟོང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་ཆ་འགྲོག་བཟོད་པ་དག་ལེགས་གཉིས་བཅས་
 རྒྱུད་ཀྱི་འགའ་ཞིག་གིས་རབ་དཀར་ལྷ་གོས་རེ་དང་དཀར་ཡོལ་བཀྲ་ཤིས་
 ཉགས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེས་དང་བཅས་བསྐྱེད་ཞིང་ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་
 བྱང་སོ་མཆོག་སྐྱེལ་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་བཟང་(༡༥༥བ)སྲིན་ལས་ནས་ཀྱང་ཁོང་
 རྣམས་ནས་བསྐྱེད་དོན་རྒྱུར་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་ནི་སྐབས་ཞེས་ཡི་གེའི་ལམ་ནས་

བསྐྱལ་བྱང་བ་དང་། སྤང་ནས་རང་དགོན་གྱི་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་མ་དབུ་མཛད་ལས་
 འཛིན་པ་ལྷང་ཆོག་ལོན་ཏན་ཆོག་གིས་སྤྱད་རྒྱུ་པའི་ནང་ཆེན་སྒྲ་
 མ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལྷན་དང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱ་གཉིས་གིས་གཙོ་བྱས་པའི་གྲ་བཅུ་
 ལྷག་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་རབ་དཀར་སྤྱིད་ཏུ་རིང་བའི་ལྷ་རེག་རེ་དང་བཅས་
 གསུང་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་བཞིན་པ་ན། དཔལ་ལྷན་སྤང་རྒྱུད་
 གྱི་སྤྱད་རམས་པ་ལྷ་རིག་སྤྱོད་བ་གཙང་པ་དགོས་ཆུང་བྱིས་པ་སྤྱན་འཛིན་
 ནས་ཀྱང་ལེགས་སའི་གཟེངས་བསྟོད་དང་བཅས་མཆོག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་
 གྱིས་ཞེས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེས་དོན་ཁྱབ་བདག་དོ་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་
 མ་མལ་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆུང་བཟང་པའི་དོ་རྒྱུ་དཔོན་ཏུ་མའི་ཞབས་གྱི་
 ཏུ་ལ་སྤྱི་བོའི་རྒྱུ་ཏུ་ཐོབ་པ་སྤྱི་སྤྱི་ལྷ་ཉིའམ། མིང་གཞན་སྒོ་བཟང་སྤྱན་ཆོག་སྤྱི་
 སྤྱང་འཕོད་པས་ཐེག་ཆེན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་གི་དབེན་གནས་རང་ཤོང་གི་ཁང་
 རྒྱུ་ཏུ་སྤྱད་བྱས་བྱས་པའོ། །སྤྱི་ལོ་ག་ད་མཆོ་ལོ་ལོ་ལྷོ། །

པར་བྱང་སྒྲིན་ཆེན།

༥ བྱུང་བ་དག་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་གྱི་ལྷང་། རྟོང་ཕྱག་སུམ་ཅུ་ཙ་
གསུམ་རྒྱུད་མེད་ལུལ། དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་ཟབ་ལམ་རིམ་པ་ལུའི། དཀའ་
གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འདི། བསམ་སྦྱར་དག་པས་སྤར་
དུ་བསྐྱུན་པའི་དགོས། ཡིད་ཅན་སྦྱི་དང་ཚུལ་འདིར་འབྲེལ་ཐོགས་ཀྱན། རིང་
མིན་གསང་ཆེན་ལམ་བཟང་མཐར་ཕྱིན་ནས། ཟུང་འདུག་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ཁར་
མངའ་འབྱོར་ཤོག །བྱང་པར་དམ་པའི་མགོན་ཆམས་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། །
མཁས་ཀྱན་འཆད་ཚྭ་ཚྭ་པས་དུས་འདའ་བས། བྱུང་བ་སྤྲོན་སྒྲིང་པོ་འཇམ་
མགོན་རིང་ལུགས་ཆེ། དེང་དུས་འདི་ན་ཉི་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིག། །སྤར་འདི་
སེར་ཤུལ་དགོན་ཐེག་ཆེན་དར་རྒྱས་སྤིང་དུ་བཞུགས། བཀྲ་ཤིས་ཤོག། །

༡༩༩ | <གངས་ཅན་བྱང་ལྗོངས་> དཔེ་ཚིག་མཆོད་མཆོད་ལྟུང་གི་དབང་
ལས་བྱུགས་མི་ལྟུང་མཆོད་ཅི།

སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན། དབང་གཤམ། ལྷག་པ།
སྒྲོ་བཟང་ཚོས་འབྱོར། སྒྲོ་བཟང་འཕགས་མཆོག་ །ཀླུ་མཆོན་བྱམས་པ།
བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། ཆེ་བཟན་རྩི། སྒྲོ་བཟང་དམ་ཚོས།
སྒྲོ་བཟང་མཁུན་རབ། བུན་ཚོགས་ཚོགས་གཉིས། བྱམས་པ་རབ་འབྱམས།
ལྷག་པ་ཆེ་རིང་། སྒྲོ་བཟང་འཛིགས་མེད། བྱ་ཆུང་། འཕྲིན་ལས།
ཡེ་ཤེས། བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ། བསམ་གྲུབ། སྐལ་ལྷན།
བསོད་ནམས་རྩི། བཟ་ཤེས། རྩི་མཆོ། ཆེ་རིང་ཚོས་སྟོན།
ལྷ་སྒྲིང་། བསོད་ནམས་དབྱངས་ཅན། ལྷག་པ་སྟོལ་མ། བཟ་གཡང་།
བྱམས་པ་ཚོས་སྟོན། སྐལ་བཟང་ལྷ་མོ། བདེ་སྒྲིང་སྟོལ་དགར།
སྟོལ་མ་ལྷ་འཛིནས། ཆེ་དབང་སྐལ་བཟང་། ཆེ་དབང་གཤམ་སྟོན།

ཨིམ་ལུ་ཨིམ་ལུ་དབྱེད་གསལ་དོན་ཀྱི་བཞག་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚན་བདག་པོ།

བཙུ་མཁོ་ལ། མེར་གཙུག་ནང་བཞག་དཔེ་རྙིང་འཛེལ་བཞུ་ཕྱགས་མཁོ་ལང་ནས་བཙུ་གས།

དེབ་ཆད། 787 × 1092 1/16

དཔར་ཤིག 7.5

པར་འདེབས་ཆན་ལ། ལྷ་ས་མིང་ཤིན་པར་འདེབས་ཆད་ཡོད་ཀྱང་སི།

པར་གཞི། 2016 ལོའི་ཟླ་6 པར་པར་བཏབ།

པར་གྲངས། 1000

ནང་ཁུལ་དཔེ་རྙིང་སྐད་ཀྱི་མཛན་པ། ZXCZZD-2016-NBZL-42H

དཔེ་མཛན་ཆན་ལ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དཔེ་མཛན་ལང།

